

Dokument nr. 15:2

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 151–300

3. november–4. desember 2015

Innhold

Spørsmål

151.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. fartsgrensen på strekningen E6 Dal-Kolomoen, besvart av samferdselsministeren	11
152.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. AIM Norway, besvart av forsvarsministeren.....	12
153.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. utgifter i forbindelse med Akademiet, besvart av kunnskapsministeren.....	13
154.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. import av legemidler, besvart av helse- og omsorgsministeren	13
155.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. legemiddelforsyningen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	14
156.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. innreise frå Russland til Noreg, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	15
157.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. innføringen av Fritt Behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsministeren	16
158.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. private og offentlige klinikker i for eksempel i Øst-Europa, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	17
159.	Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. rett til å yte helsehjelp mot betaling, besvart av helse- og omsorgsministeren	17
160.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. Fritt Behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	18
161.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. statliggjøring av skatteinnkrevingen, besvart av finansministeren	28
162.	Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. riksvei 22, besvart av samferdselsministeren.....	29
163.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsministeren	30
164.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. legemiddeltilgang, besvart av helse- og omsorgsministeren	31
165.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	32
166.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. likestillingsarbeidet, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	35
167.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Fritt Behandlingsvalg for psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsministeren	36
168.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. pilgrimssenteret på Granavolden, besvart av klima- og miljøministeren	38
169.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. pålagte helseundersøkelser for asylsøkere, besvart av helse- og omsorgsministeren	38
170.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. utviklingen i antall polititjenestemenn, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	40
171.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad, vedr. bistand til kurdiske områder, besvart av utenriksministeren	41
172.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. samarbeidet mellom Ruter og NSB, besvart av samferdselsministeren	42
173.	Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. å styrke kapasitet, kvalitet og fordeling av ressurser i helsesektoren, besvart av helse- og omsorgsministeren	43
174.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. psykisk helsevern ved Sykehuset Innlandet, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	44
175.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. asyltilstrømmingen, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	45

	side
176. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. asyltilstrømmingen, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren.....	46
177. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. asyltilstrømmingen, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	47
178. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. arrestasjonen av journalisten og menneskerettighetsforkjemperen Hossam Bahgat i Egypt, besvart av utenriksministeren.....	48
179. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. inkludering og integrering i lokalsamfunnet, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	48
180. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. finansiering av en lektorstilling i Norsk språk og litteratur ved Islands Universitet, besvart av kunnskapsministeren.....	49
181. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. å legge ned den norske ambassaden i Guatemala, besvart av utenriksministeren.....	50
182. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. bitcoin, besvart av finansministeren.....	51
183. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. asylsøkere uten beskyttelsesgrunn, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	52
184. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. fagutdanningen av brann- og redningspersonell ved Norges brannskole i Tjeldsund, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	52
185. Fra stortingsrepresentant Irene Johansen, vedr. CO ₂ -engangsavgift, besvart av finansministeren.....	53
186. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. forretningsstatistikk, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	54
187. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. Refugees Welcome to Østfold, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	68
188. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. den fremtidige toårige fagutdanningen av brann- og redningspersonell, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	68
189. Spørsmålet ble trukket.	69
190. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. subsidieordninger for fossil energi som eksisterer i Norge, besvart av finansministeren.....	69
191. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. vannscooter, besvart av klima- og miljøministeren.....	70
192. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. Europol, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	71
193. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. varslarvernet i arbeidsmiljølova, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	71
194. Fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, vedr. forskjellsbehandlingen av pasienter som må reise langt, og dermed må ha overnatting, for å få behandling ved sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	72
195. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. private arkiv, besvart av kulturministeren.....	73
196. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. varslersak, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	73
197. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester, besvart av kulturministeren.....	74
198. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. Helseforetakenes innkjøpsservice, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	75
199. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. Hjullås, besvart av samferdselsministeren.....	76
200. Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. AAP-mottager, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	76
201. Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. sosionomutdanningen, besvart av kunnskapsministeren.....	77

	side
202. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. LHBT-planen, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren.....	78
203. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. omorganisere den statlige arkivvirksomheten,, besvart av kulturministeren.....	78
204. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. spillregulator, besvart av kulturministeren	79
205. Fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, vedr. regionalstøtte, besvart av finansministeren	80
206. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. fordeling av kommuneinntekter, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	82
207. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. barnefaglig kompetansemidler til Politidirektoratets driftsbudsjett, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	93
208. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. utviklingsplanen for Sykehuset Telemark, besvart av helse- og omsorgsministeren	93
209. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. somatisk og psykiatrisk helsehjelp flyktninger, besvart av helse- og omsorgsministeren	94
210. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. Statoils ansvar og rolle i Angola i hht. korrupsjon, besvart av olje- og energiministeren.....	96
211. Fra stortingsrepresentant Oskar J. Grimstad, vedr. kokegroper, besvart av klima- og miljøministeren	98
212. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsministeren	99
213. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. pleiepenger, besvart av arbeids- og sosialministeren	99
214. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. Olaåsen Gård, besvart av arbeids- og sosialministeren	101
215. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. EN-månedregelen for sykehusapotek, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	101
216. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. gjennomsnittleg utlikna skatt, besvart av finansministeren.....	103
217. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. elever uten karakterer fra ungdomsskolen, besvart av kunnskapsministeren	106
218. Fra stortingsrepresentant Bente Stein Mathisen, vedr. ortopediske hjelpemidler som sko/fottøy, besvart av arbeids- og sosialministeren	106
219. Fra stortingsrepresentant Vegard Grøslie Wennesland, vedr. Arbeiderpartiets forslag til skattesystem, besvart av finansministeren	107
220. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. fylkeskommunen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	109
221. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. konsesjonsloven, besvart av landbruks- og matministeren	110
222. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. eiendomsforvaltningen, besvart av finansministeren.....	111
223. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. Kulturrådet, besvart av kulturministeren	112
224. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. å verne havområder, besvart av klima- og miljøministeren.....	113
225. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. prosjektet "nytt sykehus i Drammen", besvart av helse- og omsorgsministeren.....	114
226. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Bergen filharmoniske orkester, besvart av kulturministeren.....	115
227. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. sivilsamfunnsorganisasjonane sine 2015-søknader om midlar under kapittelpost 164.72, Utvikling og nedrusting, besvart av utenriksministeren	116
228. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. menneskehandel, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	116

	side
229. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. bustadsadresse, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	117
230. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kulturbudsjett for 2016, besvart av kulturministeren.....	118
231. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. avvikling av Norsk teaterråd, besvart av kulturministeren.....	119
232. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. banansykdommen Panama disease, besvart av utenriksministeren	120
233. Fra stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås, vedr. krav om nytt taxisystem fra Avinor, besvart av samferdselsministeren	121
234. Fra stortingsrepresentant Laila Marie Reiertsen, vedr. aldersgrense for fastlegehjemler, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	121
235. Fra stortingsrepresentant Svein Abrahamsen, vedr. regelverket for tildeling av bostøtte til personer som deler bolig, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	122
236. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. vernet til trafikkbetjenter, besvart av justis- og beredskapsministeren	123
237. Fra stortingsrepresentant Fredrik Bjørnebekk, vedr. Ravneberget fengsel, besvart av justis- og beredskapsministeren	124
238. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. rammebetingelser for kommersiell allmennkringkasting, besvart av kulturministeren.....	124
239. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. feilbehandling av pasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren	125
240. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. brukerstyrt personlig assistanse på ferie, besvart av helse- og omsorgsministeren	126
241. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. vergemålsloven, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	127
242. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. inntektsmodellen for psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	130
243. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. psykisk helsevern for voksne, besvart av helse- og omsorgsministeren	131
244. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. matjord, besvart av landbruks- og matministeren.....	133
245. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. helikoptertransport, besvart av olje- og energiministeren.....	134
246. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengeprojekt, besvart av samferdselsministeren.....	135
247. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. asylanter med tilknytning til terrororganisasjonar, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	136
248. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. asylavtalen, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren.....	137
249. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. risiko- og sårbarhetsanalyser i politidistrikta, besvart av justis- og beredskapsministeren	137
250. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. akutt innkvartering for asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	138
251. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. Tresfjordbrua, besvart av samferdselsministeren.....	139
252. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. førarkort klasse T, besvart av samferdselsministeren.....	140
253. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. soning i Nederland, besvart av justis- og beredskapsministeren	140
254. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. anbud på brann / redningstjenester for Avinor, besvart av samferdselsministeren	141

255.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Statkrafts prioritering av investeringer i fornybar kraft i Norge, besvart av næringsministeren	142
256.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. grensen over Storskog, besvart av justis- og beredskapsministeren	143
257.	Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. NAV-lovens §14a, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	143
258.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. norsk politi sin bruk av Europol sine system, besvart av justis- og beredskapsministeren	145
259.	Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. bokførte provenyet i 2016, besvart av finansministeren	146
260.	Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Monika-saken, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	146
261.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. grunnstipend, besvart av kunnskapsministeren.....	148
262.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Helse Sør-Øst RHF, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	148
263.	Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. somaliske innvandrere bor Trondheim, besvart av statsministeren.....	149
264.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. handlingsplanane mot hatefulle ytringar, radikalisering og ekstremisme, besvart av justis- og beredskapsministeren	150
265.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. omdisponering av Forsvarets baser og fasiliteter, besvart av forsvarsministeren	151
266.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. forslag i forsvarsjefens Fagmilitære råd, besvart av forsvarsministeren	152
267.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kutt i rus og psykiatri med 20 millioner ved St. Olavs Hospital, besvart av helse- og omsorgsministeren	153
268.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. arbeidet mot spredning av atomvåpen, besvart av utenriksministeren.....	154
269.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. den pågående flyktningkrisen, besvart av utenriksministeren	155
270.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. grensehåndtering, besvart av justis- og beredskapsministeren	155
271.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. dagaktivitetsplasser, besvart av helse- og omsorgsministeren	156
272.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. store lønnsbøtter blant ansatte i Innovasjon Norge, besvart av næringsministeren.....	157
273.	Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. situasjonen i Burundi, besvart av utenriksministeren	158
274.	Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. blokkade av Nepal, besvart av utenriksministeren	159
275.	Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. fjerning av kristne motiver på asylmottak, besvart av justis- og beredskapsministeren	159
276.	Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. sosionomer, besvart av helse- og omsorgsministeren	160
277.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. tilleggslokalet til PST, besvart av justis- og beredskapsministeren	161
278.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. tilsynsfører, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren.....	162
279.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. voldsproblematikk, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	163
280.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. pianostemmerutdanning i Norge, besvart av kunnskapsministeren	165

	side
281. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. omorganisering av politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	166
282. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. forfulgte forfattere, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	167
283. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. opplæring samtidig med dagpenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	168
284. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. 110-sentralen i Finnmark til Troms, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	169
285. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. prioritere bosetting av flyktninger framfor bolig til folk med bl.a. rus- og psykiatriske lidelser, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	169
286. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. flyktningstatus, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	170
287. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. skolegudstjeneste, besvart av kunnskapsministeren	171
288. Fra stortingsrepresentant Ib Thomsen, vedr. Ringriksbanen, besvart av samferdselsministeren	172
289. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. avvikling av gårdsbruk, besvart av landbruks- og matministeren	173
290. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. asylmottaksplasser, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	174
291. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. bunnfradraget i den foreslåtte eiendomsskatten for boliger i Oslo, besvart av finansministeren	175
292. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. en spansklærer som blir nektet opphold fordi vedkommende har 2 arbeidsgivere, besvart av arbeids- og sosialministeren	176
293. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. kommunesammenslåing, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	177
294. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. virkemidler for kommunesammenslåing, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	178
295. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. kommunereformen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	178
296. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. tiltakspakke for økt sysselsetning, besvart av finansministeren	179
297. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. yrkesfagutdanning, besvart av kunnskapsministeren	180
298. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. klassestørrelser og lærerårsverk, besvart av kunnskapsministeren	181
299. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. oversikt over politiressursene, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	182
300. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. materiell til stomi, besvart av helse- og omsorgsministeren	183

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (151 - 300) for sesjonen 2015-2016.**

Partibetegnelse:

A Det norske Arbeiderparti

FrP Fremskrittspartiet

H Høyre

KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Arnstad, Marit (Sp)	281, 295
Asphjell, Jorodd (A)	236, 257
Astrup, Nikolai (H)	291
Berg-Hansen, Lisbeth (A)	194, 205
Bergstø, Kirsti (SV)	240
Bjørnebekk, Fredrik (A)	237
Bollestad, Olaug V. (KrF)	213, 215, 261, 262, 278, 279
Botten, Else-May (A)	251
Bøhler, Jan (A)	217
Elvenes, Hårek (H)	299
Elvestuen, Ola (V)	190, 224
Flåtten, Svein (H)	259
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	153, 272
Gjerstad, Ingunn (SV)	171
Grande, Arild (A)	197, 238
Grande, Trine Skei (V)	210, 232
Grimstad, Oskar J. (FrP)	211
Grung, Ruth (A)	154, 167, 180, 226
Hansen, Svein Roald (A)	152, 181
Heggelund, Stefan (H)	200, 201
Henriksen, Kari (A)	241, 253
Henriksen, Martin (A)	214, 265, 266
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	187
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	273, 274
Huitfeldt, Anniken (A)	166
Håheim, Stine Renate (A)	206, 207, 220, 221
Johansen, Irene (A)	185
Juvik, Kjell-Idar (A)	254
Kjenseth, Ketil (V)	173, 204, 276
Kjerkol, Ingvild (A)	157, 165
Klinge, Jenny (Sp)	170, 247, 264, 284
Knutsen, Tove Karoline (A)	158, 159
Lauvås, Stein Erik (A)	290, 292
Liadal, Hege Haukeland (A)	195, 223, 231, 282
Ljunggren, Anna (A)	188, 245
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	186, 216, 285, 286
Lysbakken, Audun (SV)	239
Mathisen, Bente Stein (H)	218
Micaelsen, Torgeir (A)	155, 160, 225

Navarsete, Liv Signe (Sp)	156, 192, 193, 227, 258, 270
Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	162, 199, 233
Pedersen, Helga (A)	169, 198, 250
Pollestad, Geir (Sp)	175, 176, 244, 246, 252, 255
Raja, Abid Q. (V)	172
Reiertsen, Laila Marie (FrP)	234
Rotevatn, Sveinung (V)	182
Sivertsen, Eirik (A)	184
Skjelstad, André N. (V)	179
Solberg, Torstein Tvedt (A)	222, 268, 283, 296
Solhjell, Bård Vegar (SV)	178
Steffensen, Roy (FrP)	191
Storberget, Knut (A)	289
Syversen, Hans Olav (KrF)	275
Tajik, Hadia (A)	228, 229, 249, 277
Thomsen, Ib (FrP)	288
Toppe, Kjersti (Sp)	163, 164, 208, 209, 242, 243, 267, 271
Trellevik, Ove (H)	260
Trettebergstuen, Anette (A)	202, 203, 230
Valen, Snorre Serigstad (SV)	263, 300
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	151, 161, 177, 293, 294
Wennesland, Vegard Grøslie (A)	219
Wold, Morten (FrP)	212
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	297, 298
Aasen, Marianne (A)	280, 287
Aasrud, Rigmor (A)	168, 174

Dokument nr. 15:2

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 3. november 2015 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 11. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Fra hvilken dato neste år settes fartsgrensen på strekningen E6 Dal-Kolomoen opp til 110 km/t igjen?»

BEGRUNNELSE:

Strekningen E6 Dal-Kolomoen har hatt fartsgrense på 110 km/t. I vinter blir fartsgrensen satt ned. Det vises til at dette er nødvendig i den mørke årstiden på grunn av belysningen på strekningen.

Svar:

Regjeringen har valgt å øke fartsgrensen til 110 km/t på gode veier. Høyere fartsgrense på veier som er tilrettelagt for det, gir kortere reisetid for den enkelte og er samfunnsøkonomisk gunstig. Etter at fartsgrense 110 km/t ble etablert på de på de tryggeste motorvegene våren 2014, har det så vidt jeg er kjent med ikke skjedd alvorlige ulykker på disse strekningene. Jeg mottar

svært mange positive tilbakemeldinger fra trafikantene på dette tiltaket, som foreløpig er etablert på totalt 10 strekninger, til sammen på 200 km av det norske riksvegnettet. Jeg skjønner derfor godt at også representanten Vedum vil vite når fartsgrensen på veien hjem til Hedmark settes opp igjen til 110 km/t. Jeg er glad for at vi nå knapt lenger hører skepsisen som representanter fra forrige regjeringspartier tidligere har luftet.

På to av strekningene er fartsgrense 110 km/t i første omgang innført som en sommerfartsgrense fra april-oktober, dette med basis i faglige råd. Bakgrunnen for dette er klimatiske forhold og forhold ved vegens utforming/omgivelser. For strekningen Dal-Kolomoen gjør manglende veglys og smale vegskuldre at Statens vegvesen har anbefalt 110 km/t bare som sommerfartsgrense. Fartsgrensen på strekningen vil bli satt opp igjen til 110 km/t i månedsskiftet mars/april 2016.

Jeg har allerede bedt Vegdirektoratet vurdere muligheten for 110 km/t som permanent fartsgrense på strekningen.

SPØRSMÅL NR. 152**Innlevert 3. november 2015 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 12. november 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«På hvilke måter vil Forsvarsdepartementet bidra til at AIM Norway kan gjennomføre de investeringer som er nødvendig for å nå sine ambisjoner om å etablere sitt motordepot for vedlikehold av F35 så tidlig som mulig for å posisjonere bedriften for vedlikeholdsoppgdraget?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Prop. 1 S, om industrisamarbeidet i kampflyprogrammet, hvor det bl.a. heter at når det gjelder understøttelse av F-35, foreligger betydelige industrielle muligheter, og at Forsvarsdepartementet arbeider med de europeiske partnerne for å få på plass samarbeidsløsninger for understøttelse av flyene i Europa.

I desember 2014 vant AIM Norway SF fram som en av tre bedrifter i Europa som vil kunne utføre vedlikehold på F25-motoren for flere hundre av motorene for de nye flyene som vil være i drift til langt etter 2050.

I styremøte 21. oktober i år, vedtok bedriften å flytte virksomheten til Rygge Flystasjon. Det vil imidlertid være behov for betydelige investeringer for å være posisjonert for oppdraget. Det er i følge proposisjonen, forventet at Tyrkia vil etablere Europas første motordepot med en initiell kapasitet i 2018.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 3. november 2015 med spørsmål fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen om Aerospace Industrial Maintenance Norway SF (AIM Norway SF) og finansiering av motordepot.

Ved omdannelsen av Luftforsvarets hovedverksted Kjeller (LHK) til selskapet AIM Norway SF, var det viktig å sette virksomheten i stand til å tilpasse seg markedsmessige rammevilkår med betingelser på linje med konkurrerende virksomheter. Selskapet ble derfor etablert med en robust økonomisk basis for å kunne løfte fremtidige investeringer på kommende systemer som F-35-fly. AIM Norway SF har, siden omdannelsen, jobbet aktivt med å være en konkurransedyktig leverandør og vinne nye kontrakter. Viktige milepæler i denne sammenheng var i 2013, da AIM Norway SF undertegnet sin første F-35-kontrakt, og i desember 2014, da det amerikanske forsvarsdepartementet kunngjorde at Norge ved AIM Norway SF, vil få mulighet til å etablere en kapasitet til å vedlikeholde F135-motorer til de nye kampflyene F-35.

AIM Norway SF jobber med ulike finansieringsmodeller for å etablerte et motordepot for F-35, med bakgrunn i hva som vil være bedriftsøkonomisk lønnsomt basert på antagelser om volum og timepris. Motordepotetableringen krever betydelige investeringer i maskiner, verktøy og bygningsmasse. Partnerskapet i F-35-programmet har lagt til grunn at vertslandene finansierer en betydelig del av grunninvesteringene for de vedlikeholdskapasiteter som etableres og tilbys partnerskapet. Alternativet ville ha vært en høyere kostnad for partnerlandene pr. flyenhet som skal vedlikeholdes i fremtiden. Partnerlandene gjør selvstendige vurderinger av hvilke vedlikeholdskapasiteter de eventuelt måtte ønske å tilby partnerskapet. Noen partnere ønsker ulike typer vedlikehold gjort i eget land som en del av sin forsvars- og sikkerhetspolitikk. Flere partnere har også et nasjonalt industriutviklingsperspektiv, siden vedlikeholdsoppgavene for F-35 anses som teknologisk og kompetansemessig svært attraktive. Det må forventes at nasjoner som tar investeringskostnader for å kunne tilby partnerskapet en vedlikeholdskapasitet, forventer industrielt utbytte senere. Utfordringen for norsk industri er at denne, i utgangspunktet, forventes å måtte bære investeringskostnadene selv, samtidig som det er en risiko for at man møter konkurranse fra andre virksomheter der tilsvarende kostnad er båret helt eller delvis av nasjonale myndigheter.

Selskapet og Forsvarsdepartementet jobber aktivt med å realisere målet om å etablere et motordepot i Norge. Forsvarsdepartementet har en tett dialog med styret i AIM Norway SF vedrørende finansieringen av motordepot. Dette med utgangspunkt i grundige vurderinger av forretningsmodellen knyttet til motordepotetableringen. Jeg vil komme nærmere tilbake til Stortinget om dette når arbeidet er ferdigstilt.

Forsvarsdepartementet har igangsatt en prosess med sikte på å omdanne statsforetaket til et aksjeselskap. Dette er et strategisk eiergrep av Forsvarsdepartementet, som skal bidra til at både selskapet og eier har de nødvendige rammebetingelser fremover for å videreutvikle selskapet. En slik omdanning er nødvendig for at eier kan tilpasse eierstrukturen til hva som er det beste for selskapet. Et bredere eierskap kan tilføre betydelig og relevant kompetanse nødvendig for å videreutvikle selskapet samt bidra til synergieffekter med annen relevant forsvarsindustri. Dette er viktig for at AIM Norway skal fortsette å være en konkurransedyktig leverandør i forsvarsmarkedet. Det tas sikte på at omdanningen gjøres gjennom en egen lov planlagt fremlagt for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2016.

SPØRSMÅL NR. 153**Innlevert 4. november 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 9. november 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Kan kunnskapsministeren gi et overslag på hvor mange årsverk, eller hvor mye lønnsutgifter, som er brukt i Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet til å føre tilsyn av Akademiet (og relevante søsterselskaper/underselskaper) i perioden 2011-2015; utgifter til eventuelle eksterne konsulenter/advokater skal regnes inn, og hvor mye av det samlede kravet til Akademiet har blitt tilbakebetalt til staten pr. 03.11 2015?»

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet har ført tilsyn med Akademiet privatskolekjede i flere år. I 2013 kom Utdanningsdirektoratet med et krav om tilbakebetaling av over 12 millioner kroner som følge av Akademiets påstått brudd på privatskoleloven.

Svar:

Utdanningsdirektoratet åpnet i 2012 tilsyn med Akademiet. I perioden fra tilsynet ble åpnet og frem til i dag har direktoratet brukt anslagsvis 6 årsverk på tilsyn med Akademiet. I tillegg har direktoratet benyttet om lag 850 000 kroner på innleie av eksterne vikarer, samt økonomisk og juridisk bistand.

Departementet har i samme periode benyttet anslagsvis 1 årsverk til klagebehandling mv. som følge av tilsynet med Akademiet.

Tilbakebetalingskravene etter tilsynene utgjorde totalt 12,5 millioner kroner. Skolene fikk innvilget tilbakebetalingsplaner på inntil 1 ½ år. Per 3. november 2015 har skolene betalt tilbake statstilskudd for 5 135 000 kroner. Skolene har betalt tilbake i tråd med tilbakebetalingsplanene.

SPØRSMÅL NR. 154**Innlevert 4. november 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 17. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Stortinget har vedtatt å stramme inn regelverket rundt import av legemidler og mange har tatt kontakt fordi de ikke lenger får tilgang på høydoser med vitaminer/mineraler som de mener har dokumentert helseeffekt. Det gjelder spesielt D3 som har positiv effekt for kreftpasienter. Tilsvarende for tunge rusavhengige som er under rehabilitering. De sier at fastlegen ikke kan bistå.

Hvordan kan pasienter som har dokumentert medisinsk effekt av høydoser med vitaminer eller mineraler få tilgang på disse legemidlene på lovlig vis?»

Svar:

EUs legemiddelregelverk som er del av EØS-avtalen stiller krav om at legemidler, som selges via fjernsalg, skal ha markedsføringstillatelse i det landet de importeres til. Denne bestemmelsen trådte i kraft i Norge 1. oktober 2015. Dette hadde som konsekvens at de vita-

min- og mineralpreparater som regnes som legemidler i Norge, og ikke har markedsføringstillatelse her, ikke lenger kan privatimporteres.

Helse- og omsorgsdepartementet har besluttet å regulere vitaminer slik at de fortsatt skal kunne privatimporteres til Norge. Dermed blir privatimport av vitaminer igjen mulig slik det var før 1. oktober 2015. Det er imidlertid viktig å huske på at inntak av høye doser vitaminer kan være helseskadelig. Det er også viktig å huske at det ved kjøp av kosttilskudd på internett er en risiko for at man kjøper produkter som er forfalsket og at det kan utgjøre en risiko for helsen. Folk må derfor være bevisst på hva de kjøper.

Dersom behandlende leger mener at pasienten trenger mineraler i doser som gjør produktet til et legemiddel, kan han forskrive dette på resept. Der slike legemidler ikke har markedsføringstillatelse i Norge, kan han søke om såkalt spesielt godkjenningsfritak. Legemidlet skaffes da gjennom apotek og godkjente legemiddelgrossister.

SPØRSMÅL NR. 155**Innlevert 4. november 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 13. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke strakstiltak har regjeringen satt i verk, evt. hvilke tiltak vil regjeringen sette i verk, for å avbøte på legemiddelmangelen Norge til tider opplever, og hvilke internasjonale initiativ vil regjeringen ta for å etablere bedre samarbeid mellom landene om forutsigbar forsyningssikkerhet og regulering av tilgangen på legemidler?»

BEGRUNNELSE:

I et intervju med VG 3.11.15 beskriver direktør i Legemiddelverket, Steinar Madsen, at legemiddelmangel i Norge er et økende problem som må tas på største alvor. I all hovedsak fungerer forsyningen av medisiner i Norge godt, men det er svært alvorlig at vi til tider opplever at det mangler medisiner som til syvende og sist kan ramme pasienten og kvaliteten på behandlingen. Det haster med å komme med konkrete tiltak som bedrer forsyningssikkerheten for pasienter og sykehus. Statsråden presenterer enkelte tiltak i Meld. St. 28 (2014-2015) Legemiddelmeldingen, men det er behov for mer konkrete strakstiltak som kan igangsettes i Norge. Norge må bidra aktivt for å finne flere holdepunkter sammen med andre land, slik at tilgangen på legemidler reguleres på en mer forutsigbar måte.

Svar:

Legemiddelforsyningen fungerer i hovedsak godt i Norge. Det er imidlertid registrert et økende antall mangelsituasjoner de senere årene, og som representanten Micaelsen påpeker, er det derfor viktig å vurdere tiltak for å opprettholde en god forsyningssikkerhet.

Legemiddelberedskapen hviler på de grunnleggende beredskapsprinsipper om ansvar, nærhet og likhet. Dette innebærer at ansvaret for beredskap og håndtering av ekstraordinære hendelser i størst mulig grad skal ligge hos den som organiserer tjenestene i normalsituasjonen. I Norge har Helsedirektoratet forvaltet beredskapslagre for legemidler både for spesialist- og primærhelsetjenesten. Beredskapsløsningene har vært fragmentert, og det har manglet en overordnet plan for å sikre at sammensetningen av lagrene er basert på oppdaterte, faglige vurderinger. I 2014 kartla derfor Helsedirektoratet hvilke legemidler det er et særlig behov for å ha i beredskap.

I tråd med beredskapsprinsippene fikk de regionale helseforetakene i 2014 i oppdrag å ta over beredskaps-

sikringen av legemidler som benyttes i spesialisthelsetjenesten fra 1. januar 2015. En prosjektgruppe ledet av Helse Sør-Øst RHF har utarbeidet en rapport om nasjonal legemiddelberedskap for spesialisthelsetjenesten. Rapporten inneholder anbefalinger for å gi en samlet best mulig legemiddelberedskap og forsyningssikkerhet. Rapporten ble behandlet i møte mellom de administrerende direktørene i de regionale helseforetakene 18. mai 2015, og møtet sluttet seg til anbefalingene i rapporten og implementeringen av disse. I tillegg til at de regionale helseforetakene har overtatt og oppdatert det nasjonale beredskapslageret for legemidler brukt i spesialisthelsetjenesten fra 1.1.2015, iverksetter de nå en styrket nasjonal funksjon for overvåking av legemiddelmangel ved Oslo Universitetssykehus. Den nasjonale funksjonen skal også ha en støttefunksjon for det lokale og regionale arbeidet med legemiddelberedskap i helseforetakene. Det er etablert et tett samarbeid mellom Statens legemiddelverk og beredskapsfunksjonen ved Oslo Universitetssykehus.

Avtalen mellom Helsedirektoratet og Norsk Medisinaldepot om beredskapslager av legemidler for primærhelsetjenesten utløper ved utgangen av 2015. Helsedirektoratet har anbefalt at denne ordningen avvikles, og erstattes av et krav til legemiddelgrossistene om legemiddelberedskap. I tråd med dette fastsatte departementet 23. september 2015 forskriftsendringer som pålegger legemiddelgrossister å beredskaps sikre bestemte legemidler til bruk i primærhelsetjenesten fra 1. januar 2016.

Det europeiske legemiddelbyrå (EMA) har tatt initiativ for å redusere problemet med forsyningssvikt for legemidler. Initiativet omfatter tiltak både for forebygging og for bedre håndtering av oppståtte sviktsituasjoner. Statens legemiddelverk deltar i dette initiativet. Et viktig tiltak for å redusere leveringssvikt knyttet til produksjons- og kvalitetsutfordringer er at produsentene i større grad utarbeider risikobaserte kontinuitetsplaner for sikker forsyning. Legemiddelmyndighetene skal bidra i dette arbeidet ved å utarbeide veiledning til hvordan slike planer skal utarbeides og følges opp. For å forbedre håndteringen av oppståtte situasjoner, skal det etableres bedre informasjonsflyt og koordinering mellom de europeiske legemiddelmyndighetene, og at helsepersonell- og pasientgrupper trekkes sterkere inn i arbeide med å utforme og vurdere tiltak ved forsyningssvikt.

SPØRSMÅL NR. 156**Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 13. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden klargjøre om politiet i dag stoppar nokon langs Noreg si grense til Russland, eller blir alle som ønskjer det gitt innreise inn til Noreg der deira søknad om asyl blir handsama, og kva for regelverk og tilhøyrande konkrete paragrafar er det som eventuelt hindrar regjeringa i å innføre visumplikt for innreise inn til Noreg frå Russland?»

GRUNNGJEVING:

Tysdag 20. oktober melde mellom anna TV2 at justisministeren hadde sendt ut ein ny instruks til UDI. TV2 melde at grunna returavtalen Noreg har med Russland frå 2007, kan asylsøkarane som har opphaldsløyve i Russland bli sendt rett tilbake allereie ved grensa.

Til TV2 uttalte justisministeren at «Vi har registrert at fleire av dei som kjem no, har ei sterk tilknytning til Russland gjennom dobbelt statsborgarskap, opphaldsløyve eller visum. Det er viktig at norske styresmakter sender eit tydelig signal til personar som ikkje har behov for beskyttelse eller som allereie har lovleg opphald i Russland».

NRK kunne like fullt onsdag 21. oktober melde at det er blitt så å seie umogleg å returnere asylsøklarar med russisk opphaldsløyve etter at Russland byrja å utvise asylsøklarar for å hindre at Noreg sender dei tilbake over grensa i Finnmark.

Russland har, på same måte som Noreg, underskrevet både FN sin flyktningkonvensjon og Den europeiske menneskerettserklæringa, og har dermed underlagt seg same forpliktingar som Noreg på dette området.

Ifølgje oppslag i media har det så langt i år kome meir enn 3 000 migrantar over grensa frå Russland.

Nær 6 av ti personar som kom over grensa sist veke er oppgjeve å kome frå Afghanistan, fleire av desse har opphalde i Russland i lengre tid. Aftenposten skriv på leiarplass onsdag 4. november at fleire av dei som kjem frå Russland og søker asyl, snakker godt russisk. Måndag 2. november meldte politiet i Aust-Finnmark om nok ein ny dagsrekord i talet på asylsøklarar og migrantar som reiste over grensa frå Russland og inn til Noreg. Denne dagen kom det 174 asylsøklarar og migrantar frå Russland over den norsk-russiske grensa ved Storskog.

Svar:

Personene som nå kommer til Norge via den norsk-russiske grensen, kommer alle fra land som ikke har visumfrikhtsavtale med Norge. Dette betyr at personene som utgangspunkt ikke har adgang til å reise inn i Norge uten gyldig visum. Norsk grensepoliti på Storskog bortviser personer som på norsk grense ikke har gyldig innreisevisum og heller ikke har annet grunnlag for å kunne oppholde seg i Norge.

Personer som på norsk grense anfører et beskyttelsesbehov har imidlertid etter utlendingslovens §§ 9 og 28, og etter internasjonale konvensjoner Norge er bundet av, rett til å reise inn i Norge og få sin søknad om beskyttelse vurdert her.

Utlendingsdirektoratet er pålagt å hastebehandle alle søknader fra personer som kommer via Russland og der søknadene ligger an til å bli avslått. Dette vil blant annet være tilfellet for mange av de afghanerne som nå kommer til Norge. Etter avslag skal søkere som kommer via Russland returneres raskt, enten til Russland eller til sitt opprinnelsesland.

SPØRSMÅL NR. 157**Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 11. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke pasientrettigheter som regjeringen nå setter i sammenheng med innføringen av Fritt Behandlingsvalg, er pasientrettigheter som ble fremmet av Stoltenberg II-regjeringen og vedtatt enstemmig av Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I ulike sammenhenger i offentligheten, gis det inntrykk av at de nye pasientrettighetene som blant annet innebærer at sykehuset har plikt til å gi beskjed innen 10 dager om når utredning eller behandling skal starte er fremmet som forslag fra Solberg-regjeringen og dermed en del av Fritt Behandlingsvalg.

Svar:

I 2011 fremmet stortingsrepresentantene Sonja Irene Sjøli, Michael Tetzschner og undertegnede et representantforslag (Dokument 8:158 S 2010-2011) hvor vi ba regjeringen utarbeide forskrift til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 som skulle sikre:

- a) At pasienten samtidig med fastsettelse av en individuell frist for behandling også gis informasjon om behandlingstid- og sted.
- b) At det helseforetaket som har ansvar for å gi helsehjelpen, også får plikt til å informere HELFO umiddelbart dersom den individuelle behandlingsfristen ikke overholdes, og at HELFO da får ansvar for å gi pasienten et behandlingstilbud. Pasienten skal informeres om dette på en forståelig måte, og slik at det

styrker muligheten for at pasientenes rettigheter blir ivarettatt.

Den 1. november i år trådte flere endringer i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 2 i kraft. Disse endringene har sin bakgrunn i to lovproposisjoner. Den ene ble fremmet for Stortinget av Stoltenberg II-regjeringen i 2013 (Prop. 118 L 2012-2013), mens den andre ble fremmet av dagens regjering i 2015 (Prop. 56 L 2014-2015).

I Prop. 118 L (2012-2013) ble følgende lovendringer foreslått av departementet, og enstemmig vedtatt av Stortinget:

- Endring av vurderingsfristen fra 30 til 10 virkedager.
- Krav om at spesialisthelsetjenesten innen 10 virkedager skal gi informasjon om tidspunkt for når helsehjelpen i form av utredning og behandling senest skal starte.
- Skillet mellom rettighetspasienter og behovspasienter oppheves.
- Spesialisthelsetjenesten fikk plikt til å melde til HELFO dersom de ikke er i stand til å oppfylle den juridiske fristen for når helsehjelp senest skal gis.

I Prop. 56 L 2014-2015 foreslo departementet nødvendige endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og spesialisthelsetjenesteloven for å innføre fritt behandlingsvalg. En sentral endring var sammenslåingen av fritt sykehusvalg og fritt behandlingsvalg til en ny felles bestemmelse i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4. Denne endringen fikk tilslutning av et flertall i Stortinget bestående av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

SPØRSMÅL NR. 158**Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen****Besvart 11. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I hvilken grad kan private og offentlige klinikker for eksempel i Øst-Europa kreve godkjenning og betaling av Norge gjennom Fritt behandlingsvalg og ev. hva slags omfang vurderer regjeringen at dette kan få?»

BEGRUNNELSE:

Prisene i fritt behandlingsvalg kan ligge over tilsvarende priser i lavkost land innenfor EØS, og disse kan dermed ha et insentiv for å benytte ordningen med henvisning til EØS-avtalen. Det er viktig for Stortinget å forsikre seg om at ordningen ikke tapper norske syke-

husbudsjetter til fordel for utenlandske sykehus hvor Norge vil ha mindre grad av kontroll, og hvor sykehusene kan ha dårligere forhold knyttet til for eksempel lønn, pensjon og arbeidsvilkår for de ansatte.

Svar:

Det fremgår av spesialisthelsetjenesteloven § 1-2 at loven gjelder for «spesialisthelsetjenester som tilbys eller ytes i riket av staten og private, når ikke annet følger av de enkelte bestemmelser i loven». Det innebærer at private tilbydere i utlandet ikke kan delta i fritt behandlingsvalg, med mindre de åpner virksomhet i Norge og denne blir tildelt norsk offentlig godkjenning.

SPØRSMÅL NR. 159**Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen****Besvart 17. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I hvilken grad kan private virksomheter som er godkjent i fritt behandlingsvalg avvise eller nekte å behandle pasienter som de frykter vil bli ulønnsomme, for eksempel pga. komorbiditet?»

BEGRUNNELSE:

Forskriften gjelder a) vilkårene for å gi private virksomheter rett til å yte helsehjelp mot betaling fra staten m.videre og b) hvilke helsetjenester godkjente virksomheter kan yte og hvilken pris staten skal betale virksomhetene per tjeneste. Jeg ønsker at regjeringen klargjør hvorvidt virksomhetene som vil bli godkjent har plikt til å ta i mot pasienter eller om det vil være slik at godkjente aktører under ordningen selv kan velge om, når og evt. hvilke pasienter som skal tas i mot innenfor angitte diagnoser.

Svar:

Jeg forventer at private virksomheter som har offentlig godkjenning og dermed har adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten innretter seg lojalt etter de intensjoner ordningen hviler på. Ordningen

er etablert av hensyn til pasienten og på den bakgrunn må vi kunne forvente at pasienter som velger private (virksomheter med avtale og/eller godkjenning) blir tatt godt i mot.

Utgangspunkt er at private som har søkt om og fått tildelt offentlig godkjenning i utgangspunktet vil være motivert for å yte helsehjelp. Den private virksomhetens mulighet for inntjening er knyttet til at virksomheten faktisk yter helsehjelp til pasienter som har søkt seg til tjenesten. Virksomheten er også forpliktet til å oppgi forventet ventetid.

Helsetjenester som tilbys eller ytes skal være forsvarlige, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-2 og helsepersonelloven § 4. Dersom private med godkjenning mottar pasienter som har behov for helsehjelp som den valgte helsetjenesteleverandøren ikke har faglig kompetanse til å yte, skal pasienten med rette avvises.

Det skal også nevnes at en godkjent virksomhet kan si fra seg sin godkjenning (oppsigelse), jf. forskriften § 5 fjerde ledd.

Vi følger med på hvordan ordningen utvikler seg. Dersom det skulle vise seg at ordningen blir misbrukt eller ordningen av andre grunner ikke fungerer etter intensjonene, så vil departementet vurdere om ordningens innretning bør justeres.

SPØRSMÅL NR. 160**Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 11. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke vurderinger og utregninger ligger bak hver prissetting av de ulike tjenestene som inngår i Fritt Behandlingsvalg og kan regjeringen i en tabell angi stykkprisene som tilbys i Fritt behandlingsvalg sammenlignet med den gjennomsnittlige anbudsprisen i markedet og ordinære markedspriser i det åpne norske private markedet for de samme tilstandene?»

BEGRUNNELSE:

For at Stortinget skal kunne foreta en reell vurdering av hvilket omfang det er grunn til å tro regjeringens reform vil få for pasientene og sykehusene, er det viktig å kjenne til hvilke priser og hva slags begrunnelse som ligger bak de ulike prisene som er angitt i den aktuelle forskriften som ble kjent 1. november.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet beslutter tjenester i godkjenningsordningen basert på råd fra Helsedirektoratet. Helsedirektoratet fastsetter priser for disse tjenestene innenfor prinsippene for prisfastsettelsen som Stortinget i forbindelse med lovbehandlingen sluttet seg til, og de konkrete føringene for prisfastsettelsen som ble beskrevet i høringsnotatet for forskriften. På områder med anbudspriser er det som hovedregel lagt til grunn priser under laveste anbudspris. På områder uten anbudspriser er prisene basert på tilgjengelig informasjon om kostnader i de offentlige sykehusene.

Følgende tjenester gir godkjente virksomheter rett til betaling fra staten:

1. Døgnbehandling innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

a) Psykisk helsevern for voksne

Tjeneste:	Pris:	Unntatt fra dette:
Alvorlig angst, alvorlig depresjon og alvorlige traumelidelser	2 800,-	- Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten. - Pasienter med lavfrekvente tilstander/sjeldne tilstander som krever høyspesialisert utredning og behandling. Dette vil bl.a. omfatte nevropsykiatriske tilstander (Epilepsi, Huntingtons sykdom, Parkinsons sykdom, Multippel sklerose, Tourettes syndrom m. flere) hvor psykiatrisk manifestasjon er en del av sykdomsbildet, alvorlige spiseforstyrrelser med livstruende lav vekt og psykisk utviklingshemning med sammensatt alvorlig problematikk. - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.
Alvorlige psykoselidelser, alvorlige bipolare lidelser, alvorlige personlighetsforstyrrelser, alvorlige spiseforstyrrelser, komplekse traumer og alderspsykiatri, samt alvorlige psykiske lidelser og samtidig omfattende rusproblemer (ROP-pasienter).	3 500,-	

Tjeneste:	Pris:	Unntatt fra dette:
- Alvorlig depresjon eller bipolar lidelse - Alvorlig atferds- og følelsesmessige forstyrrelser med samtidig alvorlig tilleggsproblematikk aggresjon/vold/utagering/selvskading - Alvorlig psykose lidelse - Samtidige alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer - Spiseforstyrrelser	4 100,-	- Barn under 13 år - Alvorlig utviklingsforstyrrelser kombinert med alvorlig psykopatologi - Alvorlige tvangstanker og/eller tvangshandlinger - Alvorlig spiseforstyrrelse med kritisk lav vekt - Alvorlig angstlidelser skal primært ha poliklinisk og ambulant behandling - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.

c) Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Tjeneste	Pris:	Unntatt fra dette
Planlagt avgiftning som del av et behandlingsforløp og behandling av pasienter med rus og samtidig psykisk lidelse (ROP-pasienter)	3 500,-	- Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten. - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.
Ordinær døgnbehandling TSB	2 400,-	- Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten. - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3. - Brukerstyrte plasser inngår ikke

2. Somatiske tjenester

a) Hjerte-kar

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Hjerteutredning - arbeids-EKG		FPFE50 Arbeids-EKG	2 450,-
Hjerteutredning - Ultralyd hjerte		FYDE31 Fullstendig ekkokardiografi FYDE32 Transøsofageal ekkokardiografi FYDE33 Enkel ekkokardiografi	2 450,-
Hjerteutredning – arbeids-EKG og ultralyd		FPFE50 Arbeids-EKG FYDE31 Fullstendig ekkokardiografi FYDE32 Transøsofageal ekkokardiografi FYDE33 Enkel ekkokardiografi	3 250,-
Hjerteutredning hos spesialist (inkludert andre undersøkelser enn arbeids-EKG og ultralyd hjerte som er indisert)			1 500,-
Ultralyd halskar		PYDE00 Enkel ultralydundersøkelse av halskar PYDE05 Fullstendig ultralydundersøkelse av halskar	3 000,-

b) Gynekologi

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Operasjon av genitalt fremfall	N81.0 Uretrocele hos kvinne N81.1 Cystocele N81.2 Ufullstendig uterovaginalt fremfall N81.3 Fullstendig uterovaginalt fremfall N81.4 Uspesifisert uterovaginalt fremfall N81.5 Vaginalt enterocele N81.6 Rektocel N81.8 Annet spesifisert fremfall av kvinnelige kjønnsorganer	LEF 00 Fremre kolporafi LEF 03 Bakre kolporafi LEF 10 Kolpoperineoplastikk LEF 13 Vaginal hysterektomi for prolaps LEF 16 Fullstendig prolaps-plastikk LEF 20 Partiell kolpogleise LEF 23 Total kolpogleise LEF 40 Vaginal operasjon for enterocele LEF 41 Laparoskopisk operasjon for enterocele	20 000,-
Urin-lekkasje	N39.3 Stressinkontinens	LEG 10 Vaginal urethrocystopeksi	6 500,-

c) Øye

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Grå stær	H25.0 Begynnende aldersbetinget grå stær H25.1 Kjernestær hos eldre H25.2 Aldersbetinget grå stær av Morgagni-type H25.8 Annen spesifisert aldersbetinget grå stær H25.9 Uspesifisert aldersbetinget grå stær	CJE 10 Fakoemulsifikasjon med implantasjon av kunstig linse i fremre kammer CJE 15 Fakoemulsifikasjon med implantasjon av kunstig linse i fremre kammer og iridektomi eller iridotomi CJE 20 Fakoemulsifikasjon med implantasjon av kunstig linse i bakre kammer CJE 25 Fakoemulsifikasjon med implantasjon av kunstig linse i bakre kammer og iridektomi eller iridotomi	5 400,-

d) Ortopedi

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Hofteartrose behandling med totalprotese	M16.0 Primær hofteleddsartrose, bilateral	NFB 20 Implantasjon av primær totalprotese i hofteledd uten sement	36 500,-
	M16.1 Primær hofteleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	NFB 30 Implantasjon av primær totalprotese i hofteledd med hybrid teknikk	
	M16.2 Hofteleddsartrose som følge av dysplasi, bilateral	NFB 40 Implantasjon av primær totalprotese i hofteledd med sement	
	M16.3 Hofteleddsartrose som følge av dysplasi, uten opplysning om bilateral manifestasjon		
	M16.4 Posttraumatisk hofteleddsartrose, bilateral		
	M16.5 Posttraumatisk hofteleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon		
	M16.6 Annen sekundær hofteleddsartrose, bilateral		
	M16.7 Annen sekundær hofteleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon		

Tjeneste:	Diagnosekode:	Prosedyre:	Pris:
Kneleddsartrose behandling	M17.0 Primær kneleddsartrose, bilateral M17.1 Primær kneleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon M17.2 Posttraumatisk kneleddsartrose, bilateral M17.3 Posttraumatisk kneleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon M17.4 Annen sekundær kneleddsartrose, bilateral M17.5 Annen sekundær kneleddsartrose, uten opplysning om bilateral manifestasjon	NGB 20 Implantasjon av primær totalprotese i kneledd uten sement NGB 30 Implantasjon av primær totalprotese i kneledd med hybrid teknikk NGB 40 Implantasjon av primær totalprotese i kneledd med sement NGB 01 Implantasjon av medial primær delprotese i kneledd uten sement NGB 02 Implantasjon av lateral primær delprotese i kneledd uten sement NGB 03 Implantasjon av patellofemoral primær delprotese uten sement NGB 04 Implantasjon av flere primære delprotesekomponenter i kneledd uten sement NGB 11 Implantasjon av medial primær delprotese i kneledd med sement NGB 12 Implantasjon av lateral primær delprotese i kneledd med sement NGB 13 Implantasjon av patellofemoral primær delprotese med sement NGB 14 Implantasjon av flere primære delprotesekomponenter i kneledd med sement	34 200,-

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Ganglion hånd	M67.4 Ganglion	NDM 39 Eksisjon av synovialt ganglion i håndledd eller hånd NDM 99 Annen operasjon på fascie, ganglion, seneskjede eller bursa i håndledd eller hånd	4 300,-
Ganglion fot	M67.4 Ganglion	NHM 39 Eksisjon av synovialt ganglion i ankel eller fot NHM 99 Annen operasjon på fascie, ganglion, seneskjede eller bursa i ankel eller fot	4 300,-
Fjerning av metall (ikke i nakke og rygg)	Z47.0 Etterbehandling som omfatter fjerning av osteosyntesemateriale	NBU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra skulder eller overarm NCU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra albue eller underarm NDU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra håndledd eller hånd NFU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra femur NGU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra kne eller legg NHU 49 Fjerning av osteosyntesemateriale fra ankel eller fot	2 000,-

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Hallux valgus	M20.1 Hallux valgus (ervert)	NHK 17 Reseksjon eller eksisjon av metatars NHK 18 Reseksjon eller eksisjon av bein i tå NHK 57 Osteotomi i metatars med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHK 58 Osteotomi i tå med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHG 09 Eksisjonsartroplastikk i annet ledd i fot NHG 44 Artrodese av første tarsometatarsalledd med intern fiksasjon NHG 46 Artrodese av første metatarsofalangealledd med intern fiksasjon NHG 49 Artrodese av annet ledd i fot med intern fiksasjon	5 200,-

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Hammertå	M20.4 Annen hammertå (ervert)	NHK 17 Reseksjon eller eksisjon av metatars NHK 18 Reseksjon eller eksisjon av bein i tå NHK 57 Osteotomi i metatars med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHK 58 Osteotomi i tå med aksekorreksjon, rotasjon eller forskyvning NHG 09 Eksisjonsartroplastikk i annet ledd i fot	5 200,-
Carpal tunnel syndrom	G56.0 «Carpal tunnel syndrome»	ACC 51 Dekompresjon og adheranseløsning av nervus medianus NDE 11 Endoskopisk deling eller eksisjon av ligament i håndledd eller hånd NDE 12 Åpen deling eller eksisjon av ligament i håndledd eller hånd	5 600,-

e) Fordøyelsesmedisin

Tjeneste:	Diagnosekode:	Prosedyre:	Pris:
Mage-tarm undersøkelser Gastroskopi		UJD 02 Gastroskopi UJD 05 Gastroskopi med biopsi	1 600,-
Mage-tarm undersøkelser Koloskopi		UJF 32 Koloskopi UJF 35 Koloskopi med biopsi	2 400,-
Mage-tarm undersøkelser Sigmoidoskop		UJF 42 Fleksibel sigmoidoskopi UJF 45 Fleksibel sigmoidoskopi med biopsi	2 300,-
Mage-tarm undersøkelser Rektoskopi		UJG 02 Rektoskopi UJG 05 Rektoskopi med biopsi	1 100,-

f) Urologi

Tjeneste:	Diagnose-kode:	Prosedyre:	Pris:
Godartet forstørret prostata	N40 Benign prostata- obstruksjon	KED 22 Transurethral reseksjon av prostata	12 900,-
Trang forhud, voksne >15 år		KGH 10 Operasjon for fimose	3 000,-
Cystoskopi		UKC 02 Cystoskopi UKC 05 Cystoskopi med biopsi UKC 12 Retrograd endoskopi av kutan cystoenterostomi UKC 15 Retrograd endoskopi av kutan cystoenterostomi med biopsi UKC 22 Urethroneocystoskopi UKC 25 Urethroneocystoskopi med biopsi	1 900,-

I tillegg gjelder følgende prisregler for ordningen Fritt behandlingsvalg:

I forskriftens § 11 fremgår det at prisen omfatter alle deler av helsehjelpen, herunder undersøkelser, behandling og oppfølging, som for eksempel etterkontroll eller oppfølging av infeksjoner og andre komplikasjoner. For tjenester innen somatikk, kan det derfor som hovedregel bare kreves en refusjon per pasient og behandlingsforløp/henvisning. Dette gjelder selv om det registreres flere prosedyrer og pasienten møter til flere undersøkelser, behandlinger eller kontroller. For følgende tjenester gjelder særskilte prisregler:

2 a) Hjerte-kar – Hjerteutredning: Dersom det utføres både arbeids-EKG og ultralyd i henhold til forskriftens diagnoser og prosedyrer settes prisen til 3250 kroner.

2 c) Øye - Grå stær: Dersom behandling/prosedyre ikke utføres samtidig på begge øyne, og slik behandling er indisert, kan behandlingsrefusjon kreves inntil to ganger. Sideangivelse skal da registreres med kode ZXA00 (høyre side) og ZXA05 (venstre side). Det gis ikke tjenesterefusjon for flere behandlinger på samme øye selv om det registreres flere prosedyrer eller pasienten møter til flere behandlinger.

2 d) Ortopedi: Ved hofteartrose - behandling med totalprotese, behandling av kneleddsartrose, hammertå og Carpal tunnel syndrom kan tjenesterefusjon kreves inntil to ganger dersom det utføres behandling på begge hofter/knær/føtter/hender. Ved krav om to tjenesterefusjoner per pasient og henvisning skal sideangivelse registreres med kode ZXA00 (høyre side) og ZXA05 (venstre side). Det gis ikke tjenesterefusjon for flere behandlinger på samme hofte, kneledd, fot eller hånd selv om det registreres flere prosedyrer og/eller pasienten møter til flere behandlinger.

2 e) Fordøyelsesmedisin: Ved indisert behov for flere mage/tarm-undersøkelser kan tjenesterefusjon kreves inntil 4 ganger. Det gis kun en tjenesterefusjon per tjeneste (gastroskopi, koloskopi, sigmoidoskop, rektoskopi).

2 g) For alle tjenester knyttet til pkt 2 Somatiske tjenester kan det stilles refusjonskrav på 700 kroner for forundersøkelser som ikke leder til fullført behandling. Refusjoner for forundersøkelse skal ikke utbetales i tillegg til tjenesterefusjon.

De oppgitte priser på tjenesterefusjon er inklusive forbruksmateriell, implantater og medikamenter. Prisen inkluderer kostnader til legemidler.

Dersom tjenesten utføres poliklinisk kan det tas egenandel fra pasienten, jf poliklinikk-forskriften kapittel 2. Slike egenandeler inngår i ordningen med egenandelstak 1, jf forskrift om egenandelstak 1.

Pasienten kan være fritatt fra å betale egenandel. Eksempler på fritaksgrunner er at pasienten har frikort for egenandelstak 1, eller er under 16 år, jf poliklinikk-forskriften § 4. I slike tilfeller vil leverandøren få refundert egenandelen fra HELFO.

Egenandel kan i enkelte tilfeller tas flere ganger selv om tjenesterefusjon kun kan tas én gang (jf ovenfor). Dette kan være aktuelt f.eks. dersom forundersøkelse og etterkontroll foretas poliklinisk.

Egenandeler som betales av pasienten eller som refunderes fra HELFO kommer i tillegg til prisene ovenfor.

For annen pasientbetaling (bandasjematriell, bedøvelsesmidler og gebyr for manglende oppmøte) gjelder poliklinikkforskriften.

SPØRSMÅL NR. 161

Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 12. november 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte at regjeringen med underliggende etater etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett ikke har brukt ressurser på å forbedre gjennomføring av forslaget om statliggjøring av

skatteinnskrevningen, og hvis det mot formodning har blitt brukt ressurser på å forberede statliggjøring; hvor store ressurser har departementet og skatteetaten lagt ned i dette arbeidet, målt i antall kroner og i årsverk?»

BEGRUNNELSE:

Et samlet Storting sa i juni nei til regjeringens forslag om å statliggjøre skatteinnkrevningen. Regjeringen fremmet likevel forslaget på nytt sammen i statsbudsjettet for 2016.

Det vises til presentasjon av reformen i Prop. 1 LS. (2015 – 2016). I kapittel 23.6, om arbeidsrettslige og personalmessige forhold (side 236) kan vi lese:

«En skal gjøre rede for følgene for de ansatte og planlegge et omstillingsløp som involverer tillitsvalgte for de ansatte som overføringen berører. Departementet og Skattedirektoratet har i denne sammenheng startet et arbeid for å forberede en overføring av skatteoppkreverfunksjonen.»

Det framstår her som at regjeringen ikke har tatt konsekvensen av at Stortinget tidligere i år avviste reformforslaget.

Svar:

I Prop. 120 LS (2014 – 2015) ble det fremmet forslag om å overføre skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. januar 2016. Ved Stortingets behandling av forslagene ble Regjeringen bedt om å belyse noen spørsmål nærmere, jf. Innst. 355 L (2014 – 2015):

«Komiteenes flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at regjeringen har foreslått å overføre skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til staten med virkning fra 1. januar 2016.

Flertallet viser til at det er flere uavklarte spørsmål knyttet til bl.a. virksomhetsoverdragelse og ansattes rettigheter og konsekvenser for kommunene som følge av regjeringens forslag. Flertallet mener det ville være naturlig at en slik omfattende endring ble satt i en større sammenheng med bl.a. øvrige pågående reformer og strukturering av Skatteetaten, samt oppgavefordeling mellom stat og kommuner. Disse spørsmålene må eventuelt utredes nærmere.

Flertallet støtter på denne bakgrunn ikke regjeringens forslag til endringer i skattebetalingsloven knyttet til å overføre skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til staten fra 1. januar 2016.

Flertallet ber på denne bakgrunn om at regjeringen belyser disse spørsmålene ytterligere.»

Stortinget avviste ikke saken ved behandlingen av Prop. 120 LS (2014 – 2015), men sa nei til overføring fra 1. januar 2016. Samtidig ble Regjeringen bedt om å belyse noen spørsmål ytterligere. Dette er nå gjort og saken er fremmet i statsbudsjettet for 2016. Regjeringen har etter en konkret vurdering kommet til at det er riktig å foreslå at oppgaveoverføringen håndteres som en virksomhetsoverdragelse for alle kommuner, slik KS og mange kommuner har ønsket. Når det gjelder sammenheng med øvrige pågående reformer og strukturering av Skatteetaten foreslår Regjeringen nå at det ikke skal gjøres større endringer i Skatteetatens kontorstruktur parallelt med at skatteoppkreverfunksjonen overføres.

Samlet ressursbruk til dette arbeidet i både Finansdepartementet og Skatteetaten i perioden etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett er anslått til under ett årsverk.

SPØRSMÅL NR. 162

Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås

Besvart 13. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Høyre-ordføreren i Eidsberg ble intervjuet av NRK Østfold 04.11.15 og pekte på rv 22's store muligheter når det gjaldt å avlaste trafikkavviklingen i det sentrale Østlandsområdet – og særlig i Oslo. Lokale røster på Østre Romerike har tatt til orde for at Rv 22 i framtida må kobles på E6 ikke ved Olavsgård i Skedsmo, men nærmere Gardermoen.

Støtter statsråden tanken om å ruste opp Rv 22, slik at trafikk mellom Innlandet og Svinesund kan kjøre utenom Oslo?»

BEGRUNNELSE:

NRK Østfold meldte 04.11.15 at flere aktører nå ser på rv 22 som en av Østfolds viktigste veier. Norges Lastebileierforbund peker på at veien er "kortere hvis

du skal nordover til Gardermoen og Hamar eller Lillehammer, og bør avlaste E6".

Fylkesordføreren i Østfold støtter tekningen om å ruste opp rv 22. Han uttrykker til og med at utbygging av denne traseen "er så viktig at man kanskje må ofre litt veiutbygging i Østfold for å få til dette".

Svar:

Jeg er positiv til å bedre vegforbindelsene nordover fra E6 i Østfold mot E6 i Akershus nord for Oslo. Dette vil gjøre det mulig for trafikk mellom så vel E6 ved Svinesund som E18 ved Ørje og områdene langs E6 nord for Oslo å kjøre utenom Oslo. Dette kan gi næringstransporten en alternativ rute som er kortere og unngår køer samtidig som sentrale Oslo kan avlastes for trafikk. Samferdselsdepartementet har derfor bedt Statens vegvesen om å gjennomføre en KVVU for en slik ny og utbedret vegforbindelse. I denne utredningen er det naturlig å se både på alternative strekninger og tilknytninger til eksisterende veger.

KVVUen vil ikke bli gjennomført slik at den kan være et grunnlag for pågående arbeid med Nasjonal transportplan 2018-2029, men i NTP-arbeidet vil det

likevel bli gjort vurderinger av vegutbygginger som kan gi store forbedringer for både næringstransport og annen trafikk i regionen. Jeg vil særlig nevne prosjekter som inngår i gjeldende Nasjonal transportplan for perioden 2014-2023:

- Rv 22 Lillestrøm – Fetsund åpnes i år
- Rv 22 Bru over Glomma, starter i siste seksårsperioden i NTP 2014-2023
- E6 Manglerudprosjektet, starter i siste seksårsperioden i NTP 2014-2023
- Rv 110 Simo – Ørebekk, utbygging pågår, åpning høsten 2017
- E18 Riksgrensen – Ørje, utbygging pågår, åpning høsten 2017
- E18 Knapstad – Retvet, utbygging pågår, åpning høsten 2016
- E18 Retvet – Vinterbru, starter i siste seksårsperioden i NTP 2014-2023

I tillegg planlegges en rekke mindre tiltak for å bedre sikkerheten og framkommeligheten for så vel biler og busser som syklistene og fotgjengere.

SPØRSMÅL NR. 163

Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 11. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden forklare korleis ein på førehand skal vite at ein prostataliding er godarta og slik fell innunder ordninga fritt behandlingsval, eller om den er ondartet og må takast hand om av det offentlege, jamfør ny forskrift om fritt behandlingsval, og om private tenestetilbydarar skal ha vurderingskompetanse for desse pasientane?»

GRUNNGJEVING:

Viser til § 11 i ny forskrift om fritt behandlingsval, som lister opp kva tenester som fell inn under ordninga fritt behandlingsval. For feltet urologi er "godartet forstørret prostata" (benign prostataobstruksjon) ein tilstand som blir innlemma i fritt behandlingsval.

Svar:

Pasienter med prostatalidelser der det er mistanke om kreft, skal inkluderes i pakkeforløp for prostatakreft. Dette kan skje ved at avtalespesialist i urologi henviser pasienten, eller ved at fastlege henviser til urolog i sykehus som inkluderer pasienten i pakkeforløpet. Henvisningen må sendes til et behandlingssted som har tillatelse til å vurdere om du har rett til helsehjelp. Alle offentlige og noen private behandlingssteder har en slik tillatelse.

Bruk av private virksomheter i pakkeforløp for kreft må skje etter avtale med det aktuelle helseforetaket, der det er avklart hvilken rolle den private virksomheten skal ha i det enkelte pakkeforløp. Gjeldende anbefalinger til offentlige sykehus om bruk av protokoller, standarder og tverrfaglige team gjelder også for private virksomheter. Pakkeforløp for kreft skal monitoreres og registrering av koder er et krav til sykehusene. Dersom private aktører skal være en del av pakkeforløp for kreft må de følge rapporteringsplikten

til Norsk pasientregister (NPR) og kode i henhold til kravene i pakkeforløp for kreft.

Pasienter med godartede prostata sykdommer kan falle inn under fritt behandlingsvalgordningen på to måter:

1. Hvis det i utgangspunktet ikke er mistanke om kreft, kan pasienten, dersom vedkommende ønsker det,

henvises direkte til private virksomheter med godkjenning.

2. Hvis det under pakkeforløpet avklares at det dreier seg om en godartet tilstand med behov for behandling, kan pasienten velge å få videre behandling i private virksomheter med godkjenning.

SPØRSMÅL NR. 164

Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 13. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Korleis arbeider regjeringa for å sikre at Norge blir forsynt med viktige legemiddel i ein krisesituasjon?»

GRUNNGJEVING:

Det er gjort kjent at 118 ulike legemiddel har mangla frå apotekhyllene hittil i år. Fleire av medisinar er livsviktige for pasientane. Overlege Steinar Madsen i Legemiddelverket forklarar dette blant anna med at det skjer marknadstilpassingar i den internasjonale legemiddelindustrien. Denne situasjonen skjer i fredstid. Underteikna etterlyser Regjeringa sin politikk for å sikre Norge tilgang til viktige medisinar i ein krisesituasjon og ei orientering om tiltak som blir vurdert. Spesielt etterlysast informasjon om eigenproduksjon av nokon medikament er vurdert (slik som enkelte anestesimidlar, morfin?), og om behovet for ein nasjonalt beredskapslager for medisin.

Svar:

Legemiddelforsyningen fungerer i hovudsak godt i Norge. Det er imidlertid registrert et økende antall mangelsituasjoner de senere årene, og det er derfor viktig å vurdere tiltak for å opprettholde en god forsyningssikkerhet i normalsituasjoner, og en beredskap for ulykker, katastrofer og krisetilstander.

Helsedirektoratet oversendte i 2012 en rapport til departementet med strategi og plan for legemiddelberedskapen. Legemiddelberedskap inngår som en viktig del av den samlede beredskap ved ulykker, katastrofer, krisetilstander eller situasjoner med forsyningssvikt. Direktoratets arbeidet var rettet mot følgende to hovedområder:

1. Akutt beredskap ved ulykker, katastrofer og krisetilstander
2. Beredskap ved langvarig forsyningssvikt

Legemiddelberedskapen hviler på de grunnleggende beredskapsprinsipper om ansvar, nærhet og likhet. Dette fremgår av helse- og sosialberedskapsloven, som også gjelder for apotek, legemiddelgrossister og tilvirkere av legemidler. Ansvar for beredskap og håndtering av ekstraordinære hendelser skal i størst mulig grad skal ligge hos den som organiserer tjenestene i normalsituasjonen. I Norge har Helsedirektoratet forvaltet beredskapslagre for legemidler både for spesialist- og primærhelsetjenesten. Beredskapsløsningene har vært fragmentert, og det har manglet en overordnet plan for å sikre at sammensetningen av lagrene er basert på oppdaterte, faglige vurderinger. I 2014 kartla derfor Helsedirektoratet, gjennom en risiko- og sårbarhetsanalyse, hvilke legemidler det er et særlig behov for å ha i beredskap.

I tråd med beredskapsprinsippene fikk de regionale helseforetakene i 2014 i oppdrag å ta over beredskaps-sikringen av legemidler som benyttes i spesialisthelsetjenesten fra 1. januar 2015. En prosjektgruppe ledet av Helse Sør-Øst RHF har utarbeidet en rapport om nasjonal legemiddelberedskap for spesialisthelsetjenesten. Rapporten inneholder anbefalinger for å gi en samlet best mulig legemiddelberedskap og forsyningssikkerhet. Rapporten ble behandlet i møte mellom de administrerende direktørene i de regionale helseforetakene 18. mai 2015, og møtet sluttet seg til anbefalingene i rapporten og implementeringen av disse. I tillegg til at de regionale helseforetakene har overtatt og oppdatert det nasjonale beredskapslageret for legemidler brukt i spesialisthelsetjenesten fra 1.1.2015, iverksetter de nå en styrket nasjonal funksjon for overvåking av legemiddelmangel ved Oslo Universitetssykehus. Den na-

sjonale funksjonen skal også ha en støttefunksjon for det lokale og regionale arbeidet med legemiddelberedskap i helseforetakene. Det er etablert et tett samarbeid mellom Statens legemiddelverk og beredskapsfunksjonen ved Oslo Universitetssykehus.

Avtalen mellom Helsedirektoratet og Norsk Medisinaldepot om beredskapslager av legemidler for primærhelsetjenesten utløper ved utgangen av 2015. Helsedirektoratet har i rapporten fra 2012 anbefalt at denne ordningen avvikles, og erstattes av et krav til legemiddelgrossistene om beredskapslagre. I tråd med dette fastsatte departementet 23. september 2015 forskriftsendringer som pålegger legemiddelgrossister å beredskapssikre bestemte legemidler til bruk i primærhelsetjenesten fra 1. januar 2016.

Beredskapssikringen som er etablert av de regionale helseforetakene, og lagerplikten som er pålagt legemiddelgrossistene med virkning fra 1. januar 2016, er basert på Helsedirektoratets risiko- og sårbarhetsanalyse. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet, og utarbeider "Nasjonalt risikobilde". Helsedirektoratets risiko- og sårbarhetsanalyse for legemidler, er gjennomført med utgangspunkt i Nasjonalt risikobilde. Fremtidige endringer i risikobildet, kan derfor innebære behov for endringer når det gjelder beredskapssikring av legemidler.

Direktoratets rapport fra 2012 slår fast at det er viktig å sikre nasjonal produksjonskompetanse og nasjonale produksjonsanlegg i et beredskapsperspektiv, særlig når det gjelder produksjon av sterile legemidler. Det er i en normalsituasjon ikke produksjon i Norge innen de fleste viktige legemiddelgruppene, for eksempel anestesilegemidler og antibiotika. Avhengig av mengde og type produkt det vil være behov for, vil noen begrensede behov kunne løses gjennom en kriseproduksjon i Norge. Et eksempel på dette er nasjonal produksjon av morfinpreparater gjennom Apotekenes serviceproduksjon. Sykehusapotekene i Bergen og på Rikshospitalet har i dag lokaliteter og fagmiljø for steril lagerproduksjon av legemidler. I tillegg til beredskapsfunksjonen, er dette en viktig faktor for å forsyne norsk helsetjeneste med kritiske legemidler som ikke produseres kommersielt, samt sterile legemidler til mindre pasientgrupper med spesielle behov som kun kan skaffes via egenproduksjon. Eksistensen av et produksjonsmiljø i Norge er også vesentlig med tanke på forskning og utdanning, samt å beholde norsk kompetanse av regulatoriske hensyn. Rapporten om nasjonal legemiddelberedskap for spesialisthelsetjenesten anbefaler at dagens ordning for lagerproduksjon av sterile legemidler styrkes og videreutvikles, og at det utredes og implementeres en modell for finansiering av slik produksjon som sikrer videre drift.

SPØRSMÅL NR. 165

Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 11. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva er bakgrunnen for at ikke prisene er justert for ulike behov og behandlingsintensitet for ulike pasienter og ulike tidspunkt i forløpet, og hvilke insentiver knyttet til innleggelse, behandlingens lengde og type bemanning ligger i utbetalingen av en fast sum per døgn, og ingen betaling for poliklinikk?»

BEGRUNNELSE:

FBV skulle gjelde rett til både utredning og behandling. I forskriften om fritt behandlingsvalg oppgis prisen for døgnbehandling innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, men polikliniske konsultasjoner er utelatt. Flere høringsinstanser pekte på at dette var vanskelig å forstå, da utredning i

stor grad foregår poliklinisk. Videre var det i opptrappingsplanen for psykisk helse et uttalt mål å øke den polikliniske kapasiteten. Slik prissettingen fremstår i forskriften, kan den stimulere til flere innleggelser og en vridning av ressursene som ikke samsvarer med uttalte mål.

Svar:

Stortinget sluttet seg til rammene for godkjenningsordningen i forbindelse med lovbehandlingen. Disse rammene er konkretisert i forskriften. Her fremgår det at poliklinisk psykisk helsevern og rus ikke omfattes av ordningen. Avtalespesialister utgjør en viktig del av det polikliniske tilbudet innenfor psykisk helsevern (om lag 600 stykker). Det er begrenset ledig kapasitet

i privat sektor utover dette. Videreutvikling av privates rolle i poliklinisk behandling innen psykisk helsevern skal primært ivaretas gjennom denne ordningen. Staten har en egen utviklingsprosess med Legeforeningen og Psykologforeningen om videreutvikling av avtalespesialistordningen. Samtidig er det et viktig mål å bygge opp kapasiteten på dette området i kommunehelsetjenesten.

Helse- og omsorgsdepartementet beslutter tjenester i ordningen etter råd fra Helsedirektoratet. Helse-

direktoratet fastsetter priser for disse tjenestene innenfor prinsippene for prisfastsettelsen som Stortinget i forbindelse med lovbehandlingen sluttet seg til, og de konkrete føringene for prisfastsettelsen som ble beskrevet i høringsnotatet for forskriften.

Innenfor psykisk helsevern og rus har Helsedirektoratet fastsatt per oppholdsdøgn for tjenestene i ordningen etter følgende pasientkategorier:

a) Psykisk helsevern for voksne:

Tjeneste:	Pris:	Unntatt fra dette:
Alvorlig angst, alvorlig depresjon og alvorlige traumelidelser	2 800,-	- Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten.
Alvorlige psykoselidelser, alvorlige bipolare lidelser, alvorlige personlighetsforstyrrelser, alvorlige spiseforstyrrelser, komplekse traumer og alderspsykiatri, samt alvorlige psykiske lidelser og samtidig omfattende rusproblemer (ROP-pasienter).	3 500,-	- Pasienter med lavfrekvente tilstander/sjeldne tilstander som krever høyspesialisert utredning og behandling. Dette vil bl.a. omfatte nevropsykiatriske tilstander (Epilepsi, Huntingtons sykdom, Parkinsons sykdom, Multippel sklerose, Tourettes syndrom m. flere) hvor psykiatrisk manifestasjon er en del av sykdomsbildet, alvorlige spiseforstyrrelser med livstruende lav vekt og psykisk utviklingshemning med sammensatt alvorlig problematikk. - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.

b) Psykisk helsevern for barn og unge

Målgruppen: barn og unge som har behov for døgntilrettelagt behandling. Barn og unge med psykiske vansker som har rett til behandling i spesialisthelsetjenesten hvor et poliklinisk behandlingstilbud ikke vil være faglig tilstrekkelig.

Tjeneste:	Pris:	Unntatt fra dette:
- Alvorlig depresjon eller bipolar lidelse - Alvorlig atferds- og følelsesmessige forstyrrelser med samtidig alvorlig tilleggsproblematikk aggresjon/vold/utagering/selvskading - Alvorlig psykose lidelse - Samtidige alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer - Spiseforstyrrelser	4 100,-	- Barn under 13 år - Alvorlig utviklingsforstyrrelser kombinert med alvorlig psykopatologi - Alvorlige tvangstanker og/eller tvangshandlinger - Alvorlig spiseforstyrrelse med kritisk lav vekt - Alvorlig angstlidelser skal primært ha poliklinisk og ambulant behandling - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.

c) Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Tjeneste	Pris:	Unntatt fra dette
Planlagt avgiftning som del av et behandlingsforløp og behandling av pasienter med rus og samtidig psykisk lidelse (ROP-pasienter)	3 500,-	- Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten. - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.
Ordinær døgntilrettelagt behandling TSB	2 400,-	- Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten. - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3. - Brukerstyrte plasser inngår ikke

Et grunnleggende prinsipp er at utskriving av pasienter vurderes av behandlingsinstitusjonen i tråd med forsvarlighetskravet. En juridisk fastsatt varighetsbegrensning er vanskelig å forene med kravet om at helsehjelpen skal være forsvarlig og kunne føre til at finansieringsordningen påvirker helsehjelpen til pasienten. For å redusere risikoen for at økonomiske insentiver kan påvirke varigheten av behandlingen er imidlertid faglige retningslinjer, kvalitetsindikatorer som understøtter pasientenes valg og helsemyndighetens styring og målrettet oppfølging av leverandørene avgjørende.

SPØRSMÅL NR. 166

Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 12. november 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hva har likestillingsministeren gjort for å styrke likestillingsarbeidet som en del av trepartssamarbeidet i norsk arbeidsliv?»

Svar:

Arbeidslivets parter er sentrale i arbeidet med å styrke likestilling i arbeidslivet. Hver for seg og sammen er organisasjonene i arbeidslivet viktige pådrivere for å fremme like muligheter for kvinner og menn. De har særlige viktige roller når det gjelder påvirkning av rekruttering, utforming av fagopplæring og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Flere organisasjoner har gått aktivt inn for å rekruttere til utdanning, yrker og lederfunksjoner der det i dag er skjev kjønnsfordeling.

Gode samarbeidsarenaer mellom myndighetene og arbeidslivets parter bygger på en solid tradisjon i norsk arbeidsliv og politikk. Hovedorganisasjonene i arbeidslivet og regjeringen ved Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) og Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet (BLD) er blitt enige om et organisert samarbeid for å fremme likestilling mellom kvinner og menn i arbeidslivet. Dette trepartssamarbeidet er forankret i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR). Der tas likestilling opp jevnlig, siste gang i mai i år. I tillegg drøfter en egen arbeidsgruppe under rådet spørsmål knyttet til likestilling i arbeidslivet. Denne gruppen bestående av organisasjonene, ASD og BLD møtes normalt tre-fire ganger årlig. Viktige mål med samarbeidet er å fremme økt aktivitet for likestil-

ling i virksomhetene og bidra til et styrket kunnskapsgrunnlag for politikken.

Det kan ikke kreves en bestemt bemanning når antallet pasienter som skal behandles er usikkert. Det er imidlertid stilt en rekke tydelig vilkår til leverandørene. Blant annet kreves at det dokumenteres hvilken bemanning og kompetanse leverandøren planlegger for å levere spesialisthelsetjenesten den har søkt om godkjenning for, og HELFO har stort handlingsrom for å drive målrettet oppfølging av leverandører.

Vi har også involvert partene i arbeidslivet med regjeringens stortingsmelding om likestilling Meld. St. 7 (2015-2016) Likestilling i praksis – Like muligheter for kvinner og menn. Det å ha mulighet til å ta utdanning og forsørge seg selv, frihet fra vold og uønsket sosial kontroll, er grunnleggende for likestilling.

I denne meldingen legges det opp til aktivitet og tiltak knyttet både til arbeidslivet og næringslivet. Når det gjelder det sistnevnte, har regjeringen ønske om å bidra til at flere kvinner blir gründere gjennom å følge opp gründerplanens tiltak for å fremme flere kvinner og større mangfold blant gründere i Norge. I tillegg ønsker vi å øke andelen kvinnelige styreledere i selskaper med statlig eierandel og tilstrebe mest mulig lik representasjon mellom kvinner og menn i disse selskapene. Vi vil også etablere et måleinstrument for kjønnsbalanse i topplederstillinger i næringslivet for å følge utviklingen over tid.

For å bryte med kjønnsstradisjonelle utdannings- og yrkesvalg, har vi foreslått 2 millioner kroner i 2016 til prosjektet Jenter og teknologi. Målet er å rekruttere flere jenter til realfag hvor jenter tradisjonelt er underrepresentert. Regjeringen vil også støtte arbeidet med gode verktøy og metoder for å skape økt likestilling og mangfold i arbeidslivet. Et eksempel er Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner sitt initiativ for sertifisering av arbeidsplasser som tilfredsstillende en likestillings- og mangfoldsstandard. Dette pilotprosjektet har vi foreslått å støtte med 1 million kroner i 2016.

Regjeringen har som mål å videreutvikle trepartssamarbeidet om likestilling i arbeidslivet. Treparts-

samarbeidet er en god plattform for videre samarbeid mellom myndighetene og partene i arbeidslivet blant annet for godt arbeidsmiljø, redusert sykefravær og hensiktsmessige tiltak som bidrar til at de som ønsker

det får mulighet for heltidsarbeid eller utvidet stillingsprosent.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 11. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I forbindelse med regjeringens arbeid med å utvide ordningen med Fritt Behandlingsvalg, er det uklart hvilket omfang reformen vil få for pasienter og sykehus. Det er også relevant å få informasjon om hvordan

man er kommet frem til de ulike prisene som er angitt i forskrift som ble kjent 1.november.

Hva er døgnprisen i Fritt Behandlingsvalg for psykisk helsevern sammenlignet med tilsvarende kostnader for pasienter i det offentlige helsevesenet, og kan statsråden fremstille dette i en tabell?»

Tjeneste:	Pris:	Unntatt fra dette:
Alvorlig angst, alvorlig depresjon og alvorlige traumelidelser	2 800,-	- Pasienter med psykiske lidelser og/eller rusavhengighet i kombinasjon med alvorlig somatisk sykdom som krever samtidig behandling fra flere deler av spesialisthelsetjenesten. - Pasienter med lavfrekvente tilstander/sjeldne tilstander som krever høyspesialisert utredning og behandling. Dette vil bl.a. omfatte nevropsykiatriske tilstander (Epilepsi, Huntingtons sykdom, Parkinsons sykdom, Multippel sklerose, Tourettes syndrom m. flere) hvor psykiatrisk manifestasjon er en del av sykdomsbildet, alvorlige spiseforstyrrelser med livstruende lav vekt og psykisk utviklingshemning med sammensatt alvorlig problematikk. - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.
Alvorlige psykoselidelser, alvorlige bipolare lidelser, alvorlige personlighetsforstyrrelser, alvorlige spiseforstyrrelser, komplekse traumer og alderspsykiatri, samt alvorlige psykiske lidelser og samtidig omfattende rusproblemer (ROP-pasienter).	3 500,-	

b) Psykisk helsevern for barn og unge

Målgruppen: barn og unge som har behov for døgntilrettelagt behandling. Barn og unge med psykiske vansker som har rett til behandling i spesialisthelsetjenesten hvor et poliklinisk behandlingstilbud ikke vil være faglig tilstrekkelig.

Tjeneste:	Pris:	Unntatt fra dette:
- Alvorlig depresjon eller bipolar lidelse - Alvorlig atferds- og følelsesmessige forstyrrelser med samtidig alvorlig tilleggsproblematikk aggresjon/vold/utagering/selvskading - Alvorlig psykose lidelse - Samtidige alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer - Spiseforstyrrelser	4 100,-	- Barn under 13 år - Alvorlig utviklingsforstyrrelser kombinert med alvorlig psykopatologi - Alvorlige tvangstanker og/eller tvangshandlinger - Alvorlig spiseforstyrrelse med kritisk lav vekt - Alvorlig angstlidelser skal primært ha poliklinisk og ambulant behandling - Pasienter med tvang i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven kap. 10 og psykisk helsevernloven kap. 3.

Svar:

et er fastsatt følgende priser per oppholdsdøgn for tjenester innenfor psykisk helsevern:

Psykisk helsevern for voksne

SAMDATA 2014 viser følgende kostnad per oppholdsdøgn i de regionale helseforetakene i 2014 innenfor psykisk helsevern for voksne:

Sykehus 14 448

DPS 8 586

Tallene er ikke justert for ulik pasientsammensetning og er dermed ikke sammenlignbare med prisene i godkjenningsordningen. Per i dag er det ikke etablert et gjennomgående system for å beregne kostnader på pasientnivå. Det pågår et arbeid med å etablere et slikt system (kostnad per pasient - KPP) i helsefore-

takene. KPP er et viktig verktøy for å analysere medisinsk praksis og kvalitet, for styring på ulike nivåer i helsetjenesten, og for sammenlikning mellom ulike organisatoriske enheter og bruk av private. Krav om etablering av KPP skal bidra til at sykehusene får bedre kunnskap om egen virksomhet slik at de står bedre rustet til å møte økt konkurranse fra private gjennom blant annet ordningen fritt behandlingsvalg. Helse- og omsorgsdepartementet ba de regionale helseforetakene i foretaksmøtene i januar 2015 om å utarbeide regionale planer for implementering av KPP-modeller i alle helseforetak. Målsettingen er at KPP skal være implementert som gjennomgående kvalitets- og styringsverktøy for alle helseforetak innen 1. januar 2017. Det arbeides med å utvikle et tilsvarende system for psykisk helsevern og rusbehandling.

SPØRSMÅL NR. 168**Innlevert 5. november 2015 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 12. november 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sikre at det regionale pilgrimssenteret på Granavolden fortsatt får bevilgning i tråd med tidligere føringer gitt av Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Helt fra 2008 har det over statsbudsjettet vært bevilget midler til drift av 5 regionale pilgrimssentre langs ledden mellom Oslo og Trondheim, samt til et Nasjonalt Pilgrimssenter i Trondheim.

Også i årets statsbudsjett er det bevilget til dette arbeidet over kapittel 1429 post 01 hvor det sies at posten dekker driftsutgifter til Nasjonalt pilgrimssenter og fem regionale pilgrimssentre. Til tross for at det ikke er noen indikasjon i statsbudsjettet om at det skal skje endringer i den etablerte strukturen for sentrene, har nå styret i Nasjonalt pilgrimssenter gitt beskjed om at sentret på Granavolden i Gran kommune mister sin bevilgning og må derfor stenge.

Dette er ikke i tråd med statsbudsjettets tekst, og Granavoldens plass i en Nasjonal Pilgrimsstrategi burde vært opplagt.

Svar:

Nasjonalt pilgrimssenter i Trondheim ble opprettet i 2012 med tilknytning til Riksantikvaren som et tverrdepartementalt satsingsområde. Senteret skal fra 1.7.2016 legges inn under Nidaros domkirkes restaureringsarbeider som er en etat under Kulturdepartementet.

Nasjonalt pilgrimssenter har siden opprettelsen hatt årlige bevilgninger fra Kulturdepartementet (1,3 mill. kroner), Nærings- og fiskeridepartementet (2 mill. kroner) og Klima- og miljødepartementet (2 mill. kroner).

I 2010 ble det opprettet fem regionale pilgrimssentre mellom Oslo og Trondheim. Sentrene har hatt årlige bevilgninger fra Kulturdepartementet på 5.682 mill. kroner. Nasjonalt pilgrimssenter har fått overført midlene og fordelt de til de regionale sentrene.

Det er ikke foreslått reduksjon i midlene verken til det nasjonale senteret eller til de fem regionale sentrene i forslag til statsbudsjettet for 2016.

I tillegg til midlene nevnt over, har imidlertid Klima- og miljødepartementet og Riksantikvaren de siste tre årene bidratt med ekstra midler til Nasjonalt pilgrimssenter i størrelsesorden mellom 1 og 1.750 mill. kroner (over post 77, Tilskot til verdiskapingsarbeidet på kulturminneområdet). Formålet har vært å styrke og videreutvikle pilgrimsarbeidet i en begrenset periode.

Slik forslaget til statsbudsjett foreligger er de fem regionale sentrene, herunder Granavollen, fortsatt sikret bevilgning i tråd med føringer gitt av Stortinget.

Jeg vil tilføye at Nasjonalt pilgrimssenter og de fem regionale sentrene har vært gjenstand for en ekstern evaluering høsten 2015 i regi av PricewaterhouseCoopers AS. Når det gjelder den fremtidige organiseringen av pilgrimsarbeidet mener jeg det vil være naturlig at dette drøftes nærmere med grunnlag i evalueringen når statsbudsjettet er vedtatt i desember 2015.

SPØRSMÅL NR. 169**Innlevert 6. november 2015 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 13. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for å sikre at pålagte helseundersøkelser blir gjennomført i henhold til regelverk og fastsatte frister i form av ressurser og eventuelle organisatoriske grep?»

BEGRUNNELSE:

Det kommer bekymringsmeldinger fra flere fylker om at pålagt helseundersøkelse for nyankomne asylsøkere ikke blir gjennomført etter gjeldende krav. Tuberkulosekontroll skal blant annet være gjennomført i transittmottak før asylsøkerne overføres til ordinært mottak.

Det er derfor behov for å sikre nok personell, men også for å se på samarbeidet mellom ulike offentlige etater. Fylkesmannen i Telemark har blant annet tatt til orde for at fylkeslegen skal ha mer operativ rolle i dette arbeidet.

Svar:

Den økte pågangen av asylsøkere har gitt økte oppgaver for alle ledd, også for helsetjenestene. Erfaringen er at de som har kommet til landet de siste to månedene, sett som gruppe, har hatt få og lette til moderate helseproblemer. 10 til 30 prosent tar kontakt med sykepleier ved ankomstmottak, de aller fleste for tilstander som ikke krever legevurdering eller annen behandling. Erfaring fra transittmottak på Refstad i Oslo, i Våle og Sør-Varanger er at 1-3 % av asylsøkerne er i legekontakt per dag.

Helseundersøkelse av asylsøkere er aktuell i ulike sammenhenger:

Undersøkelse for tuberkulose

Alle flyktninger og asylsøkere er ifølge forskrift om tuberkulosekontroll §§ 3-1 og 3-2 pliktig til å la seg undersøke for tuberkulose innen 14 dager etter innreise. Undersøkelsen skjer med røntgenbilde av lungene og blodprøve (IGRA). Etter råd fra Folkehelseinstituttet er det nylig gitt melding om at IGRA-testen kan vente inntil 3 måneder.

Alle kommuner og regionale helseforetak skal ha et tuberkulosekontrollprogram og skal sørge for å ha nødvendig personell med kvalifikasjoner for de oppgavene de skal utføre og en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom disse.

I den aktuelle situasjonen vi har hatt de siste to månedene, har det skjedd en gradvis opptrapping av kapasiteten for tuberkulosekontroll. Både Refstad transittmottak og ankomstmottakene i Råde og Sør-Varanger melder nå at de har kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene på det antallet som kommer til landet. Kapasiteten planlegges dessuten utvidet opp til 500 undersøkelser per dag i Råde/Sykehuset i Østfold HF og trinnvis fra 150 per dag i Sør-Varanger til 300 per dag fra årsskiftet.

Det har forekommet enkelte episoder der asylsøkere har blitt fraktet videre uten innledende tuberkuloseundersøkelse. Disse personene er fulgt opp på neste

oppholdssted, selv om det har vært noen logistikkproblemer å finne fram til alle. Oppdaterte opplysninger fra 10. november er at tuberkulosekontrollen fungerer godt med den tilstrømningen vi har til Norge nå.

Helseundersøkelse av barn

Som følge av Barnekonvensjonen har alle barn rett til å bli behandlet og fulgt opp på linje med barn med fast opphold i Norge. Dette innebærer at barna også skal følges opp med helseundersøkelse i helsestasjons- og skolehelsetjeneste. Dette skjer så snart barnet er registrert ved helsestasjonen, dvs. etter at barnet/familien er kommet til et ordinært mottak.

Gravide

Alle gravide har rett til helsehjelp og helseundersøkelse uavhengig av asylsøkerstatus.

Kommunene har ikke plikt til å foreta andre systematiske undersøkelser av helseforhold hos asylsøkere. Helsedirektoratet har likevel anbefalt å tilby en helseundersøkelse etter ankomst til ordinært mottak, for å få oversikt over somatiske og psykiske helseforhold, inkludert å gi tilbud om vaksinasjon. Innholdet i den anbefalte undersøkelsen fremkommer i Veileder fra Helsedirektoratet om helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger og familieegjenforente (IS-1022) som er lagt ut på Helsedirektoratets nettside.

Helsedirektoratet er kjent med at flere kommuner tilbyr asylsøkere en helseundersøkelse. Helse- og omsorgsdepartementet har ikke oversikt over hvor mange kommuner det gjelder.

Fylkesmennene har ansvar for koordinering i eget fylke. Det er jevnt over økende aktivitet i embetene, og økende behov for at fylkesmenn følger opp og bistår kommuner.

Fylkesmennene rapporterer til Helsedirektoratet hver uke om situasjonen i eget fylke.

Det er etablert ulike møtearenaer på departementsnivå og mellom underliggende etater. Helsedirektoratet har etablert en liaison i UDI.

Ut fra de rapportene jeg får, vil jeg understreke at helsetjenestene mobiliserer ressurser og rigger systemene til å dekke behovene, spesielt i forbindelse med tuberkulosescreeningen. Tjenestene synes å være raske til å tilpasse seg endrede utfordringer og behov.

SPØRSMÅL NR. 170**Innlevert 6. november 2015 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 13. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for og fremlegge eksakte tall for hvordan utviklingen i antall polititjenestemenn per 1 000 innbygger har utviklet seg fordelt på de enkelte politidistrikter, lensmannsdistrikter og særorganer?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt et mål om 2 tjenestemenn per 1 000 innbygger innen 2020. Formålet må være å sette politiet i stand til å yte gode tjenester i hele landet.

Skal en økning til 2 politifolk per 1 000 innbygger virke etter intensjonen, er man avhengig av at veksten reelt sett øker politikraften, og ikke bidrar til økt byråkrati.

Dessuten må politikraften økes i hele landet, også i områder med store avstander. Ved en stor befolknings-

vekst i byene vil antallet politifolk uansett øke mest der, så en må sørge for at måltallet 2 per 1 000 innebærer en positiv vekst for alle politidistrikt og hele landet.

Svar:

Det er et mål for regjeringen å heve grunnbemanningen i politi- og lensmannsetaten til to tjenestemenn/-kvinner per 1.000 innbyggere på nasjonalt nivå i løpet av 2020. Politidekningen per 31.12.2012 var 1,61 tjenestemenn/-kvinner per 1 000 innbyggere.

Utviklingen i antall polititjenestemenn per 1.000 innbygger, dvs. politidekningen, fremgår av tabellen på neste side:

Tabell Politidekning

Politidekning						Inkl. sommer-vikarer	
	Politi- dekning pr. 1000 innb. 31.12.2012	Politi- dekning pr. 1000 innb. 31.12.2013	Politi- dekning pr. 1000 innb. 30.06.2014	Politi- dekning pr. 1000 innb. 31.12.2014	Politi- dekning pr. 1000 innb. 30.06.2015	Politi- dekning pr. 1000 innb. 30.06.2014	Politi- dekning pr. 1000 innb. 30.06.2015
Oslo	2,70	2,61	2,57	2,74	2,65	2,57	2,66
Østfold	1,52	1,53	1,70	1,73	1,64	1,72	1,68
Follo	1,12	1,11	1,15	1,17	1,14	1,20	1,18
Romerike	1,44	1,56	1,51	1,50	1,59	1,65	1,75
Hedmark	1,14	1,22	1,24	1,28	1,29	1,33	1,32
Gudbrandsdal	1,37	1,58	1,49	1,53	1,52	1,59	1,57
Vestoppland	1,18	1,22	1,29	1,33	1,33	1,33	1,39
Nordre Buskerud	1,49	1,58	1,55	1,55	1,61	1,59	1,63
Søndre Buskerud	1,29	1,40	1,38	1,40	1,41	1,39	1,45
Asker og Bærum	1,11	1,11	1,10	1,18	1,13	1,16	1,19
Vestfold	1,28	1,34	1,24	1,30	1,27	1,46	1,50
Telemark	1,50	1,57	1,48	1,55	1,45	1,66	1,71
Agder	1,37	1,41	1,37	1,40	1,39	1,70	1,70
Rogaland	1,29	1,35	1,31	1,40	1,36	1,40	1,38
Haugaland Sunnhordland	1,10	1,18	1,17	1,26	1,22	1,29	1,33
Hordaland	1,29	1,33	1,34	1,38	1,37	1,39	1,44
Sogn og Fjordane	1,17	1,36	1,39	1,30	1,22	1,39	1,22
Sunnmøre	1,06	1,14	1,13	1,17	1,17	1,16	1,21
Nordmøre og Romsdal	1,27	1,29	1,35	1,33	1,36	1,43	1,44
Sør-Trøndelag	1,40	1,35	1,35	1,40	1,39	1,37	1,43
Nord-Trøndelag	1,38	1,38	1,31	1,43	1,48	1,53	1,56
Helgeland	1,59	1,61	1,46	1,66	1,58	1,51	1,60
Salten	1,37	1,41	1,53	1,58	1,59	1,57	1,60
Midtre Hålogaland	1,42	1,53	1,50	1,50	1,43	1,58	1,49
Troms	1,50	1,50	1,53	1,50	1,62	1,53	1,62
Vestfinnmark	1,95	2,09	2,19	2,16	2,07	2,36	2,20
Østfinnmark	3,36	3,54	3,95	3,64	3,67	3,95	3,74
Totalt politidistrikt	1,50	1,54	1,53	1,59	1,57	1,61	1,64
Totalt inkl særorgan	1,61	1,65	1,64	1,72	1,69	1,74	1,78
Totalt inkl. PST	1,66	1,71	1,69	1,77	1,74	1,79	1,84

Justis- og beredskapsdepartementet fastsetter ikke antall årsverk og bevilgninger til de enkelte lensmannsdistriktene. Budsjettet blir fordelt til Politidirektoratet, som igjen fordeler til politidistriktene. Politidistriktene

fordeler videre til lensmannsdistriktene – og til politistasjonsdistriktene.

SPØRSMÅL NR. 171

Innlevert 6. november 2015 av stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad

Besvart 16. november 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kan utenriksministeren redegjøre for hvordan Utenriksdepartementet i dagens situasjon både gjennom norsk engasjement og via påvirkning i internasjonale fora bidrar til at det kommer nok humanitær bistand til de kurdiske områdene?»

BEGRUNNELSE:

I oktober la to kurdiske kvinner, bosatt i Bergen, ut på en reise de har kalt "Existence March" som er en fredsmarsj fra Norge til Tyrkia for å få verdenssamfunnet til å rette blikket mot den urettferdige behandlingen det kurdiske folket opplever. De skal henvende seg til de ulike lands Utenriksdepartement. Mange i Norge solidariserer seg med kurderne og er urolige for en svært kritisk situasjon i landene kurderne oppholder seg i. Det har derfor interesse hva Norge gjør.

Svar:

Krigen i Syria har ført til en enorm humanitær krise med over 13,5 millioner mennesker i nød i Syria og over fire millioner mennesker på flukt til naboland. Siden krigen begynte har Norge vært blant de største humanitære giverne. I år bidrar Norge med 1,5 milliarder kroner i humanitær bistand til sivile i Syria og til

syriske flyktninger og lokalbefolkning i nabolandene, inkludert Irak. Av dette går nærmere 500 millioner kroner til Syria.

Prioritet blir gitt til nødlidende med de største behovene. Basert på de humanitære prinsippene blir norsk støtte kanalisert til prosjekter i blant annet kurdisk-kontrollerte områder i Nord-Syria. Norge gir også betydelig humanitær hjelp til Irak, der hoveddelen går til sivile i nød i de kurdiske områdene. Både FN-organisasjoner, Norsk Folkehjelp og Redd Barna mottar norsk humanitær støtte til arbeid i kurdiske områder i Syria og Irak. FN og hjelpeorganisasjonene er best plassert til å foreta vurderinger og prioriteringer basert på flyktningenes og de siviles behov, og det er når vi nyttiggjør oss lokal kompetanse at vi får mest igjen for norske humanitære midler.

Hovedlinjene i norsk politikk overfor kurderne er tuftet på at Norge har anerkjent de eksisterende statene i regionen og deres suverenitet over egne territorier. Samtidig er Norge opptatt av at disse statene skal sikre at deres forpliktelser i henhold til de internasjonale menneskerettighetene blir gjennomført for alle enkeltindivider og grupper på deres territorium.

Jeg legger til at Utenriksdepartementet har møtt de to kvinnene som utgjør «Existence March», og mottok et skriftlig budskap fra dem før de la ut på selve marsjen.

SPØRSMÅL NR. 172**Innlevert 6. november 2015 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 13. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sikre at samarbeidet mellom Ruter og NSB kan fortsette på en måte som er økonomisk gunstig for begge parter, og dermed gir et best mulig tilbud til passasjerene?»

BEGRUNNELSE:

NRK Østlandssendingen melder 6. november at det har oppstått en konflikt mellom Ruter og NSB om samarbeidsavtalen mellom de to kollektivoperatørene. Konflikten skyldes at Ruter hvert år overfører betydelige midler til NSB som følge av at det er et felles billettsystem for tog, buss, trikk og t-bane på østlandsområdet. Billettprisene til Ruter er i utgangspunktet lavere enn NSBs billettpriser, og prisdifferansen kompenseres med overføringer fra Ruters driftsbudsjett til NSB. Dette betyr at hver passasjer Ruter frakter til en togstasjon koster dem penger, sammenlignet med om passasjerene for eksempel tok bussen helt dit de skal.

Det er gunstig både samfunnsøkonomisk og med hensyn til trafikkavviklingen på Østlandet at toget tar en stor andel av kollektivtransporten. Toget har både større kapasitet og bedre fremkommelighet enn busser, og er for mange et mer attraktivt tilbud enn buss. Derfor er det positivt at Ruter og NSB samarbeider, slik at det for eksempel er mulig for Ruter å kjøre pendlerruter inn til togstasjonene. Dette samarbeidet må imidlertid ikke få en innretning som gjør at den ene aktøren taper penger på det.

Høyere billettpriser på toget og dårligere samordning mellom Ruter og NSB vil gjøre kollektivtilbudet mindre attraktivt, og gå på tvers av Norges og Akershus' og Oslos klimamålsetninger.

Svar:

Jeg er opptatt av at de reisende skal oppleve at det er enkelt og attraktivt å reise kollektivt, slik at kollektivtrafikken fremstår som et godt og miljøvennlig

reisealternativ. I desember 2012 og 2014 introduserte NSB et nytt og langt mer markedsrettet rutekonsept for togene på Østlandet. Omleggingen av togtilbudet var nødvendig for å kunne utnytte mulighetene som nytt dobbeltspor Asker–Lysaker ga. Tre hovedgrep kjenner tegner det nye rutekonseptet; enkelhet, jevn frekvens og økt tilbud. Disse tre hovedgrepene har bidratt til at Ruter i større grad har kunnet følge ett av hovedprinsippene Ruter har omtalt som viktig i sin strategiplan, dvs bussmate til tog fremfor å kjøre buss parallelt med toget. Takstsamarbeidet mellom NSB og Ruter og et forenklet billettsystem har bidratt til at kunden kan reise sømløst.

Endringene i kollektivtilbudet på Østlandet har vært svært godt mottatt, og passasjerene strømmer til både buss og toget som aldri før. Omleggingen har således vært en suksess som viser at toget spiller en sentral rolle som en kapasitetssterk transportform inn til og gjennom Oslo. Som følge av den høye passasjerveksten, har kapasiteten på enkelte togavganger på Østlandet vært sprengt. Staten har innvilget flere restverdigarantier, som har satt og setter NSB i stand til å kjøpe inn nye togsett for å unngå at etterspørselen overgår transporttilbudet.

Samferdselsdepartementet kjøper lokaltogtjenester i 2015 fra NSB rundt Oslo for ca. 1,5 mrd. kr, noe som innebærer at billettprisen er subsidiert av staten. Oslo og Akershus har valgt å innføre et sonebasert takstsystem med lavere takster, spesielt på de lange reisene. Takstdifferansen som oppstår mellom NSBtakst og Rutertakst dekkes i hovedsak av Ruter, der NSB dekker deler av rabatten som gis ved overgang. NSB får med andre ord ikke dekket full billettpris i samarbeidet.

Det er nå viktig at NSB og Ruter har et felles mål, nemlig en best mulig kollektivtrafikk som kan ta mest mulig av trafikken inn mot og gjennom Oslo. Jeg har derfor tatt initiativ til et dialogmøte mellom Akershus fylkeskommune, Oslo kommune, NSB og Ruter, slik at vi i fellesskap kan løse utfordringene ved dagens takstsamarbeidsavtale.

SPØRSMÅL NR. 173**Innlevert 6. november 2015 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 17. desember 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til å samle aktører som kan bidra med mhelse og velferdsteknologi knyttet til mottak og oppfølging av nyankomne flyktninger og asylsøkere, slik som NORAD, bistandsorganisasjoner, høgschooler, Abelia og kommersielle aktører som Telenor og CISCO for å vurdere mulige pilotprosjekter for å styrke kapasitet, kvalitet og fordeling av ressurser i helsesektoren?»

BEGRUNNELSE:

Den store pågangen av flyktninger, asylsøkere og migranter som kommer til Norge i disse dagene utfordrer både kapasitet og fordeling av kompetanse i helsesektoren.

I første omgang utfordres kapasiteten på å undersøke alle som kommer. De nye mottakssentre i Råde og på Storskog vil styrke førstelinja betraktelig. Dernezt krever det kapasitet og systemer til å følge opp med informasjon. I de fleste tilfeller vil tradisjonelle brev, som er den mest vanlige informasjonskanalen til norske pasienter, være uegnet da mange har midlertidig bosted og ikke egen postadresse. For de som har behov for behandling og medisinsk oppfølging vil også behandlingskapasiteten bli en knapp faktor.

Ny teknologi gir nye muligheter. Mange av de nyankomne har med seg, eller får, raskt tilgang til mobiltelefoner og elektronisk kommunikasjonsutstyr. Særlig knyttet til informasjon, kan dette gi mulighet for bedre informasjon til de nyankomne og mer effektivitet i helsebyråkratiet. Men også i behandling og oppfølging kan såkalt mhelseteknologi gi viktige bidrag. Elektronisk dosering av medisiner til behandling av tuberkulose (TBC) og oppfølging på avstand er ett konkret eksempel. NORAD og norske aktører samarbeider allerede om slike bistandsprosjekter. Videokonferanse, med god anledning for flere deltakere, deriblant tolk, er et annet eksempel. Særlig knyttet til hud, sår og infeksjoner er dette allerede noe i bruk. Sykehuset Innlandet har over 70 videokonferanse- og telemedisinske installasjoner allerede, mange av dem i nærheten av nyetablerte mottak.

Apper for å få helseinformasjon eller for å kontakte helsehjelp, via tolk, kan være andre eksempler. Eller Airbnb-løsninger for å «koble» syrere med hverandre i Norge. Blant dem finnes også personer med helsefaglig bakgrunn som kan læres opp og få godtgjøring for oppgaver med begrenset ansvar. Blant annet med å være digitale «helseguider» blant sine egne.

Det er ikke å forvente at norske helsearbeidere skal ta på seg oppgaven med å utvikle nye systemer for å drive behandling og oppfølging på i den situasjonen vi er i. Men her finnes det mange ressurser å spille på. I statlig regi er det mulig å spille på Utlendingsdirektoratet, NORAD, Helsedirektoratet, det nye eHelsedirektoratet. Norsk Helsenett og fylkesmennene. For å nevne noen. I kommunal sektor er det naturlig å ta med KS. I frivillig sektor finnes det også kompetanse og ressurser. Dernezt er det naturlig å peke på Telenor og andre teleoperatører som en aktør, samt Cisco og ViJu som store aktører innen videokonferanse. Abelia kan være et kontaktpunkt for disse.

Høgskolen i Buskerud og Vestfold/Papirbredden i Drammen er et ressurscenter for velferdsteknologi. Det samme er Høgskolen i Gjøvik for velferdsteknologi, universell utforming og prosjektet «Connect living». Universitet i Agder er også langt framme i satsing på helse- og velferdsteknologi. I tillegg finnes private aktører som er i gang med å levere løsninger til kommuner innen pleie- og omsorg, til kronikere og innen rehabilitering, som sikkert også er villige til å bidra med sine løsninger.

Svar:

Jeg er glad for at representanten setter m-helse og velferdsteknologi på dagsorden i forbindelse med mottak og oppfølging av flyktninger, migranter og asylsøkere i helse- og omsorgstjenesten.

Jeg ønsker å utnytte mulighetene teknologien gir for bedre kvalitet på tjenestene, og for å gjøre tjenestene mer tilgjengelig for enda flere. Jeg vet at potensialet og utslagsrommet til teknologien er stort. Nye IKT-løsninger og velferdsteknologi gir pasienten og brukeren mulighet til selv å ta avgjørelsen om egen helse, få rask tilgang på helseinformasjon og få tjenester levert hjem. Teknologien gir nye muligheter til å involvere og behandle pasienter enn det tradisjonelle, fysiske møtet mellom behandler og pasient.

Det er kommunen som skal sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen. Dette innebærer at det er helse- og omsorgstjenesten i kommunen som har primæransvaret for asylsøkere i mottak. Hvordan kommunene velger å løse oppgaven og hvilke verktøy de vil bruke, er opp til hver enkelt kommune. Det er kommunen som har ansvar for innføring og drift av egne IKT-løsninger.

Vi kan, som representanten påpeker, bruke ressursene våre mer effektivt ved riktig bruk av og investering i teknologi, herunder velferdsteknologi og m-hel-

se. Oppfølging, behandling og informasjonsutveksling via nettbrett og mobile sensorer er mulighetsskapende. Velferdsteknologi og m-helse kan gi oss mer helse og omsorg for pengene våre. IKT som virkemiddel vil bidra til bedre kvalitet og en mer effektiv kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Det satses på velferdsteknologi og det pågår flere nasjonale prosjekter. Spesielt vil jeg trekke fram det nasjonale prosjektet for oppfølging av kronisk syke på avstand ved hjelp av velferdsteknologi, som startet opp i år. I dette prosjektet bygger vi på de gode løsningene som allerede finnes, og tar alle gode krefter i bruk.

For å lykkes er det viktig at det skapes gode samhandlingsarenaer for helse- og omsorgstjenesten, næringslivet og forsknings- og utdanningsmiljø, men også for pasienten og brukere. Ny kunnskap og teknologi som øker kvaliteten og produktiviteten må tas i bruk.

Jeg er klar over at dette betinger at det legges godt til rette for at teknologi som utvikles kan tas i bruk både i helse- og omsorgstjenesten og av pasienter og brukere. Det skal lønne seg å være smart: Finne nye måter å levere helse- og omsorgstjenester. Ta i bruk ny teknologi. Jeg mener at dagens finansieringsordninger ikke er tilrettelagt for denne utviklingen. Vi skal derfor jobbe med å utvikle finansieringsordninger som stimulerer til bruk av digital kommunikasjon og nye samarbeidsformer.

For bedre å kunne følge den enkelte asylsøker gjennom hele asylkjeden og ut i kommunene, har Helse- og omsorgsdepartementet i samarbeid med Folkehelseinstituttet, Utlendingsdirektoratet og Helse Nord RHF etablert et prosjekt for å utvikle et elektronisk ID-kort som skal lette registreringen ved ankomst og følge asylsøkeren gjennom de ulike faser i asylsøkerprosessen. Løsningen skal i første omgang prøves ut i nord.

SPØRSMÅL NR. 174

Innlevert 9. november 2015 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 17. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden følge opp at også helseforetaket Sykehuset Innlandet blir en del av de prinsipper som er lagt til grunn i regjeringserklæringen?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringserklæringen sies det at det i hvert enkelt helseforetak gjeninnføres en regel om at rus og psykisk helsevern hver for seg skal ha en årlig vekst i bevilgningene som er større enn tilsvarende for somatikk.

I en sak i avisen Oppland Arbeiderblad vises til at psykiatrien i Sykehuset Innlandet må spare 30 millioner kroner i årene som kommer. I samme artikkel opplyses det at tall fra Samdata viser at psykisk helsevern i Oslo har 60 % høyere finansiering enn tilsvarende i Innlandet.

Svar:

Regjeringen gjeninnførte i 2014 regelen om at rusbehandling og psykisk helsevern hver for seg skal ha en årlig vekst som er høyere enn somatikk, jf. Prop. 1 S (2013-2014) Tillegg 1 og Stortingets behandling av denne. I samme proposisjon heter det at veksten skal

måles gjennom endring i kostnader, ventetid og aktivitet, og at styringsparameterne måles på regionsnivå. Dette følger jeg opp gjennom oppdragsdokumentet til de fire regionale helseforetakene. Målet er videreført i 2015 og vil bli videreført i 2016. Regelen måles ved å sammenligne veksten mellom to år.

Stortingsrepresentant Aasrud trekker fram tverrsnittstall for kostnader på helseforetaksnivå innen samme år. Som det går fram av foran måler vi ikke regelen gjennom bruk av tverrsnittstall på helseforetaksnivå.

Det er riktig at kostnadstall fra Samdata 2014 viser at det er forskjeller i kostnader per polikliniske pasient innen psykisk helsevern ved Oslo universitetssykehus HF og Sykehuset Innlandet HF. I følge Samdata 2014 er kostnad per polikliniske pasient i 2014 innen psykisk helsevern for voksne 54 781 kroner ved Oslo universitetssykehus og 29 700 kroner ved Sykehuset Innlandet. Kostnadene varierer mellom sykehus i hele landet. I følge Samdata 2014 er landsgjennomsnittet for kostnad per polikliniske pasient i 2014 innen psykisk helsevern for voksne 30 107 kroner. Intervallet på landsbasis går fra i overkant av 20 000 kroner (Diakonhjemmet sykehus) til i underkant av 55 000 kroner (Oslo universitetssykehus). Det kan være flere årsaker til variasjon i kostnader mellom sykehus. Det kan dreie seg om forskjeller i kompetanse (andel leger/psykolo-

ger), dekningsgrad på døgnavdelinger, ulike oppgaver mellom sykehus i tilknytning til regionale funksjoner og effektivitetsforskjeller. Kunnskap om variasjon er generelt en viktig kilde for de regionale helseforetakene som grunnlag i vurderinger av sykehus i egne regioner.

Helse- og omsorgsdepartementet tildeler midler til de regionale helseforetakene etter en inntektsmodell, jf. Stortingets behandling av Regjeringen Stoltenberg IIs budsjettforslag for 2009. De regionale helseforetakene har igjen modeller for fordeling av inntekter til helseforetakene i sine regioner. Disse bygger på den nasjonale modellen, men har lokale tilpasninger.

Helse Sør-Øst RHF sine planer for inntektsrammer for årene framover bygger bl.a. på forutsetninger om nasjonal bevilgning av midler til aktivitetsvekst som følge av vekst i befolkningen. Hele Helse Sør-

Øst, også Innlandet, forutsettes å ha befolkningsvekst i disse årene. Innlandet får imidlertid lavere befolkningsvekst enn gjennomsnittet i regionen, ifølge SSBs prognoser. Dette medfører at Innlandet samlet sett får en mindre relativ andel av midlene som fordeles i inntektsmodellen. Det er også slik at aldersfordeling og andre sosiale kriterier inngår i modellen, i tillegg til befolkningsmengde. Sykehusområdene får en andel av inntektene som samsvarer med vekst og egenskaper ved den befolkningen de skal betjene. Det er blant annet lagt til grunn forskningsresultater som indikerer en sammenheng mellom forekomstene av psykiske sykdommer og befolkningen i storbyer. Helse Sør-Øst tildeler midler samlet til sykehusområdene og helseforetakene, og det er helseforetakene selv som beslutter intern fordeling ut fra egne behov og prioriteringer.

SPØRSMÅL NR. 175

Innlevert 9. november 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 13. november 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Regjeringen har varslet at man ikke ble klar over omfanget av asyltilstrømmingen før etter august 2015.

Hvilke konkrete tiltak har statsråden gjennomført etter 1. august for å begrense asyltilstrømmingen?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om at tiltakene grupperes på følgende måte:

- Tiltak som er iverksatt.
- Tiltak som er sendt på høring.
- Tiltak som er varslet stortinget om vil bli vurdert, sendt på høring eller gjennomført.
- Forslag som kun er lansert i media.

Svar:

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) kapittel 2.1 om innstramminger og kostnadsdempende tiltak fremgår at regjeringen vil "utrede nærmere spørsmål knyttet til medlemskap i folketrygden, botidskrav og retten til bostedsrelaterte ytelser og ytelser avledet av arbeid med utgangspunkt i en midlertidig arbeidstillatelse (rett til dagpenger, sykepenger, pleiepenger, omsorgspenger, arbeidsavklaringspenger og yrkesskadedekning), herunder særordninger for personer med flyktningstatus, med sikte på innstramminger."

Arbeids- og sosialdepartementet er godt i gang med å utrede de aktuelle spørsmålene, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte så snart arbeidet er sluttført og regjeringen har tatt stilling til konkrete tiltak.

SPØRSMÅL NR. 176**Innlevert 9. november 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 13. november 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Regjeringen har varslet at man ikke ble klar over omfanget av asyltilstrømmingen før etter august 2015.

Hvilke konkrete tiltak har statsråden gjennomført etter 1. august for å begrense asyltilstrømmingen?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om at tiltakene grupperes på følgende måte:

- Tiltak som er iverksatt.
- Tiltak som er sendt på høring.
- Tiltak som er varslet stortinget om vil bli vurdert, sendt på høring eller gjennomført.
- Forslag som kun er lansert i media.

Svar:

Tilstrømmingen av asylsøkere til Norge har økt sterkt de siste månedene, og det er behov for tiltak for å begrense asyltilstrømmingen til Norge. Innstramningstiltak er viktig. Samtidig er en god integreringspolitikk viktig, både for det norske samfunnet og den enkelte som får opphold i Norge. Regjeringen vil videreutvikle integreringspolitikken for å bidra til at de som får opphold, i større grad kommer i arbeid eller utdanning. Regjeringen tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om integreringspolitikken våren 2016.

Tiltak med størst forventet direkte effekt på tilstrømmingen til Norge er på Justis- og beredskapsministerens sitt område.

Generelt kan man anta at et velfungerende, demokratisk og trygt samfunn med gode muligheter til å få arbeid og å forsørge seg selv er attraktivt for mennesker som søker beskyttelse eller et bedre liv for seg og sine.

Mitt ansvar er integreringspolitikken. Tiltak på integreringsområdet er ikke motivert av å begrense antall asylsøkere, men tiltakene skal bidra til raskere og bedre integrering.

Det betyr at jeg har ansvar for hvordan innvandrerne og barna deres skal få bruke ressursene sine og bidra til fellesskapet. Tydelige krav og forventninger til den enkeltes deltagelse og bidrag til det norske samfunnet er sentralt i regjeringens politikk for å oppnå målet på dette området. Det er noe jeg arbeider systematisk med.

Prop. 130 L (2014-2015) ligger nå til behandling i Stortinget. Der fremmes blant annet forslag om at kommunene skal ta initiativet til å sette i gang opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvan-

drere og at man må dokumentere kunnskaper om samfunnet for å få fritak fra plikt til opplæring i 50 timer samfunnskunnskap. Det vil tydeliggjøre forventninger til den enkelte om at alle lærer norsk og at vi stiller krav til at innvandrere lærer seg om de grunnleggende verdier og forhold i det norske samfunnet.

Statsborgerskapet er avslutningen av integreringsløpet. Det er et viktig symbol på tilhørighet og lojalitet til det norske fellesskapet og de prinsippene som ligger til grunn for dette. For meg er det derfor viktig at statsborgerskap skal henge høyt, og regjeringen ønsker å skjerpe kravene i statsborgerloven. Dette ble sist understreket i tilleggssummer om økte asylankomster Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016). Her fremgår det at regjeringen vil vurdere å fremme forslag om å heve botidskravet for å få statsborgerskap.

Regjeringen har allerede foreslått å innføre krav om norskkunnskaper og bestått prøve i samfunnskunnskap, jf. Prop. 144 L (2014-2015) som er til behandling i Stortinget denne høsten. Forslaget går ut på at det skal kreves et minimum av ferdigheter i norsk muntlig, og at man må bestå en prøve i samfunnskunnskap på norsk for å bli norsk statsborger.

Regjeringen har også fått utredet om det er mulig å innføre regler om tap av statsborgerskap (NOU 24.3.2015) i visse tilfeller. Formålet med arbeidet var å undersøke hvilke tiltak som kan iverksettes for å forebygge radikaliserings og terror. Utredningen har vært på høring, og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet arbeider for tiden sammen med Justisdepartementet med oppfølging av høringen.

I Prop 1 S Tillegg 1 (2015-2016) varsles det noen tiltak som jeg vil trekke fram:

- Regjeringen varsler at den vil utrede spørsmålet om innføring av botidskrav for kontantstøtten og eventuelle andre kontantytelser og komme tilbake til Stortinget med saken senest i forbindelse med budsjettforslaget for 2017. I tillegg til en gjennomgang av kontantytelser, vil Regjeringen vurdere tilsvarende botidskrav for skatteklasse 2.
- Regjeringen varsler også at den vil utrede vilkårene for medlemskap i folketrygden, regelverk for helserelaterte ytelser, pensjoner og stønader, herunder særordninger for flyktninger.
- Regjeringen varsler at den vil vurdere tiltak for å gi sterkere incentiver til å lære seg norsk. Regjeringen vil blant annet vurdere modeller der kommunene gis fleksibilitet til å prøve ut løsninger for redusert introduksjonsstønad i kombinasjon med insentiver for å få flere til å avlegge og bestå norskprøve på et

nivå som gir den enkelte mulighet til å fungere i arbeidslivet. En mulig modell er at full introduksjonsstønad først gis etter bestått skriftlig norskprøve, for eksempel ved at den settes til 1,8G frem til avlagt og bestått skriftlig norskprøve på B2-nivå og økes til

2G for resten av tiden mottakeren deltar i introduksjonsprogrammet.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det er tiltak på Justis- og beredskapsministeren sitt område som vil ha størst effekt på tilstrømningen til Norge.

SPØRSMÅL NR. 177

Innlevert 9. november 2015 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 16. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Regjeringen har varslet at man ikke ble klar over omfanget av asyltilstrømningen før etter august 2015. Hvilke konkrete tiltak har statsråden gjennomført etter 1. august for å begrense asyltilstrømningen?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om at tiltakene grupperes på følgende måte:

- Tiltak som er iverksatt.
- Tiltak som er sendt på høring.
- Tiltak som er varslet stortinget om vil bli vurdert, sendt på høring eller gjennomført.
- Forslag som kun er lansert i media.

Svar:

Helt siden regjeringen ble klar over omfanget av asyltilstrømningen, har fokuset på håndteringen av dette, herunder å begrense asyltilstrømningen til Norge, gjennomsyret alt arbeid vi har gjort på feltet, både nasjonalt og internasjonalt. Det vil bli for omfattende å redegjøre for alt dette, så mitt svar på spørsmålet må derfor bli på et generelt nivå.

Regjeringens hovedinnsats den første tiden har selvfølgelig vært rettet mot å håndtere utfordringene knyttet til mottak av alle asylsøkerne som kom, og sikre at alle har fått et innkvarteringstilbud. Vi har likevel også hele tiden hatt et sterkt fokus på å begrense til-

strømningen til Norge, også i arbeidet med å etablere det nye mottaksapparatet. Vi har etablert to ankomstsentre (Østfold og Finnmark), for å få mer kontroll over den innledende fasen av oppholdet til asylsøkere i Norge. Det at Utlendingsdirektoratet (UDI) og Politiets utlendingsenhet er til stede i ankomstsentrene, legger til rette for at vi kan ha en mer hensiktsmessig og effektiv arbeidsdeling mellom etatene, herunder raskt å identifisere søkere som skal returneres. Dette er viktig.

Videre har regjeringen fokusert på tiltak for å redusere ankomstene over Storskog, både gjennom dialog med russiske myndigheter, gjennom instruks til UDI om å hastebehandle asylsøknader fra personer som har reist inn i Norge fra Russland, og gjennom informasjonstiltak for å informere potensielle asylsøkere om at de ikke kan regne med å få asyl i Norge, blant annet informasjon om at afghanere uten beskyttelsesbehov risikerer å bli returnert til Afghanistan. Vi jobber kontinuerlig med å redusere saksbehandlingstiden for disse sakene, slik at asylsøkere som ankommer fra Russland og som ikke har beskyttelsesbehov, kan returneres så raskt som mulig. Dette er viktige signaleffekter for å redusere asyltilstrømningen over grensen fra Russland.

Når det gjelder tiltak som er varslet Stortinget, nøyer jeg meg med å henvise til tilleggsnummeret til statsbudsjettet, hvor regjeringen varsler en omfattende tiltakspakke for å redusere asyltilstrømningen til Norge. I tilleggsnummeret redegjøres det også for en rekke tiltak som allerede er under arbeid.

SPØRSMÅL NR. 178**Innlevert 9. november 2015 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 17. november 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hvordan vil Norge reagere i sin dialog med egyptiske myndigheter på arrestasjonen av journalisten og menneskerettighetsforkjemperen Hossam Bahgat i Egypt?»

BEGRUNNELSE:

I går, søndag 8. november, ble Hossam Bahgat, menneskerettighetsaktivist og gravende journalist i Egypt, arrestert. Han vil bli presentert for en militærdomstol. Bahgat har stiftet og drevet organisasjonen Egyptian Initiative for Human Rights. Han fikk tildelt Alison Des Forges Award for Extraordinary Activism i 2011, og har mottatt en rekke priser og anerkjennelser for sitt arbeid. Han har den siste tiden arbeidet som gravende journalist for det uavhengige nettstedet madamasr.com. Arrestasjonen kom som en reaksjon på en artikkel publisert forrige måned om en militær rettssak mot en rekke offiserer anklaget for blant annet kuppforsøk og samarbeid med det muslimske brorskapet.

Dette er nok en hendelse som viser den stadig forverrede situasjonen for ytringsfrihet i Egypt, slik også regjeringen beskriver i Meld. St. 10. (2014-2015), «Muligheter for alle – menneskerettighetene som mål og middel i utenrikspolitikken»:

«I Egypt er situasjonen for politisk opposisjonelle og sivilt samfunn forverret etter militærets maktovertakelse i

juli 2013. Politiske opposenter har blitt fengslet og utsatt for overgrep av sikkerhetsstyrker. Det har vært gjennomført en rekke rettsprosesser der grunnleggende rettssikkerhetsgarantier ikke har blitt ivarettatt.»

Svar:

Det er gledelig at den egyptiske journalisten og menneskerettighetsforkjemperen Hossam Bahgat nå er løslatt, selv om anholdelsen, og måten den foregikk på, vekker bekymring.

Bahgat ble innkalt til forhør av landets militære etterretning 8. november og anklaget for å ha publisert informasjon til skade for nasjonal sikkerhet. Han ble holdt i forvaring frem til 10. november.

Egypt står overfor en rekke utfordringer knyttet til ytrings- og forsamlingsfrihet, samt vilkår for det sivile samfunnet. Myndighetene har ansvar for å beskytte sikkerheten og ytringsfriheten til journalister og menneskerettighetsforkjempere, og sikre at de kan arbeide uten frykt for represalier. Dette er avgjørende for å skape åpne, demokratiske og bærekraftige samfunn.

Norske myndigheter vil fortsette å følge menneskerettighetssituasjonen i Egypt. Jeg har ved flere anledninger understreket overfor Egypt viktigheten av å etterleve landets internasjonale menneskerettighetsforpliktelser og vil fortsette å følge opp dette.

SPØRSMÅL NR. 179**Innlevert 10. november 2015 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 13. november 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Vil statsråden åpne for å i enda større grad legge skjønnsmessige vurderinger til grunn i tildelingen av arbeids-/oppholdstillatelse?»

BEGRUNNELSE:

De som kommer til Norge, av ulike årsaker, har ofte store utfordringer med inkludering og integrering i lokalsamfunnet. Samtidig har vi veldig mange eksem-

pler på flere som kommer til Norge, blir raskt integrert, skaffer seg jobb og en omgangskrets.

Man blir stadig minnet om eksempler på det siste. I en liten kommune i Norge bor en russisk kvinne som kom til landet gjennom familieegjenforening. Hun er nå separert og grunnlaget for familieopphold er borte. Oppholdstillatelsen går ut i desember.

Hun tjener sine egne penger. Hun har flere egen-skaper, som gjør at hun har to faste jobber. Samtidig gjør hun tjenester for sine omgivelser, blant annet ba-

ker kaker som folk betaler for. Hun bidrar positivt i samfunnet og ressursene hennes blir satt stor pris på.

Hun jobber i frisørsalong med 80 prosent stilling som manikyrist/pedikyrist. UDI ga imidlertid avslag på søknad om arbeidstillatelse. Dette ble begrunnet med at stilling som manikyrist/pedikyrist ikke blir regnet som faglært arbeidskraft. At arbeidsplassen og lokalsamfunnet etterspør hennes arbeidskraft blir altså ikke vektlagt i vurderingen fra UDI.

Selv om hun også har andre arbeidsforhold, kan ikke dette tas med fordi hun får opplyst at regelverket for opphold sier at man kun kan få opphold basert på stilling hos én arbeidsgiver.

Det er selvsagt viktig at man som utgangspunkt i behandling av saker om opphold, har et tydelig regelverk. Samtidig vet man at situasjonen og arbeidsforhold ofte er såpass komplekse og sammensatt, at skjønsmessig vurdering er det eneste riktige utgangspunktet for vurdering av blant annet arbeidsopphold.

Bakgrunnen for at Norge gir opphold gjennom arbeid er nettopp fordi vi trenger og ønsker de ressursene søkerne har. Da er det rimelig at man også legger til rette for en vurdering som ikke kun baserer seg på et regelverk som åpenbart ikke alltid gir en god vurdering av de som har en litt mer sammensatt arbeidssituasjon i Norge.

Svar:

Personer fra utenfor EØS-området kommer til Norge av ulike årsaker og får oppholdstillatelse på ulike grunnlag. Familiegjenforening kan være ett grunnlag for tillatelse, mens arbeid kan være et annet. Opp-

holdstillatelsen er en midlertidig tillatelse fram til utlendingen har rett til permanent oppholdstillatelse. Det innebærer at dersom grunnlaget for oppholdstillatelsen faller bort, skal utlendingene i utgangspunktet returnere til hjemlandet, med mindre de fyller vilkårene for en annen tillatelse.

Når det gjelder oppholdstillatelse på grunnlag av arbeid, er regjeringens politikk at vi først må basere oss på innenlands arbeidskraft og deretter arbeidskraft fra EØS-området før vi åpner for å ta inn arbeidskraft fra såkalte tredjeland. Dette er bakgrunnen for at personer fra utenfor EØS-området minst må ha kompetanse som faglært før tillatelse gis. Videre må arbeidstilbudet være relevant for kompetansen, og det må i utgangspunktet gjelde heltidsarbeid for en arbeidsgiver og med norske lønns- og arbeidsvilkår.

Dersom vilkårene for en tillatelse ikke er oppfylt, skal utlendingsforvaltningen vurdere om det foreligger sterke menneskelige hensyn som tilsier at utlendingen likevel skal få bli i landet. Dette er en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Personlige forhold og tilknytningen til Norge gjennom familie og arbeid vil være momenter i vurderingen.

Når man har konkrete vilkår for en tillatelse, vil det alltid være noen som ikke oppfyller vilkårene. Etter min oppfatning vil det være krevende å gjøre vilkårene for oppholdstillatelse for arbeidsinnvandrere mer skjønsmessige og samtidig sikre likebehandling og forutberegnelighet. Jeg mener dagens regelverk med klare vilkår for oppholdstillatelsen sammen med muligheten for en konkret skjønsmessig vurdering, gir den beste balansen mellom hensynet til innvandringskontroll og hensynet til den enkelte.

SPØRSMÅL NR. 180

Innlevert 10. november 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 17. november 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Norge har valgt å avslutte avtalen fra 1948 om finansiering av en lektorstilling i Norsk språk og litteratur ved Islands Universitet. Denne stillingen ville også inngå i Vigdis Finnbogadottir sitt nye senter for verdens språk, støttet av UNESCO og som åpner i 2016.

Har ministeren vurdert konsekvensene av denne omleggingen vil medføre at tilbudet om Norsk språk og litteratur forsvinner fra Islands universitetet men

også at norsk språk ikke lenger vil være en del av Vigdis Finnbogadottir Senter for verdens språk?»

BEGRUNNELSE:

Å styrke de nordiske språkene i samtlige nordiske land er avgjørende for å videreutvikle vår identitet og for det nordiske samarbeidet.

Norge har siden 1948 finansiert et lektorat i Norsk språk og litteratur ved Islands Universitet. Ordningen for Norgeskunnskap finansieres av Kunnskapsdepar-

tementet (KD) og administreres av SIU. Etter at KD overtok finansiering av ordningen fra UD i 2011 har ordningen blitt revidert. En av endringene er jevnlig utlysning. Islands Universitet søkte om forlengelse av avtalen for perioden 2015-2020, men fikk avslag.

På møte i Nordisk råd begrunnet statsministeren avslaget med ønske om likebehandling, og at det er så mange land som søker at pengene blir brukt mer fornuftig som toppfinansiering fremfor fullfinansiering slik avtalen har vært med Island. Konsekvensen er at det i fremtiden trolig ikke vil være undervisning i norsk språk og litteratur ved Islands Universitet. Lektor stillingen fungerer også som kultur ambassadører og er en viktig kilde til informasjon og kunnskap om hjemlandet.

På samme møte i Nordisk råd fikk Jon Fosse Nordisk Litteraturpris. Det hadde vært naturlig at lektorstillingen ville kunne formidle mer om hans forfatterskap.

Norge har tette bånd til Island. Det er beklagelig at kulturbroen til Island blir brutt. I 2016 åpner det nye språksenteret for alle verdens språk som Vigdis Finnbogadóttir har tatt initiativet til, og det er trist at norsk ikke er representert. Danmark er en viktig bidragsyter og har ikke gitt noen signaler på at de vil redusere sin støtte.

Svar:

Ordningen for Norgeskunnskap finansieres av Kunnskapsdepartementet (KD) og administreres av Senter for internasjonalisering av utdanningen (SIU). Islands Universitet søkte om utenlandslektorat for perioden 2015-2020, men ble ikke tatt opp i ordningen fordi ett av kravene for opptak ikke var oppfylt, nemlig at institusjonen selv må bidra med lønnsmidler ut fra lokale satser. SIU dekker utenlandstillegg. Dette er et av prinsippene for utenlandslektorordningen, ettersom de norske lektorene er ansatt ved lærestedene i utlandet i den perioden de fungerer i stillingen. Fram til nå har sendelektoren ved Islands Universitet, som et særuntak, vært fullfinansiert fra norsk side og vært ansatt i SIU.

Søknaden fra Islands Universitet i denne søknadsrunden er behandlet på lik linje med, og i lys av de samme krav og kriterier, som søknader fra andre læresteder i og utenfor Europa. Det ligger grundige vurderinger til grunn for den beslutningen som er tatt. Innstillingen er foretatt av Fagrådet for Norgeskunnskap i utlandet, som er rådgivende faginstans for utenlandslektorordningen, og endelig beslutning er fattet av SIU.

Også jeg mener det er uheldig om tilbudet i norsk språk og litteratur forsvinner fra Islands universitetet og at norsk språk ikke lenger vil være en del av Vigdis Finnbogadóttir Senter for verdens språk. En fortsatt særbehandling av Island vil imidlertid få negative konsekvenser for andre utenlandslektorat, der landene faktisk bidrar i henhold til kravene for ordningen.

SPØRSMÅL NR. 181

Innlevert 10. november 2015 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 17. november 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren på bakgrunn av dette, revurdere beslutningen om å legge ned den norske ambassaden i Guatemala?»

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren har ifølge Dagens Næringsliv besluttet å legge ned den norske ambassaden i Guatemala. Det har skapt sterke reaksjoner i det sivile samfunnsmiljøet som arbeider med utviklingsprosjekter i landet, så vel som i det guatemalanske sivilsamfunn.

Med Norges spesielle rolle i fredsprosessen og det omfattende vennskapssamarbeidet i denne forbindelse,

har Norge opparbeidet seg en stilling som en ukuelig støttespiller for mange sivilsamfunnsaktører som arbeider for menneskerettigheter, miljøvern, urfolks rettigheter og et ansvarlig næringsliv.

Mens de grupper som utfordres av dette arbeidet feirer beslutningen om at Norge legger ned sin ambassade, spør de som har opplevd Norge som en viktig støttespiller seg om Norge nå har sluttet å støtte deres kamp.

Svar:

Det er regjeringens ansvar å sørge for at utenriksapparatet er tilpasset nye behov og rammebetingelser og

å sikre at utenrikstjenestens ressurser brukes effektivt. Regjeringen har besluttet at det skal legges ned fem utenriksstasjoner i 2016. Målsettingen med endringene er at Norge til enhver tid skal ha en utenriksrepresentasjon som tjener norske interesser best mulig ut fra ressursituasjonen. Beslutninger knyttet til nedleggelse av utenriksstasjoner er gjenstand for grundige prosesser i departementet.

I Guatemala har Norge samarbeidet med myndighetene og sivilt samfunn om å bygge opp justissektoren og støtte kvinners og urfolks rettigheter. Norges innsats i den guatemalanske fredsprosessen og senere som samarbeidspartner innenfor flere sektorer har vært viktig.

La meg understreke at nedleggelsen ikke betyr at vi avslutter samarbeidet med de grupper vi har samarbeidet med. Fra neste år vil Guatemala og det øvrige Mellom-Amerika følges opp fra ambassaden i Mexico, som samtidig styrkes med en utsendt diplomat.

Bistanden til både Guatemala og de øvrige landene i Mellom-Amerika for øvrig er i de senere årene gradvis redusert, både av nåværende og den forrige regjeringen. Norsk engasjement i Latin-Amerika dreies i økende grad fra et bistandsfokus i Mellom-Amerika til et partnerskap med hele kontinentet basert på felles interesser om næringsliv, handel og globale utfordringer.

SPØRSMÅL NR. 182

Innlevert 10. november 2015 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 18. november 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil EU-domstolen si avgjersle av 22. oktober om å frita omsetnad av kryptovalutaen bitcoin for meirverdiavgift få konsekvensar for tilsvarande avgiftsregime i Noreg?»

GRUNNGJEVING:

Kjøp og sal av bitcoin er gjenstand for meirverdiavgift i Noreg. Kjøp og sal av gyldige betalingsmiddel og finansielle instrument som aksjar er derimot unnateke slik avgift.

Det har fram til no vore ulik praksis i europeiske land når det kjem til mva og omsetnad av bitcoin. I si "preliminary ruling" av 22. oktober slår EU-domstolen fast at omsetnad av bitcoin skal reknast inn under unnataka i mva-direktivet, slik at det ikkje må betalast mva for slike transaksjonar. Sjølv om avgjersla og direktivet ikkje påverkar det norske regelverket direkte, er det interessant å høyre regjeringa si vurdering av konsekvensane for Noreg, og om vi er tent med å ha eit anna mva-regime på dette feltet enn resten av EØS-området.

Svar:

I likskap med EU har Noreg unnateke finansielle tenester frå den generelle meirverdiavgiftsplikta. Ein skal til dømes ikkje berekne meirverdiavgift ved omsetnad av konvensjonelle valutaer. Bitcoin er som kjent ikkje

ein konvensjonell valuta, og det har i fleire land vore uvisst om kva som er rett handsaming av meirverdiavgiftsreglane ved omsetnad av bitcoin og tenester som gjeld bitcoin.

Den aktuelle EU-dommen (sak (C-264/14) har si bakgrunn i at det svenske skatteverket tok til orde for at ein skulle berekne meirverdiavgift på tenester med å veksle bitcoin mot konvensjonelle valutaer. EU-domstolen uttalar i dommen 22. oktober 2015 at slik teneste er unnateke frå den allmenne meirverdiavgiftsplikta.

Eg er kjend med at Skattedirektoratet har uttalt at dei ser på Bitcoin som ei meirverdiavgiftspliktig teneste. Finansdepartementet ga i brev 7. mars 2014 Skattedirektoratet i oppdrag å følgje med på utviklinga i EØS-området knyta til meirverdiavgift og «digital valuta». I brevet uttalte departementet at det er mykje som talar for at Noreg på dette feltet bør ha lik praksis som dei andre EØS-landa.

Etter dommen 22. oktober 2015 har departementet i brev 13. november 2015 bedt Skattedirektoratet på nytt om å vurdere «digital valuta» og meirverdiavgift. Vi har også bedt direktoratet å vurdere om ein bør gjere endringar i meirverdiavgiftslova. Direktoratet er bedt om å svare innan 15. januar 2016.

Det er på denne bakgrunn for tidleg for meg å seie noko om kva for betydning denne EU-dommen får for meirverdiavgiftsretten i Noreg.

SPØRSMÅL NR. 183**Innlevert 11. november 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 19. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«NRK Finnmark melder den 11. november 2015 at en norsk grenseinspektør hevder at russiske myndigheter i offisielle møter har foreslått en løsning som ville unngått at mange asylsøkere uten beskyttelsesgrunn har kommet over grensa på Storskog.

Kan regjeringen bekrefte eller avkrefte at en slik løsning har vært kjent for norske myndigheter, har temnet blitt tatt opp i slike møter og i så fall, hva har vært Norges respons?»

Svar:

I 2012 besluttet Øst-Finnmark politidistrikt å gi relevant informasjon til tredjelandsborgere som ønsket seg over til Norge fra Russland om rettslige vilkår for lovlig å ankomme norsk territorium. Dette ble gjort gjennom et kortfattet skriv som ble lagt inn i den aktuelle personens dokumenter før grensekryssingen. Ordningen ble iverksatt etter avtale med stedlige russiske grensevaktmyndigheter.

Politimesteren i Øst-Finnmark politidistrikt opplyser at norske og russiske grense-vaktmyndigheter i 2014 ble enige om å innføre en felles kontroll av tredjelandsborgeres reisedokumenter. Dokumentene blir nå kontrollert først av russiske myndigheter og dernest på norsk side før vedkommende tillates sluppet over gren-

sen. I den forbindelse ble man enige om å videreføre teksten i skrivet fra 2012 inn i et noe mer omfattende skjema som nå følger dokumentene fra norske til russiske grensemyndigheter.

Som en følge av den senere tids betydelige økning i antall tredjelandsborgere som ankommer Norge over landegrensen fra Russland ble det nylig fra norsk side besluttet å supplere teksten i ovennevnte skjema med et kort skriv til de som ønsker å reise inn i Norge. Hensikten er å gi forsterket informasjon om vilkårene for lovlig å kunne reise inn i Norge.

Denne informasjonen legges inn i reisedokumentene til de som ikke har tillatelse til gyldig innreise i Norge, og kommer i tillegg til opplysningene i skjemaet.

Fra norsk og russisk side har det vært enighet om at det er viktig at personer som ønsker å reise inn i Norge har relevant informasjon om vilkårene for innreise. Norges grensekommissær tok derfor saken opp med sin russiske kollega før man igangsatte omdeling av skrevet som ble utferdiget nå i høst. Partene ble enige om teksten i skrivet. Skrevet har blitt utdelt til tredjelandsborgere som ønsker å reise inn i Norge ved grensen til Russland fra 7. november i år.

Jeg har registrert at både Grensekommissæren og Politimesteren i Øst-Finnmark har uttrykt at de ikke kjenner seg igjen i det inntrykket som ble skapt i det aktuelle NRK-innslaget.

SPØRSMÅL NR. 184**Innlevert 11. november 2015 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 16. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Oppstarten av den fremtidige toårige fagutdanningen av brann og redningspersonell er ikke omtalt i statsbudsjettet.

Hvilken framdrift er planlagt for etableringen av den toårige fagutdanningen av brann- og redningspersonell ved Norges brannskole i Tjeldsund, og hvordan vil statsråden sikre at det er tilstrekkelige ressurser til etableringen?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen besluttet i februar at den fremtidige toårige fagutdanningen av brann og redningspersonell skulle etableres ved det eksisterende nasjonale anlegget til Norges brannskole (NBsk) i Tjeldsund med planlagt oppstart for studiet høsten 2018. Dette ble presentert på en pressekonferanse 13. februar 2015, på NBsk på Fjelldal i Tjeldsund.

I svar på spørsmål fra undertegnede i Dokument nr. 15:1087 (2014-2015) viser statsråden til at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) fikk

i mars i år i oppdrag å utarbeide et forslag til plan for hvordan arbeidet med å etablere en fagskole for brann- og redningspersonell kan organiseres og gjennomføres innen 1. juli.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet mottok i juli 2015 et forslag til plan fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om hvordan arbeidet med å etablere en ny fagskole for brann- og redningsperso-

nell kan organiseres og gjennomføres. Planen deler det videre arbeidet opp i ulike faser: planleggingsfase, gjennomførings- og etableringsfase og avslutningsfase. DSB er i gang med å etablere og iverksette planleggingsfasen. Det er lagt opp til at arbeidet med denne fasen ferdigstilles høsten 2016. Gjennomføring av de neste fasene vil avhenge av de årlige budsjettprosessene. Dette innebærer at nøyaktig fremdriftsplan og oppstartstidspunkt for ny fagskole på nåværende tidspunkt ikke kan tidfestes.

SPØRSMÅL NR. 185

Innlevert 11. november 2015 av stortingsrepresentant Irene Johansen

Besvart 16. november 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mye kan effektkomponenten reduseres i en provenynøytral omlegging hvor CO₂-komponenten i avgiftsgruppe a) endres til 0 kr for første 100 g/km, 850 kr for neste 15 g/km, 900 kr for neste 40 g/km, 2 000 kr for neste 70 g/km og 3 200 kr for resten, og hva blir satsene i avgiftsgruppe a med disse endringene?»

Svar:

I beregningene i dette svaret forutsettes det at kun innslagspunkter og avgiftssatser i CO₂-komponenten for personbiler (avgiftsgruppe A) endres. Det vil si at avgiftene for andre kjøretøy beholdes uendret. Det forutsettes også at det gjøres om lag tilsvarende endringer i innslagspunktene og avgiftssatsene i slagvolumkom-

ponenten for personbiler, som benyttes når bilene ikke har oppgitt CO₂-utslipp. Med de angitte endringene i satser og innslagspunkt i CO₂-komponenten, anslås det at en reduksjon i effektkomponenten for personbiler på om lag 60 pst. vil gi en provenynøytral omlegging. Det er i beregningene lagt til grunn at lik prosentvis reduksjon i alle satsene i effektkomponenten.

Det er i beregningene tatt utgangspunkt i faktisk førstegangsregistrering i 2014. Disse tallene er framskrevet til 2016. Videre er det lagt til grunn en direkte priselastisitet på -1; dvs. at en økning i bilprisen på 1 pst. gir en reduksjon i etterspørselen etter biler på 1 pst. Det er ikke tatt hensyn til eventuelle endringer i valg av ulike kjøretøy som følge av endringene. Provenyanslaget er usikkert.

Dette gir følgende satser i avgiftsgruppe a)

Tabell 1. Satser og innslagspunkt i effektkomponent

Grense kW	Kr per kW
0	0
70	100,47
100	290,93
140	720,01

Tabell 2. Satser og innslagspunkt i CO₂-komponent

Grense gram/km	Kr per gram/km
0	0
100	850
115	900
155	2 000
225	3 200

Tabell 3. Satser og innslagspunkt for bensindrevne motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

Grense cm ³	Kr per cm ³
0	0
1000	56,06
1550	127,11
1950	136,65

Tabell 4. Satser og innslagspunkt for ikke bensindrevne motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

Grense cm ³	Kr per cm ³
0	0
1000	45,78
1550	103,76
1950	107,57

Satser for vekt og utslipp av NO_x er ikke endret fra forslaget i Prop.1 LS (2015-2016).

SPØRSMÅL NR. 186

Innlevert 11. november 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 17. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden fremlegger en samlet forretningsstatistikk for alle tingretter i Norge i perioden 1995-2015, som viser hver tingretts gjennomsnittlig saksbehandlingstid av straffesaker med meddomsrett, enedommersaker og tvistemål/sivile saker, samt angir antall saker i restanse for hvert år?»

Svar:

Domstoladministrasjonen (DA) utarbeider utfyllende statistikk for saksavvikling i Norges domstoler. DA

har imidlertid ikke elektronisk saksavviklingsstatistikk mellom 1995 og 2001. Tall fra denne perioden må innhentes og sammenstilles manuelt. Justis- og beredskapsdepartementet har derfor ikke hatt muligheten til å fremstille statistikk fra denne perioden med tiden som har vært til rådighet.

Nedenfor følger en oversikt over gjennomsnittlig saksbehandlingstid (i måneder) og restanser/beholdning i meddomsrettssaker, enedommersaker og tvistesaker for perioden 2001 til 2014.

Voss	10	5	7	7	6									
Ytre Follo	31	21	48	23										
Ytre Sogn	5	3	6	6										
Øst-Finnmark tingrett				49	70	31	36	19	28	62	56	62	100	59
Øvre Romerike					160	77	91	34	64	209	186	111	124	109

Tabell 2: Meddomsrettsaker, gjennomsnittlig saksbehandlingstid 2001-2014:

Meddomsrettsaker, gjennomsnittlig saksbehandlingstid 2001-2014														
Domstol	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
Alstahaug	2,8	2,6	3,2	5,6	5,2	3,7	2,3	2,6	3,4	2,6	0,8	1,5	2,1	1,7
Alta	2,6	3,0	3,2	2,4	2,6	2,8	2,8	3,4	2,8	3,0	2,7	2,4	2,7	3,5
Asker og Bærum	2,6	2,8	3,1	2,8	2,6	2,4	2,1	2,4	2,5	2,9	2,5	2,5	2,6	2,8
Aust-Agder tingrett	0,0	0,0	0,0	5,9	4,2	2,6	3,0	2,8	2,6	2,7	2,4	3,0	3,0	3,3
Aust-Telemark							2,4	2,3	2,8	2,2	3,4	3,4	3,0	3,4
Bergen	3,3	3,7	4,8	6,3	5,8	4,6	3,3	3,2	3,6	3,8	3,8	4,2	3,9	4,0
Brønnøy	4,1	3,2	3,4	3,3	3,2	3,8	2,7	2,1	2,6	2,6	2,9	2,2	2,4	2,8
Dalane	2,3	2,5	3,0	2,9	2,6	3,6	3,9	3,6	2,5	2,1	1,6	1,8	2,1	2,5
Drammen	3,6	5,3	4,4	4,2	4,2	3,2	3,2	2,6	2,5	2,7	2,5	2,6	3,4	3,3
Eidsvoll	3,6	6,6	3,9	4,6										
Eiker, Modum og Sigdal	2,2	2,5	1,7	2,1	1,9	1,8	2,1	1,8	1,2	1,1	1,3	1,0	1,6	1,9
Fjordane					3,6	4,1	2,7	2,3	3,0	2,8	3,0	2,7	2,8	2,3
Flekkefjord	2,3	2,7	2,0	2,8										
Follo					3,0	2,8	2,6	2,2	2,2	3,1	2,7	2,5	3,4	4,4
Fosen	2,4	2,3	2,3	3,0	3,1	2,8	2,6	3,9	3,5	4,0	2,3	2,5	3,6	3,4
Fredrikstad	3,5	3,7	3,9	3,9	3,5	3,3	3,6	2,6	2,0	2,4	2,3	2,1	2,8	3,0
Gauldal	2,1	4,0	0,0	0,0										
Gjøvik									2,7	3,6	3,1	2,7	3,0	4,2
Glåmdal						2,9	2,3	1,6	2,5	2,4	1,9	3,3	2,5	2,6
Hadeland og Land	2,8	2,8	3,3	2,9	2,8	2,8	2,7	2,6						
Halden	2,0	2,5	2,2	2,7	2,6	2,2	2,0	1,9	1,7	1,9	1,5	1,8	2,4	2,3
Hallingdal	2,5	2,8	2,7	2,7	3,0	2,7	2,4	2,2	2,2	2,1	2,7	1,8	2,4	1,9
Hammerfest	3,1	2,7	2,4	2,2	3,0	2,4	2,9	2,3	2,3	3,0	2,1	2,3	2,4	2,5
Hardanger	2,1	2,5	2,9	3,2	2,9	2,5	2,5	2,1	2,1	2,4	3,5	2,7	3,2	2,8
Haugaland ⁴								3,6	3,3	3,1	4,1	2,8	2,8	3,0
Haugesund	1,9	2,1	2,1	2,3	3,9	3,8	2,7							
Hedmarken	2,2	1,9	2,4	2,2	2,1	1,9	1,7	1,8	1,7	1,8	1,7	1,9	1,9	1,7
Heggen og Frøland	3,7	3,4	4,7	6,3	5,2	4,8	2,9	2,0	3,2	3,2	2,7	2,6	2,8	2,7
Holmestrand	1,9	1,9	2,2	2,0										
Holt	2,5	2,6	3,2	0,0										
Horten	3,6	3,8	4,6	4,4										
Inderøy	2,3	2,3	2,7	2,1	2,4	2,8	2,3	2,1	2,0	1,3				
Indre Finnmark tingrett	0,0	0,0	0,0	2,4	3,1	3,2	3,4	2,5	2,6	2,7	3,0	2,7	3,2	2,8
Indre Follo	2,8	4,2	4,8	4,6										
Indre Sogn	1,2	1,9	2,1	3,2										
Inntrøndelag											2,3	2,0	2,6	2,7
Jæren	2,7	2,8	3,1	2,6	2,8	2,8	3,6	3,7	2,7	2,5	2,8	2,7	4,8	5,0
Karmsund	1,8	2,5	2,4	2,4	3,7	2,9	2,9							
Kongsberg	1,2	1,1	0,9	0,8	0,9	1,3	1,1	1,3	1,4	1,4	1,6	1,8	1,6	2,2
Kragerø	2,8	3,0	2,7	2,3	3,1									
Kristiansand	2,6	3,5	3,0	2,5	2,3	1,8	1,7	1,6	1,7	1,9	1,8	1,7	1,9	1,9

Larvik	4,2	6,4	5,3	3,5	3,1	2,5	3,0	2,7	3,2	2,9	2,3	2,7	2,2	2,6
Lister					2,8	2,6	2,6	2,5	2,2	2,4	2,4	2,5	2,4	2,5
Lofoten	2,8	3,1	2,6	2,5	3,5	3,0	2,2	2,3	2,4	1,9	2,6	2,1	2,0	2,4
Lyngdal	3,1	2,4	2,7	2,9										
Mandal	1,8	2,2	2,0	0,0										
Midhordland	4,6	4,2	4,8	3,8	2,9									
Midt-Trøndelag	2,3	2,7	0,0	0,0										
Moss	2,9	3,4	4,5	3,6	3,1	3,1	2,5	2,4	2,4	2,5	3,4	1,9	2,5	2,2
Namdal	2,9	3,6	4,3	4,2	3,7	3,7	3,3	3,1	2,7	2,8	3,2	2,5	3,1	2,8
Nedenes	3,2	4,9	5,2	0,0										
Nedre Romerike	5,3	4,7	3,4	2,7	2,5	2,7	2,8	3,0	2,3	2,9	3,9	3,9	4,8	3,7
Nedre Telemark	1,3	2,0	1,7	1,8	2,3	2,4	2,1	2,0	2,0	2,3	2,2	2,4	2,6	2,8
Nes	2,1	2,2	1,9	1,6										
Nordfjord	2,7	2,9	3,1	3,0										
Nord-Gudbrandsdal	2,2	2,9	2,6	2,5	1,6	1,7	1,7	2,0	2,1	1,9	2,6	2,3	2,2	3,4
Nordhordland	3,3	3,6	4,2	4,5	2,8	3,1	2,0	2,5	2,6	3,2	3,0	3,2	3,8	5,2
Nordmøre	1,5	2,1	3,1	1,7	1,8	1,8	2,1	2,6	1,7	2,1	2,2	2,8	1,8	2,1
Nordre Vestfold					5,7	4,8	3,6	2,9	2,6	3,4	3,1	2,7	4,3	4,4
Nord-Troms	3,4	4,2	4,2	3,2	2,9	2,7	2,5	3,1	3,6	2,1	2,2	2,4	2,4	2,7
Nord-Østerdal	1,3	1,6	1,0	1,3	1,4	1,3	1,0	1,3	1,2	1,1	1,2	1,4	1,3	1,1
Ofoten	3,8	4,5	5,2	3,5	4,8	5,5	4,0	3,8	3,2	3,2	2,9	3,1	3,2	3,7
Orkdal	2,8	4,2	0,0	0,0										
Oslo	5,2	6,2	3,5	3,7	3,1	2,7	2,7	2,9	2,4	2,9	2,9	3,1	2,7	2,9
Rana	3,8	4,0	4,0	5,2	4,7	5,7	4,8	4,4	3,3	2,8	2,8	1,6	2,1	2,6
Ringerike	2,7	2,7	2,1	2,5	2,8	3,2	2,7	2,1	1,7	2,0	2,8	3,5	3,6	2,2
Romsdal	2,0	2,2	3,0	2,6	2,8	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,4	2,0	2,3
Ryfylke	2,6	4,1	2,6	2,3	2,8	2,9								
Salten	2,5	2,8	2,9	2,7	2,2	2,2	2,5	2,2	2,3	2,3	2,7	2,5	3,6	2,4
Sand	3,2	3,4	3,5	0,0										
Sandefjord	3,5	3,3	4,4	4,9	6,5	5,1	4,4	2,4	2,9	4,6	3,2	2,9	2,3	3,7
Sandnes	2,9	3,0	2,6	2,4	2,0									
Sarpsborg	2,4	2,9	2,6	2,6	2,6	2,4	1,9	2,4	1,9	3,4	3,4	3,1	3,1	2,9
Senja	4,9	4,3	3,1	3,2	3,3	3,2	2,9	2,4	2,4	2,2	2,6	2,1	2,7	2,9
Skien og Porsgrunn	2,2	2,7	2,2	2,4	2,8	2,6								
Sogn					2,2	2,7	2,4	3,5	2,7	3,3	2,6	3,1	3,5	3,5
Solør	1,7	1,7	2,7	2,7	2,2									
Stavanger	3,1	3,3	2,7	3,6	2,6	2,3	2,5	2,6	2,5	2,9	2,7	2,8	2,7	2,5
Stjør- og Verdal	3,0	3,8	3,6	3,6	3,3	4,1	3,3	2,5	3,0	2,4				
Sunnfjord	3,0	2,9	3,7	3,3										
Sunnhordland	4,8	5,0	3,6	2,5	2,8	2,8	2,5	2,9	2,9	2,6	2,4	3,1	3,0	3,3
Sunnmøre	2,8	2,5	2,4	2,8	2,3	2,4	2,4	2,1	2,0	2,2	2,6	1,7	1,9	1,9
Søre Sunnmøre	3,0	2,6	2,7	2,5	2,0	2,4	2,7	2,5	2,7	2,9	3,0	4,5	2,9	2,4
Sør-Gudbrandsdal	3,3	2,4	2,9	1,9	2,9	2,1	2,2	2,2	2,1	2,4	3,1	2,7	2,9	3,2
Sør-Trøndelag	0,0	0,0	3,3	3,5	2,6	2,4	2,2	2,7	3,0	3,3	3,4	2,7	3,1	3,0
Sør-Østerdal	1,1	1,0	1,1	1,1	1,2	1,4	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,0
Tana og Varanger	2,5	2,6	3,2	0,0										
Tinn og Heddal	2,4	2,8	2,0	2,1	2,7	2,2								
Toten	2,7	2,9	3,6	3,0	2,5	3,2	3,1	2,6						
Trondenes	2,6	2,8	3,1	2,6	3,1	3,6	2,1	2,1	1,8	2,1	2,2	2,0	2,5	3,0
Trondheim	2,6	2,9	2,9	2,4	2,9	2,4	2,4	2,7	2,9					
Tønsberg	2,7	3,3	3,4	4,2	3,5	2,6	2,4	2,8	3,8	3,7	2,7	3,2	3,6	3,9

Inntrøndelag											16	27	28	38
Jæren	7	10	13	20	39	91	43	44	38	42	37	60	114	59
Karmsund	12	11	6	26	24	16	18							
Kongsberg	2	2	2	0	2	7	3	1	4	9	2	11	8	13
Kragerø	6	3	7	12	11									
Kristiansand	56	53	126	87	45	50	40	38	64	43	62	48	59	77
Larvik	14	32	21	15	6	29	19	21	13	15	19	21	10	25
Lister					9	8	9	11	6	6	12	3	10	12
Lofoten	9	4	6	2	9	6	8	4	7	5	6	2	5	10
Lyngdal	8	4	7	5										
Mandal	12	15	3	0										
Midhordland	8	14	17	18	25									
Midt-Trøndelag	8	11	0	0										
Moss	22	37	31	34	24	20	27	22	26	17	32	46	9	32
Namdal	10	11	1	3	6	10	6	11	11	4	15	20	16	8
Nedenes	39	34	37											
Nedre Romerike	56	66	74	44	47	38	47	44	44	50	60	96	58	70
Nedre Telemark	2	5	6	1	5	16	33	36	46	25	34	31	32	30
Nes	13	10	6	13										
Nordfjord	6	3	16	10										
Nord-Gudbrandsdal	0	1	5	3	0	3	2	9	4	2	4	8	8	3
Nordhordland	10	7	13	7	14	46	62	34	36	31	39	38	51	75
Nordmøre	13	20	13	25	21	12	10	23	11	7	4	7	7	9
Nordre Vestfold					34	52	42	10	22	15	17	33	30	32
Nord-Troms	32	47	25	34	13	19	23	29	21	23	30	26	24	125
Nord-Østerdal	1	0	0	4	2	2	2	0	2	3	2	5	4	1
Ofoten	6	10	17	15	31	23	13	17	10	10	16	13	21	20
Orkdal	16	11	0	0										
Oslo	527	334	578	517	285	292	405	406	361	392	355	376	252	316
Rana	9	6	9	46	47	33	22	26	9	14	4	1	19	10
Ringerike	20	19	17	20	23	17	34	18	23	21	23	17	13	22
Romsdal	4	13	19	8	20	20	9	9	4	9	11	17	14	20
Ryfylke	28	12	5	7	6	10								
Salten	14	34	28	19	34	27	21	13	27	23	34	32	51	31
Sand	8	17	23											
Sandefjord	26	22	42	69	23	41	12	25	29	46	25	18	31	31
Sandnes	18	27	16	16	24									
Sarpsborg	23	30	32	31	38	25	36	28	17	28	14	9	17	18
Senja	20	4	1	4	19	12	12	12	5	7	3	10	11	11
Skien og Porsgrunn	61	19	35	63	41	37								
Sogn					5	3	9	6	3	4	5	8	14	7
Solør	4	2	2	4	1									
Stavanger	35	48	38	75	35	73	57	75	110	45	88	40	90	62
Stjør- og Verdal	24	12	8	10	14	8	7	20	25	6				
Sunnhordland	13	9	8	13	24	15	19	25	18	23	17	9	10	12
Sunnfjord	6	10	14	12										
Sunnmøre	23	18	18	32	33	25	20	14	13	27	24	22	16	37
Søre Sunnmøre	7	3	3	6	8	13	4	5	1	5	21	1	9	13
Sør-Gudbrandsdal	17	15	12	11	8	19	16	10	6	19	15	17	24	6
Sør-Trøndelag	0	0	45	70	35	30	12	20	28	87	82	92	62	134
Sør-Østerdal	9	0	12	5	8	8	10	5	5	4	19	11	7	6

Tana og Varanger	8	9	1	0										
Tinn og Heddal	6	2	6	10	7	5								
Toten	22	16	30	12	33	34	52	24						
Trondenes	11	15	20	18	21	8	9	7	16	6	12	3	7	10
Trondheim	27	27	64	51	36	103	48	62	46					
Tønsberg	24	28	40	61	39	54	69	47	43	32	43	34	59	62
Valdres	17	2	6	5	7	5	12	2	2	0	0	5	1	2
Vardø	9	4	0	0										
Vesterålen	8	9	8	7	12	12	9	8	7	11	11	7	7	12
Vest-Telemark	5	1	3	4	0	4	3	8	0	1	2	7	9	0
Vinger og Odal	5	8	7	18	24									
Voss	5	4	1	1	4									
Ytre Follo	11	11	34	10										
Ytre Sogn	2	1	3	2										
Øst-Finnmark tingrett	0	0	0	25	21	16	14	3	13	14	12	10	27	3
Øvre Romerike					24	35	55	17	46	24	29	47	68	64

Tabell 4: Enedommersaker, gjennomsnittlig saksbehandlingstid 2001-2014:

[illegible]

Inderøy	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3				
Indre Finnmark tingrett	0,0	0,0	0,0	0,8	0,5	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
Indre Follo	0,8	0,9	0,8	0,8										
Indre Sogn	0,5	0,4	0,4	0,3										
Inntrøndelag											0,4	0,5	0,4	0,5
Jæren	0,4	0,5	0,4	0,4	0,6	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5	0,9
Karmsund	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6							
Kongsberg	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4
Kragerø	0,6	0,6	0,5	0,5	1,3									
Kristiansand	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Larvik	0,6	0,5	0,5	0,9	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,5
Lister					0,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,5	0,5	0,4	0,6
Lofoten	0,5	2,0	0,4	0,5	0,6	1,0	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7	0,5	0,4	0,4
Lyngdal	0,5	0,4	0,5	0,4										
Mandal	0,3	0,4	0,6	0,0										
Midhordland	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6									
Midt-Trøndelag	0,8	0,8	0,0	0,0										
Moss	0,4	0,7	0,8	0,6	0,8	0,8	0,7	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
Namdal	0,3	0,5	0,6	0,4	0,6	0,7	0,5	0,6	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,6
Nedenes	0,6	0,7	0,7	0,0										
Nedre Romerike	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,6	0,4
Nedre Telemark	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3
Nes	0,8	0,8	0,7	0,6										
Nordfjord	0,6	0,8	0,3	0,3										
Nord-Gudbrandsdal	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,7	0,4	0,8	0,5	0,5	0,7
Nordhordland	0,6	0,6	0,4	0,7	0,6	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7
Nordmøre	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,4	0,4
Nordre Vestfold					1,9	0,9	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
Nord-Troms	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	0,4
Nord-Østerdal	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,4	0,6	0,5
Ofoten	0,6	0,6	0,9	0,6	0,9	0,8	0,9	0,7	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,8
Orkdal	0,5	1,1	0,0	0,0										
Oslo	0,9	0,7	0,7	0,9	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Rana	0,7	0,7	0,8	0,6	1,7	1,2	1,3	1,2	0,7	0,5	0,4	0,3	0,3	0,5
Ringerike	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	1,0	0,5	0,5
Romsdal	0,5	0,4	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5
Ryfylke	0,5	0,8	0,8	0,6	0,7	0,6								
Salten	0,4	0,4	0,6	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4	0,5	0,4
Sand	0,5	0,5	0,6	0,0										
Sandefjord	0,8	1,2	0,9	1,1	1,7	1,0	0,8	0,5	0,8	0,7	1,0	0,7	0,8	1,0
Sandnes	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5									
Sarpsborg	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,3	0,6	0,5	0,6	0,4	0,4
Senja	0,7	0,8	0,3	0,3	0,4	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,6	0,7
Skien og Porsgrunn	0,5	0,7	0,5	0,6	0,6	0,6								
Sogn					0,5	0,7	0,6	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	0,9	0,8
Solør	0,3	0,5	0,6	0,6	0,9									
Stavanger	0,5	0,3	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4	0,5
Stjør- og Verdal	0,4	0,5	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,3	0,4	0,3				
Sunnfjord	0,3	0,3	0,4	0,4										
Sunnhordland	1,0	2,9	0,8	0,6	0,8	0,8	0,7	0,9	1,2	0,7	0,9	1,0	0,9	0,9
Sunnmøre	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3

Søre Sunnmøre	0,7	0,6	0,4	0,7	0,8	0,5	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	1,0	0,5	0,6
Sør-Gudbrandsdal	0,8	2,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,5	0,5	0,6	0,8	0,5	0,5	0,8
Sør-Trøndelag	0,0	0,0	0,7	0,8	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,4	0,5	0,4
Sør-Østerdal	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Tana og Varanger	0,6	0,5	0,4	0,0										
Tinn og Heddal	0,5	0,4	0,5	0,6	0,7	0,6								
Toten	0,8	0,7	0,8	0,8	1,0	1,1	0,9	0,9						
Trondenes	0,6	0,6	0,7	0,5	0,7	0,7	0,4	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,4
Trondheim	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4					
Tønsberg	0,5	0,7	0,7	0,7	0,8	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5
Valdres	0,9	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	1,0	0,6	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3
Vardø	0,7	0,9	0,5	0,0										
Vesterålen	0,6	0,7	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,9	0,6	0,6	0,5
Vest-Telemark	0,6	1,1	1,0	1,0	1,1	0,9	0,7	0,8	1,1	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6
Vinger og Odal	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6									
Voss	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3									
Ytre Follo	0,7	0,5	0,6	0,6										
Ytre Sogn	0,2	0,2	0,7	0,9										
Øst-Finnmark tingrett	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5
Øvre Romerike					0,7	0,7	1,0	0,8	0,6	0,8	0,7	0,6	0,8	1,0
Veid Gj.sn. saksbeh.tid	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5

(ekskl. spesialembetene)

Tabell 5: Tvistesaker, beholdning 2001-2014:

Tvistesaker, beholdning 2001-2014														
Domstol	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
Alstahaug	31	41	53	73	61	32	33	37	34	22	19	29	34	23
Alta	38	29	25	35	33	21	34	21	31	26	19	34	28	26
Asker og Bærum	272	324	362	348	306	270	290	219	312	272	252	229	254	212
Aust-Agder tingrett	0	0	0	111	96	93	103	82	99	118	108	112	97	128
Aust-Telemark							35	23	18	31	26	31	32	32
Bergen	345	411	386	544	436	423	407	327	368	408	441	444	530	509
Brønnøy	38	32	44	41	50	47	29	662	1038	479	428	350	385	394
Dalane	31	27	39	33	43	55	67	27	29	25	22	37	42	35
Drammen	211	251	213	261	208	186	180	145	183	174	156	175	235	216
Eidsvoll	82	76	107	96										
Eiker, Modum og Sigdal	41	38	38	36	44	53	50	35	54	62	48	59	75	88
Fjordane					159	118	94	56	61	83	93	87	77	82
Flekkefjord	19	18	12	16										
Follo					151	136	137	127	143	161	153	149	147	201
Fosen	24	16	38	54	42	37	46	38	34	36	31	41	43	32
Fredrikstad	109	118	112	115	137	140	125	69	71	87	80	87	89	101
Gauldal	21	17	0	0										
Gjøvik									92	79	74	64	71	75
Glåmdal						40	47	30	31	34	45	28	45	41

Hadeland og Land	35	32	38	22	39	29	42	18						
Halden	19	25	24	40	34	23	24	30	32	21	30	36	43	40
Hallingdal	36	24	19	31	33	31	38	27	28	38	30	42	33	28
Hammerfest	44	29	32	29	29	28	23	19	20	22	18	25	25	20
Hardanger	19	31	27	19	27	14	26	18	17	22	23	22	14	34
Haugaland								120	154	140	152	119	110	141
Haugesund	78	54	39	54	47	56	45	0						
Hedmarken	76	66	99	61	74	90	88	70	68	68	70	70	63	82
Heggen og Frøland	36	56	53	66	37	32	38	27	36	47	58	42	48	61
Holmestrand	34	27	22	35										
Holt	23	37	41											
Horten	31	40	37	53										
Inderøy	24	32	21	27	34	22	30	19	23	33				
Indre Finnmark	0	0	0	17	15	29	21	32	31	24	17	34	22	34
Indre Follo	103	147	119	120										
Indre Sogn	18	9	18	0										
Inntrøndelag											108	104	123	100
Jæren	71	71	80	65	69	219	157	114	133	138	130	131	172	205
Karmsund	52	58	79	79	86	58	83							
Kongsberg	14	25	20	19	35	23	20	18	29	24	24	23	30	36
Kragerø	24	21	21	30	26									
Kristiansand	167	155	71	114	166	175	183	159	199	169	188	226	202	207
Larvik	76	79	52	63	53	75	64	50	49	52	55	56	56	50
Lister					35	28	44	46	50	40	47	43	48	56
Lofoten	35	33	35	34	31	25	22	16	24	23	17	25	24	30
Lyngdal	15	22	15	17										
Mandal	25	32	20	0										
Midhordland	58	71	72	72	72									
Midt-Trøndelag	30	28	0	0										
Moss	70	87	84	80	84	108	94	57	89	105	95	89	74	89
Namdal	23	24	26	42	45	31	38	36	47	42	41	45	53	44
Nedenes	48	70	69											
Nedre Romerike	164	211	199	130	150	142	134	132	138	187	231	219	220	261
Nedre Telemark	21	25	29	25	19	23	141	125	126	125	135	117	162	168
Nes	24	27	23	40										
Nordfjord	24	23	26	25										
Nord-Gudbrandsdal	8	17	18	7	18	19	20	21	12	19	22	23	14	19
Nordhordland	49	48	48	42	53	143	158	121	143	198	221	252	278	264
Nordmøre	68	57	71	49	38	60	71	49	61	47	52	40	47	52
Nordre Vestfold					94	82	73	71	53	49	72	77	76	89
Nord-Troms	159	151	152	131	144	154	157	131	178	124	144	144	183	186
Nord-Østerdal	12	16	9	21	20	18	10	15	11	16	23	22	24	10

[illegible]

Øst-Finnmark	0	0	0	51	34	29	40	25	23	29	39	33	41	36
Øvre Romerike					91	91	93	80	110	106	109	147	148	172

Tabell 6: Tvistesaker, gjennomsnittlig saksbehandlingstid 2001-2014:

Tvistesaker, gjennomsnittlig saksbehandlingstid 2001-2014														
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
Alstahaug	7,8	9,4	8,9	9,2	11,8	10,4	6,6	5,9	5,4	7,5	3,5	3,1	4,2	4,2
Alta	5,4	5,8	5,8	5,2	7,8	6,1	4,4	5,2	4,2	4,5	4,2	4,0	5,3	4,6
Asker og Bærum	5,8	5,9	6,0	6,7	7,3	6,2	5,9	5,5	5,3	5,3	6,0	5,4	5,0	4,9
Aust-Agder	0,0	0,0	0,0	8,0	7,0	5,2	5,5	4,8	4,5	4,1	4,3	5,0	5,1	4,9
Aust-Telemark							5,1	5,9	4,5	4,2	6,0	4,6	6,4	5,6
Bergen	7,6	7,5	7,9	8,7	8,7	7,6	7,5	6,3	5,2	5,5	5,8	6,2	6,2	6,7
Brønnøy	4,8	4,7	5,0	5,0	4,6	4,2	3,5	3,4	6,7	5,3	3,5	3,3	3,4	3,5
Dalane	5,8	5,3	5,6	6,0	6,9	6,9	7,4	7,4	5,5	4,7	3,7	4,0	4,7	5,3
Drammen	6,6	7,6	8,0	6,9	7,7	6,8	6,3	5,1	4,8	5,0	4,5	4,7	5,0	5,8
Eidsvoll	6,8	8,2	7,4	7,7										
Eiker, Modum og Sigdal	4,3	4,0	4,3	3,9	4,1	4,3	4,5	3,7	3,3	4,2	4,0	3,9	3,7	4,7
Fjordane					10,1	11,6	8,9	6,2	5,4	4,5	5,3	5,2	6,4	5,9
Flekkefjord	4,5	6,1	4,2	5,6										
Follo					6,3	5,9	5,2	4,9	4,6	5,3	5,6	5,1	5,2	5,4
Fosen	4,5	5,2	4,8	6,4	7,8	7,1	5,2	6,1	5,9	5,3	5,0	5,0	5,5	7,3
Fredrikstad	6,0	6,7	6,7	6,3	7,1	7,3	6,5	4,5	4,1	3,6	3,3	4,1	4,6	4,4
Gauldal	4,6	5,4	0,0	0,0										
Gjøvik									5,0	5,9	5,0	4,6	4,9	6,0
Glåmdal						6,7	5,5	4,9	5,0	4,2	4,4	6,0	4,7	5,3
Hadeland og Land	5,0	5,3	4,8	5,2	4,7	5,8	5,0	4,7						
Halden	3,9	4,0	4,1	4,1	6,0	5,5	4,3	3,9	4,3	4,1	3,0	4,7	5,4	4,8
Hallingdal	6,0	6,5	6,8	7,0	7,6	5,8	5,7	5,9	5,6	5,3	5,4	5,6	6,5	5,5
Hammerfest	7,0	7,2	5,1	6,2	7,4	6,0	4,6	4,8	5,4	5,3	5,8	4,4	5,1	5,5
Hardanger	6,2	7,2	7,7	8,4	6,6	9,1	6,8	5,4	5,2	4,6	6,2	7,9	5,9	6,1
Haugaland								5,3	5,1	5,7	6,6	5,6	4,8	4,9
Haugesund	5,8	4,2	6,8	5,0	6,6	6,4	6,9							
Hedmarken	4,4	5,0	5,6	4,8	4,9	5,5	5,0	4,6	4,8	4,3	4,0	4,4	4,3	4,7
Heggen og Frøland	4,6	5,1	6,3	7,3	7,4	5,8	4,5	3,5	3,7	5,4	5,8	5,1	5,2	5,4
Holmestrand	5,0	4,2	4,8	6,1										
Holt	4,1	5,2	6,7											
Horten	5,9	5,4	7,5	6,7										
Inderøy	6,6	3,5	4,3	3,5	4,5	5,1	3,9	4,5	4,7	4,7				
Indre Finnmark	0,0	0,0	0,0	3,0	5,8	6,3	6,8	4,8	6,0	4,9	6,3	7,3	5,7	5,5
Indre Follo	7,1	7,5	7,2	8,8										
Indre Sogn	3,9	5,4	4,4	5,3										
Inntrøndelag											5,2	5,7	5,5	5,8
Jæren	5,7	5,5	4,5	4,3	4,9	6,4	6,7	6,1	4,6	4,8	4,9	4,1	4,4	5,3
Karmsund	5,5	5,8	5,8	7,2	6,8	9,0	6,4							
Kongsberg	3,3	3,0	3,1	3,3	3,5	3,3	3,1	4,1	3,6	4,9	3,8	4,3	4,3	4,5
Kragerø	6,5	6,8	6,3	5,7	7,5									
Kristiansand	6,2	7,0	5,9	6,2	5,8	5,4	4,9	3,8	3,5	3,5	3,6	4,0	4,1	4,0
Larvik	7,4	8,0	9,2	7,7	5,8	5,4	7,8	6,3	5,3	4,7	5,3	5,6	5,8	4,6
Lister					6,0	5,7	4,4	4,5	4,9	5,4	4,7	5,4	5,3	6,3

Lofoten	6,0	8,0	6,6	5,6	6,0	5,8	7,9	4,8	4,1	4,4	5,1	4,3	4,3	5,6
Lyngdal	5,4	4,7	5,7	6,6										
Mandal	6,6	4,8	5,4	0,0										
Midhordland	6,9	6,8	5,3	5,2	6,8									
Midt-Trøndelag	4,0	4,7	0,0	0,0										
Moss	7,2	10,9	7,1	7,5	7,1	7,2	7,1	6,3	4,5	5,4	6,2	5,7	5,8	5,4
Namdal	5,9	5,4	6,6	4,7	6,5	5,8	5,4	6,6	5,2	6,4	6,2	5,8	5,6	5,3
Nedenes	5,3	7,1	8,7											
Nedre Romerike	6,3	6,6	5,8	6,5	5,4	5,4	5,7	4,6	4,6	4,0	5,3	6,0	5,9	5,9
Nedre Telemark	3,7	4,7	6,2	5,5	6,5	5,7	5,3	4,2	4,0	4,6	4,5	4,3	4,6	4,9
Nes	2,8	3,2	3,7	3,2										
Nordfjord	5,2	6,5	7,1	6,8										
Nord-Gudbrandsdal	5,3	4,3	5,3	4,5	5,2	5,7	4,9	5,9	5,4	4,7	5,1	5,4	6,7	4,7
Nordhordland	5,4	6,2	6,0	7,6	5,7	6,3	5,6	4,7	4,8	5,4	5,9	6,7	7,4	7,8
Nordmøre	4,5	5,2	5,6	5,3	4,2	4,2	5,2	4,8	4,2	5,1	4,7	4,3	4,1	4,7
Nordre Vestfold					9,0	9,2	7,5	6,1	5,6	6,2	5,2	5,5	7,3	7,6
Nord-Troms	6,0	6,7	6,5	6,0	6,1	6,1	5,8	5,5	5,7	5,9	5,3	5,3	5,8	5,7
Nord-Østerdal	4,7	4,3	4,2	4,4	4,5	5,8	4,7	3,2	3,8	3,2	4,9	5,2	5,8	5,5
Ofoten	6,8	6,3	6,8	5,9	7,2	7,9	8,2	6,8	7,2	5,7	6,2	7,4	8,9	8,4
Oslo byfogdembete	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8	3,3	3,7	1,7	0,8	0,8	0,8	1,2	1,2	0,8
Oslo	9,7	9,8	9,3	9,3	8,9	8,1	7,0	6,0	5,5	5,5	5,8	5,9	5,8	5,9
Rana	6,9	7,7	7,5	11,0	10,7	12,2	9,6	7,9	6,9	5,0	4,7	4,7	5,4	4,7
Ringerike	4,9	4,6	4,2	5,2	4,4	5,8	5,9	4,5	4,0	4,5	5,4	6,8	5,0	4,9
Romsdal	5,6	5,1	5,3	6,1	6,7	5,8	5,7	5,4	4,7	4,1	4,2	6,2	5,4	4,8
Ryfylke	5,9	6,7	7,1	4,9	11,3	5,3								
Salten	5,0	4,9	5,0	4,8	4,3	5,1	5,2	4,1	4,1	4,3	4,7	4,5	5,1	4,6
Sand	6,0	5,4	5,6											
Sandefjord	6,5	8,2	8,9	9,9	8,1	9,3	8,5	5,4	6,3	5,4	5,6	6,8	8,4	6,6
Sandnes	8,0	7,8	6,4	5,2	7,8									
Sarpsborg	4,5	4,9	5,7	5,6	5,9	6,3	4,2	4,3	4,2	5,1	6,0	6,4	6,4	6,9
Senja	6,2	9,2	7,6	4,9	4,7	5,6	6,1	5,1	3,9	4,3	4,8	4,4	4,7	5,6
Skien og Porsgrunn	4,9	4,9	5,2	4,4	4,8	5,4								
Sogn					6,0	7,2	7,4	7,7	3,9	5,2	5,1	5,8	5,6	7,0
Solør	4,5	6,1	4,6	5,9	8,4									
Stavanger	7,5	7,0	6,6	6,9	7,5	8,1	6,4	6,0	4,8	5,1	4,7	5,2	4,9	4,8
Stjør- og Verdal	5,0	6,0	6,2	6,7	6,7	5,4	5,5	5,0	5,2	4,5				
Sunnfjord	7,4	8,1	8,4	8,3										
Sunnhordland	9,8	8,8	8,1	5,9	7,4	6,6	5,3	5,7	5,3	5,0	4,7	5,7	5,8	5,0
Sunnmøre	5,8	4,7	5,1	5,0	5,7	5,3	5,8	4,8	3,6	4,3	4,3	3,9	3,5	3,5
Søre Sunnmøre	4,8	4,8	4,3	4,5	4,6	4,6	5,9	6,0	5,1	7,5	6,8	7,5	7,1	4,8
Sør-Gudbrandsdal	6,2	6,1	5,9	5,0	5,4	5,6	5,2	5,7	5,1	5,0	6,0	5,9	5,6	5,5
Sør-Trøndelag	0,0	0,0	6,5	7,3	7,8	6,3	5,5	5,0	6,1	5,1	5,0	5,2	5,4	5,5
Sør-Østerdal	3,9	3,2	3,6	3,6	3,8	4,8	4,1	3,3	2,4	2,8	3,9	4,0	3,8	3,8
Tana og Varanger	6,3	5,6	5,0	0,0										
Tinn og Heddal	4,3	4,0	4,2	4,1	4,6	4,7								
Toten	6,6	6,6	7,4	5,8	7,1	7,2	5,6	6,2						
Trondenes	5,2	5,3	6,1	5,6	7,0	6,1	5,3	5,2	4,2	5,0	5,1	4,6	4,3	4,8
Trondheim	4,6	4,6	5,4	5,0	5,0	5,2	5,2	5,3	5,2					
Tønsberg	5,0	6,3	5,8	5,7	5,6	6,3	6,9	6,4	5,9	5,8	5,7	5,5	6,3	6,5
Valdres	3,9	7,5	9,8	5,4	8,1	7,9	8,4	5,6	3,7	4,3	2,3	2,6	2,9	3,8
Vardø	6,6	9,9	10,5	0,0										

Vesterålen	6,4	6,9	8,9	9,1	6,5	6,7	7,8	5,6	4,1	5,0	4,5	5,1	5,3	4,7
Vest-Telemark	4,3	5,4	8,3	7,2	6,4	5,1	5,5	5,3	5,7	5,4	5,0	5,5	6,5	4,7
Vinger og Odal	5,1	5,1	5,7	4,7	8,5									
Voss	7,1	7,5	7,3	6,3	3,6									
Ytre Follo	5,3	5,5	5,0	5,6										
Ytre Sogn	2,7	4,2	3,8	5,8										
Øst-Finnmark tingrett	0,0	0,0	0,0	5,4	5,5	4,8	5,4	4,7	4,2	3,9	5,4	5,5	5,2	5,8
Øvre Romerike					8,2	6,9	5,6	4,9	5,5	6,7	6,2	7,0	6,3	7,5
Veid gj.sn. saksbeh.tid	6,6	6,8	6,8	6,9	7,0	6,6	6,1	5,2	4,9	5,0	4,9	5,1	5,1	5,2

SPØRSMÅL NR. 187

Innlevert 11. november 2015 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 17. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Frivillig i Refugees Welcome to Østfold tar i Fredrikstad Blad onsdag 11. november til orde for å få på plass uavhengige talsmenn for hvert akuttinntak for asylsøkere.

Er dette noe statsråden ser behov for?»

Svar:

Asylankomstene til Norge har nådd et nivå som gjør at vi nå står i en kritisk situasjon på mottaksfeltet. UDI gjør sitt ytterste for å sikre alle som ankommer tak over

hodet. God informasjon til søkerne er en viktig oppgave for både UDI og kommunene, men det er krevende å følge opp alle de ulike innkvarteringsstedene slik situasjonen er nå.

Jeg ser behov for å følge opp at alle som har rett til dette blir innkvartert, men jeg ser det ikke som naturlig at staten skal tilrettelegge for uavhengige talsmenn for akuttinntak. Beboere som har spørsmål eller behov må rette disse til innkvarteringsstedet, UDI eller kommunen, eller eventuelt til representanter for frivillige organisasjoner, der disse er tilstede.

SPØRSMÅL NR. 188

Innlevert 11. november 2015 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren

Besvart 16. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Oppstarten av den fremtidige toårige fagutdanningen av brann- og redningspersonell er ikke omtalt i statsbudsjettet.

Kan statsråden bekrefte at den toårige fagutdanningen av brann og redningspersonell i Tjeldsund skal starte opp høsten 2018?»

BEGRUNNELSE:

I februar besluttet Regjeringen å legge den toårige utdanningen av brann- og redningspersonell til Norges brannskole i Tjeldsund i Nordland. Fagskolen vil være underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Deler av teoriundervisningen ved skolen gjøres i samarbeid med høgskolemiljøet i Harstad. I dag skjer all utdanning av brann- og redningspersonell i Tjeldsund, kursene går over en kortere periode og studentene må i

dag være ansatt i brann- og redningsvesenet for å bli tatt opp på skolen. Ifølge regjeringens tidsplan er utdanningen beregnet til å starte opp høsten 2018. Tilbudet er lagt opp til å være en toårig fagskole med totalt 320 studenter, med et årlig opptak på 160 studenter.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet mottok i juli 2015 et forslag til plan fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om hvordan arbeidet med å

etablere en ny fagskole for brann- og redningspersonell kan organiseres og gjennomføres. Planen deler det videre arbeidet opp i ulike faser: planleggingsfase, gjennomførings- og etableringsfase og avslutningsfase. DSB er i gang med å etablere og iverksette planleggingsfasen. Det er lagt opp til at arbeidet med denne fasen ferdigstilles høsten 2016. Gjennomføring av de neste fasene vil avhenge av de årlige budsjettprosessene. Dette innebærer at nøyaktig fremdriftsplan og oppstartstidspunkt for ny fagskole på nåværende tidspunkt ikke kan tidfestes.

SPØRSMÅL NR. 189

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 190

Innlevert 11. november 2015 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 20. november 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over hvilke direkte eller indirekte subsidieordninger for fossil energi som eksisterer i Norge, og hvilken sum disse subsidiene til sammen utgjør?»

BEGRUNNELSE:

I den siste utgaven av World Energy Outlook, utgitt av det internasjonale energibyrået IEA, fremgår det at de globale subsidiene av fossil energi fremdeles er betydelig høyere enn subsidiene av fornybar energi:

«Fossil-fuel consumption continues to benefit from large subsidies: we estimate this global subsidy bill at around \$490 billion in 2014, although it would have been around \$610 billion without reforms enacted since 2009. Subsidies to aid the deployment of renewable energy technologies in the power sector were \$112 billion in 2014 (plus \$23 billion for biofuels). [...] A 50% rise in subsidies, to an estimated \$170 billion in 2040, secures a five-fold increase in generation from non-hy-

dro renewables” (sitert fra World Energy Outlook 2015 - Executive summary).

Norge er offisielt for å fjerne subsidier til bruk og produksjon av olje, gass og kull. Overgang fra fossile energikilder til fornybar energi er helt avgjørende for å nå Norges klimamål og begrense den globale oppvarmingen til to grader. Det er bred politisk enighet om at fornybare energikilder må prioriteres, både i bruk og produksjon. Likevel subsidierer Norge i stor grad produksjon av olje, gass og kull. Det finnes i dag ulike støtteordninger/positiv diskriminering fra eksempelvis sektorer som landbruk, skips – og luftfart og petroleumsindustrien, som har en utslippsdrivende effekt.

Svar:

Det internasjonale energibyrået (IEA) utarbeider jevnlig en oversikt over hvordan fossil energi er subsidiert. En subsidie på energi defineres av IEA som tiltak som rettes mot å redusere kostnaden for energiprodusenter eller senker prisen for forbrukere. Basert på denne definisjonen lister IEA opp 40 land som i 2013 subsi-

dierte fossil energi. Norge inngår ikke i denne listen. Oversikten fra IEA viser at det er drivstoff som mottar størstedelen av subsidiene. Subsidiene er gjennomgående størst i utviklingsland og fremvoksende økonomier som også produserer olje.

I Europa og i Norge er situasjonen en helt annen. Over 80 pst. av klimagassutslippene i Norge er dekket av kvoteplikt og/eller CO₂-avgift. CO₂-avgift ble foreslått av Regjeringen Syse allerede i 1990 og innført året etter. Ifølge OECD har Norge noen av de høyeste avgiftene i verden på fossil energi. For eksempel anslår OECD at den effektive avgiftssatsen på drivstoff til veitransport er nærmere 2000 kroner per tonn CO₂.

Bare Storbritannia har høyere avgifter i denne sektoren, mens Sveits ligger på nivå med Norge. I USA er avgiftene svært lave. Slik er det også i store fremvoksende økonomier. Selv om avgiften på klimagasser i Norge varierer, og noen sektorer som for eksempel landbruk er fritatt, er omfang og nivå på avgiftene gjennomgående høye i Norge. Dette har Norge høstet internasjonal anerkjennelse for. En evalueringsgruppe under FNs klimapanel skriver i en rapport fra tidligere i år at «... the combination of the comprehensive coverage of sectors and the considerable level of taxation in Norway is unique in the world.»

SPØRSMÅL NR. 191

Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 18. november 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Regjeringen har i den politiske plattformen varslet å fjerne unødvendige og særnorske forbud, eksempelvis forbud mot vannscooter.

Hva er fremdriften på dette punktet i avtalen, og når kan man forvente at regelverket for kjøring av vannscooter vil bli liberalisert?»

Svar:

Nytt regelverk for bruk av vannscooter ble innført 1. juli 2013. Forbudet mot bruk av vannscootere ble da opphevet og erstattet med forbudsbelter, som strekker seg ut til 400 meter fra land i saltvann og 500 meter fra land i ferskvann. Det er tillatt med transportkjøring i lav fart for å komme seg ut gjennom forbudsbeltene. Bakgrunnen for at vannscootere fortsatt ble underlagt

strengere restriksjoner enn båter var særlig vannscooterens spesielle egenskaper og ivaretagelse av hensyn til miljø og sikkerhet. Ved lovendringen ble det samtidig besluttet at nytt regelverk skulle evalueres etter sesongen 2014.

Etter sommeren 2014 gjennomførte Vista analyse, på oppdrag fra Miljødirektoratet, en evaluering av vannscooterregelverket. Miljødirektoratet har vurdert rapporten fra Vista analyse, og direktoratets faglige tilrådning er sendt Klima- og miljødepartementet. Klima- og miljødepartementet går nå gjennom vannscooterregelverket, og vi vil vurdere behovet for endringer.

Jeg vil for øvrig nevne at Klima- og miljødepartementet har delegert myndighet til kommunene til å forby eller begrense bruk av vannscooter utenfor forbudssonene av hensyn til natur, næring, sikkerhet eller støy. Med denne myndigheten vil kommunene med sin lokalkunnskap kunne regulere vannscooterkjøringen slik at man får mer håndterlige og praktiske løsninger lokalt. Delegeringen trer i kraft 1. januar 2016.<2>

SPØRSMÅL NR. 192**Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 19. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Meiner statsråden at Noreg si noverande tilknytning til Europol ikkje gir norsk politi gode arbeidsforhold, og vil han i så fall gjere noko for å betre ein situasjon som han ikkje ser som tilfredstillande?»

GRUNNGJEVING:

Underteikna stilt statsråden spørsmål om han kunne stadfeste at politiet i Noreg i dag ikkje har tilhøve som sikrar etaten sine tilsette gode arbeidsvilkår, og kva han meinte Noreg burde gjere med dette.

I svaret sitt viser statsråden til at samanlikna med EU sine medlemsland arbeider politiet i land med berre ei tilslutningsavtale mindre tett på sentrale deler av Europol si samla verksemd.

Det er like fullt ynskjeleg med eit svar på om statsråden meiner at Noreg si noverande tilknytning til Europol ikkje gir norsk politi tilfredstillande arbeidsvilkår.

Svar:

Eg syner til svaret eg ga 11. september i år på skrifteleg spørsmål nr. 1410. Med bakgrunn i den faktiske situasjonen eg gjer greie for der er det mi klåre oppfatning at norsk politi har gode arbeidstilhøve for så vidt gjeld verksemda i Europol. Noreg forhandla seg i 2001 fram til ei så god samarbeidsavtale med EU om politiet si tilknytning til Europol som det var mogleg å få.

Gjennom avtala kan norsk politi få informasjon av stor verdi for arbeidet vårt mot alvorleg og organisert kriminalitet. Det tek noko lengre tid å skaffa informasjonen til veie for oss enn for politiet i medlemslanda, og vi er ikkje med på all aktivitet i Europol slik som dei er. Men når utgangspunktet er at vi ikkje er EU medlem har vi, i vår samarbeidsavtale, fått gode arbeidstilhøve for politiet i Europol.

SPØRSMÅL NR. 193**Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 17. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Underteikna føreset og ber om å få stadfesta at intervjuet med NRK ikkje får nokon konsekvensar for tilsetjingstilhøvet til Grenseinspektøren ved Grensekommissariatet og at det ikkje vert sett i verk nokon sanksjonar mot han.

Dersom det blir vurdert tiltak, kan eg be om å få opplyst om det er vurdert at vedkomande er omfatta av det særskilde varslingsvernet i arbeidsmiljølova?»

GRUNNGJEVING:

I eit intervju med NRK tysdag 10. november fortel Grenseinspektøren ved Grensekommissariatet at russiske styresmakter i offisielle møte sjølve har føreslått ei løysing på situasjonen ved Storskog, der Noreg ville unngått asylstraumen over grensa. Grenseinspektøren ved Grensekommissariatet fryktar at han kan miste jobben for det han no har stått fram med.

Innspelet frå grenseinspektøren har vore eit nyttig tilskot til debatten om den særskilte situasjonen ved Storskog.

Svar:

Eg vil be om forståing for at eg ikkje kan gå inn i eller kommentere einskildsaker om tilsette i politi- og lensmannsetaten. Eg har fått opplyst av Grensekommissæren at den konkrete varslingssaka er og vert handsama i samsvar med dei rutinar som gjeld for slike saker.

SPØRSMÅL NR. 194**Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen****Besvart 23. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva har regjeringen gjort for å få slutt på den urettferdige forskjellsbehandlingen av pasienter som må reise langt, og dermed må ha overnatting, for å få behandling ved sykehus?»

BEGRUNNELSE:

Kronisk syke må betale for overnatting, kunne vi lese på Nrk.no den 21.12.2014. Dette oppslaget har snart 1 års jubileum og fortsatt har ingen ting skjedd, til tross for at det står at leder i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget, Kari Kjønnås Kjos fra regjeringspartiet FRP, skulle ta opp saken med helseministeren. Jeg har møtt fortvilte foreldre fra Nord-Norge, med barn med alvorlig astma og livstruende matallergi, som må til Rikshospitalet avd. Voksentoppen for å få nødvendig behandling. Voksentoppen har ingen sengeposter så familien er henvist til å overnatte på Gaustad hotell. Med de avstander vi har i Nord-Norge må de reise ned dagen før og undersøkelsene/behandlingen foregår ofte over flere dager. Med en egenandel på 600 kroner pr døgn er det lett å regne seg fram til at dette blir store summer når overnattingene blir mange. Når man i tillegg legger til de ekstra kostnader familier med kronisk syke barn ofte har, resulterer dette i verste fall til at familier med dårlig økonomi ikke har råd til behandlingstilbud fra spesialisthelsetjenesten. Barn skal ha lik rett til behandling, uavhengig av hvor de bor i landet. Dette er ikke tilfellet i dag og derfor forventer jeg at helse- og omsorgsministeren snarest forteller hvordan han har tenkt å løse det.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at pasienter skal ha likeverdig tilgang til gode helsetjenester. Det er de regionale helseforetakene som skal sørge for at personer i helseregionene tilbys spesialisthelsetjenester og de er også pålagt å sørge for transport til og fra undersøkelse og behandling. Dette følger av spesialisthelsetjenesteloven.

Pasienters rett til dekning av nødvendige utgifter i forbindelse med en helsetjeneste følger av pasient- og brukerrettighetsloven. Rettigheten utdypes videre i sykefraktforskriften.

Pasienter som har rett til å få dekket utgifter ved reise har også rett til overnattingsgodtgjørelse dersom overnatting er nødvendig under reisen beror på en skjønnsmessig vurdering. Vurderingen gjøres av det lokale pasientreisekontoret. Relevante momenter ved denne vurderingen er blant annet reiseavstand, tidspunkt for behandling og pasientens medisinske tilstand.

Dersom pasientreisekontoret kommer til at overnatting er nødvendig under reisen, gis overnattingsgodtgjørelse etter en fast sats. Satsen er per i dag inntil kr 520 per døgn. Dersom den effektive fraværstiden fra hjemmet overstiger 12 timer, vil pasienten også ha rett til kostgodtgjørelse på kr 205 per døgn.

Hvis en pasient velger å overnatte ved behandlingsstedet i stedet for å reise hjem mellom hver behandling, dekkes pasientens utgifter til kost og overnatting fullt ut dersom dette samlet sett gir lavest utgifter til transport, kost og overnatting for det regionale helseforetaket. Når pasienten er under 18 år, dekkes også ledsagers utgifter.

Pasienter som er registrert som innlagt i sykehuset skal ikke betale for opphold i pasienthotell. Når et barn blir innlagt i sykehus skal en av foreldrene som er hos barnet få tilbud om overnatting i sykehus, fortrinnsvis i rimelig nærhet av barnet. Dersom det ikke er mulig å tilby overnatting i sykehuset, skal sykehuset dekke utgifter til hotell/pensjonat etter sykehusets anvisning. Dette følger av forskrift om barns opphold i helseinstitusjon.

Pasienter har anledning til å klage til Fylkesmannen på vedtak fattet av det lokale pasientreisekontoret. Jeg vil oppfordre foreldre til å klage dersom de mener de ikke har fått refundert de utgiftene de mener å ha krav på. Fylkesmannen kan vurdere både de rettslige og de faktiske forholdene som ligger til grunn for den avgjørelsen som det lokale pasientreisekontoret har foretatt.

SPØRSMÅL NR. 195**Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 20. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hva tenker kulturministeren om framtiden til privatarkiv som er en viktig formidler av arkiv fra privat samfunnssektor?»

BEGRUNNELSE:

Støtteordningen for privatarkiv ble vedtatt av et enstemmig storting i 2010. Fra og med 2010 til og med 2014 ble det gitt samlet støtte på 16,1 mill. kr til 111 prosjekter. I 2014 ble ordningen omgjort til å gjelde arkiv i museer. Arkivinstitusjoner kunne ikke søke. Først i 2015 ble støtteordning utlyst. Ingen søknader fra privatarkiv nådde opp. Det er stor usikkerhet i de mange private arkiv hvor støtteordninger rettet mot de, nå finner sted.

Svar:

Stortingsrepresentant Hege Haukedal Liadal viser i sin begrunnelse til usikkerhet om støtte for private arkiv.

Prosjektstøtte til privatarkiv ble i 2014 bevilget over statsbudsjettet under kap. 320, post 77 Pro-

sjekt- og utviklingstiltak på museums- og arkivfeltet. Summen var 29,3 mill. kroner Midlene ble forvaltet av Norsk kulturråd. Fra 2015 er midlene gitt fra spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS, og forvaltet av Norsk kulturråd og Arkivverket, som skal gi støtte til søkbare programmer. I 2015 utgjør summen 30,3 mill. kroner.

Museer kan søke støtte til privatarkivprosjekter under Norsk kulturråds program for samlingsforvaltning, mens øvrig privatarkivprosjekter kan søke støtte under Arkivverkets programmer. I 2015 gjaldt to av Arkivverkets fem programmer privatarkiv: bevaring av arkiv som skapes av og dokumenterer privat samfunnssektor, og regionale bevaringsplaner for privatarkiv.

Kulturrådet og Arkivverket vil presisere hvilke søknader som skal rettes til hvilken etat.

Arkivverket har i samarbeid med Norsk kulturråd, Landslaget for lokal- og privatarkiv, Norsk Arkivråd, KS Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal og Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek utarbeidet en strategi for privatarkivfeltet som vil være et viktig grunnlag for det videre arbeidet med privatarkiv.

SPØRSMÅL NR. 196**Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 19. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Avisen NyTid 12.11.2015 viser til store avvik i det mottaksdrivere avtaler i kontrakter og det regnskapene viser at de har brukt på kvalitet, personale, aktiviteter og tilbud på mottakene. Utbyttene er over, kvaliteten under avtalt. Det er svært alvorlig og må stoppes. Konkrete saker det er varslet må følges opp, reaksjoner iverksettes, habilitet sikres.

Hva har statsråden foretatt seg for å sikre at skattebetalernes penger blir brukt som avtalt og at slik økonomisk kriminalitet stoppes?»

Svar:

Ansvar for opprettelse, drift og nedleggelse av asylmottak er delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Utlendingsdirektoratet (UDI). UDI stiller krav til driftsoperatørene for asylmottak når det gjelder innkvarteringstilbudet. For å sikre at mottakene tilfredsstiller kravene til ordinære mottak og transittmottak, gjennomfører direktoratet kontraktsoppfølging.

Kontraktsoppfølgingen innebærer at UDI kontrollerer om driftsoperatøren følger kontrakten og tjenesten driftsoperatøren har forpliktet seg til. Hvis det viser seg at mottaket ikke tilfredsstiller kravene, vil UDI følge opp dette med driftsoperatøren.

I tillegg til den formelle kontraktsoppfølgingen har UDI kontinuerlig dialog med driftsoperatører og mot-

tak. Regjeringen har i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015-2016) foreslått en bevilgningsøkning på 66 mill. kroner til

UDIs arbeid med mottaksetablering og oppfølging av mottak.

SPØRSMÅL NR. 197

Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 20. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Vil regjeringen ta kontakt med partiene på Stortinget for å drøfte hva som skal omfattes av merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester før formell notifikasjon sendes til ESA?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med regjeringens varslede notifikasjon av merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester mottar Familie- og kulturkomiteen på Stortinget en rekke henvendelser fra aktører som ønsker å gi innspill til riktig avgrensning. Undertegnede antar det vil være svært vanskelig å gjøre endringer i avgrensningen etter at regjeringen har sendt formell notifikasjon til ESA.

Svar:

I skatte- og avgiftsopplegget for 2016, jf. Prop. 1 LS (2015-2016) Skatter, avgifter og toll 2016, foreslås det å endre merverdiavgiftsloven slik at elektroniske nyhetstjenester fritas for merverdiavgift. Proposisjonen inneholder departementets vurderinger av hva som omfattes av merverdiavgiftsfritaket. Stortinget er følgelig gitt anledning til å ta stilling til hva som skal omfattes av merverdiavgiftsfritaket for elektroniske nyhetstjenester.

Det framkommer av omtalen at definisjonen av elektroniske nyhetstjenester i størst mulig grad bør samsvare med definisjonen av papiraviser og at hovedkriteriet må knyttes til tjenestens innhold. Det presise-

res også at det vil være et vilkår for fritak at tjenesten hovedsakelig inneholder nyheter og aktualitetsstoff og at dette stoffet er fra et bredt spekter av samfunnsområder som for eksempel politikk, økonomi, kultur mv. Nyhetstjenester som i hovedsak omhandler saker fra kun én sektor eller er rettet mot én interesse, for eksempel kultur, religion, sport eller yrke, vil ikke være fritatt. Kravet om at nyhets- og aktualitetsinnholdet må være hentet fra et bredt spekter av samfunnsområder tilsvarer det som gjelder dagens fritak for papiraviser.

Departementet er i dialog med EFTAs overvåkingsorgan (ESA) om fritaket og avgrensningen av det og vil sende formell notifikasjon så snart som mulig. Notifikasjonen vil inneholde en beskrivelse av hvilke tjenester som skal omfattes av fritaket i tråd med forslaget som er lagt frem i Prop 1. LS (2015-2016) Skatter, avgifter og toll 2016. Den nærmere avgrensning av fritaket må skje i forskrift i tråd med ramme i loven og forarbeidene.

Regjeringen legger opp til å iverksette fritaket så snart ESAs godkjenning foreligger og forskrift er fastsatt. Saken vil bli omtalt i Revidert nasjonalbudsjett 2016.

Dersom Stortinget ønsker en annen avgrensning enn den som vil bli foreslått vil notifikasjonen til ESA måtte korrigeres. En utvidelse til å omfatte andre publikasjoner (tidsskrift, bøker) vil kreve en helt ny notifikasjon. En endret avgrensning eller utvidelse av fritaket vil utsette ESAs behandling av saken og dermed også iverksettelsen av fritaket for elektroniske nyhetstjenester.

SPØRSMÅL NR. 198**Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 25. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan helseministeren forsikre om at han mente alvor når han sa at Vadsø skulle ha hovedkontor, og orientere Stortinget hvilke funksjoner han mener at hovedkontoret i det nye felleseide foretaket skal ha?»

BEGRUNNELSE:

I valgkampen reiste statsråd Bent Høie ens ærend til Vadsø med budskapet om at Hinas – Helseforetakenes innkjøpsservice – fortsatt skal være hovedkontor for innkjøp til spesialisthelsetjenesten. Hinas er pr i dag helseforetakenes nasjonale innkjøpsselskap, men det er likevel bestemt at det skal etableres et nytt felles eid foretak. Statsråden har blitt forstått dit hen at hovedkontoret for dette nye foretaket skal ligge i Vadsø.

Nå er det oppstått en bekymring for at det som så ut som en klar beskjed fra statsråden er i ferd med å bli utvannet i de pågående prosessene i de regionale helseforetakene. På spesialisthelsetjenestens innkjøpskonferanse i Trondheim tidligere i høst sa viseadm. direktør Steinar Marthinsen i Helse Sørøst, bl.a.:

§ ”Foretakets ledelse vil bestå av de beste lederressursene som i dag finnes i spesialisthelsetjenesten eller ved nyansettelser og bli strukturert som en virtuell organisasjon”

§ ”Vadsø som hovedkontor skal primært inneha fellesfunksjoner som økonomi, HR og juridiske tjenester, vedlikehold av felles standarder og prosedyrer og ha kategoriansvar for definerte kategorier.”

§ ”Ansvar for medisinske kategorier trenger nærhet til Universitetssykehus-miljøer, forsknings- og utviklingsmiljøer og fordeles på de aktuelle regionkontorene.”

Dette har skapt stor uro all den tid helseministeren sa at det var nettopp innkjøpskompetansen i Hinas som har gjort at man har valgt Vadsø som hovedkontor. Tidligere har det vært understreket at ledelsen i det nye foretaket bør sitte samlet, men nå snakker man om en virtuell ledelse uten at det sies hva dette vil innebære i forhold f eks til toppledelse. Videre vil man flytte ansvaret for alt medisinskrelatert innkjøp til regionkontorene, et ansvar som har vært håndtert av Hinas med suksess siden 2003.

Svar:

Hovedkontoret for det nye felleseide foretaket for innkjøp (Sykehusinnkjøp HF) for helseforetakene skal

legges til Vadsø, men med regionale enheter rundt omkring i landet. Dette kommer klart frem i Helse- og omsorgsdepartementets pressemelding fra 5. august d.å., som gikk ut samtidig med mitt nevnte besøk i Vadsø. Det er en klar forutsetning at foretaket skal ledes fra Vadsø.

En viktig begrunnelse for at Vadsø ble valgt som hovedkontor, var at man kan bygge videre på den kompetansen og de ressursene som allerede ligger i HINAS. I tillegg til HINAS kompetente miljø i Vadsø, skal det nye foretaket bygge på den kompetanse og fagkunnskap som er utviklet i Legemiddelinnkjøps-samarbeidet (LIS-samarbeidet) og i de kompetente og store innkjøpsenhetene som er etablert ved de regionale helseforetakene. Dette er viktige grep både for å ta vare på og nyttiggjøre seg den innkjøpskompetansen som er bygget opp over tid i regionene, men også for å sikre at innkjøpene skjer i tett samarbeid med de kliniske virksomheter som skal nyttiggjøre seg disse innkjøpene. Denne nærheten til kliniske miljøer er vesentlig når en skal gjennomføre anskaffelser innenfor de ulike medisinske kategorier. Det er selvfølgelig avgjørende for spesialisthelsetjenesten at man gjennomfører denne typen innkjøp på en slik måte at man sikrer at de kliniske behov blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Innkjøpsmiljøet i Vadsø har, og vil fortsatt ha ansvar for flere kategorier av innkjøp, og det er en forventning om at det vil være en videre utvikling og vekst knyttet til den innkjøpsaktiviteten som håndteres derfra. Samtidig er det heller ikke noen tvil om at beslutningen om å legge hovedkontoret her vil bety en styrking av Vadsøs posisjon i det nasjonale innkjøpssamarbeidet i spesialisthelsetjenesten. Jeg mener imidlertid at det må tilligge styret for det nye nasjonale foretaket å gjøre vurderinger og beslutninger knyttet til en hensiktsmessig organisering av de ulike funksjonene i foretaket.

Departementet stilte i foretaksmøtet 7. januar 2015 krav om at det nye foretaket skal etableres innen 1. januar 2016, og at regionale ressurser og enheter skal innlemmes i foretaket innen 31. desember 2016. Departementet er informert om at dette styringskravet blir fulgt opp, og jeg er trygg på at de regionale helseforetakene vil legge stor vekt på å følge opp målene for arbeidet slik at vi vil få mer helse for pengene.

SPØRSMÅL NR. 199**Innlevert 12. november 2015 av stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås****Besvart 23. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Statsråden viste både på logistikkdagen i Rogaland 10.11.15 og på møte i Rederiforbundet 11.11.15 til at man nå har tatt i bruk hjullås for å holde tilbake kjøretøy som ikke er i forskriftsmessig stand.

Hvor mange ganger har dette blitt gjort etter at ordningen ble innført?»

Svar:

Jeg har fått opplyst fra Statens vegvesen at hjullås er blitt benyttet til å holde tilbake kjøretøy som ikke er i forskriftsmessig stand, 51 ganger siden ordningen ble innført 1. mai 2015.

SPØRSMÅL NR. 200**Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 25. november 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Er det meningen at en AAP-mottager kan miste sin ytelse dersom vedkommende søker om uføretrygd, hvilke alternativer finnes i så fall for søkeren og mener statsråden at dette er et hensiktsmessig regelverk?»

BEGRUNNELSE:

Vi er blitt gjort kjent med at en AAP-mottager fikk beskjed om bortfall av ytelse dersom ikke vedkommendes søknad om uføretrygd ble trukket. Hun er på forlenget AAP (dispensasjon), og psykiater har konkludert med mer enn femti prosent nedsatt arbeidsevne. I Sintefs evaluering av AAP-ordningen kan man blant annet lese at enkelte går for lenge på AAP fordi Nav ikke har kapasitet til å følge opp tettere.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at en mottaker av arbeidsavklaringspenger (AAP) ikke automatisk mister ytelsen dersom vedkommende søker om uføretrygd.

AAP gis til en person som har fått sin arbeidsevne nedsatt med minst halvparten pga. sykdom, og enten får aktiv behandling, eller deltar på et arbeidsrettet tiltak, eller etter å ha prøvd behandling eller arbeidsrettet tiltak fortsatt anses å ha en viss mulighet for å komme i arbeid, og får oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten. Personen må bidra aktivt i prosessen med å komme i arbeid. Hvis betingelsene ikke foreligger, faller ytelsen bort.

Hvis NAV-kontoret mener AAP-mottakeren bør vurderes for uføretrygd fordi arbeidsevnen viser seg å være så redusert at den ikke kan utnyttes i ordinært arbeid, kan personen motta AAP etter folketrygdloven § 11-13 andre ledd bokstav c. AAP kan da utbetales i til sammen åtte måneder (4 + 4 måneder) regnet fra kravtidspunktet for uføretrygden.

I noen tilfeller kan personen ønske å søke om uføretrygd, selv om etaten ikke mener personen skal vurderes for uføretrygd. Arbeids- og velferdsetaten må da foreta en selvstendig vurdering av om vedkommende fortsatt har krav på AAP etter hovedreglene, herunder om personen bidrar aktivt i prosessen med å komme i arbeid, får aktiv behandling og/eller arbeidsrettede tiltak. Så lenge vilkårene for å motta AAP er oppfylt, vil personer som selv ønsker å søke om uføretrygd ha rett til å motta yteslen under søknadsperioden. Dersom vedkommende ikke lenger oppfyller vilkårene for AAP – for eksempel fordi vedkommende ikke bidrar aktivt i prosessen – er det ingen adgang til å innvilge AAP i ventetid på at en søknad om uføretrygd skal bli behandlet. Det gjelder uansett om vedkommende befinner seg innenfor fireårsperioden for rett til ytelsen eller er over på en forlenget periode.

Retten til uføretrygd er blant annet betinget av at søker har gjennomgått hensiktsmessig behandling og arbeidsrettet tiltak for å bedre arbeidsevnen. Med mindre åpenbare grunner tilsier at slike tiltak ikke er hensiktsmessige, kan uføretrygd bare ytes dersom vedkommende er ferdig avklart. Flere av vilkårene for innvilgelse av uføretrygd beror på skjønnsmessige vurderinger som Arbeids- og velferdsetaten og søker kan

ha forskjellige oppfatninger om. Jeg mener derfor det er av stor rettssikkerhetsmessig betydning at det er en mulighet til å søke om uføretrygd, og til å påklage og påanke et eventuelt avslag på søknaden, selv om etaten mener at vilkårene ikke er oppfylt.

Det spørres om hensiktsmessigheten av regelverket. Som nevnt er det flere muligheter til å motta AAP, også når man søker om uføretrygd. Det er imidlertid en forutsetning at vilkårene for å få AAP er oppfylt. Jeg

mener at dagens regler på dette området er hensiktsmessige.

Jeg kan for øvrig opplyse om jeg er i gang med en gjennomgang av dagens AAP-ordning. Jeg vil her blant annet vurdere inngangskravene, oppfølging og aktivitetskrav og økt bruk av gradering for å gjøre ordningen mer målrettet og arbeidsrettet, slik at vi i framtiden skal kunne lykkes med en større overgang til arbeid for denne gruppen.

SPØRSMÅL NR. 201

Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund

Besvart 19. november 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva er årsaken til at sosionomutdanningen ikke ble løftet fra finansieringskategori F til kategori E i forslaget til statsbudsjett, og er dette noe statsråden vil vurdere i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

God utdanning og høy kompetanse er viktig for at velferdstjenestene våre skal fungere. I dette har sosionomene en viktig rolle. Utdanningen må på en tilfredsstillende måte forberede studentene på helse- og sosialtjenestenes komplekse utfordringer og oppgaver. Alle profesjonsutdanninger med praksis og ferdighetstrening, unntatt sosionomutdanningen, ligger i dag i kategori E.

Svar:

I finansieringssystemet for universiteter og høyskoler er de ulike utdanningene fordelt på kategoriene A-F, med ulike satser for de ulike kategoriene. Disse satsene skal reflektere ulik grad av undervisnings- og

forskningsintensitet. Størrelsen er også ment å ta hensyn til at ulike utdanninger har ulikt utstyrsbehov og ulike undervisningsformer. På bakgrunn av dette er sosialfag på lavere grads nivå i utgangspunktet plassert i kategori F.

Barnevernspedagogutdanningen ble flyttet fra kategori F til kategori E fra høsten 2014. Begrunnelsen til Stortinget var blant annet et ønske om økt kvalitet i utdanningene og derigjennom bedre barnevernstjenester.

Det er imidlertid viktig å understreke at satsene for de ulike kategoriene ikke er ment å gi en presis kostnadsdekning for de enkelte utdanningene. Universiteter og høyskoler er rammefinansierte. Da nytt finansieringssystem ble innført i 2002, ble det vedtatt få og grove kategorier av hensyn nettopp til institusjonenes faglige frihet og frihet til selv å disponere sine budsjettmidler.

Å flytte også sosionomutdanningen til kategori E vil være et budsjettmessig spørsmål. Regjeringen har ikke funnet rom for å prioritere dette i vårt forslag til budsjett for 2016. Hvorvidt dette kan være aktuelt for senere år, må jeg få komme tilbake til i de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 202**Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 20. november 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Betyr dette at tiltakene i LHBT-planen ikke vil iverksettes og finansieres før i 2017, eller betyr dette at tiltakene i den varslede handlingsplanen skal finansieres innenfor rammene i 2016-budsjettet?»

BEGRUNNELSE:

Bevilgningene til LHBT-formål kuttes i forslag til statsbudsjett for 2016. Dette vil gi lavere aktivitet på området. Samtidig har Statsråden varslet at det arbeides med en ny LHBT-handlingsplan med nye tiltak som skal legges frem i løpet av 2016.

Svar:

Arbeidet med den varslede planen på lhbt-feltet er godt i gang. Regjeringen avholdt et innspillsmøte med po-

litisk deltakelse fra berørte departementer samt med relevante organisasjoner og en rekke eksperter, den 12. november 2015.

Innspillene fra møtet vil være et sentralt grunnlag for utforming av tiltakene i den kommende planen. Finansieringsbehov som følger av planen blir avklart etter at enkelttiltakene og den samlede tiltaksporteføljen er fastlagt. Det legges til grunn at hvert departement har ansvar for å identifisere utfordringer, og iverksette og finansiere målrettede tiltak på sine respektive ansvarsområder, gjennom planperioden 2016-2019. Det legges vekt på å bruke ressursene på en målrettet måte og vurdere endring i prioriteringer ut fra dagens behov.

Regjeringen vil i tråd med dette vurdere eventuelle finansieringsbehov i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 203**Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 20. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hva slags analyser og utredninger bygger Riksarkivarens forslag på, og vil statsråden sørge for at en eventuell omlegging kommer til behandling i Stortinget i egnet sak?»

BEGRUNNELSE:

Riksantikvaren har foreslått å omorganisere den statlige arkivvirksomheten, slik at det regionale leddet, med 8 statsarkiver alt i alt, avvikles som egne enheter. Dette skaper usikkerhet lokalt knyttet til arbeidsplasser, arbeidssted for de ansatte, og hvor disse skal ledes fra. Statsarkivene er en grunnleggende del av den statlige infrastrukturen i distriktene. En slik omorganisering må bygge på en grundig analyse, og være gjenstand for politisk behandling.

Svar:

Arkivverket står foran store utfordringer som følge av blant annet overgangen fra papirbasert til elektronisk saksbehandling og arkivering, og behov for utvikling og samordning i arkivsektoren. Riksarkivaren har vurdert at Arkivverkets organisasjonsstruktur må utvikles for å ivareta disse utfordringene og behovene på en effektiv måte.

I samråd med Kulturdepartementet igangsatte Arkivverket i januar i år strategiprojektet Arkivverket 2020. Prosjektet omfatter en rekke eksterne og interne utredninger og analyser for Arkivverket og strategi for å nå målene. Arkivverket har kartlagt og analysert etatens ressursbruk, organisasjon, prosesser med verdikjede og utfordringer, IT-utfordringer, eksterne faktorer, analyse av samarbeidsparter, brukere og andre eksterne aktører, fysisk og elektronisk arkivmateriale i statlig sektor, digitalt skapt materiale i kommunal sektor og privatarkiv. Videre har Arkivverket utarbeidet fremtidsbilde frem mot 2020 og prinsipper for frem-

tidig organisasjonsstruktur. De ansatte har vært involvert i disse prosessene.

Ut fra analysene mener Riksarkivaren at det er behov for mer helhetlig tilnærming til oppgaveløsningen, likebehandling av brukerne og effektiv utnyttelse av ressursene.

Det har vært ført forhandlinger om ny organisasjonsstruktur mellom Riksarkivaren og tjenestemannsorganisasjonene i Arkivverket, i samsvar med avtaleverket knyttet til medbestemmelse i staten. Riks-

arkivaren har opplyst at det foreløpig ikke er oppnådd enighet om en samlet løsning.

Ved en omorganisering av Arkivverket vil regjeringen legge frem et forslag til Stortinget om eventuelle endringer i arkivloven, og i den forbindelse også orientere om organisasjonsendringene. Inntil Stortinget har behandlet saken vil nåværende organisering videreføres.

SPØRSMÅL NR. 204

Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 20. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Ser kulturministeren noen utfordringer knyttet til rolleblanding i å være eier av Norsk Tipping og enerettsinnehaver, spillregulator og -tilsyn samtidig, i en sak som dreier seg om transaksjonen av milliardspillet Extra, og hvorfor legger kulturministeren kun den ene partens (altså Norsk Tippings) forutsetninger og vurderinger til grunn i Prop. 13 L?»

BEGRUNNELSE:

Kulturministeren er ansvarlig for den statlige politikken og forvaltningen av det norske pengespill- og lotterimarkedet. Dette innebærer å være både regulator og tilsyn. Samtidig eier kulturministeren det statlige aksjeselskapet Norsk Tipping gjennom å være dets generalforsamling.

Stortingsprp. 13L (2015-2016) Endringer i pengespilloven (andel av Norsk Tippings overskudd til helse- og rehabiliteringsformål) omhandler endringer i pengespilloven slik at en prosentandel av Norsk Tippings overskudd i framtiden skal tilfalle helse- og rehabiliteringsformål, formidlet via ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering. Dette som et vederlag for at ExtraStiftelsen overfører eierskapet til Extra-spillet til Norsk Tipping. Verdien av Extra-spillet, som årlig omsetter for 1 mrd. kr, vurderes i Stortingsprp. 13L til kr 600 000.

Kulturdepartementet har gitt spilltillatelsen til ExtraStiftelsen alene. Spilltillatelsen er gitt med hjemmel i lotteriloven og lotteriforskriften, hvor det stilles vilkår for tillatelsen som ExtraStiftelsen oppfyller. Loven og forskriften bygger på en forutsetning om at det er innehaveren av spilltillatelsen som eier spillet og har

rett til dets inntekter. ExtraStiftelsen legger derfor til grunn at stiftelsen alene i dag er eier av Extra-spillet.

Det foreligger en samarbeidsavtale mellom Norsk Tipping og ExtraStiftelsen om driften av Extra-spillet, som Kulturdepartementet har godkjent. I Stortingsprp. 13L er det to parter: Norsk Tipping og ExtraStiftelsen. Kulturdepartementet velger imidlertid å legge kun den ene partens (Norsk Tippings) forutsetninger og vurderinger til grunn, uten å problematisere dem. En av disse forutsetningene er at NTs kostnadsdekning har vært i henhold til avtalen, selv om dette er udokumentert. Derfor blir det heller ikke vurdert om ExtraStiftelsen gjennom årene har betalt riktig pris til Norsk Tipping for deres tjenester, noe som kan ha påvirkning på helseformålenes overskuddsandel fremover.

I pressemelding 26. februar 2015 på Regjeringens nettsider, står det at «Lotteritilsynet skal avgjøre lotterisøknader». Endringene i regelverket kom etter påtrykk fra ESA, som åpnet sak mot den norske stat basert på forskjellsbehandling av spillaktører. Man ønsket å imøtekomme ESA ved å avpolitisiere avgjørelsene om hvem som skal få spilltillatelse og ikke.

Likevel skriver Kulturdepartementet i Stortingsprp. 13L at «Departementet vil ikke kunne tillate unntak fra omsetningsgrensene for private lotterier i fremtiden, og spillet Extra vil dermed ikke kunne videreføres uten endringer i eierskap og driftstillatelse».

Svar:

Bakgrunnen for de foreslåtte endringene i Prop. 13 L (2015-2016) er at EFTAs Overvåkningsorgan (ESA) i januar 2014 sendte et åpningsbrev til Kulturdepartementet hvor det ble påpekt at det norske lotteriregel-

verket ikke var i tråd med EØS-avtalen. Et helt sentralt tema i saken har vært at alle private aktører på lotterimarkedet må likebehandles. Det betyr at vi ikke kan særbehandle Extra eller andre private lotterier. På denne bakgrunn utarbeidet Kulturdepartementet et nytt regelverk som åpner for at Lotteritilsynet skal kunne tildele inntil fem lotteritillatelser med kr 300 mill. i årlig omsetning. Dette regelverket skal gjelde for alle private aktører. ESA har nå lukket denne saken. Forskjellsbehandling i form av at Extraspilllets unntas fra regelverket ville kunne føre til en ny ESA-sak.

Norsk Tipping er først og fremst et sosialpolitisk verktøy, hvis hovedoppgave er å bidra til at spill tilbys på en ansvarlig måte, og at omfanget av problematisk spillatferd i Norge er så lavt som mulig. Virksomheten genererer samtidig et betydelig overskudd. Det er Stortingets oppgave å fordele dette overskuddet gjennom tippenøkkelen i pengespilloven § 10. Norsk Tipping har ingen interesser knyttet til den faktiske fordelingen av overskuddet. Prop. 13 L inneholder forslag til hvilken andel helse- og rehabiliseringsformål skal ha av overskuddet til Norsk Tipping. Departementets eierskap til Norsk Tipping innebærer følgelig ingen rollekonflikt i denne saken. Jeg vil for øvrig bemerke at det er Lotteritilsynet som fører tilsyn med det norske lotteri- og pengespillmarkedet, ikke Kulturdepartementet slik det legges til grunn i representantens spørsmål.

Departementet har vurdert alle høringsinnspill før proposisjonen ble fremmet for Stortinget. Det er følgelig ikke riktig at det er kun Norsk Tippings forutsetnin-

ger og vurderinger som ligger til grunn i proposisjonen, slik det hevdes i spørsmålet.

Jeg vil videre understreke at formålene bak ExtraStiftelsen trolig vil få økte årlige inntekter gjennom å være et ordinært tippenøkkelformål, enn om de blir stående på utsiden som i dag. Det er en langsiktig trend at Norsk Tippings inntekter fra tallspill som Extra svekkes. Samtidig forventer Norsk Tipping at det totale overskuddet likevel vil øke i de nærmeste årene, som følge av at vekst i andre spill i porteføljen vil mer enn kompensere for det forventede omsetningstapet for tallspill. På denne bakgrunn fremstår det som sannsynlig at forslaget i proposisjonen vil innebære en fordel for ExtraStiftelsen, sammenlignet med dagens situasjon.

Jeg vil også minne på at dagens ordning ikke kan videreføres. Det eneste mulige alternativet til å gå inn i tippenøkkelen, hadde vært at Extraspilllet søkte på en av de fem tidligere omtalte tillatelsene. Dette hadde imidlertid kun vært mulig om stiftelsen oppfylte vilkårene for en slik tillatelse. De nye tillatelsene er forbeholdt organisasjoner med betydelig internasjonal virksomhet. Bakgrunnen for dette er at disse ikke mottar midler fra tippenøkkelen. I tillegg gikk fristen for å søke på disse tillatelsene ut 1. september, og ExtraStiftelsen har ikke søkt – så dette er uansett ikke et alternativ. Regjeringens forslag ivaretar ExtraStiftelsen og styrker forutsigbarheten ved at de blir et nytt formål som får inntekter fra Norsk Tipping i henhold til tippenøkkelen i pengespilloven § 10.

SPØRSMÅL NR. 205

Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen

Besvart 20. november 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Er regjeringen villig til å gjøre et nytt forsøk for å få reforhandlet retningslinjene for regionalstøtte, slik at norsk transportsektor igjen kan omfattes av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, eller vil regjeringen vurdere kompensasjonsordningene for å finne tiltak som er mere målrettet og treffer bedriftene bedre?»

BEGRUNNELSE:

Etter at bl.a. transportsektoren ikke lenger er omfattet av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift hadde regjeringen frist til senest i Revidert nasjonal-

budsjett 2015 med å vurdere effekten av de kompenserende tiltakene som ble foreslått i Prop. 118 S (2013-2014). Ett av de kompenserende tiltak som er evaluert er fribeløpsordningen, og regjeringen skriver:

"Beregninger tyder på at de fleste transportforetak vil kompenseres fullt ut gjennom fribeløpsordningen. Tiltaket anses derfor som målrettet".

Dette er ikke det bildet som tegnes av næringen selv. Tvert i mot så rammes selskap i transportbransjen hardt. Et slikt selskap er Pleym's Transport AS i Vadsø. Med 22 ansatte og en omsetning på nærmere 40 mill. kr, har de fått en økning i sine kostnader på 1,2 mill.

kr årlig. De opplever at de utkonkurreres av de små transportbedriftene som kommer inn under fribeløpsordningen og dermed kan prise sine tjenester lavere, i tillegg til at de må konkurrere med utenlandske transporttilbydere som har kostnader det ikke er mulig for norske transportører å matche.

Eksempelene er flere. Derfor må regjeringen legge fram de beregningene som viser at fribeløpsordningen treffer de fleste bedriftene. Regjeringen må også ta fram anmodningsvedtaket fra Stortinget for igjen å se på alternative kompensasjonstiltak for de bedriftene som rammes. Regjeringen bør være klar over hvilke avstandsulempen mange bedrifter i Norge har og derfor bidra til at også disse overlever.

Svar:

Norske myndigheter notifikerte den differensierte arbeidsgiveravgiften til ESA 13. mars 2014. Notifikasjonen var basert på de signalene ESA hadde gitt i dialogen med norske myndigheter om innholdet i de nye retningslinjene. Ifølge de nye retningslinjene kan enkelte sektorer (transport/energi/finans) ikke lenger bruke differensiert arbeidsgiveravgift.

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner og finansminister Siv Jensen understreket viktigheten av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, og at det bør være færrest mulig sektorbegrensninger i et felles brev 28. april 2014 til daværende konkurransekommissær og visepresident Joaquín Almunia i Europakommisjonen.

Statsråd for EØS-saker og forholdet til EU, Vidar Helgesen, hadde møte med Europakommisjonen den 14. mai 2014. I møtet redegjorde statsråd Helgesen for betydningen av differensiert arbeidsgiveravgift for norsk regionalpolitikk og utfordringer knyttet til sektorunntakene i retningslinjene for regionalstøtte. Blant annet redegjorde statsråd Helgesen for det norske synet om at horisontal støtte likevel burde tillates i de aktuelle sektorene. Horisontal støtte vil si at støtten gis til alle typer foretak innenfor et geografisk virkeområde, uavhengig av hvilken type virksomhet foretaket driver (i motsetning til sektorspesifikk støtte).

På møtet og i sitt brev av 21. mai 2014 understreket imidlertid visepresidenten at sektorbegrensningene i retningslinjene også må gjelde for generelle, sektorovergrepene støtteordninger som den differensierte arbeidsgiveravgiften.

Norske myndigheter hadde også i slutten av mai 2014 møter med Europakommisjonen og ESA med sikte på å komme frem til sektordefinisjoner som i størst mulig grad tok hensyn til Norges interesser. Norge fikk gjennomslag hos Kommisjonen for sektordefinisjoner som var så snevre som mulig, gitt Kommisjonens grunnleggende syn om at sektorunntak var nødvendig.

Basert på bl.a. brev av 2. juni 2014 fra Kommisjonen til norske myndigheter ble den differensierte ar-

beidsgiveravgiften notifisert på nytt den 3. juni 2014. Notifikasjonen var basert på Kommisjonens aksept for snevrere definisjoner av energi- og transportsektorene enn i notifikasjonen 13. mars 2014. ESA godkjente notifikasjonen den 18. juni 2014.

Regjeringen fikk således gjennomslag for en snevrere definisjon av de aktuelle sektorene enn ESA tidligere hadde signalisert. Den snevrere definisjonen av transportsektoren innebar at drosjebiltransport, flyttetransport, rørtransport, lagervirksomhet og andre tilknyttede tjenester til transport, samt post og teletjenester likevel kunne inngå i den generelle delen av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. For energisektoren innebar den snevrere definisjonen at bergverksdrift og utvinning, herunder olje- og gassutvinning, kunne beregne arbeidsgiveravgift etter differensierte satser.

Stortinget ga ved behandlingen av Prop. 118 S (2013–2014) og Statsbudsjettet 2015 sin tilslutning til Regjeringens forslag om kompenserende tiltak som i omfang om lag tilsvarer avgiftsøkningen for enkelte sektorer:

- Det er innført en fribeløpsordning for alle unntatte sektorer. Dette innebærer at arbeidsgivere ikke trenger å betale økt arbeidsgiveravgift opp til et gitt fribeløp.
- Infrastrukturtiltak i Nord-Norge.
- Kjøp av transporttjenester.
- Kompensasjon gjennom nettolønnsordningen.

Kompensasjon gjennom fribeløpsordningen og kjøp av transporttjenester kommer alle arbeidsgivere i distriktene til gode. Kompensasjon gjennom nettolønnsordningen berører i hovedsak arbeidsgivere i Nordland, Troms og Finnmark.

Infrastrukturtiltakene er også rettet mot de tre nordligste fylkene. Disse tiltakene består av utbedring av riks- og fylkesveier, utbedring av flaskehalser, utbedring av Ofotbanen og Nordlandsbanen, utviding og utbedring av farleder i Hammerfest og Tana. Tiltakene vil gi bedre fremkommelighet for transportsektoren. Samlet sett er departementets vurdering at dagens sammensetning av tiltak kompenserer målrettet for virkningen av sektorunntakene innenfor det handlingsrommet som reglene om offentlig støtte gir.

Finansminister Siv Jensen hadde den 19.3.2015 et møte med EU-kommisær for konkurranse, Margrethe Vestager. I møtet orienterte finansministeren om den norske ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Hun viste imidlertid til at de gjenværende sektorunntakene skaper vridninger som reduserer effektiviteten av ordningen. I tillegg må mange bedrifter operere med adskilt regnskapsføring, noe som gir økte administrative kostnader for bedriftene.

Regelverket for regionalstøtte innebærer at store støtteordninger skal evalueres. I notifikasjonen til ESA

har vi derfor sagt at ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift skal evalueres innen utløpet av 2018.

Regjeringen vil følge nøye med på rettsutviklingen i EU/EØS med sikte på å notifikere utvidelse av

ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift dersom anvendelsen av sektorbegrensningene i EU gir grunnlag for dette.

SPØRSMÅL NR. 206

Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim

Besvart 23. november 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva ville en økning i kommunenes frie inntekter på henholdsvis 1,4 mrd. kroner og 5,6 mrd. kroner gi i merinntekt for den enkelte kommune (tabell med fordeling på kommune)?»

Svar:

I vedlegg til Prop. 1 S (2015-2016) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Grønt hefte, er det beregnet et anslag på kommunenes frie inntekter i 2015. I dette anslaget regnes rammetilskudd fra staten og skatt på inntekt og formue, samt naturressursskatt, som kommunenes frie inntekter. Fordelingen av skatteinntektene mellom kommunene for 2016 er ikke kjent, så i

anslaget på frie inntekter for 2016 er skatteanslaget for den enkelte kommune basert på fordelingen av skatteinntekter i 2014.

For å gi et anslag på hva en økning i kommunenes frie inntekter på henholdsvis 1,4 og 5,6 mrd. kroner utover regjeringens forslag vil gi i merinntekt for den enkelte kommune, er de samme forutsetningene lagt til grunn. Kommunenes frie inntekter er oppjustert med samme fordeling som anslaget på kommunenes frie inntekter i 2016. Det er dermed forutsatt at økningen i frie inntekter fordeler seg mellom skatt og rammetilskudd på samme måte som regjeringens forslag.

Fordelingen på den enkelte kommune er vist i vedlagt tabell.

Vedlegg spørsmål nr. 206 til skriftlig besvarelse

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
0101 Halden	7 880	31 520
0104 Moss	7 995	31 980
0105 Sarpsborg	14 138	56 554
0106 Fredrikstad	19 733	78 930
0111 Hvaler	1 161	4 645
0118 Aremark	477	1 910
0119 Marker	1 029	4 116
0121 Rømskog	275	1 098
0122 Trøgstad	1 470	5 878
0123 Spydeberg	1 499	5 995
0124 Askim	3 999	15 997
0125 Eidsberg	3 041	12 164
0127 Skiptvet	1 038	4 152
0128 Rakkestad	2 297	9 188
0135 Råde	1 879	7 517
0136 Rygge	3 834	15 335
0137 Våler	1 329	5 314
0138 Hobøl	1 376	5 505
0211 Vestby	4 195	16 780
0213 Ski	7 868	31 471
0214 Ås	4 714	18 856
0215 Frogn	4 053	16 211
0216 Nesodden	4 660	18 642
0217 Oppegård	7 258	29 033
0219 Bærum	36 316	145 265
0220 Asker	17 314	69 257
0221 Aurskog-Høland	4 028	16 111
0226 Sørumsund	4 586	18 343
0227 Fet	2 828	11 311
0228 Rælingen	4 342	17 366
0229 Enebakk	2 753	11 011
0230 Lørenskog	8 869	35 474
0231 Skedsmo	13 230	52 920
0233 Nittedal	5 994	23 977
0234 Gjerdrum	1 697	6 789
0235 Ullensaker	8 591	34 365
0236 Nes	5 114	20 457
0237 Eidsvoll	6 075	24 302
0238 Nannestad	3 048	12 190
0239 Hurdal	799	3 198
0301 Oslo	171 871	687 485
0402 Kongsvinger	4 591	18 365
0403 Hamar	7 609	30 437

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
0412 Ringsaker	8 585	34 339
0415 Løten	1 973	7 893
0417 Stange	5 091	20 363
0418 Nord-Odal	1 454	5 815
0419 Sør-Odal	2 029	8 116
0420 Eidskog	1 812	7 249
0423 Grue	1 444	5 776
0425 Åsnes	2 197	8 788
0426 Våler	1 107	4 426
0427 Elverum	5 387	21 550
0428 Trysil	1 956	7 826
0429 Åmot	1 313	5 250
0430 Stor-Elvdal	817	3 267
0432 Rendalen	658	2 630
0434 Engerdal	525	2 100
0436 Tolga	573	2 291
0437 Tynset	1 682	6 729
0438 Alvdal	771	3 085
0439 Folldal	532	2 128
0441 Os	661	2 644
0501 Lillehammer	6 976	27 903
0502 Gjøvik	7 534	30 136
0511 Dovre	834	3 335
0512 Lesja	690	2 761
0513 Skjåk	680	2 720
0514 Lom	703	2 811
0515 Vågå	1 109	4 436
0516 Nord-Fron	1 624	6 497
0517 Sel	1 742	6 969
0519 Sør-Fron	939	3 755
0520 Ringebu	1 314	5 256
0521 Øyer	1 342	5 370
0522 Gausdal	1 709	6 835
0528 Østre Toten	3 950	15 802
0529 Vestre Toten	3 381	13 524
0532 Jevnaker	1 703	6 811
0533 Lunner	2 362	9 447
0534 Gran	3 673	14 692
0536 Søndre Land	1 558	6 230
0538 Nordre Land	1 877	7 509
0540 Sør-Aurdal	1 015	4 058
0541 Etnedal	521	2 086
0542 Nord-Aurdal	1 758	7 030
0543 Vestre Slidre	666	2 663
0544 Øystre Slidre	939	3 755

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
0545 Vang	545	2 182
0602 Drammen	17 393	69 574
0604 Kongsberg	7 041	28 162
0605 Ringerike	7 505	30 019
0612 Hole	1 741	6 966
0615 Flå	374	1 497
0616 Nes	974	3 898
0617 Gol	1 343	5 371
0618 Hemsedal	703	2 814
0619 Ål	1 405	5 619
0620 Hol	1 266	5 063
0621 Sigdal	1 074	4 294
0622 Krødsherad	709	2 836
0623 Modum	3 593	14 372
0624 Øvre Eiker	4 620	18 481
0625 Nedre Eiker	6 205	24 819
0626 Lier	6 780	27 118
0627 Røyken	5 471	21 883
0628 Hurum	2 458	9 833
0631 Flesberg	829	3 318
0632 Rollag	518	2 073
0633 Nore og Uvdal	859	3 435
0701 Horten	6 824	27 298
0702 Holmestrand	2 659	10 636
0704 Tønsberg	10 755	43 021
0706 Sandefjord	11 605	46 420
0709 Larvik	11 323	45 293
0711 Svelvik	1 670	6 679
0713 Sande	2 400	9 601
0714 Hof	907	3 628
0716 Re	2 478	9 913
0719 Andebu	1 573	6 293
0720 Stokke	2 885	11 538
0722 Nøtterøy	5 632	22 529
0723 Tjøme	1 281	5 123
0728 Lardal	729	2 914
0805 Porsgrunn	9 020	36 081
0806 Skien	13 627	54 508
0807 Notodden	3 546	14 185
0811 Siljan	680	2 719
0814 Bamble	3 563	14 253
0815 Kragerø	2 868	11 471
0817 Drangedal	1 259	5 037
0819 Nome	1 852	7 407
0821 Bø	1 642	6 568

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
0822 Sauherad	1 211	4 843
0826 Tinn	1 822	7 288
0827 Hjørtedal	559	2 236
0828 Seljord	921	3 682
0829 Kviteseid	777	3 109
0830 Nissedal	503	2 011
0831 Fyresdal	461	1 844
0833 Tokke	727	2 908
0834 Vinje	1 160	4 642
0901 Risør	1 875	7 499
0904 Grimstad	5 795	23 179
0906 Arendal	11 181	44 726
0911 Gjerstad	762	3 049
0912 Vegårshei	678	2 712
0914 Tvedestrand	1 716	6 865
0919 Froland	1 529	6 114
0926 Lillesand	2 749	10 995
0928 Birkenes	1 423	5 693
0929 Åmli	658	2 630
0935 Iveland	454	1 816
0937 Evje og Hornnes	1 020	4 079
0938 Bygland	452	1 806
0940 Valle	440	1 761
0941 Bykle	411	1 642
1001 Kristiansand	22 352	89 407
1002 Mandal	4 115	16 459
1003 Farsund	2 541	10 165
1004 Flekkefjord	2 627	10 508
1014 Vennesla	3 724	14 896
1017 Songdalen	1 706	6 824
1018 Søgne	2 795	11 179
1021 Marnardal	766	3 064
1026 Åseral	354	1 416
1027 Audnedal	607	2 428
1029 Lindesnes	1 398	5 590
1032 Lyngdal	2 255	9 020
1034 Hægebostad	578	2 310
1037 Kvinesdal	1 774	7 097
1046 Sirdal	688	2 751
1101 Eigersund	4 015	16 060
1102 Sandnes	19 627	78 507
1103 Stavanger	36 249	144 997
1106 Haugesund	9 440	37 761
1111 Sokndal	986	3 945
1112 Lund	973	3 893

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
1114 Bjerkreim	859	3 435
1119 Hå	4 759	19 036
1120 Klepp	4 897	19 589
1121 Time	4 854	19 418
1122 Gjesdal	3 089	12 355
1124 Sola	7 218	28 873
1127 Randaberg	2 923	11 693
1129 Forsand	475	1 899
1130 Strand	3 399	13 598
1133 Hjelmeland	919	3 676
1134 Suldal	1 307	5 226
1135 Sauda	1 414	5 657
1141 Finnøy	1 022	4 088
1142 Rennesøy	1 429	5 715
1144 Kvitsøy	242	970
1145 Bokn	339	1 355
1146 Tysvær	2 998	11 991
1149 Karmøy	10 664	42 657
1151 Utsira	166	664
1160 Vindafjord	2 559	10 234
1201 Bergen	71 044	284 177
1211 Etne	1 219	4 876
1216 Sveio	1 599	6 395
1219 Bømlo	3 389	13 555
1221 Stord	4 838	19 352
1222 Fitjar	952	3 809
1223 Tysnes	906	3 624
1224 Kvinnherad	3 710	14 841
1227 Jondal	418	1 674
1228 Odda	2 035	8 142
1231 Ullensvang	1 137	4 547
1232 Eidfjord	372	1 487
1233 Ulvik	431	1 726
1234 Granvin	342	1 368
1235 Voss	4 041	16 163
1238 Kvam	2 525	10 101
1241 Fusa	1 190	4 760
1242 Samnanger	757	3 028
1243 Os	5 080	20 320
1244 Austevoll	1 640	6 560
1245 Sund	1 843	7 374
1246 Fjell	6 281	25 124
1247 Askøy	7 399	29 596
1251 Vaksdal	1 276	5 106
1252 Modalen	215	860

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
1253 Osterøy	2 094	8 378
1256 Meland	2 121	8 483
1259 Øygarden	1 335	5 342
1260 Radøy	1 407	5 628
1263 Lindås	4 213	16 852
1264 Austrheim	882	3 527
1265 Fedje	269	1 077
1266 Masfjorden	637	2 547
1401 Flora	3 331	13 325
1411 Gulen	838	3 353
1412 Solund	328	1 311
1413 Hyllestad	506	2 023
1416 Høyanger	1 289	5 156
1417 Vik	869	3 475
1418 Balestrand	481	1 926
1419 Leikanger	671	2 685
1420 Sogndal	2 010	8 038
1421 Aurland	599	2 396
1422 Lærdal	699	2 795
1424 Årdal	1 514	6 056
1426 Luster	1 578	6 311
1428 Askvoll	976	3 903
1429 Fjaler	974	3 896
1430 Gaular	949	3 796
1431 Jølster	958	3 832
1432 Førde	3 427	13 708
1433 Naustdal	881	3 523
1438 Bremanger	1 316	5 266
1439 Vågsøy	1 775	7 100
1441 Selje	863	3 452
1443 Eid	1 642	6 566
1444 Hornindal	427	1 707
1445 Gloppen	1 781	7 125
1449 Stryn	2 090	8 360
1502 Molde	6 628	26 510
1504 Ålesund	11 678	46 711
1505 Kristiansund	6 275	25 100
1511 Vanylven	997	3 988
1514 Sande	820	3 279
1515 Herøy	2 426	9 703
1516 Ulstein	2 301	9 204
1517 Hareid	1 365	5 459
1519 Volda	2 384	9 535
1520 Ørsta	2 872	11 488
1523 Ørskog	695	2 779

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
1524 Norddal	602	2 407
1525 Stranda	1 338	5 352
1526 Stordal	392	1 567
1528 Sykkylven	2 053	8 214
1529 Skodje	1 241	4 963
1531 Sula	2 490	9 962
1532 Giske	2 158	8 632
1534 Haram	2 471	9 884
1535 Vestnes	1 690	6 760
1539 Rauma	2 139	8 554
1543 Nesset	893	3 574
1545 Midsund	681	2 724
1546 Sandøy	469	1 874
1547 Aukra	1 018	4 071
1548 Fræna	2 660	10 641
1551 Eide	1 029	4 115
1554 Averøy	1 576	6 303
1557 Gjemnes	819	3 276
1560 Tingvoll	971	3 882
1563 Sunndal	2 042	8 167
1566 Surnadal	1 693	6 771
1567 Rindal	659	2 635
1571 Halså	556	2 225
1573 Smøla	693	2 770
1576 Aure	1 215	4 860
1601 Trondheim	44 967	179 866
1612 Hemne	1 190	4 760
1613 Snillfjord	380	1 520
1617 Hitra	1 304	5 217
1620 Frøya	1 400	5 598
1621 Ørland	1 385	5 540
1622 Agdenes	631	2 524
1624 Rissa	1 905	7 618
1627 Bjugn	1 310	5 240
1630 Åfjord	1 007	4 030
1632 Roan	376	1 504
1633 Osen	407	1 626
1634 Oppdal	1 850	7 398
1635 Rennebu	804	3 216
1636 Meldal	1 130	4 518
1638 Orkdal	3 112	12 447
1640 Røros	1 558	6 231
1644 Holtålen	633	2 532
1648 Midtre Gauldal	1 793	7 173
1653 Melhus	4 187	16 748

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
1657 Skaun	2 093	8 373
1662 Klæbu	1 570	6 280
1663 Malvik	3 435	13 740
1664 Selbu	1 234	4 935
1665 Tydal	309	1 235
1702 Steinkjer	5 789	23 158
1703 Namsos	3 643	14 571
1711 Meråker	801	3 205
1714 Stjørdal	5 971	23 885
1717 Frosta	813	3 253
1718 Leksvik	1 161	4 645
1719 Levanger	5 081	20 326
1721 Verdal	3 906	15 626
1724 Verran	790	3 161
1725 Namdalseid	597	2 386
1736 Snåsa	712	2 847
1738 Lierne	581	2 323
1739 Røyrvik	237	950
1740 Namsskogan	386	1 543
1742 Grong	820	3 281
1743 Høylandet	511	2 046
1744 Overhalla	1 166	4 662
1748 Fosnes	279	1 117
1749 Flatanger	409	1 636
1750 Vikna	1 310	5 242
1751 Nærøy	1 525	6 098
1755 Leka	263	1 052
1756 Inderøy	1 947	7 786
1804 Bodø	12 991	51 963
1805 Narvik	5 017	20 069
1811 Bindal	547	2 189
1812 Sømna	694	2 775
1813 Brønnøy	2 333	9 330
1815 Vega	436	1 745
1816 Vevelstad	234	937
1818 Herøy	568	2 272
1820 Alstahaug	2 029	8 115
1822 Leirfjord	720	2 880
1824 Vefsn	3 726	14 906
1825 Grane	540	2 159
1826 Hattfjelldal	539	2 156
1827 Dønna	536	2 146
1828 Nesna	625	2 501
1832 Hemnes	1 403	5 613
1833 Rana	6 875	27 498

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
1834 Lurøy	912	3 648
1835 Træna	249	995
1836 Rødøy	565	2 259
1837 Meløy	2 017	8 068
1838 Gildeskål	747	2 987
1839 Beiarn	397	1 589
1840 Saltdal	1 389	5 557
1841 Fauske	2 620	10 481
1845 Sørfold	706	2 825
1848 Steigen	835	3 341
1849 Hamarøy	659	2 638
1850 Tysfjord	710	2 842
1851 Lødingen	742	2 967
1852 Tjeldsund	496	1 986
1853 Evenes	509	2 035
1854 Ballangen	828	3 310
1856 Røst	237	946
1857 Værøy	314	1 258
1859 Flakstad	477	1 906
1860 Vestvågøy	3 147	12 589
1865 Vågan	2 609	10 436
1866 Hadsel	2 292	9 167
1867 Bø	907	3 626
1868 Øksnes	1 320	5 279
1870 Sortland	2 860	11 441
1871 Andøy	1 491	5 965
1874 Moskenes	378	1 511
1902 Tromsø	18 580	74 320
1903 Harstad	6 705	26 820
1911 Kvæfjord	1 030	4 121
1913 Skånland	1 004	4 015
1917 Ibestad	542	2 168
1919 Gratangen	450	1 801
1920 Lavangen	423	1 694
1922 Bardu	1 195	4 781
1923 Salangen	725	2 901
1924 Målselv	1 921	7 685
1925 Sørreisa	1 028	4 113
1926 Dyrøy	468	1 871
1927 Tranøy	611	2 444
1928 Torsken	397	1 586
1929 Berg	346	1 384
1931 Lenvik	3 502	14 009
1933 Balsfjord	1 765	7 059
1936 Karlsøy	839	3 357

Kommune	Fordeling økning i frie inntekter 1,4 mrd. kroner (1000 kr)	Fordeling økning i frie inntekter 5,6 mrd. kroner (1000 kr)
	1	2
1938 Lyngen	1 107	4 430
1939 Storfjord	710	2 838
1940 Kåfjord	784	3 136
1941 Skjervøy	979	3 917
1942 Nordreisa	1 497	5 988
1943 Kvænangen	551	2 205
2002 Vardø	748	2 992
2003 Vadsø	1 860	7 438
2004 Hammerfest	3 133	12 533
2011 Kautokeino	1 091	4 364
2012 Alta	6 049	24 196
2014 Loppa	502	2 007
2015 Hasvik	463	1 850
2017 Kvalsund	492	1 967
2018 Måsøy	527	2 107
2019 Nordkapp	1 071	4 282
2020 Porsanger	1 231	4 923
2021 Karasjok	963	3 853
2022 Lebesby	611	2 444
2023 Gamvik	478	1 911
2024 Berlevåg	441	1 766
2025 Tana	1 073	4 291
2027 Nesseby	441	1 764
2028 Båtsfjord	772	3 090
2030 Sør-Varanger	3 060	12 238
Sum	1 400 000	5 600 000

SPØRSMÅL NR. 207**Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 24. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvordan denne tilleggsbevilgningen er benyttet, og hvordan dette er fulgt opp i neste års statsbudsjett?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Prop. 152 S (2014-2015) bevilget Stortinget 2 mill. til Politidirektoratets driftsbudsjett. I Innst. 20 S (2015-2016) skriver en enstemmig kommunalkomite «at barn er i en særlig sårbar situasjon i registreringsfasen, og mener derfor at registreringsfunksjonen i PU må styrkes med barnefaglig kompetanse raskt. Komiteen foreslår derfor 2 mill. kroner i økning på Politidirektoratets driftsbudsjett til dette».

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har i tillegg til tildelingsbrev for 2015 datert 19.10.2015 tildelt Politidi-

rektoratet 2 mill. kroner til raskt å heve den barnefaglige kompetansen i registreringsfunksjonen i PU (kurs, opplæring).

Politiets utlendingsenhet arbeider for tiden med hvordan midlene skal benyttes på best mulig måte. Ifølge Politiets utlendingsenhet er det ønskelig å etablere et fast opplæringsløp for de ansatte ved registrering for å sikre at flest mulig har barnefaglig kompetanse i samtale og intervjumetodikk overfor enslige, mindreårige asylsøkere. Behovet for tilstedeværelse av særskilt barnefaglig personell (barnepsykolog e.l.) i den korte tiden enslige mindreårige asylsøkere er i registreringsfasen vil bli vurdert konkret dersom det er anbefalt av øvrige fagmyndigheter.

Regjeringen har foreslått å øke bevilgningen på kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten med 338,4 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015-2016) som følge av økte asylankomster. Jeg legger til grunn at politiet innenfor den foreslåtte bevilgningsøkningen sikrer at den barnefaglige kompetansen er på et tilfredsstillende nivå.

SPØRSMÅL NR. 208**Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 23. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at utviklingsplanen for Sykehuset Telemark innebar at ved nedleggelse av Kragerø og Rjukan sykehus så ville beleggsprosenten bli svært høy, slik at det ikke er i strid med utviklingsplanen det som nå skjer ved Sykehuset Telemark?»

BEGRUNNELSE:

Da sykehusene i Kragerø og på Rjukan ble lagt ned i 2014 ble dette begrunnet i at kvaliteten i pasientbehandlingen og pasientsikkerheten skulle styrkes. Det ble forsikret om at etterlevelse av utviklingsplanen for sykehuset Telemark skulle sørge for dette. Det ble ikke tatt forbehold om at pasientene de første årene måtte påregne et dårligere tilbud, eksempelvis som følge

av at nytt sykehusbygg i Skien var planlagt med byggestart i 2017.

Nå er Sykehuset Telemark under granskning av fylkeslegen etter to dødsfall som kan ha sammenheng med overfylte sykehus og fylkeslegen har uttalt at det er fare for at pasienttilbudet ikke er forsvarlig. Belegget har over lengre tid i følge NRK Telemark vært over 120 prosent.

På spørsmål i spørretimen 11.11 svarte ministeren på spørsmål fra undertegnende om situasjonen i Telemark at utviklingsplanen blir fulgt og: "jeg tror representanten forstår at en ikke kan bygge nye bygg på et år".

Statsråden sa i samme ordveksling, denne gangen om grense for pasientbelegg der undertegnende har foreslått en forsvarlighetsgrense på 85 %, at det er stor enighet om at det å ha for høyt belegg, spesielt

på avdelinger som behandler kritiske pasienter, går ut over pasientsikkerhet og kvalitet.

Svar:

Sykehuset Telemark erkjenner at de i lengre tid har hatt utfordringer med høyt belegg på flere sengeposter. Sykehuset Telemark mener imidlertid at utfordringene med høyt belegg har hatt flere årsaker som ikke har sammenheng med omstillingene og flytting av senger fra Kragerø og Rjukan.

Sykehuset opplyser at de har satt i verk en rekke tiltak for å avhjelpe situasjonen. De vil blant annet

oppjustere antallet senger på avdelinger som har hatt overbelegg over tid. Sykehuset Telemark opplyser at de nå følger nøye med på beleggsituasjonen med tanke på om de iverksatte tiltakene har tilstrekkelig effekt.

Det er også satt i verk tiltak som følge av de pågående tilsynssakene, som bl.a. har vist at det har vært svikt i melderutinene.

Jeg er for øvrig enig med representanten Toppe om at det å ha for høyt belegg, spesielt på avdelinger som behandler kritisk syke pasienter, kan gå ut over pasientsikkerhet og kvalitet, og derfor følger jeg også opp helseforetakene spesielt på dette.

SPØRSMÅL NR. 209

Innlevert 13. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 23. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan Helse- og omsorgsministeren redegjøre for hva slags somatisk og psykiatrisk helsehjelp flyktninger med søknad under behandling, med avslag og med opphold; etter reglene skal kunne få ved de ulike mottakstypene, hva slags helsehjelp de faktisk får nå og om ministeren mener helsehjelpen som gis er forsvarlig eller om det planlegges endringer?»

BEGRUNNELSE:

Det kommer meldinger om at det oppleves å være til dels alvorlige mangler i helsehjelpen til flyktninger som innlosjeres ved ulike mottak i Norge. Det er opprettet mange mottak på kort tid etter at antallet som kommer til Norge for å søke asyl har økt kraftig. Det gir økt behov for helsehjelp innen både somatikk og psykiatri og det er stort behov for å få en oversikt over hvilket tilbud det etter loven er meningen at skal gis, hvilke tilbud som gis, hvordan myndighetene vurderer situasjonen, om helsehjelpen nå er tilstrekkelig og hva det planlegges for.

11. november endret Helsedirektoratet anbefalingene om grundig helsesjekk på bakgrunn av den ekstraordinære flyktningssituasjonen, fra at det skal skje innen 4 uker til at det skal skje innen tre måneder.

Fylkesmann i Oppland og Hedmark har gjort en kartlegging, der 18 kommuner svarte, hvorav 2 av 3 oppga smittevern og psykisk helse som de største utfordringene. Fylkeslegen i Sør-Trøndelag har også advart mot at helseundersøkelse kommer for sent og at

det kan gi smittefare og at alvorlig sykdom ikke oppdages.

Blant meldinger om mangler i helsehjelp etterlyste for eksempel bydelsoverlege i Gamle Oslo smittebegrensende tiltak og bedre helseoppfølging av spesielt enslige mindreårige asylsøkere (EMA) ved mottaks-senteret på Tøyen i september, overlegen varslet om fare for smittespredning og at mange av de unge så engstelig og apatiske ut. 10. november svarer smittevernoverlege i Helseetaten i Oslo kommune til Dagsavisen at den viktigste endringen som har skjedd på PU siden 28. september er at to sykepleiere fra legevakta er der fra klokka 08 til klokka 23 på hverdager. PU melder om at forholdene er bedret.

I Dagbladet 10. november oppgir daglig leder ved Kolstad akuttmottak i Sarpsborg som drives av VAM AS at bare folk som er akutt syke får helsehjelp på mottaket, i tråd med vanlig praksis for akuttmottak. Daglig leder ved Kolstad oppgir videre i følge avisen at det egentlig ikke skal bo folk på denne typen mottak i mer enn 5-10 dager og at han i følge avisen innser at situasjonen på Kolstad ikke er optimal, ettersom mange har bodd der i over en måned. Det er ikke psykolog eller lege ved mottaket. Beboere oppgir blant annet til avisen at beboere må falle om før de tas til sykehus, at det er mange uten hjelp for psykiske lidelser og at barn blir syke.

Svar:

Kommunene skal sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen, jfr. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1. Det innebærer at det er kommunen som har primæransvaret for helse- og omsorgstjenester til asylsøkere i mottak. Ved behov skal kommunene henvise til spesialisthelsetjenesten. De regionale helseforetakene skal sørge for at personer som oppholder seg i helseregionen skal tilbys spesialisthelsetjeneste, jfr. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a.

Rettigheter til helse- og omsorgstjenester fra kommunen og spesialisthelsetjenesten til personer uten fast opphold i riket er regulert i forskrift 16. desember 2011 nr. 1255, som er gitt med hjemmel i pasient- og brukerrettighetsloven § 1-2 første ledd.

Asylsøkere og deres familiemedlemmer har fulle rettigheter til helsehjelp fra det tidspunkt det er søkt om asyl. Rettighetene omfatter både somatisk og psykisk helsehjelp fra kommunal helse- og omsorgstjeneste og spesialisthelsetjeneste. Rettighetene gjelder uavhengig av om vedkommende oppholder seg i eller utenfor mottak. Som "familiemedlemmer" regnes ektefelle og barn under 18 år som oppholder seg sammen med asylsøkeren i Norge. Barn under 18 år vil derfor ha fulle rettigheter til helsehjelp såfremt de enten er familiemedlemmer til asylsøkere eller har status som enslige mindreårige asylsøkere.

Barn under 18 år som ikke er omfattet av særreglene for asylsøkere, har tilnærmet fulle rettigheter til helsehjelp. Dette gjelder uavhengig av statsborgerskap eller oppholdsstatus, det vil si hvorvidt oppholdet er lovlig eller ulovlig. Unntatt er rett til behandling fra privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket og rett til fristfastsettelse. Barn som ikke har fast eller lovlig opphold, har heller ikke rett til dekning av syke transport og ikke rett til fastlege. For øvrig har barn fulle rettigheter til helsehjelp, med mindre hensynet til barnet selv tilsier at helsehjelp ikke skal ytes.

Personer som får avslag på søknad om asyl, men som likevel oppholder seg i Norge uten annet oppholdsgrunnlag, har noe begrensede rettigheter. Alle personer som oppholder seg i Norge, også de som ikke har fast eller lovlig opphold, har rett til øyeblikkelig hjelp, helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente, helsehjelp før og etter fødsel, svangerskapsavbrudd og smittevern hjelp.

Den økte pågangen av asylsøkere har gitt økte oppgaver for alle ledd, også for helse- og omsorgstjenestene. Erfaringen er at de som har kommet til landet de siste to månedene, sett som gruppe, har hatt få og lette til moderate helseproblemer. Ifølge Helsedirektoratet tar 10 til 30 prosent kontakt med sykepleier ved ankomstmottak, de aller fleste for tilstander som ikke krever legevurdering eller annen behandling. Erfaring fra transittmottak på Refstad i Oslo, i Våle og Sør-Va-

ranger er at 1-3prosent av asylsøkerne er i legekontakt per dag.

Helseundersøkelse av asylsøkere er aktuell i ulike sammenhenger:

Undersøkelse for tuberkulose

Alle flyktninger og asylsøkere er ifølge forskrift om tuberkulosekontroll §§ 3-1 og 3-2 pliktige til å la seg undersøke for tuberkulose innen 14 dager etter innreise. Undersøkelsen skjer med røntgenbilde av lungene og blodprøve (IGRA). Etter råd fra Folkehelseinstituttet er det nylig gitt melding om at IGRA-testen kan vente inntil 3 måneder.

Alle kommuner og regionale helseforetak skal ha et tuberkulosekontrollprogram og skal sørge for å ha nødvendig personell med kvalifikasjoner for de oppgavene de skal utføre og en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom disse.

I den aktuelle situasjonen vi har hatt de siste tre månedene, har det skjedd en gradvis opptrapping av kapasiteten for tuberkulosekontroll. Både Refstad transittmottak og ankomstmottak i Råde og Sør-Varanger melder nå at de har kapasitet til å gjennomføre undersøkelsene på det antallet som kommer til landet. Kapasiteten planlegges dessuten utvidet opp til 500 undersøkelser per dag i Råde/Sykehuset i Østfold HF og trinnvis fra 150 per dag i Sør-Varanger til 300 per dag fra årsskiftet.

Det har forekommet enkelte episoder der asylsøkere har blitt fraktet videre uten innledende tuberkuloseundersøkelse. Disse personene er fulgt opp på neste oppholdssted, selv om det har vært noen logistikkproblemer å finne fram til alle. I følge den informasjon jeg har per nå fungerer tuberkulosekontrollen godt i Oslo og Råde, men ved ankomsttransitt Finnmark er det fortsatt logistikkproblemer og asylanter sendes ut av kommunen før det er tatt lungerøntgen. Jeg har mottatt bekymringsmelding fra Fylkesmannen i Finnmark av 22.11.15. Det arbeides med å finne løsninger på denne situasjonen. Jeg vil likevel påpeke at det til nå ikke har vært påvist større forekomst av tuberkulosesmittede i befolkningen enn i et normalår.

Når det gjelder din bekymring for smitteberedskapen, så er det viktig å være klar over at den gruppen som kommer til Norge som asylsøkere har relativt god helse, jamfør over. Helseundersøkelsen asylantene skal få gjennomført er derfor kun knyttet til tuberkulosescreening. Antall smittede asylsøkere/nyankomne viser en svak økning sammenliknet med samme periode i fjor. Andre smittsomme sykdommer som influensa og mægevirus er meldt i enkelte mottak. Det er iverksatt vaksinerings for influensa i Østfold. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet følger opp dette.

Helseundersøkelse av barn

Som følge av Barnekonvensjonen har alle barn rett til å bli behandlet og fulgt opp på linje med barn med fast opphold i Norge. Dette innebærer at barna også skal følges opp med helseundersøkelse i helsestasjons- og skolehelsetjeneste. Dette skjer så snart barnet er registrert ved helsestasjonen, dvs. etter at barnet/familien er kommet til et ordinært mottak.

Gravide

Alle gravide har rett til helsehjelp og helseundersøkelse uavhengig av asylsøkerstatus og oppholdsstatus forøvrig. Kommunene er bedt om å ha særlig fokus på oppfølging av gravide.

Kommunene har ikke plikt til å foreta andre systematiske undersøkelser av helseforhold hos asylsøkere. Helsedirektoratet har likevel anbefalt å tilby en helseundersøkelse etter ankomst til ordinært mottak, for å få oversikt over somatiske og psykiske helseforhold, inkludert å gi tilbud om vaksinasjon. Innholdet i den anbefalte undersøkelsen fremkommer i Veileder fra Helsedirektoratet om helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger og familieegjenforente (IS-1022) som er lagt ut på Helsedirektoratets nettside. Den oppdateres jevnlig. Helsedirektoratet er kjent med at flere kommuner tilbyr asylsøkere en helseundersøkelse. Jeg har ikke oversikt over hvor mange kommuner det gjelder. Enkelte kommuner har etablert flyktningehelseteam og har god erfaring med dette.

Fylkesmennene har ansvar for koordinering i eget fylke. Det er jevnt over økende aktivitet i embetene, og økende behov for at fylkesmenn følger opp og bistår kommuner. Fylkesmennene rapporterer til Helsedirektoratet hver uke om situasjonen i eget fylke. Det er etablert ulike møtearenaer på departementsnivå og

mellom underliggende etater. Helsedirektoratet har etablert en liaison i UDI.

Situasjonen i kommunene

Ut fra de rapportene jeg får, vil jeg understreke at helsetjenestene mobiliserer ressurser og rigger systemene til å dekke behovene, spesielt i forbindelse med tuberkulosescreeningen. Tjenestene synes å være raske til å tilpasse seg endrede utfordringer og behov. De fleste kommunene og sykehusene har så langt hatt kapasitet til å gi flyktningene/asylsøkerne det helse-tilbudet de har krav på, men det er økende press på kapasiteten både i kommuner og sykehus, og enkelte kommuner melder nå om mangel på tilstrekkelig helsepersonell. På denne bakgrunn, og med fare for at kommunene kan få utholdenhetsproblemer over tid, har Helse- og omsorgsdepartementet bedt Helsedirektoratet om å:

- Vurdere hvor kapasiteten er for liten på kort og lang sikt.
- Organisere en pool med frivillig helsepersonell som i en kortere eller lengre periode kan disponeres for å avhjelpe kommuner med kapasitetsutfordringer.
- Vurdere andre mulige løsninger.

Med tanke på julen vil Helsedirektoratet be fylkesmennene og de regionale helseforetakene om en plan for hvordan de har tenkt å organisere bemanningen i julen.

Den 18. november orienterte jeg på NRK P1 om poolen med frivillige og tilgjengelige helsepersonell som Helsedirektoratet har fått i oppdrag å organisere. Før dagen var omme hadde 200 personer meldt sin interesse til Helsedirektoratet. Dette synes jeg vitner om en entusiasme og en dugnadsånd som er imponerende.

SPØRSMÅL NR. 210

Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 23. november 2015 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Hvordan sikrer statsråden at Statoils aktivitet i Angola skjer uten å bygge opp om korrupsjon i et av verdens mest korrupsjonsutsatte land?»

BEGRUNNELSE:

Statoils ansvar og rolle i Angola har de siste årene gjennomgått endringer. I desember 2011 fikk Statoil operatør-status på blokk 38 og 39, og kom i partnerposisjon på blokk 22, 25 og 40 i Kwanza-bassenget, hvor det letes etter olje dypt offshore (pre-salt).

Statoil har, i tråd med våre forventninger, tatt en rolle i Angola hvor selskapet relativt sett er sitt ansvar bevisst for å spre åpen informasjon om virksomheten. I tillegg til å forholde seg til nasjonalt lovverk har Statoil støttet utvinningsindustrien sitt åpenhetsinitiativ, EITI. Selskapet har også over flere år rapportert sine innbetalinger til myndighetene på en land-for-land-basis, og er bundet av OECD sine konvensjoner om åpenhet. Økonomisk rapportering og vilje til å la seg etterprøve er viktige kjennetegn for oljeselskap i land hvor demokratisk kontroll og alminnelige rettsprinsipper gjør seg gjeldende. Åpenhet om oljebetalinger vil være helt avgjørende for Angola om landet skal sette en demokratisk kurs.

Angola er Norges viktigste handelspartner i Afrika sør for Sahara, og var etter borgerkrigens slutt i 2002 en av verdens raskest voksende økonomier. I løpet av en tiårsperiode så landet nesten en tidobling av BNP samtidig som barnedødelighetsratene fra krigen knapt gikk ned, i følge tall fra Verdensbanken. Angola er rangert på bunnen av Transparency International sin korrupsjonsindeks. Samtidig er Isabel dos Santos, datter av landets president siden 1979, Afrikas rikeste kvinne.

Som det framkommer av Statoils egne rapporter, betalte selskapet 3,1 milliarder kroner i signaturbonus i samband med konsesjonsrunden i 2011. Dette er en type bonus som går til myndighetene som gir konsesjon for leteboring. Utover disse bonusene, gikk 281 millioner kroner til «sosiale fond», som i følge kritisk gravejournalistikk både har politisk tilknyttede eiere og liten aktivitet sammenlignet med sine økonomiske ressurser.

Videre har det vært meldt flere ganger at Statoil har samarbeidet med angolanske oljeselskap hvor aksjonærenes identitet ikke har vært kjent. I følge Dagens Næringslivs oppslag høsten 2014 er det all grunn til å frykte at den politiske eliten i landet har brukt skalleskjul som selskapet «Somoil» til å tilrane seg befolkningens sårt trengte oljemidler.

Statoil har et særskilt ansvar for å sikre at man opptrer ryddig, og må derfor være på vakt over for mulige korrupte aktører i et land med svært stor risiko og konsentrasjon av makt. Tross bekymringsmeldinger om hvor disse bonusutbetalingene har tatt veien, har Statoil på gjentatte spørsmål om detaljene rundt disse overføringene unngått å svare.

Norge har tatt mål av seg å være et foregangsland i kampen mot kapitalflukt, skatteunndragelse og økonomisk kriminalitet. En naturlig konsekvens av dette er at staten, som Statoils hovedaksjonær, krever åpenhet om økonomiske transaksjoner og egentlig eierskap.

Svar:

Statoils virksomhet genererer store inntekter. Gjennom skatter, produksjonsdelingsavtaler, signaturbonuser

mv. betaler Statoil betydelige summer hvert år til myndighetene i landene der selskapet driver utvinning av petroleum. Som representanten Skei Grande påpeker i sitt brev, har Statoil tatt en ledende rolle blant større oljeselskaper når det kommer til åpenhet rundt slike pengestrømmer. Statoil var et av de første store olje- og gasselskapene som frivillig startet med å oppgi informasjon om inntekter og utbetalinger til myndigheter i de landene der selskapet har virksomhet.

Regjeringen uttrykker i Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (eierskapsmeldingen) forventninger til selskaper med statlig eierandel innenfor arbeidet med samfunnsansvar. Dette fikk en bred tilslutning i Stortinget da meldingen ble behandlet 5. februar 2015, jf. Innst. 140 S (2014-2015). Det forventes blant annet at selskapene skal være ledende innen samfunnsansvar på sine områder, at selskapene har fastsatt etiske retningslinjer og at disse er offentlig tilgjengelig. Det forventes at arbeidet med samfunnsansvar er forankret i selskapenes styrer, at styrene har en aktiv og sentral rolle, og at de rapporterer på vesentlige områder i sin årlige beretning. Det stilles konkrete forventninger til selskapenes arbeid mot korrupsjon og for åpenhet i økonomiske transaksjoner.

I eierdialogen mellom Olje- og energidepartementet og Statoil er selskapets oppfølging av regjeringens forventninger på dette området et sentralt tema.

Statoil er ledende i sin rapportering om samfunnsansvar herunder arbeid mot korrupsjon og for åpenhet i økonomiske transaksjoner. Dette kommer til uttrykk i Statoils årlige bærekraftrapport, samt detaljert rapportering for øvrig. Samlede betalinger til Angola var om lag 23 mrd. kroner i 2014. I Statoils rapportering er dette også oppgitt på prosjektnivå.

Statoil oppgir at selskapet har nulltoleranse for korrupsjon, og jobber systematisk og målrettet for at dette skal overholdes. Hele konsernet er omfattet av et antikorrupsjonsprogram som inkluderer pliktige prosedyrer utarbeidet for å overholde gjeldende lover og regelverk. Programmet omhandler også relevante tema som gaver, interessekonflikter m.m. Alle ansatte må hvert år skriftlig bekrefte at de forstår og vil oppføre i samsvar med selskapets etiske retningslinjer som blant annet beskriver forventet opptreden i forhold til temaer som antikorrupsjon. Statoil gjennomfører også omfattende undersøkelser (due diligence) av partnere og leverandører for å unngå lovbrudd og tvilstilfeller på dette feltet. I 2014 undertegnet Statoil antikorrupsjonsinitiativet Call to Action fra FNs Global Compact, som er en oppfordring fra privat sektor til myndigheter om å motarbeide korrupsjon og sikre god styring.

Statoil har de siste årene kommet høyt på rangeringer i regi av Transparency International, en organisasjon som jobber for å bekjempe korrupsjon. I 2012 ble Statoil kåret av Transparency International til det mest åpne selskapet av 105 store globale selskaper. I 2015

kom Statoil på tredje plass i en rangering av selskaper med størst åpenhet i selskapsrapporteringen.

Jeg legger til grunn at Statoil prioriterer arbeid mot korrupsjon høyt og at selskapet gjennomfører aktsomme og grundige vurderinger når det gjelder problemstillinger knyttet til korrupsjon for virksomheten i tråd med sine egne retningslinjer.

Rolle- og ansvarsfordelingen mellom aksjonærer, styre og ledelse fremgår av selskapslovgivningen,

samt statens egne prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse.

I eierskapsmeldingen er regjeringen tydelig på at det er selskapenes styrer som har ansvaret for å vurdere hvordan forventningene fra staten som eier best kan følges opp, og for at disse operasjonaliseres på en hensiktsmessig måte.

SPØRSMÅL NR. 211

Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Oskar J. Grimstad

Besvart 24. november 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Vil statsråden presisere litt nærmere for praksis for å båndlegge areal samt kriteriene for å båndlegge areal etter funn av fornminner som f. eks. rester etter stolper på langhus, kokegroper o.l. på privat eiendom, og om det er ulik praksis avhengig av om funnene er av nasjonal verdi eller ikke?»

BEGRUNNELSE:

Det oppleves en ulik behandling av hvordan fornminner skal håndteres regionalt.

I forbindelse med behandlingen av Kulturmeldingen så ble det gitt signal om at dette ikke lenger skulle føre til båndlegging av areal eller lignende, men registreres i tråd med tidligere praksis.

Det understrekes at leiting og registrering er avklart og ikke satt spørsmål ved, men båndlegging av areal settes det spørsmål ved da det ikke er funn av nasjonal verdi som er gjort.

Svar:

Kulturminner fra før år 1537 er automatisk fredete i medhold av kulturminneloven.

Det innebærer at dersom du skal gjennomføre et tiltak som kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner, må det søkes om dispensasjon fra loven. I den sammenheng kan det settes vilkår om at det skal foretas en utgravning. Denne vurderingen skal være basert på en kulturminnefaglig vurdering der behovet og potensialet for ny kunnskap skal legges til grunn. Dette kan innebære at det vil kunne være regionale forskjeller som legges til grunn for vurdering av samme kulturminnetype, f.eks. kokegroper. I disse vurderingene foretas det en avveining av kulturminneverdiene opp mot samfunnsnytt.

Selv om det foreligger automatisk fredete kulturminner som kommer i konflikt med utbyggingsformål, gis det oftest dispensasjon fra kulturminneloven. Praksis viser at svært mange, opp mot 97 prosent av alle søknader om fjerning av kulturminner, innvilges dispensasjon. Mange av disse krever ikke en arkeologisk utgravning.

Det er et nasjonalt mål innen kulturminnefeltet er å bevare et prioritert utvalg automatisk fredete kulturminner for fremtiden. Dette har Stortinget sluttet seg til og det følger regjeringen opp.

SPØRSMÅL NR. 212**Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 24. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Det kan i noen tilfeller synes at det har vært for liten kontroll med hvilke personer som kommer inn til Norge for familiegjengenforening, noe som vanskeliggjør arbeidet med å fastslå alder, identitet og slektskap.

Har eller vil statsråden ta initiativ til at det innføres større grad av DNA-testing av personer som kommer til landet både knyttet til familiegjengenforening, men også generelt i dagens migrasjonssituasjon?»

BEGRUNNELSE:

Per i dag blir slik testing benyttet i enkelte tilfeller der man trenger å få avklart en persons identitet, særlig ved ankomster fra land som Pakistan, India og Somalia, og andre risikoområder. Det er i vår alles interesse at vi med sikkerhet vet hvem som ankommer og får opphold i Norge, noe DNA-testing vil bidra til. Særlig i tvilstilfeller om familiegjengenforening vil DNA-test kunne bidra til å unngå at noen eventuelt får opphold på falske premisser.

Svar:

I henhold til utlendingsloven § 87 kan søkeren og referansepersonen anmodes om å avlegge DNA-test når det i saker etter utlendingsloven er nødvendig for å fastslå om det eksisterer en familierelasjon.

Utlendingsmyndighetene avgjør på bakgrunn av sin vurdering av søknaden om det skal anmodes om DNA-test i den enkelte sak. Etter dagens praksis fore-

tas DNA-testing dersom alle øvrige vilkår for en oppholdstillatelse (familieinnvandring) er oppfylt, dvs. i saker der søknaden ligger an til å bli innvilget, men hvor det foreligger tvil om riktigheten av den påståtte familierelasjonen. Tvil kan blant annet anses å foreligge dersom det er gitt mangelfulle eller motstridende opplysninger i søknaden, eller det ikke kan legges avgjørende vekt på dokumentasjonen som er vedlagt søknaden.

I dag gjennomføres det DNA-tester i familieinnvandringssaker for søkere fra Afghanistan og alle afrikanske land sør for Sahara (unntatt Sør-Afrika). Behovet for å teste ulike porteføljer kan endre seg over tid.

DNA-testing har økonomiske konsekvenser og medfører økt saksbehandlingstid. DNA-testing bør derfor bare benyttes i de tilfellene det er et begrunnet behov for det.

Departementet har ønsket å understreke viktigheten av å kontrollere om familieforhold som oppgis i utlendingssaker er riktige, og har ment at det er grunnlag for en noe mer omfattende kontrollpraksis. I september 2015 ga jeg derfor en instruks til UDI om å utvide bruken av DNA-testing (GI-11/2015 - Instruks om utvidet bruk av DNA-testing). Det vil fortsatt ikke være behov for å DNA-teste alle som søker familieinnvandring. DNA testingen vil rettes inn mot grupper av søkere og enkeltsaker hvor det er særlig grunn til slik testing.

Instruksen er ikke begrenset til saker om familieinnvandring. Det innebærer at UDI kan vurdere å utvide bruken av DNA-tester også i asylsaker dersom det anses hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 213**Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 24. november 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hva vil/kan statsråden gjøre for at en ektefelle kan få rett til pleiepengar når den andre ektefellen er syk/nyoperert, for å kunne ta ansvar for felles barn i rehabiliteringsfasen?»

BEGRUNNELSE:

En 38 år gammel gift mann fikk sommeren 2015 beskjed om at hoften måtte skiftes pga. slitasje. Det er nå gjort, og han holder på med rehabilitering og opp trening.

Det betyr at vedkommende ikke er i stand til å ta seg av sine egne barn på 1,5 og 8 år. De to eldste må

kjøres til/fra barnehage og skole, den minste har ikke barnehageplass.

Pga. den minstes behov for omsorg, bleieskift m.m. klarer ikke denne mannen å ta seg av de tre barna i denne perioden.

Mannens fastlege skrev en bekreftelse til konens arbeidsgiver, som hadde etterspurt det for å kunne gi konen permisjon med lønn.

Konens arbeidsgiver som er offentlig sektor snudde derimot, og kunne bare gi ulønnet permisjon de ukene det er snakk om.

Ekteparet vil ikke kunne klare seg uten begges lønn, og har ingen i nær familie til å avhjelpe dem i deres vanskelige situasjon.

Sosionomen på sykehuset sa det rett ut at eneste løsning var at konens fastlege skrev sykemelding på et annet grunnlag enn den egentlige grunnen. Ekteparet ønsker ikke å lyve for å få hjelp, men føler nå at de er hjelpeløse mot systemet.

Svar:

Pleiepenger er midlertidig inntektserstatning for yrkesaktive som er borte fra arbeid på grunn av syke barn eller på grunn av pleie av nærstående som er i livets slutfase. Etter dagens regler ytes pleiepenger til foreldre til syke barn under 12 år i forbindelse med behandling i helseinstitusjon (folketrygdloven § 9-10) og til foreldre til livstruende eller svært alvorlig syke barn under 18 år (folketrygdloven § 9-11). Det er et krav at barna trenger kontinuerlig tilsyn og pleie. Pleiepenger i forbindelse med pleie av voksne (personer over 18 år) ytes i to tilfeller. Når en psykisk utviklingshemmet person er livstruende eller svært alvorlig syk (folketrygdloven § 9-11), og i forbindelse med hjemmepleie av nærstående i livets slutfase i inntil 60 dager (folketrygdloven § 9-12). Pleiepenger ytes for å ta seg av den pleietrengende, ikke for å ta seg av egne friske barn når den andre forelderen er syk.

Jeg har nylig sendt på høring forslag til endringer i pleiepengeregelverket i forbindelse med syke barn. Jeg mener pleiepengeordningen i utgangspunktet skal forbeholdes situasjoner når foreldre pleier syke barn under 18 år. Når barn er syke, er de i en sårbar situasjon. De har behov for sine foreldre, og jeg mener det

er riktig at foreldre da gis mulighet til å kunne gi barna nødvendig tilsyn og pleie i perioder.

Helse- og omsorgsdepartementet opplyser at i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven er det et kommunalt hovedansvar å sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle personer, barn som voksne, som oppholder seg i kommunen. Kommunene skal kunne tilby personlig assistanse, herunder praktisk bistand (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2). Av lovens forarbeider fremgår at praktisk bistand omfatter hjelp til alle dagliglivets gjøremål i hjemmet i tilknytning til husholdningen, for eksempel innkjøp av varer, matlaging og vask av klær og bolig m.v. Videre omfattes hjelp til egenomsorg og personlig stell. Normalt vil bistand til ivaretagelse av egne barn falle utenfor denne bestemmelsen da dette i prinsippet ikke regnes som helse- og omsorgstjenester. I særskilte tilfeller vil imidlertid bestemmelsen kunne komme til anvendelse også i disse tilfellene dersom kommunen anser det som nødvendig og hensiktsmessig. Slik bistand kan ytes som punktvis hjelp, for eksempel til å skifte bleier, og kommunen vil i kunne kreve egenandel i samsvar med forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Voksne personer med kortvarig behov for bistand har mulighet til å organisere dagen og få nødvendig hjelp av ektefelle, familiemedlemmer, venner eller andre i deres nærmiljø, og eventuelt avtale nødvendig bistand fra kommunen. Jeg ser ingen grunn til å i innføre rett til pleiepenger fra folketrygden slike tilfeller.

Som stortingsrepresentant Vervik Bollestad nevner i begrunnelsen for spørsmålet kan arbeidsgiver innvilge velferdsp permisjon med lønn. Jeg vil også minne om at arbeidstakere har rett til permisjon uten lønn i inntil 10 dager for å gi nødvendig omsorg til ektefelle, samboer, registrert partner eller foreldre (arbeidsmiljøloven § 12-10). For slike kortvarige permisjoner vil det handle om et begrenset inntektstap for arbeidstaker. Endelig nevner jeg at arbeidstakere etter samme lovs § 10-2, som av helsemessige, sosiale eller andre vektige velferdsgrunder har behov for det, har en generell rett til å få redusert sin arbeidstid, forutsatt at arbeidstidsreduksjonen kan gjennomføres uten vesentlig ulempe for virksomheten. Når avtalt periode med redusert arbeidstid er over, har arbeidstakeren rett til å gå tilbake til tidligere arbeidstid.

SPØRSMÅL NR. 214**Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 23. november 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for sikre aktører som Olaåsen Gård betingelser og rammer som gjør at de kan fortsette sitt viktige arbeid for sårbare grupper?»

BEGRUNNELSE:

Mange gårdbrukere, deriblant flere små aktører, har de siste årene deltatt i prosjektet "Inn på tunet", som blant annet gir tilbud til ungdom innen området psykisk helse og rusomsorg, med vekt på videreutvikling av arbeidsrettede tilbud spesielt.

Blant disse er Olaåsen Gård i Troms. De har deltatt i arbeidet siden 2006, og investert betydelige beløp i å tilpasse gården for brukergruppen.

Arbeidsministeren besøkte Olaåsen Gård i september. Han uttalte da til Harstad Tidende den 10.09.2015 følgende:

"Tilbudet ved Olaåsen Gård er et spennende og viktig tilbud til mennesker som står i en sårbar situasjon, som trenger å bli sett, bli bygd opp, trenger å få tilbake troen på seg selv, og finne potensialet de er i besittelse av".

Regjeringen har gjort en rekke endringer i tiltakssystemet som har gitt flere ideelle aktører vanskeligere rammevilkår. Endringene vil i følge flere av aktørene i "Inn på tunet" føre til økt arbeidsbelastning, og dårligere vilkår til å jobbe med brukergruppen. Enkelte aktører mener de står i fare for å måtte avslutte arbeidet gjennom "Inn på tunet" som følge av endringene.

Svar:

Stortingsrepresentant Henriksen viser til at Olaåsen Gård har deltatt i prosjektet "Inn på tunet" siden 2006. "Grønt arbeid" er Arbeids- og velferdsetatens tilbud under "Inn på tunet"-satsingen. Gårdbrukere som ønsker å tilby Grønt arbeid må inngå avtale med en skjermet virksomhet om samarbeid for gjennomføring av tiltaket arbeidspraksis i skjermet virksomhet. Det er per i dag ingen endringer i dette tiltaket.

Arbeids- og sosialdepartementet har sendt på høring forslag om endringer i arbeidsmarkedstiltakene med høringsfrist den 14. september 2015. Hensikten med forslagene er å senke terskelen inn i arbeidslivet. For å bedre tilbudet til personer som har behov for et tilrettelagt og skjermet arbeidsmiljø, har departementet foreslått å etablere et nytt tiltak, som baseres på de eksisterende tiltakene kvalifisering i arbeidsmarkedsbetjening (KIA) og arbeidspraksis i skjermet virksomhet (APS). Tiltaket gis navnet arbeidsforberedende trening (AFT). Det er lagt til grunn at tiltaket skal gjennomføres av forhåndsgodkjente leverandører i skjermet sektor. Det nye tiltaket vil legge sterkere vekt på utprøving og trening i ordinært arbeidsliv etter en innledende fase i skjermede virksomheter.

Det forutsettes at "Grønt arbeid" under "Inn på tunet"-ordningen skal kunne videreføres gjennom en tilknytning til det nye AFT-tiltaket. I utkastet til forskrift for AFT er det ikke lagt opp til endringer sammenlignet med dagens APS-tiltak som vil få betydning for rammevilkårene i "Grønt arbeid".

SPØRSMÅL NR. 215**Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 25. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden endre EN-månedregelen som i dag kun gjelder for sykehusapotek, slik at den også kan gjelde lokalt apotek?»

BEGRUNNELSE:

En-månedregelen gjelder i dag bare for sykehusapotek, dvs. sykehusapotek kan utlevere første gang / en gang på blå resept i søknadsperioden, uten at kunden betaler (legger ut).

Dette betyr at det ikke er lik tilgang og lik finansiering for pasienter som skrives ut, avhengig av om de husker på å få med seg legemidler fra sykehusapoteket, eller ikke. Dette er et brudd på et av hovedmålene i Legemiddelmeldingen: Likeverdig og rask tilgang på effektive legemidler,

"For det andre dreier det seg om å sikre likeverdig og rask tilgang til effektive legemidler, uavhengig av betalingsevne ved at det offentlige finansierer slike legemidler."

Denne EN-månedregelen er også i konflikt med samhandlingsreformen, hvor hensikten er å få pasienten så raskt og smidig som mulig tilbake til sitt hjemsted.

En-månedregelen er lite kjent, selv om den er gammel. Den er upraktisk for pasientene og kan i tillegg bli kostbar, fordi pasientene ofte drar hjem og skaffer seg medisin/utstyr på sitt lokale apotek. På det lokale apotek må pasienten betale varer som ville vært gratis på sykehusapotek. Dersom pasienten ikke har mulighet for å betale, må han/hun reise tilbake til sykehusapoteket.

Pasienten vil spare tid om den samme regelen kan gjøres gjeldende på det lokale apotek. Vedkommende slipper dermed unødvendig stress ved å hente sine medisiner på sykehusapoteket etter inngrep/behandling for å rekke hjem. Noen ganger er det også slik at pasienten skrives ut fredag ettermiddag /kveld, og får ikke tid til å ordne dette på sykehusapoteket.

I tillegg kan en vel hevde at dette er konkurransevridende, fordi sykehusapotek gis en mulighet andre apotek ikke har.

I dag har apotek anledning til å utlevere H-resept-medisin, som tidligere måtte hentes på sykehusapotek. Utgiftene for disse medisinene faktureres Helseforetakene. På samme måte kan en-månedregelen også gjøres tilgjengelig gjennom lokale apotek.

Sykehusapotek kan ekspedere legemidler og dietetiske næringsmidler for sondeernæring, som ellers godkjennes av HELFO for inntil en måneds behandling. Dette gjelder pasienter som ved utskrivning fra sykehus ikke kan ha avbrudd i behandlingen. Utleveringen kan deles opp innenfor en måned dersom sykehusapoteket finner det hensiktsmessig.

Sykehusapoteket skal informere pasienten om at utgiftene betales av pasienten selv utover en måneds behandling ved senere ekspedering, dersom søknaden ikke blir godkjent. Dette gjelder også dersom søknaden fortsatt er til behandling i HELFO.

Svar:

Den såkalte én-månedregelen gjelder for legemidler der en sykehuslege på vegne av pasienten har søkt HELFO om individuell stønad jf. blåreseptforskriften

§ 3, men der det er ønskelig å starte behandlingen før vedtak fra HELFO foreligger. Det følger av rundskriv til folketrygdloven § 5-14 at "Helsedirektoratet har inntil videre godkjent at sykehusapotek, for folketrygdens regning, ekspederer legemidler og dietetiske næringsmidler for sondeernæring som ellers må godkjennes av HELFO. Godkjennelsen gjelder pasienter som ved utskrivning fra sykehus ikke kan ha avbrudd i behandlingen. Forutsetningen er at pasienten ikke kan betale legemidlet på stedet. Sykehusapoteket kan ekspedere for inntil én måneds behandling. (...)"

Jeg er kjent med problemstillingene representanten Bollestad tar opp, men det er flere forhold som tilsier at ordningen ikke uten videre bør endres til å omfatte alle apotek.

Formålet med ordningen er å skjerme pasienter for store utgifter i påvente av vedtak fra HELFO. Som beskrevet i rundskrivsteksten, er det et krav av pasienten ikke kan ha avbrudd i behandlingen og at vedkommende ikke kan betale legemidlet på stedet. Det er uvisst i hvor stor grad vurderingen av om disse forholdene er oppfylt foretas av forskrivende lege og/eller av sykehusapoteket, og det ligger heller ingen føringer i rundskriv eller annet regelverk for om og hvordan dette skal vurderes og dokumenteres. Dersom vurderingen foretas i sykehusapotekene, har disse ofte ikke grunnlag for å avgjøre om dette er en igangsatt behandling som ikke kan avbrytes eller om pasientens økonomiske situasjon tilsier at han eller hun ikke selv kan legge ut for behandlingen. Det utøves trolig stor grad av skjønn, og data fra HELFO tyder også på at flere legemidler blir levert ut for trygdens regning uten at forutsetningene for utlevering er oppfylt.

Utlevering etter én-månedregelen gjør også at medisinsk behandling blir satt i gang uten at finansieringen er avklart. Det er en risiko for at søknaden om individuell stønad avslås, og at videre behandling derfor må avsluttes eller dekkes fullt ut av pasienten selv.

Jeg mener derfor at én-månedregelen, slik den praktiseres i dag, ikke bør utvides til også å gjelde andre apotek enn sykehusapotek. Det er imidlertid behov for en nærmere gjennomgang av hvordan finansiering i påvente av vedtak fra HELFO best kan organiseres, på en måte som sikrer likebehandling av pasienter og like konkurransevilkår for apotek.

I Legemiddelmeldingen varsles det at eventuelle endringer i regelverket for individuell refusjon for legemidler vil bli vurdert i forbindelse med stortingsmeldingen om prioritering, som skal legges fram i 2016. Spørsmålet om midlertidig finansiering vil tas opp i den videre oppfølgingen av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 216**Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 24. november 2015 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kva er gjennomsnittleg utlikna skatt per, - og median utlikna skatt for, personlege skattytarar i aldersgruppa 25-62 år for heile befolkninga, befolkninga ekskl. innvandrarakar, innvandrarakar og innvandrarakar fordelt på landgrupper (Norden, Vest-Europa utanom Norden, EU-land i Aust-Europa, Aust-Europa elles, Nord-Amerika/Oseania, Asia, Afrika og Sør-/Mellom-Amerika) for kvart av åra 2010-2014?»

Svar:

Finansdepartementet har henta tall frå Statistisk sentralbyrå over utlikna skatt fordelt etter dei befolkningsgruppene som det er spurt om, sjå tabell 1-3. Ver merksam på at gruppa «Innvandrarakar» er personar som er fødte i utlandet og omfattar ikkje norskfødte med innvandrarforeldre.

Tabell 1 viser gjennomsnittleg utlikna skatt, tabell 2 viser median utlikna skatt, og tabell 3 viser talet på personar i dei ulike befolkningsgruppene i kvart år frå 2010-2014.

Tabell 1 Gjennomsnittleg utlikna skatt for personar 25-62 år. 2010-2014. Kroner

	2010	2011	2012	2013	2014
Personar 25-62 år i alt	114 800	120 100	124 500	128 800	131 200
Personar 25-62 år ekskl. innvandrarakar ¹	121 800	128 200	133 800	139 000	142 200
Innvandrarakar ¹ 25-62 år	74 000	76 600	79 500	82 500	84 100
Av dette med landbakgrunn ² frå:					
Norden	118 700	122 500	127 500	132 000	136 200
Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia ³	123 600	129 000	133 600	138 700	141 000
EU-land i Aust-Europa ⁴	57 100	59 300	62 400	65 800	68 500
Ikkje EU-land i Aust-Europa ⁵	67 600	71 600	75 700	79 900	81 600
Nord-Amerika og Oseania	129 700	139 400	149 700	159 900	161 500
Asia med Tyrkia	59 600	62 600	66 600	69 700	70 800
Afrika	46 400	48 600	49 200	50 300	50 700
Sør- og Mellom-Amerika	66 700	69 400	72 800	77 200	80 400

¹ Innvandrarakar er personar som er fødte i utlandet av to utanlandsfødte foreldre og fire utanlandsfødde besteforeldre. Innvandrarakar har på eit tidspunkt innvandra til Noreg.

² Landbakgrunn er eige, eventuelt mors, eventuelt fars utanlandske fødeland.

³ Inkluderer Andorra, Austerrike, Belgia, Frankrike, Gibraltar, Guernsey, Hellas, Irland, Italia, Jersey, Malta, Man, Nederland, Liechtenstein, Luxembourg, Monaco, Portugal, San Marino, Spania, Storbritannia, Sveits, Tyskland og Vatikanstaten.

⁴ Bulgaria, Estland, Kroatia, Latvia, Litauen, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia og Ungarn.

⁵ Albania, Bosnia-Hercegovina, Hviterussland, Kosovo, Makedonia, Moldova, Montenegro, Russland, Serbia, og Ukraina.

Kjelde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdningar/Skattestatistikk for personar. Statistisk sentralbyrå

Tabell 2. Median utlikna skatt for personar 25-62 år. 2010-2014. Kroner

	2010	2011	2012	2013	2014
Personar 25-62 år i alt	88 500	92 400	95 900	99 400	101 000
Personar 25-62 år ekskl. innvandrarar ¹	93 400	98 200	102 500	106 700	108 900
Innvandrarar ¹ 25-62 år	53 300	55 400	58 200	60 800	63 200
Av dette med landbakgrunn ² frå:					
Norden	91 200	95 400	100 300	104 600	107 700
Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia ³	87 700	90 700	94 000	98 000	100 200
EU-land i Aust-Europa ⁴	47 200	49 400	53 600	56 800	60 700
Ikkje EU-land i Aust-Europa ⁵	57 700	61 100	64 400	67 700	70 400
Nord-Amerika og Oseania	77 100	83 100	88 000	93 800	97 900
Asia med Tyrkia	39 100	41 100	43 900	45 900	47 600
Afrika	26 000	27 500	27 900	27 700	27 900
Sør- og Mellom-Amerika	51 100	52 700	54 800	57 400	59 300

¹ Innvandrarar er personar som er fødte i utlandet av to utanlandsfødde foreldre og fire utanlandsfødde besteforeldre. Innvandrarar har på eit tidspunkt innvandra til Noreg.

² Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utanlandske fødeland.

³ Inkluderer Andorra, Austerrike, Belgia, Frankrike, Gibraltar, Guernsey, Hellas, Irland, Italia, Jersey, Malta, Man, Nederland, Liechtenstein, Luxembourg, Monaco, Portugal, San Marino, Spania, Storbritannia, Sveits, Tyskland og Vatikanstaten.

⁴ Bulgaria, Estland, Kroatia, Latvia, Litauen, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia og Ungarn.

⁵ Albania, Bosnia-Hercegovina, Hviterussland, Kosovo, Makedonia, Moldova, Montenegro, Russland, Serbia, og Ukraina.

Kjelde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger/Skattestatistikk for personer. Statistisk sentralbyrå

Tabell 3. Tal på personar i dei ulike gruppene, 2010-2014.

	2010	2011	2012	2013	2014
Personar 25-62 år i alt	2 494 130	2 522 754	2 554 561	2 585 156	2 617 755
Personar 25-62 år ekskl. innvandrara ¹	2 132 838	2 124 807	2 119 619	2 118 208	2 120 688
Innvandrara ¹ 25-62 år	361 292	397 947	434 942	466 948	497 067
Hera med landbakgrunn ² frå:					
Norden	42 237	44 685	46 197	47 935	49 633
Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia ³	39 493	41 916	44 483	46 585	48 655
EU-land i Aust-Europa ⁴	74 625	93 321	110 755	125 000	137 903
Ikkje EU-land i Aust-Europa ⁵	32 016	34 030	36 290	38 402	40 570
Nord-Amerika og Oseania	7 341	7 556	7 960	8 097	8 282
Asia med Tyrkia	114 207	120 865	127 973	134 378	140 811
Afrika	38 000	41 368	46 152	50 586	54 625
Sør- og Mellom-Amerika	13 373	14 206	15 132	15 965	16 588

¹ Innvandrara er personar som er fødte i utlandet av to utanlandsfødte foreldre og fire utanlandsfødte besteforeldre. Innvandrara har på eit tidspunkt innvandra til Noreg.

² Landbakgrunn er eiget, eventuelt mors, eventuelt fars utanlandske fødeland.

³ Inkluderer Andorra, Austerrike, Belgia, Frankrike, Gibraltar, Guernsey, Hellas, Irland, Italia, Jersey, Malta, Man, Nederland, Liechtenstein, Luxembourg, Monaco, Portugal, San Marino, Spania, Storbritannia, Sveits, Tyskland og Vatikanstaten.

⁴ Bulgaria, Estland, Kroatia, Latvia, Litauen, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia og Ungarn.

⁵ Albania, Bosnia-Hercegovina, Hviterussland, Kosovo, Makedonia, Moldova, Montenegro, Russland, Serbia, og Ukraina.

Kjelde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdningar/Skattestatistikk for personar. Statistisk sentralbyrå

SPØRSMÅL NR. 217**Innlevert 16. november 2015 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 23. november 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Alle elever i Norge har lovfestet rett til videregående skole (vgs.). Det betyr at noen vgser med lavt karaktersnitt ved opptak også får elever uten karakterer fra ungdomsskolen. De kan bl.a. være så svake i norsk at de ikke kan følge selv tilrettelagt undervisning. Flere vgser ønsker å møte dette ved at disse elevene får et ekstra år i ungdomsskolen, eller at man i vgs. gjennomfører ungdomsskole-undervisning, før de kan gå videre.

Vil statsråden endre dagens lover og regler for å legge til rette for dette?»

Svar:

Det er verken for den enkelte eller for samfunnet heldig at ungdom starter i videregående opplæring med

så svake faglige forutsetninger at de har problemer med å følge undervisningen og fullføre videregående opplæring. Jeg har derfor sendt på høring en endring i opplæringsloven § 4A-1 som vil gjøre det mulig for kommuner og fylkeskommuner å tilby mer grunnsko-leopplæring til ungdom som behøver det før de starter på videregående opplæring. Det skal gi den enkelte ungdom mulighet til å følge undervisningen på videregående nivå og fullføre. Elevene skal kunne få nye karakterer på vitnemålene sine.

Lovforslaget tar utgangspunkt i vellykkede forsøk i blant annet Telemark og Vestfold. Forsøkene viser at tilrettelagte tilbud mellom ordinær grunnskole og videregående opplæring kan bidra til at den enkelte elev får et bedre utgangspunkt for å starte og gjennomføre videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 218**Innlevert 17. november 2015 av stortingsrepresentant Bente Stein Mathisen****Besvart 25. november 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Vil statsråden se på muligheten for at klær blir definert som et hjelpemiddel, på lik linje med ortopediske hjelpemidler som sko/fottøy?»

BEGRUNNELSE:

Å finne gode klær når man har en kropp som mangler ben, armer eller når kroppen har en fasong som ikke passer inn i konfeksjonssydd klær er en stor utfordring, ikke bare økonomisk, men fordi det er et svært begrenset tilbud.

Mennesker med kropper som ikke er helt «A 4» opplever det ofte umulig å finne egnede klær i det eksisterende markedet. Noen får hjelp til å sy om konfeksjonssydd klær, mens andre ender opp med egenproduserte "tilpassinger". Ofte kan det være utfordringer i forhold til teknisk-funksjonelle egenskaper ved klærne, men også i forhold til hvordan klærne ser ut, de mer sosiokulturelle faktorene.

"Made to Fit" - er et spennende Forsknings- og utviklingsarbeid som startet i Fjellrypa systue på Skar-

nes. De tok utfordringen med å sy og tilpasse klær til en liten jente på to år som hadde amputert begge bena. Foreldrene slet med å finne hensiktsmessige klær som kunne brukes både med og uten proteser i barnehagen. Hun krabbet rundt uten protese som medførte at bukser og parkdress ble veldig slitt og fikk hull nesten umiddelbart etter at de ble tatt i bruk.

Gjennom forsknings- og utviklingsarbeidet "Made to Fit" har bedriften Fjellrypa, i tett samarbeid med Statens institutt for forbruksforskning (SIFO), funnet at tilbudet av klær tilpasset handikappede eller personer med spesielle behov knyttet til bekledning er så å si fraværende.

Stortinget ratifiserte FN konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne i 2013. Intensjonen er et samfunn med plass til alle, uavhengig av funksjonsevne. Mange funksjonshemmede trenger hjelpemidler og tilrettelegging for å ta mer aktivt del i samfunnsliv og arbeidsliv. Tilrettelegging og hjelpemiddel handler også om klær. Klærne må være funksjonelle, lette å få på seg og de må passe til den aktiviteten vi deltar i.

Klær faller i dag ikke inn under definisjonen av hjelpemidler. Derimot er fottøy definert som ortopedisk hjelpemiddel og har fått en post på statsbudsjettet. De som trenger spesialtilpassede sko, betaler en egenandel likt det et vanlig par sko koster, men får dekket merkostnaden med å tilpasse skoene.

Klær og Fottøy henger sammen. Derfor bør det vurderes om klær også kan bli definert som hjelpemiddel på lik linje med fottøy for de personer som trenger spesialtilpasning og «skreddersøm».

Svar:

Representanten stiller spørsmål vedrørende stønad til klær gjennom folketrygden.

Representanten viser til at personer med avvikende kroppsform har behov for spesialsydd klær. Det gis i dag stønad fra folketrygden til såkalt grunnmønster. Grunnmønsteret brukes som utgangspunkt for å sy klær individuelt for en bruker. En person som får et slikt grunnmønster, kan også få stønad til dokumenterte utgifter til selve sømmen av klærne. Stønad gis til personer med avvikende kroppsform.

Jeg har nylig tatt initiativ til en gjennomgang av ordningen med grunnmønster. Arbeids- og velferdsdirektoratet har foretatt gjennomgangen, og kommet med forslag til justeringer i dagens ordning. Dette dreier seg hovedsakelig om justeringer som forenkler ordningen, samt sørger for bedre informasjon om denne. Det er pekt på at for få personer som kan være berettiget denne stønaden er kjent med at den faktisk finnes.

Stønad til hjelpemidler og andre tiltak etter folketrygdloven kapittel 10 gis for å kompensere for ekstra-utgifter personer med en funksjonsnedsettelse har som følge av sykdom, skade eller lyte. Det vil således ikke være aktuelt å gi stønad til klær generelt, da dette er en utgift alle mennesker har. Det som må kompenseres, er ekstrautgiftene disse personene har som følge av en avvikende kroppsform, noe som også er formålet med dagens ordning.

Departementet tar også sikte på å gjennomgå grunnstønadens ordning. Det vil i forbindelse med en slik gjennomgang vurderes hvorvidt deler av denne ordningen bør ses i sammenheng med grunnstønaden. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte etter at denne gjennomgangen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 219

Innlevert 17. november 2015 av stortingsrepresentant Vegard Grøslie Wennesland

Besvart 25. november 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mange får lavere eller uendret skatt med Arbeiderpartiets forslag til skattesystem, sammenlignet med 2015 og sammenlignet med regjeringens budsjettfor-slag med tillegg?»

BEGRUNNELSE:

APs forslag:

*** Formuesskatt:**

Lik verdifastsettelse på sekundærbolig, næringseiendom og aksjer på 80 prosent

Bunnfradrag: 1,0 millioner (2,0 millioner for ekte-par)

Sats: 1,1 prosent

*** Ny trinnskatt som erstatter dagens toppskatt**

Trinn 1: Innslagspunkt: 158 800, sats: 0,5 pst.

Trinn 2: Innslagspunkt: 224 900, sats: 1,8 pst.

Trinn 3: Innslagspunkt: 550 550, sats: 10,8 pst.

Trinn 4: Innslagspunkt: 885 600, sats: 13,8 pst.

* Gå i mot regjeringens forslag om kutt i pendler-fradrag

* Øke fagforeningsfradraget til 4100 kroner

* Avskaffe skatteklasse 2

* Beholde BSU som i dag

* Beholde skattefritak ved salg av landbruksei-dommer innad i familien

Svar:

Tabellen nedenfor viser antall og andel personer 17 år og eldre som får hhv. skattelette, om lag uendret skatt og skatteskjerpelse med APs forslag sammenlignet med hhv. regjeringens forslag inkludert tilleggsnum-meret og referansesystemet for 2016. For sammen-ligningen skyld inkluderer også tabellen virkningen av regjeringens forslag inkludert tilleggsnummeret sammenlignet med referansesystemet for 2016. Be-

regningene inkluderer alle endringer i inntektsskatt for personer og formuesskatt som det er mulig å regne på i Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Virkningen av at skattefritak ved salg av landbruksei-

endommer innad i familien beholdes i APs forslag er ikke inkludert i beregningene.

*Tabell Antall og andel personer etter skatteendring med APs forslag¹
sammenlignet med regjeringens forslag inkludert tilleggsnummeret, og med APs
forslag og regjeringens forslag sammenlignet med referansesystemet for 2016.
Personer 17 år og eldre.*

Skatteendring	APs forslag sammenlignet med regjeringens forslag inkl. tilleggsnummeret				Regjeringens forslag inkl. tilleggsnummeret sammenlignet med referansesystemet for 2016	
	Antall personer	Andel av skattyterne			Antall personer	Andel av skattyterne
Skattelette	680 000	16 %			2 620 000	62 %
Om lag uendret skatt	2 189 000	52 %			956 000	23 %
Skatteskjerpelse	1 352 000	32 %			645 000	15

1. Satsen i trinnskattens trinn 3 er satt til 8,8 pst. for Nord-Troms og Finnmark. Virkningen av at skattefritak ved salg av landbrukseiendommer innad i familien beholdes er ikke inkludert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntekts-

statistikk for husholdninger for 2013. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2016.

Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 220**Innlevert 17. november 2015 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 23. november 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hva ville en økning i fylkeskommunenes frie inntekter på henholdsvis 0,6 mrd. kroner og 1,1 mrd. kroner neste år gi i merinntekt for den enkelte fylkeskommune (tabell med fordeling på fylkeskommune)?»

Svar:

I vedlegg til Prop. 1 S (2015-2016) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Grønt hefte, er det beregnet et anslag på fylkeskommunenes frie inntekter i 2015. I dette anslaget regnes rammetilskudd fra staten og skatt på inntekt, samt naturressursskatt, som fylkeskommunenes frie inntekter. Fordelingen av skatteinntektene mellom fylkeskommunene for 2016 er

ikke kjent, så i anslaget på frie inntekter for 2016 er skatteanslaget for den enkelte fylkeskommune basert på fordelingen av skatteinntekter i 2014.

For å gi et anslag på hva en økning i fylkeskommunenes frie inntekter på henholdsvis 0,6 og 1,1 mrd. kroner utover regjeringens forslag vil gi i merinntekt for den enkelte fylkeskommune, er de samme forutsetningene lagt til grunn. Fylkeskommunenes frie inntekter er oppjustert med samme fordeling som anslaget på fylkeskommunenes frie inntekter i 2016. Det er dermed forutsatt at økningen i frie inntekter fordeler seg mellom skatt og rammetilskudd på samme måte som regjeringens forslag.

Fordelingen på den enkelte fylkeskommune er vist i vedlagt tabell.

Vedlegg spørsmål nr. 220 til skriftlig besvarelse

Fylkeskommune	Fordeling økning i frie inntekter	Fordeling økning i frie inntekter
	0,6 mrd. kroner	1,1 mrd. kroner
	(1000 kr)	(1000 kr)
	1	2
01 Østfold	28 031	51 391
02 Akershus	54 969	100 777
03 Oslo	55 113	101 041
04 Hedmark	23 589	43 246
05 Oppland	23 276	42 673
06 Buskerud	26 853	49 231
07 Vestfold	24 037	44 068
08 Telemark	19 325	35 429
09 Aust-Agder	13 958	25 590
10 Vest-Agder	20 964	38 433
11 Rogaland	50 344	92 298
12 Hordaland	58 460	107 176
14 Sogn og Fjordane	22 063	40 450
15 Møre og Romsdal	36 678	67 243
16 Sør-Trøndelag	34 002	62 337
17 Nord-Trøndelag	20 545	37 666
18 Nordland	45 145	82 766
19 Troms	28 029	51 386
20 Finnmark	14 618	26 799
Sum	600 000	1 100 000

SPØRSMÅL NR. 221**Innlevert 17. november 2015 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 25. november 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Konsesjonsloven gir kommunen mulighet til å utøve lokalt skjønn og mulighet til å vektlegge bosettingshensyn og helhetlig ressursforvaltning.

Hvorfor har statsråden valgt å ikke vektlegge det lokale selvstyret i den nevnte saken fra Nordre Land kommune, og mener statsråden at dette er i tråd med konsesjonsloven?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for saken er at A/S Kistefos Træsliberi har søkt om konsesjon på erverv av en eiendom i Nordre Land kommune. Hovedutvalget for landbruk, miljø og teknisk i Nordre Land kommune vedtok den 30.01.2013 i sak 7/13 å avslå søknaden om konsesjon. Hovedutvalgets begrunnelse for avslaget var at ervervet ikke ivaretar hensynet til bosetting og en helhetlig ressursforvaltning slik hensynet til bosetting og en helhetlig ressursforvaltning er beskrevet i konsesjonslovens bestemmelser. Nordre Land kommune mener at hensynet til bosetting og en helhetlig ressursforvaltning ivaretas dersom konsesjonseiendommen erverves som tilleggsgjord/-skog til annen landbrukseiendom i området. Og at en slik løsning vil bedre kunne gi grunnlag for drift og bosetting for framtidige generasjoner enn ved at Kistefos erverver eiendommen.

Kommunens vedtak er stadfestet både i klagebehandling hos Fylkesmannen og i omgjøringsbegjæring i Landbruksdirektoratet. Men landbruks- og matdepartementet har nå omgjort kommunens vedtak etter omgjøringsbehandling.

Svar:

Saken gjelder AS Kistefos Træsliberis (Kistefos') erverv av en eiendom på 56,4 dekar, hvorav 4,8 dekar fulldyrka jord og 34,6 dekar skog. Til eiendommen hører en andel i en samdriftsskog som tilsvarer ca. 625 dekar skog. Samdriftsskogen ligger mellom de to skogteigene Kistefos eier fra før i Nordre Land, og grenser til disse i sør og nord.

Landbruks- og matdepartementet er øverste forvaltningsorgan etter konsesjonsloven. Forvaltningsloven gir hjemmel for å omgjøre underliggende etaters avgjørelser. Kommunen skal forvalte virkemidlene i loven slik at lokale samfunnsbehov ivaretas, men innenfor rammene av nasjonal politikk.

Ved avgjørelse av en søknad som gjelder erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål, skal det etter konsesjonsloven § 9 bl.a. legges særlig vekt på om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling, om erververs formål vil ivareta hensynet til bosettingen i området, om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning, om erververen er skikket til å drive eiendommen og om ervervet ivaretar hensynet til helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet. Det er kommunens oppfatning av bosettingsutviklingen som legges til grunn.

I henhold til rundskriv M-2/2009 Konsesjon og boplikt skal konsesjonsvurderingen ta utgangspunkt i søkers formål med ervervet. Formålet skal vurderes i forhold til de samfunnsinteressene som gjør seg gjeldende i saken. Om en søknad skal innvilges eller ikke beror på en individuell og konkret vurdering. Ingen har krav på å få konsesjon, men konsesjon skal gis med mindre det er saklig grunn til å avslå.

Når det gjelder denne saken, er det Fylkesmannens vedtak som er gjenstand for omgjøring, men som det framgår av departementets begrunnelse, har også kommunens uttalelser og begrunnelse for sitt vedtak blitt vurdert, nettopp for å ivareta hensynet til det lokale selvstyret. Kommunens skjønn er vektlagt, men har ikke fått avgjørende betydning.

Hvorvidt det vil gi en bedre samfunnsmessig løsning å bruke eiendommen som tilleggssareal til en av eiendommene som har meldt sin interesse framfor å gi konsesjon til Kistefos, er et utpreget skjønnsmessig spørsmål. Konsesjonsvurderingen skal som nevnt ta utgangspunkt i søkers formål med ervervet. Videre skal formålet vurderes i forhold til de samfunnsinteressene som gjør seg gjeldende i saken. Det vil kunne gi en god samfunnsmessig løsning å bruke eiendommen som tilleggssareal til ett av de andre brukene i området, men departementet kan ikke se at alternativene til å gi Kistefos konsesjon framstår som en bedre ivaretagelse av konsesjonslovens formål.

Avgjørende for departementet var at ervervet ivaretar konsesjonslovens formål på en god måte, og at ingen avgjørende momenter talte mot å gi konsesjon. Hensynet til en driftsmessig god løsning og det forhold at Kistefos er en profesjonell og aktiv skogeier som ivaretar en helhetlig ressursforvaltning, talte dessuten for å gi konsesjon.

Det framgår også av departementets begrunnelse at kommunen i sin saksframstilling i disfavor av Kistefos har lagt for stor vekt på enkelte momenter samt har

vektlagt enkelte andre momenter som etter departementets syn, ikke er relevante etter konsesjonsloven. Dette er forhold som teller med i departementets vurdering av hvilken vekt kommunens mening skal ha.

Departementet har foretatt en helhetsvurdering som er i tråd med konsesjonsloven og praksis.

SPØRSMÅL NR. 222

Innlevert 17. november 2015 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 25. november 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I en artikkel i Dagens Næringsliv 17.11.2015 vises det til at de totale forvalterkostnadene på eiendomsinvesteringene i SPU beløper seg til nærmere 2,8 mrd. kroner, ti ganger så mye som det opplyses om i Meld. St. 21 (2014-2015).

Hvilken kjennskap har finansministeren hatt til utviklingen i det helhetlige kostnadsbildet av eiendomsforvaltningen, og hvilke grep vil hun ta for å tydeliggjøre de totale forvaltningskostnadene i fremtidige meldinger til Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 21 (2014-2015) «Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2014» fremkommer det at drifts- og administrasjonskostnader i datterselskaper som er opprettet i forbindelse med eiendomsinvesteringene i 2014 utgjorde 83 mill. kroner. I tråd med regnskapsreglene som er fastsatt for Norges Bank, trekkes disse kostnadene fra avkastningen i eiendomsporteføljen og belastes ikke forvaltningskostnadene. DN synliggjør i sin artikkel kostnadene for perioden 2011 til Q3 2015, og viser samtidig de omfattende kostnadene til eksterne forvaltere, som honoreres for å bistå i forvaltningen, og transaksjonskostnadene. Artikkelen synliggjør at de totale forvaltningskostnadene er langt mer omfattende enn det Stortinget har blitt informert om i de årlige meldingene om forvaltningen av Statens Pensjonsfond Utland. Artikkelen løfter også problemstillingen om hvordan utviklingen av disse kostnadene har vært over tid og er forventet å utvikle seg i tiden fremover.

Svar:

Finansdepartementet er opptatt av åpenhet om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU). I tråd med Stortingets behandling av Meld. St. 21 (2014 – 2015) Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2014 (fondsmeldingen 2014) arbeider departementet med

å fastsette mer detaljerte rapporteringskrav til Norges Banks forvaltning av SPU. Det legges opp til at nye rapporteringskrav vil bli fastsatt før årsskriftet. Stortinget vil bli orientert om endringene i fondsmeldingen for 2015 som legges fram våren 2016.

Finansdepartementet deler ikke framstillingen i oppslaget i Dagens Næringsliv om at Stortinget ikke er informert om utviklingen i de relevante kostnadene i eiendomsforvaltningen. Forvaltningskostnadene til Norges Bank, utviklingen i disse, samt transaksjonskostnadene i de unoterte eiendomsinvesteringene, blir årlig lagt fram for Stortinget i fondsmeldingene. I oppslaget i Dagens Næringsliv blandes derimot forvaltningskostnader og transaksjonskostnader sammen med kostnader ved å drifte bygningene som SPU eier.

Forvaltningskostnader innen eiendom inkluderer blant annet Norges Banks driftskostnader ved å vurdere hvilke eiendommer som skal kjøpes eller selges, risikohåndtering, regnskapsføring og administrasjon av den samlede eiendomsporteføljen og offentlig rapportering. Forvaltningskostnadene ved eiendomsinvesteringer i SPU inngår i kostnadene som Norges Bank får dekket innenfor en ramme som for tiden er ni basispunkter (0,09 pst.) av forvaltet kapital. De samlede forvaltningskostnadene for forvaltningen av SPU rapporteres årlig til Stortinget i fondsmeldingen, jf. side 77 i fondsmeldingen for 2014. I de siste års meldinger er det framhevet at de samlede forvaltningskostnadene har økt blant annet som følge av at flere personer er ansatt innen eiendomsforvaltningen.

I forvaltningen av de unoterte eiendomsinvesteringene har Norges Bank valgt å opprette flere datterselskaper. Kostnadene ved å drive disse datterselskapene trekkes i tråd med regnskapsforskriften som er fastsatt for Norges Bank fra ved beregningen av avkastningen for de unoterte eiendomsinvesteringene. Departementet har likevel valgt å ta med disse kostnadene når en vurderer om kostnadene i Norges Bank er innenfor kostnadsrammen. Det rapporteres derfor særskilt om disse kostnadene til Stortinget i fondsmeldingen. I

2014 utgjorde disse driftskostnadene 83 mill. kroner, jf. side 78 i fondsmeldingen for 2014.

Ved kjøp eller salg av aksjer, obligasjoner eller eiendom vil det oppstå transaksjonskostnader. Både i aksje-, obligasjons- og eiendomsporteføljen trekkes disse kostnadene fra ved beregning av avkastningen. Transaksjonskostnadene ved kjøp av eiendom består blant annet av skatter og avgifter samt betaling til Norges Banks eksterne rådgivere i forbindelse med gjennomføring av transaksjonene. Disse kostnadene må forventes å være betydelige i perioder hvor det gjennomføres mange og store eiendomshandler. I de siste års fondsmeldinger er det redegjort for bidraget transaksjonskostnader har gitt til avkastningen av de unoterte eiendomsinvesteringene. I 2014 reduserte transaksjonskostnadene avkastningen av de unoterte eiendomsinvesteringene med 0,8 prosentenheter, jf. side 68 i fondsmeldingen for 2014. I 2013 var tilsvarende tall 0,4 prosentenheter, jf. side 65 i fondsmeldingen for 2013. Det er altså ikke riktig at Stortinget ikke er informert om disse kostnadene.

Driftskostnader er kostnader en virksomhet har for å gjennomføre den ordinære driften. Selskapene i SPU's aksjeportefølje og noterte eiendomselskaper i eiendomsporteføljen har driftskostnader, og det er også driftskostnader ved utleie og drift av eiendommene som SPU eier direkte. Ved utleie og drift av eiendommer består driftskostnadene blant annet av kostnader ved å finne nye leietakere, fakturering av husleie, IT-kostnader og administrasjon. Norges Bank har ikke bygget opp en administrasjon for å håndtere disse driftsoppgavene, og betaler derfor eksterne

byggforvaltere for å utføre disse tjenestene, i hovedsak partnerne som fondet eier bygningene sammen med. Dette er med andre ord ikke kostnader ved å investere i eiendom, men kostnader ved å drifte og utvikle eiendommene etter at de er kjøpt og med sikte på høyest mulig verdiutvikling. Det er disse kostnadene DN omtaler som honorarer til eksterne eiendomsforvaltere.

Hoveddelen av SPU er investert i noterte aksjer. Departementet rapporterer ikke særskilt til Stortinget om driftskostnadene i selskaper SPU eier noterte aksjer i, men driftskostnadene er reflektert i markedsverdien av selskapene og dermed i avkastningen av aksjeinvesteringene. Det samme er tilfellet for de noterte eiendomselskapene som SPU er investert i. I likhet med andre noterte selskaper er det ikke naturlig å rapportere om driftskostnadene i noterte eiendomselskaper. Rapportering av driftskostnader for enkelte investeringer, men ikke for andre, ville kunne gi et feilaktig bilde av kostnadene ved de ulike investeringene.

Etter departementets vurdering er det sentrale målet for forvaltningen, inklusive eiendomsforvaltningen, å oppnå høyest mulig avkastning etter kostnader innenfor et moderat risikonivå. For de unoterte eiendomsinvesteringene rapporteres derfor netto avkastning etter fratrekk for driftskostnader til Stortinget. Norges Bank rapporterer imidlertid mer utfyllende om kostnadene ved eiendomsforvaltningen i bankens offentlige rapporter om forvaltningen av SPU. Departementet vil komme nærmere tilbake til resultater og kostnader innenfor eiendomsforvaltningen i fondsmeldingen som legges fram til våren.

SPØRSMÅL NR. 223

Innlevert 17. november 2015 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 25. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre forutsigbarhet, mangfold i sjangre og mindre byråkrati gjennom sitt forslag om å legge festivalene inn under Kulturrådet?»

BEGRUNNELSE:

Viser til regjeringens forslag om å avvikle knutepunktordningen. Dette med unntak av Festspillene i Bergen og Festspillene i Nord-Norge, samt Kortfilmfestivalen i Grimstad som fortsatt skal motta sine tilskudd over

statsbudsjettet. Dette uten at Stortinget får diskutere og vurdere konsekvensene av en avvikling.

Svar:

Regjeringen foreslår å avvikle knutepunktordningen og å overføre festivalene som ligger under ordningen til Norsk kulturråd. Vår ambisjon er å bidra til å styrke festivalfeltet og sikre mer rettferdig fordeling i årene som kommer. Denne omleggingen er et uttrykk for denne ambisjonen.

I tildelingsbrevet for 2016 vil Norsk kulturråd få i oppdrag å utvikle festivalstøtten til en mer differensiert og dynamisk ordning. Jeg vil ikke foregripe dette arbeidet, men lignende praksis som på scenekunstheltet kan også utvikles for festivaler.

I Norsk kulturråds strategi fra 2015 står det at:

"Kulturrådet i sitt samlede arbeid skal sikre en bredde av uttrykk, stemmer og sjangre og stimulere til bred rekruttering til kunstfeltet."

Strategien vil - slik jeg ser det - bidra til å sikre mangfold også innenfor festivalfeltet.

Dette er også presisert i Prop 1 S (2015-2016) - i beskrivelsen av Norsk kulturråds overordnede oppdrag for 2016:

"[...] rådet skal ha et særskilt ansvar for å gjenspeile mangfoldet i kulturlivet", og videre "at ordninger skal gjennomgå også for å sikre mangfoldet i kulturlivet".

Jeg er overbevist om at de endringene regjeringen nå gjør innenfor festivalstøtten, og som Kulturrådet

vil få i oppgave å håndtere, vil bidra til at festivaler sikres forutsigbarhet og kan planlegge med en lengre horisont enn et år av gangen. Videre vil omleggingen av festivalstøtten kunne bidra til å styrke kvaliteten i festivaltilbudet i alle regioner.

Til spørsmålet om omleggingen av festivalstøtten vil kunne sikre mindre byråkrati, er dette noe denne regjeringen er opptatt av innenfor alle sektorer. Norsk kulturråds forvaltning av Norsk kulturfond er intet unntak.

Til spørsmålet om omleggingen av festivalstøtten vil kunne sikre mindre byråkrati, er dette noe denne regjeringen er opptatt av innenfor alle sektorer. Norsk kulturråds forvaltning av Norsk kulturfond er intet unntak. Som beskrevet i Prop 1 S (2014-12015) er nytt elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem tatt i bruk for alle de viktigste ordningene under Norsk kulturfond. Kulturrådet viderefører arbeidet med å forenkle og effektivisere søknadsprosessene både for brukerne og for Kulturrådets behandling av søknadene.

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 17. november 2015 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 25. november 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Hvilke havområder vil regjeringen verne for at vi skal nå målet om 10 % marint vern innen 2020?»

BEGRUNNELSE:

I 2002 undertegnet Norge en konkretisering av konvensjonen for biologisk mangfold. Man ble enige om å stoppe tapet av biologisk mangfold innen 2010. For å sikre dette ble man blant annet enige om et mål om å verne 10 prosent av verdens havområder innen 2012. De 36 områdene som ble plukket ut til første fase av marin verneplan dekker tilsammen 16 000 km². Tilsammen utgjør dette 0,78 prosent av Norges totale havområder, 2 039 951 km². I 2010 flyttet man, gjennom Nagoya-protokollen, tidsfristen for målet om marint vern fra 2012 til 2020.

Stortingsmelding 37 (08/09), Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet (forvaltningsplan), bekreftet at disse 17 områdene skulle vernes i første omgang: Transekt Skagerrak, Framvaren, Jærkys-

ten, Gaulosen, Rødberg, Skarnsundet, Tautraryggen, Borgenfjorden, Vistenfjorden, Nordfjorden i Rødøy, Saltstraumen, Karlsøyvær, Kaldvåg fjorden og Innhavet, Ytre Karlsøy, Rossfjordstraumen, Rystraumen og Lophavet.

Sommeren 2013 ble tre av disse; Framvaren, Tautraryggen og Saltstraumen gitt status som marine verneområder. Disse er de første og foreløpig siste av sitt slag i norske farvann. Tilsammen utgjør disse områdene 74 km², eller 0,0036 prosent av Norges marine areal.

Miljødirektoratet tilrådte i 2014 videreføringen av fem verneområder: Skarnsundet og Borgenfjorden i Nord-Trøndelag, Røberg og Gaulosen i Sør-Trøndelag og Jærkysten i Rogaland.

Det er ifølge statsbudsjettet 2016 ventet at det vil komme forslag på disse områdene, samt 13 andre områder, innen utgangen av 2015, eller 2016.

Svar:

Et bredt sammensatt rådgivende utvalg identifiserte i 2004 36 områder langs kysten som i første omgang vurderes i arbeidet med marint vern. Det er fortsatt faggrunnlaget og anbefalingene fra det tverrsektorielle rådgivende utvalget som danner utgangspunkt for arbeidet med marine verneområder. De tre første marine verneområdene ble opprettet i 2013: Framvaren i Vest-Agder, Tautrøydden i Nord-Trøndelag og Saltstraumen i Nordland.

Det pågår nå arbeid i ulike stadier med verneprosess for 18 områder som er foreslått som marine verne-

områder: Rauøyfjorden i Østfold; Transekt Skagerrak i Aust-Agder; Jærkysten i Rogaland; Lurefjorden og Lindåspollene, Ytre Hardangerfjord og Korsfjorden i Hordaland; Rødberg og Gaulosen i Sør-Trøndelag; Skarnsundet og Borgenfjorden i Nord-Trøndelag; Nordfjorden i Rødøy, Vistenfjorden, Kaldvåg fjorden og Innhavet og Karlsøyvær i Nordland; Ytre Karlsøy, Rystraumen og Rossfjordstraumen i Troms; Loppahavet i Finnmark.

Disse sakene er på ulike stadier i verneprosessen. Ingen av disse 18 har kommet til behandling i Klima- og miljødepartementet på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 225

Innlevert 18. november 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 25. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan ledelsen i Vestre Viken HF, Helse Sør Øst og regjeringen forsikre om at prosjekt "nytt sykehus i Drammen" planlegges for riktig størrelse til å kunne møte en realistisk befolkningsutvikling, sykdomsbilde m.m. og vil prosjektet bli oppskalert dersom forutsetningene i prosjektmandatet fra juli 2015 viser seg å ikke være tilstrekkelige?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument nr. 15:1319 (2014-2015), skriftlig spørsmål innlevert 18.08.2015, senere besvart av helse- og omsorgsminister Bent Høie hvor undertegnede spør om det er kortsiktige, økonomiske hensyn i Helse Sør Øst eller pasientbehovet som er årsaken til at Vestre Viken er pålagt å planlegge for et sykehus med en økonomisk ramme som er kuttet med 20 prosent. I svaret fra statsråden, svares det ikke på spørsmålet.

Jeg er gjort kjent med at arbeidet i prosjektgruppen nå viser at konsekvensene av et nedskalert mandat, vil føre til at flere planlagte funksjoner fjernes fra det nye sykehuset, de polikliniske arealene må justeres ned og at fleksibiliteten for evt. nye pasientbehov vil bli svært begrenset (uten nye utvidelser senere). Det foregår også en diskusjon om romplanen i det nye sykehuset skal bygge på erfaringene fra sykehuset Østfold. Jeg ber statsråden også besvare hvorvidt det er hensiktsmessig å basere erfaringene på et nytt sykehus i Drammen på et nytt sykehus i Østfold som kun har vært i drift i kort

tid og derfor ikke tilstrekkelig evaluert. Det er positivt med gjenbruk av kunnskap, men det kan være behov for at kunnskapen som gjenbrukes først har blitt testet i den daglige driftssituasjonen ved et sykehus.

Svar:

Helse Sør-Øst har opplyst at dimensjoneringen av nytt sykehus i Drammen er utført med basis i de fremskrivings- og beregningstekniske parameterne som benyttes for sykehusplanlegging i Norge og Norden, og de forutsatte kapasitetene ligger ikke lavere enn sammenlignbare prosjekter eller helseforetak. Konkret har jeg fått opplyst at i befolkningsutviklingen frem til 2030, er det lagt til grunn middels vekst i SSBs prognose (MMMM) for framskrivning av aktivitet for hvert av fagområdene, somatikk, TSB, psykisk helsevern voksne og barn og unge. Drammen sykehus er både lokal- og områdesykehus i dag, som også er en forutsetning for det nye sykehuset. Samtidig må kapasiteten i nytt sykehus i Drammen sees i sammenheng med kapasiteten ved de øvrige sykehusene i Vestre Viken HF. Den totale kapasiteten i Vestre Viken HF inkluderer Kongsberg, Bærum og Ringerike sykehus.

Gjennom etablering av Sykehusbygg har jeg gitt klare forventninger om gjenbruk av løsninger og erfaringsoverføringer mellom sykehusprosjekter. Jeg vet også at Helse Sør-Øst siden nytt østfoldsykehus ble vedtatt gjennomført i juni 2009 har hatt som en klar forutsetning om søke å gjenbruke mest mulig av konsepter, løsninger og ressurser dette prosjektet til neste prosjekt. Veileder for tidligfaseplanlegging i sykehusprosjekter forutsetter at det skal utvikles minst to al-

ternative løsninger i konseptfasen som skal sammenlignes etter bestemte kriterier. Ett av alternativene for nytt sykehus i Drammen er derfor utarbeidet med basis i nytt østfoldsykehus. De to alternative løsningene

vil sammen med "null-alternativet" bli vurdert våren 2016.

SPØRSMÅL NR. 226

Innlevert 18. november 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 25. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Bergen Filharmoniske Orkester feirer i år 250 år, og regnes som et av verdens eldste symfoniorkestre. Kvalitetsmessig bedømmes de blant flere kritikere internasjonalt til å være blant Europas fremste, og Nordens mest produktive cd-innspillende orkester. Ved 220 års jubileet ble de styrket med 5 stillinger. De mangler 4 stillinger for å bli et komplett symfoniorkester på 105. Oslo-filharmonien har 108 stillinger.

Hva er begrunnelsen for at disse to nasjonale symfoniorkestre blir behandlet så ulikt?»

BEGRUNNELSE:

Bergen Filharmoniske orkester (BFO) når i dag bredere ut enn noen gang. I tillegg til ukentlige konserter i Grieghallen, turnevirksomhet på Vestlandet og de siste fire årene fem internasjonale turneer med konserter i Royal Albert Hall, Concertgebouw i Amsterdam, Usher Hall i Edinburgh samt Italia og Sverige.

De har et omfattende formidlingsarbeid for barn, unge og studenter samt prosjekter for demente. I jubileumsåret har det vært en digital satsing og den viktigste er en gratis strømmetjeneste i høykvalitets lyd og bilde, digitalkonserter.no. Nyvinningen er finansiert av Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

BFO har gjennom hele sin levetid vært med å fremme ny og norsk musikk. Gjennom OPUS 250, som trolig er det største bestillingsprogram av et norsk orkester noensinne, er det bestilt over 20 nye verk, hvorav 15 av norske komponister. Fire av disse er utgitt på cd med solister fra orkesteret.

BFU har siden 2012 utgitt 28 cd som har vært med å gi orkesteret mye oppmerksomhet internasjonalt.

BFO har også i år etablert sitt eget ungdomssymfoniorkester, BFUng.

Edward Gardner overtar i år som ny sjefsdirigent etter Andrew Litton. Gardner har vært musikk-sjef ved English National Opera og regnes som en av de ledende dirigenter for sin generasjon.

BFO har i dag 101 musikerstillinger og det gjenstår 4 stryker-stillinger for å bli et komplett symfoniorkester. Disse stillingene er nødvendig for å videreutvikle den kunstneriske kvaliteten og utvide mangfoldet i produksjonen. Oslo-filharmonien er et annet nasjonalt symfoniorkester, men de har 108 stillinger. Det finnes ingen saklig grunn for at de to orkestrene skal være besetningsmessig så forskjellige.

Musikkselskapet har i perioden 2012-2017 skaffet til veie over 50 mill. kr. fra ulike mesener og sponsorer. Midlene er øremerket viktige kunstneriske prosjekt i forbindelse med jubileet.

Svar:

Stiftelsen Harmonien - Bergen Filharmoniske Orkester er en av to nasjonale institusjoner på kapittel 323 Musikkformål, post 70. Som nasjonal institusjon dekker staten hele det offentlige tilskuddet til orkesteret.

Det har i en årrekke vært en generell profesjonalisering og styrking av orkesterfeltet. Økte tilskudd er gitt for å utvide orkestrene med flere musikere, økt husleietilskudd, samt frie midler for å styrke produksjon, formidling og etterspørsel av musikk. Orkestrene har hatt ulike innretninger på sine satsinger. Noen har prioritert å nå full symfonisk besetning, andre å få riktig balanse i besetningen. Det er tatt hensyn til de ulike orkestrenes muligheter, eksisterende miljø og behov i de ulike oppbyggingsmodellene.

I Bergen Filharmoniske Orkestres budsjettsoknad for 2016 og i alle budsjettsoknadene tilbake til 2009 har orkesteret prioritert midler til kunstnerisk videreutvikling og spisset kunstnerisk nivå foran utbygging av orkesteret. Orkesteret har satset på kunstnerisk utvikling gjennom høyning av nivå på dirigenter, solister, innspillinger, turneer og internasjonal tilstedeværelse, noe de i perioden også har hatt suksess med. Bergen Filharmoniske Orkester er nå ett av landets fremste orkestre og er anerkjent også i internasjonal sammenheng.

Jeg er opptatt av at institusjonene skal kunne innrette sin virksomhet etter egne prioriteringer slik de kommer til syne i budsjettsoknadene til departementet. Enhver budsjettsoknad vurderes isolert knyttet opp til

den enkelte virksomhetens behov. Det er ingen automatisk likebehandling i prioriteringer mellom virksomhetene.

SPØRSMÅL NR. 227

Innlevert 18. november 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 25. november 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Når vil regjeringa svare på sivilsamfunnsorganisasjonane sine 2015-søknader om midlar under kapittelpost 164.72, Utvikling og nedrusting?»

GRUNNGJEVING:

Midlar frå kapittelpost 164.72 på Statsbudsjettet, Utvikling og nedrusting, har gjennom fleire år vore eit viktig bidrag til sivilsamfunnet si innsats for å informere om atomvåpen sine humanitære konsekvensar og behovet for eit internasjonalt forbod. Ei rekkje sentrale, internasjonale sivilsamfunnsaktørar innan arbeid med kjernefysisk nedrusting, som International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN), International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW), Article 36, Reaching Critical Will og Norsk Folkehjelp, har likevel per 13. november 2015 fortsatt ikkje fått svar frå Utanriksdepartementet på sine søknader om midlar utlyst i 2015.

Svar:

For 2015 er det forplikta og utbetalt 50 millionar kroner under tilskotsordninga «Utvikling og nedrustning». Dette omfattar mellom anna støtte til sivilsamfunnet sin innsats for å informere om atomvåpen sine humanitære konsekvensar og deira innsats for avskaffing av atomvåpen.

Nysalderinga vart behandla i statsråd 20. november. På grunn av auka utgifter til nyankomne asylsøkarar på 1,7 milliardar har det vore behov for inndekning. Av tilleggsbehovet er 608 millionar kroner foreslått finansiert ved auke i bistandsramma, resterande beløp ved omfordeling av om lag 1 milliard kroner under Utanriksdepartementet sitt budsjett. Av dette er det foreslått ein reduksjon på 34,5 millionar kroner på post 164.72. Forslaget medfører mellom anna at det ikkje kan setjast i verk nye tiltak innanfor nedrustnings-ikkje-spreiings- og fredelig bruk-feltet utover det som er forplikta og igangsett.

SPØRSMÅL NR. 228

Innlevert 18. november 2015 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 26. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kva gjer Politiets utlendingsenhet (PU) for å identifisere moglege ofre for menneskehandel blant dei som er aktuelle for uttransportering, og korleis samarbeider PU med politidistrikta for sikre at ofre for menneskehandel får den oppfølginga og bistanden dei etter nasjonalt og internasjonalt regelverk skal ha?»

Svar:

For PU er det å identifisere mulig ofre for menneskehandel en svært viktig oppgave slik at disse sakene blir behandlet i tråd med internasjonalt og nasjonalt regelverk. Dette gjelder alle trinn av saksbehandlingen. Når det gjelder asylregistreringen, har PU et eget tiltaks-kort som i detalj beskriver hva saksbehandler skal gjøre

re i saker hvor det foreligger indikasjoner på at utlendingen kan være et mulig offer for menneskehandel. Rutinene redegjør bl.a. for informasjonsinnhenting i registreringsfasen og ulike varslinger som da skal finne sted. Det er også etablert en ordning med kontaktpersoner internt i politiet. Utlendingen gis videre tilbud om hjelp, og får også kontaklinformasjon til frivillig organisasjoner og lokalt politi.

Det er ikke uvanlig at opplysningene om mulig offer for menneskehandel fremkommer sent i saksgangen, for eksempel i nær tilknytning til en utsendelse fra riket. Også i disse tilfellene er det viktig for PU at det foretas en informasjonsinnhenting. Særlig gjelder dette om opplysningene fremstår som helt nye, og ikke tidligere synes å ha vært vurdert i en utlendings- eller straffesak. Forut for alle utsendelser gjennomfører PU en ganske omfattende informasjonsinnhenting, særlig for å avdekke ulike risikofaktorer. Det tas sikte på også å fange opp opplysninger som relaterer seg til om vedkommende kan ha vært et offer for menneskehandel, bl.a.:

- Alle opplysningene i utlendingssaken ses på (asylregistreringskjema, intervju hos UDI, de ulike vedtakene i saken, klagen, omgjøringsanmodninger, beslutninger, osv.)
- Asylmottaket ved leder eller nestleder kontaktes med spørsmål om utlendingens adferd der og om vedkommende fortsatt bor der
- Dersom utlendingen bor privat, kontaktes tidligere mottak for innhenting av opplysninger om utlendingens adferd
- Kriminalomsorgen kontaktes om utlendingen soner dom og bes uttale seg om utlendingens adferd

- Søk i alle aktuelle registre, bl.a. strasak, SSP, PO, Indicia og ElysII.

Det er ikke PUs oppgave å ta stilling til troverdigheten av de nye opplysningene. PUs oppgave er å sørge for at opplysningene videreformidles til rett adressat. Dette vil være UDI eller UNE om opplysningene relaterer seg til et beskyttelsesbehov ved retur.

Om utlendingen ønsker hjelp i Norge, kan det gis oppholdstillatelse i en refleksjonsperiode etter utlendingsforskriften § 8-3. I slike tilfeller vil PU videreformidle opplysningene til ansvarlig politidistrikt slik at søknaden blir registrert, og deretter ha kontakt med UDI vedrørende den videre saksbehandlingen av saken og utfallet av den. Dersom det er grunnlag for å opprette en straffesak i Norge på bakgrunn av opplysningene, eller utlendingen selv ønsker det, blir dette videreformidlet til ansvarlig politidistrikt som må følge opp straffesaken. En politianmeldelse kan også kombineres med en søknad om refleksjon.

Nye opplysninger om at en utlending som er planlagt uttransportert kan være et offer for menneskehandel medfører ikke alltid at utreisen kanselleres. PU vil imidlertid først gjennomføre utsendelsen når dette er klarert av den instans som er ansvarlig for å vurdere de nye opplysningene i enten utlendingssporet eller straffesakssporet. Om ikke dette kan gjøres før den planlagte utsendelsen, må utreisen enten kanselleres eller utsettes noe.

I slike situasjoner blir det også vurdert om det er nødvendig å bruke tvangsmidler etter utlendingsloven, herunder fengsling eller pålegg om meldeplikt/bestemt oppholdssted.

SPØRSMÅL NR. 229

Innlevert 18. november 2015 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 24. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kva er årsaka til at kvinner i prostitusjon må oppgi bustadsadresse dersom dei vil anmelde t.d. ran, vald eller overgrep, og ser statsråden at ein slik praksis kan være til hinder for at politiet klarer å oppklare og avverge nye kriminelle handlingar?»

GRUNNGJEVING:

Mange kvinner i prostitusjon lev ilag med andre kvinner i same situasjon, der somme kan ha opphaldsløyve,

andre ikkje. Det er difor krevjande for mange å oppgi bustadsadresse til politiet når dei vil anmelde overgrep, av di somme frykter at politiet då vil hente og sende ut kvinner utan opphaldsløyve som bur på same adresse. Kvinnene risikerer òg å verte kasta ut dersom bustaden kan knytast til hallikverksemd. Det gjer at somme prostituerte ikkje tør melde vald og overgrep til politiet, noko som gjer at dei kan oppleve at dei ikkje har reelt høve til å få hjelp frå politiet i slike situasjonar. Då kan dei verte svært sårbare for ran, vald og overgrep.

Svar:

Alle som melder straffbare handlingar må oppgje namn og bustad og må vidare godta at politiet kan ha relevante og inngåande spørsmål om livet deira. Dette kan føre til at nokon unnlet å melde straffbare handlingar når dei har noko dei ynskjer å halde skjult for politiet. Manglande samarbeid frå fornærma gjer at mange straffbare handlingar ikkje vert melde eller at saka må leggest bort.

Utanlandske statsborgarar må vera innstilt på at politiet undersøker grunnlaget for opphaldet deira i Norge om dei er blanda inn i ein straffesak, enten som meldar eller som fornærma.

Utanlandske kvinner i prostitusjon blir i noen tilfeller utsett for vald og truslar. Om dei melder straffbare handlingar skal dei behandlast av politiet på same måte som andre.

Politiet er sett til å handheve halliklovgevinga, straffebodet mot menneskehandel og forbodet mot

kjøp av sex. Regelverket er basert på at lovgjevar ser på prostitusjon som eit uønska fenomen, og det er ønskeleg å stoppa alle former for organisering av verksemda. Politiet sine oppgåver i møte med mennesker i prostitusjon er difor samansette og krevande.

Som eit førebyggjande tiltak mot etablering av bordell dreve av utanlandske menneskehandlarar, handhever til dømes politiet i Oslo straffelova sitt forbod mot å leige ut lokal til bruk i prostitusjon. Personar som driv prostitusjonsverksemd fra leigde leiligheter risikerer å bli oppsagt, sidan utleigar kan pådra seg straffeansvar utifrå gjeldande lovverk.

Det er beklageleg om personar av frykt for politiet sine reaksjonar unnlet å melde straffbare handlingar dei vert utsett for. Hjelpetiltak som driv oppsøkande teneste har ei viktig oppgåve i å gje råd til utanlandske personar i prostitusjon som kan bidra til at dei som har utsette dei for vald blir straffa.

SPØRSMÅL NR. 230

Innlevert 18. november 2015 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 25. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Med disse henvendelsene til ambassadene som utgangspunkt, hvorfor avviser statsråden å regne ut forslaget til kulturbudsjett for 2016 som andel av det totale statsbudsjettet, slik statsråden har gjort i svar på spørsmål nr. 228 fra finanskomiteen?»

BEGRUNNELSE:

Det fremkommer i Dagsavisen 9.11.15 at statsråden har henvendt seg til en rekke ambassader for å fremskaffe informasjon om hvordan bevilgningene over statsbudsjettene til kulturformål har utviklet seg de senere år. Av svarene fremkommer det eksempelvis at i Danmark utgjør kulturbudsjettet 1 % av statsbudsjettet, mens det fra Tyskland refereres til at kulturbudsjettet utgjorde 1,69 % av statsbudsjettet i 2011. Det er tydelig at det for de fleste gir mer mening å redegjøre for kulturbudsjettet som andel av det totale statsbudsjettet, da det gir et bedre bilde på hvor høyt kultur prioriteres enn det å redegjøre for totalstørrelsen på kulturbudsjettet.

Svar:

Henvendelsene til ambassadene var et ledd i forberedelsene av kulturministerens åpningstale på Norsk kulturråds årskonferanse 4. november 2015. Bakgrunnen var tilsvarende henvendelser til utvalgte ambassader i 2013, som bekreftet at finanskrisen hadde ført til kutt i kulturbudsjettene i mange europeiske land. Kulturdepartementet ønsket nå å innhente informasjon for å kunne gi et oppdatert bilde av den europeiske situasjonen i dag – i kjølvannet av finanskrisen.

Spørsmål om utviklingen i kulturbudsjettene skulle sammen med flere andre spørsmål, herunder om kulturbevilgningenes prosentandel av det totale statsbudsjettet, gi et sammenligningsgrunnlag med opplysningene som ble innhentet på nyåret i 2013. Hensikten var denne gang ikke å benytte informasjonen til å sammenligne prosentandelen til kultur mellom landene, men å belyse utviklingen i Europa de siste årene. Svarene fra ambassadene bekrefter ellers at det ikke eksisterer noen enhetlig metode for å sammenligne kulturbudsjettenes prosentandeler av de totale statsbudsjettene mellom de ulike landene. Selv om enkelte av landene har oppgitt et slikt prosenttall, framgår det tydelig at beregningsgrunnlaget er ulikt.

Tilsvarende var tilfelle da den forrige regjeringen gjorde beregninger av kulturbevilgningene under "kulturløftet". Mens den i sin første periode hovedsakelig begrenset beregningsgrunnlaget til å omfatte bevilgningene på Kulturdepartementets budsjett, utvidet den etter hvert definisjonen av kulturløftet til å omhandle bevilgninger til kulturformål på opptil åtte andre departementers budsjetter. Ettersom kulturløftet var såpass vidt definert og stadig endret underveis, foreligger det heller ikke noe reelt sammenligningsgrunnlag med nåværende tall. Det er mange tiltak på statsbudsjettet som kunne vært definert som kulturformål og som på den måten kan gi 1 prosent. Etter min vurdering er dette en lite meningsfull måte å føre kulturpolitikk på.

Jeg mener videre at 1-prosentmålet legger for ensidig vekt på å nå en kvantitativ størrelse på kulturbudsjettet og offentlig finansiering av kulturlivet. Jeg er opptatt av å tilstrebe kvalitet og fornuftig ressursbruk i kulturpolitikken. Kulturutredningen 2014 (Enger-utvalget) peker nettopp på at kunstfeltet lenge har vært orientert mot offentlige midler, og at økt kommersiell kunst- og kulturproduksjon vil gi kunstnere og kulturutøvere bedre levevilkår og møte etterspørsel etter kunst- og kulturprodukter. Flere finansieringskilder gir samtidig økt mangfold og større uavhengighet fra offentlige myndigheter.

Den nåværende regjeringen har derfor lagt andre mål til grunn for kulturpolitikken. Offentlig støtte utgjør viktige investeringer i ny og annerledes tenkning som utvikler og beriker samfunnet vårt. Samtidig er det vesentlig å anerkjenne det bidraget private har ytt og yter til norsk kulturliv. Vi ønsker å legge til rette for at kulturlivet skal få et bredere finansieringsgrunnlag. Det bidrar til maktspredning, og til å gi et rikere og mer mangfoldig kulturliv. 1-prosentmålet er i denne sammenhengen ikke en relevant innfallsvinkel og beregningen av det er følgelig ikke en del av vår kulturpolitikk.

Regjeringen vil styrke og videreutvikle gaveforsterkningsordninger og skatteinsentiver som kan utløse mer privat kapital i kulturlivet. Regjeringen ser samtidig at markedet ikke alene kan sørge for den bredde, kvalitet, og mulighet til deltagelse innbyggerne i det moderne Norge vil ha. Disse begrensningene blir tydelige i et lite marked som det norske er. Regjeringen legger derfor også i årene som kommer opp til en vesentlig statlig deltagelse i finansieringen av kulturlivet, og vil fortsatt bidra til å opprettholde viktige kulturtilbud som ikke kan klare seg uten offentlig støtte.

SPØRSMÅL NR. 231

Innlevert 18. november 2015 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 25. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden for at støtten til norsk amatørteater ikke blir skadelidende som følge av avvikling av Norsk teaterråd og hvilke planer har statsråden for framtidig struktur og støtteordninger?»

BEGRUNNELSE:

Norsk teaterråd er avviklet og amatørteaterbevegelsen er i en omstillingsfase når det gjelder framtidig struktur og støtteordninger.

Svar:

Jeg er opptatt av å sikre gode rammevilkår for den viktige og mangfoldige aktiviteten som drives i amatørteaterfeltet. Det har også vært viktig for meg å sikre at aktiviteten i feltet ikke skulle bli skadelidende som

følge av de grep vi har vært nødt til å ta som følge av uregelmessighetene som har blitt avdekket i det tidligere Norsk teaterråd.

For å sikre opprettholdelse av aktiviteten i feltet i denne uavklarte perioden fikk Norsk kulturråd midlertidig ansvar for fordelingen av driftsmidler til amatørteaterorganisasjoner og tilskuddsmidler til historiske spill. Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) fikk i en overgangsperiode ansvaret for deling av midler til Frifond teater.

I mars 2015 ble aktivitetsmidlene til amatørteaterfeltet utlyst for en 3-årsperiode, nettopp for å sikre fortsatt aktivitet og utvikling i feltet. Midlene ble fordelt mellom to søkergrupperinger, Teateralliansen (Norges Ungdomslag, Frilynt Norge, Studieforbundet kultur og tradisjon og Norsk Amatørteaterforbund) og SceneFolk! (Hålogaland Amatørteaterselskap, Buskerud Teater, Vestlandske Teatersenter og Norsk Revyfaglig Senter). Dette er erfarne og godt etablerte aktører som

nå ivaretar hver sine oppgaver og funksjoner i amatørteaterfeltet.

Jeg registrerer at de to aktørene som har mottatt aktivitetsmidler i 2015 har gått løs på utfordringene med stort positivt engasjement og vilje til å skape ny aktivitet og gode rammevilkår for amatørteater i hele landet. Jeg har tillit til at Teateralliansen og SceneFolk!

i samarbeid vil bygge nye strukturer og etablere hensiktsmessige støtteordninger som sikrer det viktige arbeidet i amatørteaterfeltet i tiden som kommer.

Kulturdepartementet vil følge utviklingen i amatørteaterfeltet tett i tiden som kommer, og tar sikte på å evaluere den nye innretningen etter tre år.

SPØRSMÅL NR. 232

Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 26. november 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Panama disease», en svært alvorlig og smittsom banansykdom, kan nå være i ferd med å true hele Mosambiks bananproduksjon for lang tid framover. Sykdommen startet ved Matanuska-plantasjen, hvor Norfund er 1/3 eier. Det har dermed gått inn kapital til denne plantasjonen over det norske bistandsbudsjettet.

Hva mener utenriksministeren norske myndigheter kan og bør gjøre i den alvorlige situasjonen?»

BEGRUNNELSE:

"Panama disease" ble først oppdaget for to år siden ved Matanuska-plantasjen i Monapo, og har nå blitt spredd til andre plantasjoner.

Departementet for landbruk og matsikkerhet i Mosambik innførte 12. oktober i år tiltak for å prøve å begrense spredningen av sykdommen.

Man frykter at om man ikke klarer å utrydde sykdommen nå, så kan den gjøre ubotelig skade for lang tid og redusere Mosambiks eksportinntekter betydelig.

Man frykter at kostnaden for Mosambik, som følge av denne banansykdommen, vil langt overstige verdien av Norfunds investeringer i landet. Det er derfor svært viktig å få gjennomført vellykkede tiltak for å stoppe spredningen av denne banan-sykdommen nå.

Svar:

Norfund er et særlovselskap. Det er styret i Norfund som er ansvarlig for selskapets investeringer. Norfund skal bidra til addisjonalitet og investere med forhøyet risiko for å tiltrekke kommersielle aktører som ellers ikke ville investert i utviklingsland.

Norfund har informert Utenriksdepartementet om at de har gjennomgått status for Matanuska-prosjektet. Alle alternativer for videre drift er nøye vurdert og drøftet med majoritetsseier, Rift Vally (RVH). Det er identifisert to reelle alternativer for videre drift, enten å introdusere en resistent banantype eller å gradvis gå over til andre planter.

Norfund har ment at det vil være minst risikabelt å utfase bananproduksjonen og gå over til nye produkter. Rift Vally (RVH) ønsker imidlertid å introdusere en resistent banantype. Fordi plantasjonen trenger en entydig og klar strategi i denne vanskelige perioden, har Norfund besluttet å selge seg ut av prosjektet og å la majoritetsseier fortsette driften av selskapet.

Norfund fremholder at fra sykdommen ble oppdaget i 2013 og frem til i dag har Matanuskas eiere og ledelse gjennomført en rekke tiltak for å forhindre videre spredning av sykdommen. Utenriksdepartementet har bedt Norfund om å bli holdt løpende orientert om utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 233**Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås****Besvart 27. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«NRK Hordaland meldte 16.11.15 at Avinor nylig har sendt ut brev til alle som har drosjeløyve i Hordaland og Rogaland, hvor man krever at dem som kjører drosje skal underskrive en avtale om nytt taxisystem dersom de i framtiden skal hente passasjerer på Flesland og Sola flyplasser. Avinor-utspillet har skapt til dels skarpe reaksjoner fra taxinæringen.

Støtter statsråden Avinors strategi i denne sammenhengen?»

BEGRUNNELSE:

Det omtalte systemet kritiseres av Norges Taxiforbund, som har gått ut og fraråder sine medlemmer å underskrive avtalen, selv når dette innebærer økonomisk tap for den enkelte.

Det synes innlysende at det foreslåtte systemet på Flesland og Sola flyplasser bryter med etablert praksis og innarbeidete konvensjoner av stor betydning for taxinæringa.

Man kan innvende mot Avinors system at det kan innebære forskjellsbehandling og misbruk av dominerende stilling som flyplassseier.

Svar:

Avinor har ansvar for å tilrettelegge for en effektiv og sikker trafikkavvikling for taxi og annen kollektivtransport ved lufthavnene. Ved noen lufthavner er det derfor etablert venteplasser, oppholdsrom og systemer for køstyring. Avinors har ansvar for å vurdere hvilke tiltak som er nødvendig å gjennomføre på de enkelte lufthavnene. Det er tidligere innført taxisystemer på lufthavnene i Oslo, Trondheim, Bodø og Tromsø.

Stortinget har lagt til grunn at Avinor skal være selvfinansierende, og det er derfor etablert praksis at kostnader ved taxisystemer finansieres ved avtaler med brukerne om å betale et vederlag som skal dekke Avinors kostnader. Avinor skal ikke tjene penger på ordningen. Jeg viser til at prinsippene for dette ble avklart i brev til Norges Taxiforbund datert 11.10.2006 fra daværende samferdselsminister Liv Signe Navarsete.

Avinor har nå valgt å etablere taxisystemer i Bergen, Stavanger og Kristiansand, og har foreslått at kostnader ved dette finansieres i tråd med etablert praksis.

SPØRSMÅL NR. 234**Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Laila Marie Reiertsen****Besvart 30. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan ser statsråden på at pasienter som ønsker å gå til en valgfri lege blir straffet økonomisk fordi de ikke har fastlegeavtale med kommunen, og vil statsråden foreta seg noe ovenfor denne gruppen?»

BEGRUNNELSE:

Endringer i aldersgrensen for å arbeide ble endret 1. juli 2015 (72 år). En fastlege som ble 70 før denne endringen ble gjort, fikk oppsigelse som fastlege. Men allikevel beholder han sitt kontor. Og mange av sine pasienter ønsker fremdeles å bruke han som sin lege. Utfordringen er at disse må betale mye mer enn andre

pasienter som går til en som har en fastlegehjemmelavtale med kommunen. Dette fordi denne legen ikke får refusjon for konsultasjoner og resepter for sine pasienter. Da blir det pasientene som blir belastet. Noe som kanskje ikke er ønsket.

Svar:

Kommunen fikk med innføringen av kommunehelsetjenesteloven i 1984 et ansvar for den kommunale allmennlegetjenesten (senere omgjort til fastlegeordning). Det ble fra dette tidspunktet innført et krav om avtale med kommunen for å kunne få driftstilskudd. Per 1. juli 1998 ble det også innført et krav om å ha kommunal avtale for å kunne utløse refusjoner fra fol-

ketrygden. Kommunens ansvar når det gjelder å sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til de som oppholder seg i kommunen ble videreført og presisert i ny helse- og omsorgstjenestelov.

Regelverket fastsetter at en fastlegeavtale opphører uten oppsigelse når legen fyller 70 år. Dersom legen etter fylte 70 år fortsatt ønsker å praktisere som fastlege, må kommunen samtykke til dette. Når legen fyller 75 år er det ikke mulighet for en slik individuell tilpassning.

Jeg har forståelse for at det kan oppleves som et savn å ikke kunne gå til sin tidligere fastlege når den-nes avtale opphører, og at det føles økonomisk urettferdig å betale mer for å fortsette og benytte sin tidligere

fastlege. Jeg mener samtidig det er viktig at offentlig finansiering styres inn mot de prioriterte pasient- og brukergruppene. For å få til dette er det viktig at kommunen beholder ansvaret for å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester til de som oppholder seg i kommunen. Det å gjøre endringer i regelverket som åpner for at pasienter hos en tidligere fastlege uten avtale også skal få refundert sine utgifter fra folketrygden, vil uthule kommunens ansvar på en uheldig måte. Fremfor å gi en generell adgang for leger uten avtale mulighet til å utløse refusjoner, vil jeg prioritere arbeidet med å legge til rette for fortsatt god fastlegedekning i alle landets kommuner.

SPØRSMÅL NR. 235

Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Svein Abrahamsen

Besvart 27. november 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil statsråden gjennomgå regelverket for tildeling av bostøtte til personer som deler bolig, og sikre like rettigheter for personer som deler privat bolig som for personer som deler kommunal bolig?»

BEGRUNNELSE:

Med økende antall asylsøkere er det viktig med rask bosetting, og det er derfor viktig at regelverket ikke legger hinder for dette. For kommunene er det videre viktig at man i større grad kan benytte boliger i det private boligmarkedet som ledd i bosettingen.

Etter det undertegnede er gjort kjent med, er det i gjeldende regelverk en forskjellsbehandling av personer som ønsker å bo sammen i henholdsvis kommunal og privat bolig.

To personer som ønsker å dele kommunal bolig eller bolig kommunen disponerer, får beregnet bostøtte med grunnlag i sine individuelle inntekter og utgifter. Dersom to personer som ikke er samboere eller gift, ønsker å dele en privat bolig og i den forbindelse søker bostøtte vil inntektene imidlertid slås sammen. Terskelen for å få bostøtte når to deler privat bolig blir med dette betydelig høyere enn når to personer deler en kommunal bolig.

Med dette vil det for personer som kvalifiserer til bostøtte være mer gunstig å dele en kommunal bolig enn en privat bolig. Færre ønsker derfor å velge privat

bolig og det blir vanskeligere å få til nødvendig sirkulasjon i de kommunale boligene.

Svar:

Bostøtte beregnes på grunnlag av husstandens samlede inntekter og boutgifter. Både de som faktisk bor i boligen og de som er registrerte i folkeregisteret som bosatte på adressen, blir regnet med i husstanden. Personer som bor i bokollektiver i dag vil som hovedregel få beregnet bostøtte fra hele husstandens samlede inntekt. Denne regelen forskjellsbehandler ikke mellom personer som bor sammen i kommunal og privat bolig.

Det er på generelt grunnlag ikke hensiktsmessig at alle bostøttemottakere skal få beregnet bostøtten på grunnlag av sin individuelle inntekt og boutgifter, siden husstandens samlede inntekt har betydning for søkerens evne til å betale boutgiftene.

Bostøttelovens § 5 gjør imidlertid et unntak dersom kommunen har vedtatt tildeling av utleieboliger til helse- og sosialformål, og boligene dessuten er organiserte som bofellesskap eller liknende. Unntaket gjelder dermed ikke alle som deler en kommunal bolig. Unntaket er knyttet til kravene som stilles til boligen, og åpner for at personer som bor i slike bokollektiv vil kunne få bostøtte beregnet på grunnlag av sin individuelle inntekt og boutgift.

KMD er i et anmodningsvedtak fra Stortinget 17. juni bedt om å foreta en utredning av om bostøtteordningen bør gjøres gjeldende for personer bosatt i bokol-

lektiver. Spørsmålet fra anmodningsvedtaket utredes i dag og KMD vil komme tilbake med svar på dette.

Regjeringen ønsker at bostøtten i størst mulig grad skal likebehandle søkere. Derfor har vi foreslått å har-

monisere dekningsgraden for beboere i kommunale utleieboliger og andre mottakere fullstendig fra og med 2016.

SPØRSMÅL NR. 236

Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 24. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre vernet til trafikkbetjenter som ikke lenger har et særskilt vern etter den nye straffeloven, og vil statsråden vurdere hvorvidt det er behov for å inkludere flere yrkesgrupper enn det som i dag er gjeldene rett i straffelovens § 286?»

Svar:

Den alminnelige strafferettslige beskyttelsen mot henholdsvis kroppskrenkelser og trusler er fastsatt i straffeloven §§ 271 og 263. Bestemmelsene verner alle personer og yrkesgrupper, herunder trafikkbetjenter. Straffeloven gir i tillegg enkelte yrkesgrupper et særskilt vern, i den forstand at vold eller trusler mot slike yrkesgrupper skal anses mer alvorlig enn i andre tilfeller.

De opphevede bestemmelsene i straffeloven 1902 §§ 127 og 128 omfattet alle offentlige tjenestemenn. Bestemmelsene vernet ikke personer ansatt i privat virksomhet, selv om disse kunne tilhøre en tilsvarende yrkesgruppe, utføre like oppgaver og være like utsatt for krenkelser, som deres kolleger i offentlig sektor. I dag kan det være tilfeldig om en virksomhet utøves i privat eller offentlig regi, og mange oppgaver som tidligere ble utført av det offentlige utføres nå av private aktører. Et ulikt strafferettslig vern begrunnet i om yrkesutøveren var ansatt i privat eller offentlig virksomhet, fremsto derfor både urimelig og svakt begrunnet. Et illustrerende eksempel er kollektivtransport, hvor det strafferettslige vernet for eksempel billettkontrollører var avhengig av om hva slags virksomhet som sto for transporten.

I den nye straffeloven § 155 er kretsen av særskilt beskyttede offentlige tjenestemenn snevret inn til dem som «utøver offentlig myndighet». I hvilken utstrekning offentlig ansatte trafikkbetjenter er vernet av denne bestemmelsen, må avklares i rettspraksis. Dersom slike trafikkbetjenter kan anses for å utøve offentlig

myndighet etter vegtrafikkloven med tilhørende forskrifter, vil de etter ordlyden kunne være omfattet.

I tillegg er enkelte andre yrkesgrupper gitt et særskilt vern mot trusler (straffeloven § 265) og vold (straffeloven § 286), uavhengig av om yrkesutøvelsen skjer i en privat eller i en offentlig virksomhet. Dermed vil ikke en slik ubegrunnet forskjellsbehandling som beskrevet over, lenger finne sted.

Yrkesgruppene som er omfattet av §§ 265 og 286 er helsepersonell, personer som forestår allment tilgjengelig persontransport og personer med ansvar for opplæring i skolen. Det er mange yrkesgrupper som ikke er omfattet, selv om arbeidsoppgavene de utfører ofte vil innebære utstrakt personlig kontakt med fremmede og utsette yrkesutøveren for mulige krenkelser. Dette gjelder blant annet vektere, butikkansatte, dørvakter, billettkontrollører ved kino, teater mv.

Det kan nok være delte meninger om hvilke yrkesgrupper som skal gis et særskilt vern i straffeloven. Straffeloven 2005 er nylig trådt i kraft og det er relativt kort tid siden Stortinget fikk seg forelagt spørsmålet om rekkevidden av bestemmelsene i §§ 265 og 286. Departementet kan ikke på det nåværende tidspunkt se at det er behov for en revisjon av disse bestemmelsene.

Jeg understreker likevel følgende: Yrkesgrupper som ikke er omfattet av disse bestemmelsene vil uansett – på samme måte som folk ellers – være vernet av de alminnelige bestemmelsene mot trusler og vold. Det følger dessuten av rettspraksis at det vil anses som en skjerpende omstendighet i straffutmålingen, dersom vold eller trusler rettes mot yrkesutøvere som er i en utsatt posisjon, selv om disse ikke er gitt et særskilt vern etter loven. Det samme gjelder dersom krenkelsene skjer i det offentlige rom. Generelt vil det være opp til påtalemyndigheten å vurdere om det er grunnlag for ta ut tiltale for trusler og vold mot en fornærmet som ikke omfattes av bestemmelsene som gir enkelte yrkesgrupper et særskilt vern.

SPØRSMÅL NR. 237**Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Fredrik Bjørnebekk****Besvart 25. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil statsråden følge opp initiativet fra Sarpsborg kommune om å bedre soningsforholdene ved Ravneberget fengsel og vil statsråden være positiv til en utvidelse av fengselet slik Sarpsborg kommune foreslår?»

BEGRUNNELSE:

Ravneberget fengsel er et av få kvinnefengsler i Norge og har en kapasitet på 40 plasser. Dette gjør at det soner opptil fire kvinner på samme rom. Dette forringer kvaliteten på kriminalomsorgen. Sarpsborg kommune eier fengslet og ordføreren har signalisert i brev til justiskomiteen 12.01.15 at Sarpsborg kommune er villig til å stå for investeringen forutsatt en langsiktig leieavtale med Kriminalomsorgen.

En utvidelse med 20 celler vil kreve en investering på rundt 17 millioner kroner for kommunen, og en økt leie på ca. 1,1 million kroner per år ved 30 års leie. Dette vil da gi en vesentlig bedring av soningsforholdene og økt soningskapasitet.

Svar:

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har utarbeidet en konseptvalgutredning (KVU) for straffegjennomføringskapasitet på Østlandet. Den omfatter all kapasitet i fylkene Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold. Ravneberget fengsel blir også vurdert i denne sammenheng. Utredningen skal nå gjennom kvalitetssikring (KS1) iht. regelverket for store statlige investeringer. Hva som eventuelt skal skje med Ravneberget fengsel vil jeg komme tilbake til.

SPØRSMÅL NR. 238**Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 26. november 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til samtaler med de politiske partiene på Stortinget om muligheter for å sikre rammebetingelser for kommersiell allmennkringkasting før det blir kunngjort ny avtale om status som formidlingspliktig allmennkringkaster?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har til behandling Meld. St. 38 (2014-2015) om allmennkringkasting og mediemangfold. I denne skriver regjeringen at det vil bli lyst ut ny avtale "om status som formidlingspliktig allmennkringkaster som alle interesserte aktører kan søke på", og at dette vil bli gjort "i god tid før TV2s avtale med staten går ut 31. desember 2016". TV2 uttrykte i komiteens høring om Meld. St. 38 bekymring for fremdriften i arbeidet. Arbeiderpartiet ber regjeringen ta initiativ til samtaler mellom partiene på Stortinget for å sikre mulighetene

for kommersiell allmennkringkasting med hovedsete i Bergen også i fremtiden.

Svar:

Kommersiell allmennkringkasting har en stor verdi for mediemangfoldet og har en skjerpene effekt på NRKs tilbud. Regjeringen varslet derfor i stortingsmeldingen om allmennkringkasting Meld. St. 38 (2014-2015) Open og opplyst at Kulturdepartementet, i god tid før TV 2s avtale med staten løper ut, vil kunngjøre en ny avtale om status som formidlingspliktig allmennkringkaster.

Krav om egenprodusert innhold og lokalisering i Bergen vil videreføres i en ny avtale. Hva avtalen for øvrig skal inneholde er til vurdering i departementet. Regjeringen har en god dialog med TV 2 og andre aktører om det øvrige innholdet i en ny avtale. Jeg tar sikte på å kunngjøre en ny avtale i løpet av første halvår 2016, etter Stortingets behandling av allmennkringkasting.

tingsmeldingen. Stortinget er derfor gitt anledning til å komme med innspill før det blir kunngjort en ny avtale om status som formidlingspliktig allmennkringkaster.

SPØRSMÅL NR. 239

Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 30. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden det er riktig at pasienter som er feilbehandlet ikke får beskjed om at de er feilbehandlet, med mindre den som er ansvarlig for feilen selv forteller det, og vil statsråden foreslå de nødvendige endringer for å sikre den som er utsatt for feilbehandling får rett til å få vite om det?»

BEGRUNNELSE:

NRK Sørlandet melder følgende om saken:

"I perioden fra 2003 til 2013 behandlet Fylkesmannen i Vest-Agder 12 tilsynssaker og klagelignende henvendelser mot legen."

Videre:

"Av de 70 journalene og to konkrete pasientklager som ble gjennomgått, fant Helsetilsynet at 38 pasienter ble behandlet uforsvarlig – blant dem pasienter med diabetes, gravide, pasienter med kols/astma, små barn, pasienter med høyt blodtrykk og med lavt stoffskifte."

"Helsetilsynet sier at de etter pasientrettighetsloven ikke har plikt til å gi pasienter informasjon – og at det er unntaksvis at de gjør det."

Slik saken fremstilles er det mangler i lovverket som gjør at det ikke foretas varsling, dersom dette er riktig er det en svakhet i lovverket som det bør ryddes opp i, raskest mulig.

Svar:

Stortingsrepresentanten reiser et viktig spørsmål som har et klart svar; - Pasienter skal selvfølgelig få beskjed dersom de har vært utsatt for feilbehandling.

Kommunen har etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 plikt til å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgs-

tjenester. Ansvar er både et ansvar for at nødvendige helse- og omsorgstjenester er tilgjengelige, og et ansvar for planlegging, gjennomføring, evaluering og korrigering av virksomheten, slik at tjenestenes innhold, omfang og kvalitet er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift. Ansvar for å korrigere virksomheten innebærer også at kommunen må sørge for at pasienter som har blitt utsatt for feilbehandling blir fulgt opp på forsvarlig måte. I tilfeller hvor pasientenes fastlege er fratatt autorisasjonen må for eksempel pasientene få beskjed om dette, slik at de kan få ny fastlege og at mulig feilbehandling kan rettes opp.

Kommunens informasjonsplikt til pasienter og brukere fremgår av helse- og omsorgstjenesteloven § 4-2 a. Kommunen skal sørge for at det gis slik informasjon som pasient og bruker har rett til å motta etter pasient- og brukerrettighetsloven § 3-2. Bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2014. Hensikten med bestemmelsen var nettopp å tydeliggjøre kommunens ansvar på overordnet nivå. Tilsvarende plikt gjelder for helseinstitusjoner etter spesialisthelsetjenesteloven. På side 20 i Prop. 100 L (2012-2013) Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (styrking av pasienters, brukeres og pårørendes stilling m.m.) uttales det bl.a. følgende:

"Etter departementets vurdering er det et poeng å synliggjøre informasjonsansvaret på systemnivå i helse- og omsorgstjenesten. Dette innebærer at ansvaret for å sørge for at slik informasjon gis i den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil ligge på kommunen og på helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten. Det enkelte helsepersonell har allerede i stor grad en selvstendig informasjonsplikt til pasienter ved pasientskader. En ytterligere synliggjøring og presisering av ansvar på systemnivå vil kunne bidra til at ansvaret for å gi informasjon til pasient/pårørende ikke "pulveriseres" når flere helsepersonell har vært involvert i hendelsen. Videre er det grunn til å tro at en slik plikt vil kunne bidra til at arbeidet med å sette i verk tiltak for å forhindre at lignende hendelser skjer igjen får økt oppmerksomhet fra virksomhetens ledelse og at det igjen kan bidra til at pasientsikkerheten styrkes."

Etter pasient- og brukerrettighetsloven § 3-2 har pasienter og brukere bl.a. rett til informasjon ved påført skade eller alvorlige komplikasjoner. Det skal samtidig informeres om adgangen til å søke erstatning

hos Norsk Pasientskadeerstatning, til å henvende seg til pasient- og brukerombudet og adgangen til å anmode tilsynsmyndigheten om vurdering av eventuelt pliktbrudd etter pasient- og brukerrettighetsloven.

Bestemmelsen slår også fast at dersom pasienten eller brukeren blir påført skade eller alvorlige komplikasjoner, og utfallet er uventet i forhold til påregnelig risiko, skal pasienten eller brukeren også informeres om hvilke tiltak helse- og omsorgstjenesten vil iverksette for at lignende hendelse ikke skal skje igjen.

Dersom det etter at behandlingen er avsluttet, oppdages at pasienten kan ha blitt påført betydelig skade som følge av helsehjelpen, skal pasienten om mulig informeres om dette.

Videre fremgår det at brukere skal ha den informasjon som er nødvendig for å få tilstrekkelig innsikt i tjenestetilbudet og for å kunne ivareta sine rettigheter.

Statens helsetilsyn har etter helsepersonelloven § 66 plikt til å "varsle arbeidsgiver ved advarsel, tilbakekall, frivillig avkall eller suspensjon av autorisasjon, lisens, spesialistgodkjenning eller rekvireringsrett eller begrensning av autorisasjon." Med arbeidsgiver menes også offentlig myndighet som har driftsavtale med helsepersonellet, dvs. at kommunen skal varsles når helsepersonellet er en fastlege.

Varslingsplikten gjelder også hvis helsepersonellet driver selvstendig praksis med driftsavtale, når det foreligger berettiget mistanke om at vilkårene for nevnte vedtak foreligger, og vedtaket vil få betydning for muligheten til å oppfylle driftsavtalen. Lignende bestemmelse fremgår av tilsynsloven § 2. Varslingsplikten gjelder også for fylkesmannen.

Statens helsetilsyn har videre det overordnende faglige tilsynet med helse- og omsorgstjenesten i landet og skal utøve myndighet i samsvar med det som er bestemt i lover og forskrifter, jf. tilsynsloven § 1. Det er Fylkesmannen som fører tilsyn med helse- og omsorgstjenesten i fylket. Tilsynet kan for eksempel omfatte kommunens etterlevelse av informasjonsplikten til pasienter etter helse- og omsorgstjenesteloven § 4-2 a.

Det er viktig at gjeldende regelverk er kjent, etterleves og håndheves. Helsedirektoratet gav i juli i år ut en veileder om pasienters, brukeres og nærmeste pårørendes rett til informasjon ved skade eller alvorlige komplikasjoner som utdyper regelverket. Jeg vil be Helsedirektoratet vurdere om det er behov for ytterligere tiltak for å gjøre regelverket kjent.

SPØRSMÅL NR. 240

Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 27. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Bergens Tidende skrev den 9. november om Johanne på 17 år som ikke får anledning til å reise på ferie. Johanne har behov for bistand og mottar kommunale tjenester. Hun får ikke ta med seg tjenesteytere på den planlagte ferieturen. Hadde Johanne organisert tjenestene i form av brukerstyrt personlig assistanse, kunne assistentene bistått Johanne under ferieturen.

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp denne forskjellsbehandlingen?»

BEGRUNNELSE:

Omsorgstjenestene ble innført med sosialtjenesteloven i 1991. Målsetningen var å sikre at alle i størst mulig grad skulle få ta del i dagliglivets gjøremål, noe som også gikk klart frem av sosialtjenestelovens § 4-3. Ferie ble den gang ikke regnet som en del av dagliglivets gjøremål. Mye har endret seg siden 1991. I dag er det

svært vanlig at ungdom tar billigturer både innenlands og utenfor landets grenser.

De som organiserer tjenestene i form av brukerstyrt personlig assistanse (BPA), kan ta assistenten med på ferieturer, hvis en holder seg innenfor arbeidsmiljøloven og vedtaket om tjenestenes omfang.

Det at en har rett til å ta med assistenter i en BPA-ordning, men ikke ordinære kommunale tjenesteytere, medfører en forskjellsbehandling som aldri verken er tiltenkt eller omtalt i lovverket. På samme måte som en kan ta med en assistent på ferie, kan det være rimelig at også personer som mottar tjenester på annen måte enn ved BPA, innenfor arbeidslivets reguleringer og de vedtatte timerammene, kan ta med tjenesteyter(e) på ferie. Omsorgstjenestens formål er de samme, uavhengig av hvilke tjenester som inngår som virkemidler for å realisere målsetningene.

Svar:

Helse- og omsorgstjenesteloven slår fast at kommunen skal sørge for at alle som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunen har altså et ansvar for alle som oppholder seg i kommunen, uavhengig av om de bor der eller er der i forbindelse med arbeid, studier eller feriereiser. Det er dette vi kaller oppholdsprinsippet, og det ble innført dels fordi det er et prinsipp som hindrer pasienter og brukere i å bli kasteballer mellom kommuner, og dels fordi prinsippet er enkelt å forholde seg til og å praktisere.

En konsekvens av oppholdsprinsippet er at en bruker ikke uten videre kan ta med seg innvilgede tjenester til en annen kommune, og la denne kommunen yte og finansiere tjenestene. En kommune er i utgangspunktet heller ikke forpliktet til å yte helse- og omsorgstjenester til brukere som oppholder seg i en annen kommune. En kommune er heller ikke forpliktet til å yte helse- og omsorgstjenester til personer som oppholder seg utenfor landets grenser.

Dette oppholdsprinsippet gjelder også der tjenestene er organisert som BPA. Det ligger imidlertid i BPA-ordningens natur at adgangen og muligheten til å ta med seg tjenestene i en BPA-ordning ut av kommunen, vil være noe større for disse brukerne enn for brukere som mottar tjenester etter en mer tradisjonell modell. Dette skyldes at kommunen har tildelt bruker en timeramme som bruker kan disponere relativt fritt med hensyn til når og hvor tjenesten skal ytes. Innenfor den tildelte timerammen, og innenfor arbeidsrettslige bestemmelser, kan derfor BPA benyttes ved reiser utenfor kommunen. Forutsetningen er imidlertid at det ikke påløper økte kostnader for kommunen.

Jeg synes imidlertid det er viktig å understreke at selv om Bergen kommune ikke er forpliktet til å yte helse- og omsorgstjenester til brukere og pasienter som ønsker et ferieopphold i utlandet, så har Bergen kommune full adgang til å gjøre det. Vi har mange eksempler på kommuner som finansierer lengere utenlandsopphold for sine tjenestemottakere, for eksempel som et ledd i en rehabilitering.

SPØRSMÅL NR. 241

Innlevert 19. november 2015 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 27. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Ifølge vergemålsloven kreves det domstolsbehandling for å frata den rettslige handleevnen til en voksen person. Samtykkekompetanse kan fratas ved en legeattest. Resultatet vil i begge tilfeller kunne medføre en umyndiggjøring.

Hvordan betrakter statsråden forholdene mellom rettslig handleevne og samtykkekompetanse, og vil statsråden ta initiativ til ny vurdering eventuelt gjennomgang av bestemmelsene og/eller praksis?»

BEGRUNNELSE:

I vergemålslovens forarbeider, NOU 2004:16 og Ot.prp. 110 (2008-2009) ble det lagt stor vekt på å unngå "snikumyndiggjøring". Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) hevder at bestemmelsene om manglende samtykkekompetanse fungerer som en slik snarvei til umyndiggjøring som en forsøkte å unngå i utarbeidelsen av lovverket.

Fra NOU 2004:16 synes intensjonen i lovverket å være at en ikke skal permanent umyndiggjøres ved

en legeattest om manglende samtykkekompetanse. Fra side 196 kan en lese:

"Finner vergen at den som er satt under vergemål ikke forstår sitt eget beste ved de standpunkter som vedkommende tar, er veien å frata vedkommende den rettslige handleevnen."

Videre

"Hjemmel til å innhente legeerklæring omfatter bare de tilfeller hvor den som er under vergemål ikke synes å forstå hva saken gjelder, eller er i tvil om dette. Dersom han eller hun protesterer mot vergens disposisjon, må det vurderes fratakelse av rettslig handleevne."

NFU hevder videre at mennesker med full rettslig handleevne blir fratatt sin samtykkekompetanse i viktige spørsmål. Personer er nektet sin ytringsfrihet til å uttale seg til media om tjenestetilbudet, det å velge hvor en vil bo og flere andre forhold som vanligvis betraktes som svært viktige for individuell frihet.

Likestillings- og diskrimineringsombudet hevder at vergemålsloven er i strid med FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne og sier om det å frata folks samtykkekompetanse:

"Dette er ikke i overensstemmelse med artikkel 12 (4) som slår fast at tiltak som gjelder utøvelsen av rettslig handleevne, skal respektere vedkommende persons rettigheter, vilje og preferanser."

(Ombudets rapport til FNs komité for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne - et supplement til Norges første periodiske rapport, s 34).

Svar:

Representanten stiller et viktig spørsmål. Det å sørge for selvbestemmelse og rettssikkerhet for personer med nedsatt funksjonsevne – sørge for at personene blir hørt og respektert – er et vesentlig kvalitetstegn ved en rettsstat. Jeg vil forsøke å gi et grundig svar slik at eventuelle misforståelser kan ryddes av veien.

Spørsmålet som reises kan være aktuelt for svært ulike grupper av personer. Dette kan for eksempel dreie seg om personer med en betydelig psykisk utviklingshemming, eldre med langt fremskredet aldersdement, personer i koma, personer sterkt preget av rus, avhengighet av spill eller personer med andre tyngre psykiatriske utfordringer. En del personer kan tilhøre flere grupper på en gang. De enkelte vergetrengende personenes behov vil dermed være svært varierende.

Jeg vil innlede med å si noe om de sentrale prinsippene som ligger til grunn for vergemålsloven. «Det minste middels prinsipp» er en bærebjelke på dette området. I Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) side 42 ble det uttalt at:

«Utgangspunktet på dette området bør være at ethvert individ skal ha rett - i tråd med sine egne evner og forutsetninger - til å forme livet sitt etter egne ønsker og ideer. Det at enkelte mennesker har et større hjelpebehov enn andre, bør i utgangspunktet gi grunnlag for støtte og bistand til å forme eget liv, og ikke til fratakelse av handleevnen. Det minste middels prinsipp innebærer at det ikke skal gripes inn i den enkeltes selvbestemmelsesrett i større utstrekning enn det som i det enkelte tilfellet er nødvendig. Prinsippet skal legges til grunn både ved vurderingen av om det skal opprettes vergemål, om vergemålet skal omfatte økonomiske og/eller personlige forhold, og om vergemålet eventuelt skal suppleres med en hel eller delvis fratakelse av handleevnen.»

Dette er viktige prinsipper som ligger til grunn for utformingen av loven, og som legger føringer for praktiseringen av lovens ulike hjelpetiltak.

Ett av hjelpetiltakene i vergemålsloven er det såkalt «individtilpassede» vergemålet. Dette ble innført i norsk rett ved vergemålsloven 2010. Ved innføringen

ble det vist til at det var behov for et regelverk som er bedre tilpasset det mangfoldet som gruppen vergetrengende representerer, jf. Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) side 41. Det ble fremhevet at en omlegging til individtilpassede vergemål ville gjøre det mulig å skreddersy et vergemål etter den enkeltes behov, og at dette igjen ville skape økt vern for den enkeltes selvbestemmelsesrett, integritet og rettssikkerhet. Et individtilpasset vergemål kan være begrenset slik at vergemålet for eksempel bare omfatter økonomiske forhold, personlige forhold eller spesifikke forhold innenfor det økonomiske eller personlige området. Et slikt vergemål vil i de fleste tilfeller etableres uten at personen med verge fratas den rettslige handleevnen. Da besluttes vergemålet av fylkesmannen i første instans, jf. vergemålsloven § 56. Vergemål med fratakelse av den rettslige handleevnen må besluttes av tingretten, jf. vergemålsloven § 68.

Ved et individtilpasset vergemål uten fratakelse av den rettslige handleevnen har personen med verge sin rettslige handleevne fullt ut i behold. Han eller hun kan selv foreta rettslige handlinger og råde over sine midler. Som hovedregel skal den som får oppnevnt verge, samtykke skriftlig i opprettelsen av vergemålet, vergemålets omfang og hvem som skal være verge, jf. vergemålsloven § 20 annet ledd.

Det er gjort unntak fra kravet om skriftlig samtykke der personen det gjelder ikke er i stand til å forstå hva et samtykke innebærer, jf. § 20 annet ledd. Unntaket er beskrevet slik i forarbeidene til vergemålsloven (Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) side 178):

«Det sentrale vurderingstemaet vil være om vedkommende har den nødvendige mentale kapasiteten til å kunne avgi et gyldig samtykke. Kriteriet «forstå» må ikke tolkes strengt i vurderingen av om vedkommende har samtykkekompetanse. Dersom det med bakgrunn i den medisinske tilstanden og omstendighetene for øvrig må antas at vedkommende er i stand til å forstå hva det konkrete samtykket til vergemål innebærer, og vedkommende velger å ikke samtykke, kan ikke fylkesmannen vurdere begjæringen. Alternativet vil da være å begjære fratakelse av den rettslige handleevnen etter § 22.»

Opprettelse av vergemål krever derfor som hovedregel samtykke.

I begrunnelsen for representantens spørsmål er det gitt uttrykk for bekymring for om bestemmelsene om manglende samtykkekompetanse kan åpne for en form for «snikumyndiggjøring». Jeg vil peke på at etter loven vil samtykkekravet lempes i de tilfellene man ved medisinsk vurdering og en nærmere kartlegging kommer til at personen ikke forstår hva opprettelse av vergemål innebærer, jf. vergemålsloven § 59. Graden av forståelse må vurderes konkret. Det er for eksempel tenkelig at en person ikke er i stand til å forstå – og dermed ikke blir avkrevd et samtykke til – opprettelse av vergemålet, men kanskje likevel vil forstå at det enten er mor eller søster som skal ha vergefunksjonen – og

da er i stand til å velge mellom disse. Det er imidlertid viktig å understreke at samtykkekompetanse ikke ”kan fratas ved en legeattest”, slik det er formulert i spørsmålet. En erklæring fra medisinsk personell kan likevel være et viktig hjelpemiddel for å kartlegge personens kompetanse og hjelpebehov. Fylkesmannen skal for å opplyse saken derfor innhente en erklæring fra for eksempel fastlegen eller en annen sakkyndig (spesialist, psykiatrisk psykepleier som kjenner personen etc.). Det skal også gjennomføres en samtale med personen selv, innhentes opplysninger fra nære pårørende osv. Samlet sett skal dette gi grunnlag for å vurdere om personen det gjelder kan forstå hva samtykket til vergemålet innebærer - og derved om personen rent faktisk har mulighet til å samtykke. Jeg vil derfor understreke at vurderingen av om en person er i stand til å forstå hva et samtykke til vergemål innebærer, er en kartlegging av personens faktiske samtykkekompetanse – og ikke medfører at vedkommende taper den rettslige handleevnen. Fratakelse av rettslig handleevne kan bare besluttes av domstolen etter vergemålsloven § 68, når vilkårene i § 22 er oppfylt.

Bestemmelser om plikt for vergen til å høre og å ta hensyn til ønskene til en person under vergemål som ikke er fratatt den rettslige handleevnen fremgår av vergemålsloven § 33 første og annet ledd. Ved et vergemål har vergen som hovedregel plikt til å høre den som er satt under vergemål, og til å ikke foreta disposisjoner personen med verge motsetter seg. Vergemålsloven § 33 første og annet ledd lyder slik:

«Vergen skal så vidt mulig høre den som er satt under vergemål, før det foretas disposisjoner av større betydning og også når dette ellers fremstår som naturlig.

Er den som er satt under vergemål, ikke fratatt den rettslige handleevnen, kan vergen ikke foreta disposisjonen hvis den som er satt under vergemål, motsetter seg det. Dette gjelder likevel ikke hvis han eller hun ikke er i stand til å forstå hva disposisjonen innebærer. Fylkesmannen, eller vergen med fylkesmannens samtykke, kan innhente legeerklæring for å få klargjort om vedkommende er i stand til å forstå hva disposisjonen innebærer.»

Fra vergens plikt til å høre den som er satt under vergemål, og til å ikke foreta disposisjoner hvis personen med verge motsetter seg det, er det altså gjort unntak for situasjoner der personen med verge ikke er i stand til å forstå hva disposisjonen innebærer (dvs. der den faktiske handleevnen mangler). Jeg vil imidlertid påpeke at selv om en person med verge ikke er i stand til å forstå hva en disposisjon innebærer, står ikke vergen fritt. Vergen må fortsatt forholde seg til de øvrige rammene for utførelsen av vergeoppdraget, jf. særlig vergemålsloven kapittel 6 og de sentrale prinsippene til grunn for vergemålslovgivningen. Så lenge personen med verge har fått opprettet et vergemål uten fratakelse av den rettslige handleevnen, har vedkommende

sin rettslige handleevne fullt ut i behold. Vergen må fortsatt opptre i samsvar med vedkommendes ønsker og vilje, men i situasjoner hvor personen med verge ikke er i stand til å forstå hva en disposisjon innebærer, kan det være behov for å kartlegge personens ønsker og vilje på et bredere grunnlag. Om en person har blitt klart aldersdement, kan det for eksempel være relevant å vurdere hva personen pleide å mene om spørsmålet, selv om personen i dag ikke lenger kan gi uttrykk for et slikt synspunkt.

Formuleringen «ikke er i stand til å forstå» tilsvarer formuleringen i vergemålsloven § 20, og antas å skulle forstås på samme måte. Det innebærer at kriteriet «forstå» heller ikke her må tolkes strengt. Hvis det med bakgrunn i den medisinske tilstanden og omstendighetene for øvrig må antas at vedkommende er i stand til å forstå hva disposisjonen innebærer, og personen velger å ikke samtykke, får ikke unntakene anvendelse. Dette innebærer at vergen etter loven må respektere personens vurdering og beslutning også der vergen opplever at personen treffer beslutninger på tvers av personens egne interesser. Dette kan være krevende for vergen, men det kan ofte være nødvendig for å sikre personens selvbestemmelsesrett.

Vergemålsloven åpner for at domstolen kan treffe beslutning om fratakelse av den rettslige handleevnen på bestemte områder og på bestemte vilkår. Dette skal bare gjøres når det er strengt nødvendig, og begrenses i omfang til de livsområder hvor behovet gjør seg gjeldende. Ingen kan bli fratatt den rettslige handleevnen som sådan, inngrep i den rettslige handleevnen må alltid begrenses i omfang til det som er nødvendig i det enkelte tilfelle. Selv om den som er satt under vergemål, er fratatt rettslig handleevne, skal vergen legge vekt på det han eller hun mener, jf. § 33 tredje ledd. I slike tilfeller kan personen, dersom vedkommende er uenig i vergens avgjørelse, bringe spørsmålet inn for fylkesmannen.

Fratakelse av rettslig handleevne er et meget inngripende tiltak. Som stat er vi etter mitt syn imidlertid også forpliktet til å sikre våre innbyggere et minimum av rettigheter - også der det kan synes som om de velger dem bort. Retten til liv, helse, bolig osv. er her sentrale og godt forankrede menneskerettigheter. Om de beslutningene personen velger i særlig grad er egnet til å vesentlig forringe personens økonomiske interesser, om personen blir utnyttet økonomisk på en utilbørlig måte eller personen ellers handler på en måte som i vesentlig grad er egnet til å skade personens interesser, åpner derfor loven for å begjære vergemål med fratakelse av den rettslige handleevnen på et avgrenset område.

Adgangen til delvis fratakelse av den rettslige handleevnen, var en nyskapning ved den nye vergemålsloven. I den forbindelse heter det i Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) på side 55:

«Etter departementets syn er dagens praktisering av hjelpevergemål som en form for «snik-umyndiggjøring» et sterkt argument for en adgang til delvis fratakelse av handleevnen. Etter departementets syn er det rettssikkerhetsmessig betydelig bedre om en person, etter en betryggende prosess, blir fratatt den rettslige handleevnen helt eller delvis, enn om det opprettes vergemål uten fratakelse, hvis vergemålet i realiteten brukes som om personen ikke hadde sin rettslige handleevne i behold.»

I lys av begrunnelsen for spørsmålet fra stortingsrepresentant Kari Henriksen bemerker jeg at et av flere formål med den nye vergemålsloven var å bringe norsk rett i samsvar med FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Dette er nærmere beskrevet i Norges første rapport om implementeringen av konvensjonen i Norge, som ble sendt til FN-komiteén som overvåker konvensjonen 2. juli 2015. Vergemålsloven markerer en klar holdningsendring overfor personer med nedsatt funksjonsevne, og innholdet i det tradisjonelle begrepet «vergemål» er vesentlig endret. Dette er en moderne form for bistandsordning som tar utgangspunkt i individets integritet, vilje og ønsker. Jeg vil også påpeke at begrepet «umyndiggjøring» som representanten velger å bruke i spørsmålet, ble fjernet fra lovverket med virkning fra 1. juli 2013.

Konvensjonen innebærer et paradigmeskifte. I rapporten til FN-komiteén er det gitt uttrykk for at paradigmeskiftet anses å kreve en holdningsreform som gjenspeiles i lovendringer, behov for kompetanseheving og behov for en lærende organisasjon som stadig

kan arbeide mot bedre løsninger og en bedre sikring av rettighetene til menneskene med nedsatt funksjonsevne, jf. punkt 78 flg. For Norges vedkommende kom man derfor til at det var nødvendig å utarbeide et nytt regelverk og en ny vergemålsorganisasjon. I tillegg ble det gjennomført en betydelig opplæring både av ansatte og verger i tiden fra lovens vedtakelse i 2010 til lovens ikrafttredelse 1. juli 2013.

Det fremgår i punkt 80 i rapporten at «[t]il tross for at målet er klart, er det ikke alltid [...] like lett å få til gode ordninger og løsninger i praksis. Men ved at det her er investert betydelig i en kompetent organisasjon vil vi ha mulighet til stadig å arbeide mot bedre løsninger. Dette blir også det viktigste i en holdningsreform».

Jeg slutter meg til disse synspunktene. Implementeringen i praksis bør sees på som en vedvarende prosess, hvor det er viktig å fortsette å fokusere på informasjon og opplæring overfor vergene og i vergemålsorganisasjonen for å sikre at personenes ønske og vilje kommer i forgrunnen. Det må også erkjennes at dette er et meget vanskelig område hvor det i det enkelte tilfellet kan være utfordrende å finne et godt balansepunkt mellom behovet for å beskytte og respekten for individets selvbestemmelsesrett. Personer med verge, deres pårørende og annet støtteapparat kan ofte ha ulike oppfatninger av hvor balansepunktet bør ligge. Som ansvarlig for ordningen vil vi vedbli å medvirke til at man er på stadig søken etter en bedre praksis – i lys av den kompetansen og kunnskapen som til enhver tid bygges opp.

SPØRSMÅL NR. 242

Innlevert 20. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 25. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte at innenfor Helse Sør-Øst så kommer Innlandet dårligere ut enn Oslo som følge av den justerte inntektsmodellen for psykisk helsevern, og vil statsråden ta initiativ til en evaluering av inntektsmodellen fra 2012?»

BEGRUNNELSE:

Både i media og i tilbakemeldinger spørsmålsstilleren har fått oppgis det at det i Samdata for 2014 fremgår at kostnaden per poliklinisk pasient innen psykisk helsevern i 2014 var 29 700 kroner i Innlandet pr. voksen og

kr 34.701 for barn og ungdom. For Oslo var tilsvarende tall kr 54 781 og kr 71 986.

Dette sies å være en matematisk konsekvens av beregningsmodellen til HSØ – der en kvadrering av folketall er bakt inn i formelen. Det oppgis at den justerte inntektsmodellen for psykisk helsevern for 2012 har ført til at Innlandet har mistet 120 millioner på fem år, og fram mot 2019 må det kuttes ytterligere 90 millioner på drift. Selv om behovet og befolkningen i Innlandet vokser. Modellen oppgis å ha den svakhet at jo raskere folketallet i Oslo vokser, desto større konsekvenser får dette for Innlandet (og andre helseforetak rundt hovedstaden).

I Oppland Arbeiderblad 5/11, tok to avdelingssjefer på denne bakgrunn til orde for at inntektsmodellen fra 2012 må evalueres.

Svar:

Det er riktig at kostnadstall fra Samdata 2014 viser at det er forskjeller i kostnader per polikliniske pasient innen psykisk helsevern ved Oslo universitetssykehus HF og Sykehuset Innlandet HF. I følge Samdata 2014 er kostnad per polikliniske pasient i 2014 innen psykisk helsevern for voksne 54 781 kroner ved Oslo universitetssykehus og 29 700 kroner ved Sykehuset Innlandet. Kostnadene varierer mellom sykehus i hele landet. I følge Samdata 2014 er landsgjennomsnittet for kostnad per polikliniske pasient i 2014 innen psykisk helsevern for voksne 30 107 kroner. Intervallet på landsbasis går fra i overkant av 20 000 kroner (Diakonhjemmet sykehus) til i underkant av 55 000 kroner (Oslo universitetssykehus). Det kan være flere årsaker til variasjon i kostnader mellom sykehus. Det kan dreie seg om forskjeller i kompetanse (andel leger/psykologer), dekningsgrad på døgnavdelinger, ulike oppgaver mellom sykehus i tilknytning til regionale funksjoner og effektivitetsforskjeller. Kunnskap om variasjon er generelt en viktig kilde for de regionale helseforetakene som grunnlag i vurderinger av sykehus i egne regioner.

Helse- og omsorgsdepartementet tildeler midler til de regionale helseforetakene etter en inntektsmodell, jf. Stortingets behandling av Regjeringen Stoltenberg IIs budsjettforslag for 2009. De regionale helseforetakene har igjen modeller for fordeling av inntekter til helseforetakene i sine regioner. Disse bygger på den nasjonale modellen, men har lokale tilpasninger.

Helse Sør-Øst RHF sine planer for inntektsrammer for årene framover bygger bl.a. på forutsetninger om nasjonal bevilgning av midler til aktivitetsvekst som følge av vekst i befolkningen. Hele Helse Sør-Øst, også Innlandet, forutsettes å ha befolkningsvekst i disse årene. Innlandet får imidlertid lavere befolkningsvekst enn gjennomsnittet i regionen, ifølge SSBs prognoser. Dette medfører at Innlandet samlet sett får en mindre relativ andel av midlene som fordeles i inntektsmodellen. Det er også slik at aldersfordeling og andre sosiale kriterier inngår i modellen, i tillegg til befolkningsmengde. Sykehusområdene får en andel av inntektene som samsvarer med vekst og egenskaper ved den befolkningen de skal betjene. Det er blant annet lagt til grunn forskningsresultater som indikerer en sammenheng mellom forekomstene av psykiske sykdommer og befolkningen i storbyer. Helse Sør-Øst tildeler midler samlet til sykehusområdene og helseforetakene, og det er helseforetakene selv som beslutter intern fordeling ut fra egne behov og prioriteringer. Det er ikke planlagt noen omfattende evaluering eller endring av modellen på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 243

Innlevert 20. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 30. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil helseministeren sikre at den gylne regel (om at veksten i psykisk helse skal være høyere enn i somatikken) blir fulgt i 2015, og hvilke tiltak er truffet for å forhindre kreativ rapportering slik at rapportert økning faktisk fører til økt kvalitativ god pasientbehandling?»

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 S (2015-2016) side 57 oppgis det at oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene fra 2014 om høyere vekst innen psykisk helsevern og rusbehandling enn for somatikk på regionalt nivå, ikke ble

innfridd fullt ut i noen helseregion. Foretaksmøtet 1. juni 2015 konkluderte med at det var rom for forbedringer for alle helseregionene, side 257.

I Samdata for 2014 oppgis det at den prosentvise kostnadsveksten til somatiske sykehus var høyere (4,2 prosent) enn til psykisk helsevern (0,7 prosent). Dette gjaldt alle regionene. Fra 2013 til 2014 var det også noe sterkere vekst i årsverk på somatiske sykehus enn i psykisk helsevern. Årsverkene økte med 3 prosent ved somatiske sykehus, 1,2 prosent i psykisk helsevern og 5,5 i TBS. Alle de fire regionene hadde sterkere vekst i årsverk på somatiske sykehus enn innen psykisk helsevern. Den prosentvise veksten i aktivitet var likevel sterkere i psykisk helsevern for voksne enn ved somatiske sykehus. Antall døgnopphold økte med

0,4 prosent i somatiske sykehus, 2,5 prosent i psykisk helsevern for voksne og 5,1 prosent for innleggelser i TSB. Polikliniske konsultasjoner økte ved både somatiske sykehus og i psykisk helsevern for voksne, men veksten var sterkere i psykisk helsevern for voksne (5,1 prosent mot 3,5 ved somatiske sykehus). Innen psykisk helsevern for barn og unge var det også vekst i konsultasjonene på 2,8 prosent. Størst prosentvis vekst var det innen TSB, hvor innleggelser og polikliniske konsultasjoner økte med hhv 5,1 og 7,3 prosent per innbygger 18 år og eldre.

Aktiviteten har altså økt prosentvis mer i psykisk helsevern enn i somatikken jf. foretakenes rapportering, men i antall årsverk og kostnader har psykisk helsevern hatt en lavere vekst enn somatikken.

Samtidig oppgis det i Aktivitetsdata for psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling 2014, Norsk pasientregister, at 43 prosent av alle avsluttede henvisningsperioder i TBS står uten angivelse av status for individuell plan og det derfor er vanskelig å si noe sikkert om hvor mange pasienter som har individuell plan og hvor mange som burde hatt en. Det oppgis videre at det er mangelfull rapportering på noen sentrale dataelementer i psykisk helsevern for voksne: henvisningsformalitet, lovgrunnlag, individuell plan og hovedtilstand. Og videre at variasjonen i komplettethet er stor; på alle områdene er det noen som rapporterer korrekt og komplett mens andre har svært store mangler.

Media og fagpersoner ved sykehusene har frembragt informasjon som tilsier at en kreativ rapporteringspraksis er utbredt. Helsedirektoratet fant i desember 2014 at Helse Midt-Norge hadde både uklarheter og feil ved sin rapporteringspraksis.

Det er med andre ord fare for at det både rapporteres høyere aktivitet enn hva som faktisk er tilfellet og at muligheten for å måle kvaliteten i den aktiviteten som gjennomføres er mangelfull.

Svar:

Som representanten Toppe er kjent med ble den "gylne regel" første gang innført i 2005 av daværende helseminister Ansgar Gabrielsen. De overordnede målsettingene for denne regelen er at psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) skal prioriteres innen spesialisthelsetjenesten slik at tjenestene til disse pasientgruppene styrkes og at pasientene sikres de tjenester de har behov for. I 2010 ble regelen tatt vekk av Stoltenberg II Regjeringen.

I Sundvoldenerklæringen fremgår det at Regjeringen vil gjeninnføre regelen om at rus og psykisk helsevern, hver for seg, skal ha en årlig vekst som er høyere enn for somatikk. Dette ble fulgt opp ved at de regionale helseforetakene i oppdragsdokumentet for 2014 fikk følgende oppdrag:

"Det er høyere vekst innen psykisk helsevern og rusbehandling enn for somatikk på regionnivå. Det legges til grunn at veksten innen psykisk helsevern skjer ved DPS og innenfor psykisk helsevern for barn og unge. DPS skal bygges ut og utrustes til å ta ansvar for gode akuttjenester gjennom døgnet, ambulante tjenester, poliklinikk og døgnsbehandling, slik at befolkningens behov for vanlige spesialisthelsetjenester er dekket. Veksten måles blant annet gjennom endring kostnader, ventetid og aktivitet"

For å kunne rapportere på det ovennevnte krav har departementet lagt til grunn at det benyttes data fra allerede eksisterende dataregistreringer. I det følgende kommenteres måloppnåelsen for 2014 ettersom rapporteringen for 2015 fra de regionale helseforetakene først vil foreligge våren 2016. Den regionsvise rapporteringen på hvordan de regionale helseforetakene har oppfylt kravet, viser følgende:

Helse Sør-Øst: Utviklingen i ventetidene innen psykisk helsevern for barn og unge og for tverrfaglig spesialisert behandling ikke i tråd med regelen. Noen aktivitetsmål er nådd, mens andre ikke er oppfylt.

Helse Vest.: Ventetidsmålet oppnådd, mens noen av aktivitetsmålene ikke er oppnådd

Kravet til økningen i kostnader er ikke innfridd verken for psykisk helsevern for voksne eller barn og unge.

Helse Midt-Norge: Ventetidsmålet er oppnådd, mens aktivitetsmålene var innfridd bare på noen områder. Kostnadsveksten var høyere for tverrfaglig spesialisert behandling enn for somatikk, men psykisk helsevern både for barn og unge og for voksne var lavere enn for somatikk.

Helse Nord: Ventetidene gikk ned i tråd med kravet. Aktivitetsmålene ble bare delvis innfridd. Kostnadsveksten var størst innen somatikk og kravet var på dette området ikke innfridd.

Som det fremgår av det ovenstående, er "den gylne regel" oppfylt på noen områder og på andre ikke. Dette er jeg ikke tilfreds med. Samtidig vil jeg påpeke at det har vist seg krevende for de regionale helseforetakene å rapportere enhetlig på måloppnåelsen. På bakgrunn av erfaringene fra 2014 ble årsverk innført som ny måleindikator for 2015 og de regionale helseforetakene fikk følgende oppdrag i oppdragsdokumentet:

Høyere vekst innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling enn for somatikk på regionnivå. Innen psykisk helsevern skal distriktspesialistiske sentre og barn og unge prioriteres. Veksten måles blant annet gjennom endring kostnader, årsverk, ventetid og aktivitet. Helseforetakene skal rapportere planer for hvordan dette skal gjennomføres innen 1. mars 2015.

Stortingsrepresentant Toppe viser til at Helsedirektoratet i desember 2014 fant at Helse Midt-Norge hadde både uklarheter og feil ved sin rapporteringspraksis. Som Toppe sikker kjenner til, gjaldt dette registrering av psykisk helsevern ved St. Olavs Hospital. Jeg sendte derfor et brev til Helse Midt-Norge i desember 2014, der jeg ba dem sørge for korrigering av registreringspraksis ved St. Olavs Hospital.

Rapportering på måloppnåelsen på "den gylne regel" for 2015 vil foreligge i årlig melding i mars 2016.

I løpet av 2015 har jeg i flere sammenhenger tatt opp "den gylne regel" i styringsdialogen med de regionale helseforetakene. De har gitt uttrykk for at det kan være utfordringer i å rapportere på regelen på en enhetlig måte. Jeg vil arbeide for at den "gylne regel" vil bli ytterligere forbedret i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2016.

SPØRSMÅL NR. 244

Innlevert 20. november 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 27. november 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvor mye matjord er staten eier av totalt sett og hva gjør statsråden for å sikre at statsforvaltningen ikke bidrar til at andelen leiejord øker?»

BEGRUNNELSE:

I Jærbladet 20. november kan man lese at Statsbygg på sikt vil forpakte bort inntil 1400 dekar fulldyrka jord ved Åna fengsel. Landbruksministeren har flere ganger gitt uttrykk for at det er et mål å redusere andelen leiejord i jordbruket. Nå kan vi ende opp i en situasjon der Statsbygg sitter som eier og utleier av en stor eiendom midt i hjertet av matfatet Jæren.

Det antas at statsråden ikke bare er opptatt av utlei-problematikken mellom private, men i minst like stor grad er opptatt av leiejordproblematikken der staten er eier.

Det bes om en oversikt over de eiendommene med matjord som staten eier. Og også om disse drives i offentlig regi eller leies, forpaktet eller på annen måte drives av andre.

Svar:

Staten eier mange eiendommer, også eiendommer med jordbruksareal. Det er ikke etablert rapporteringssystemer som kan gi samlede oversikter over hvor mye jordbruksarealet utgjør, hvor mange eiendommer dette representerer, eller omfanget av utleie på statlig eide eiendommer. Eiendommene brukes til en rekke ulike formål slik som til forskning og undervisning, i tilknytning til fengsler og områder rundt flyplasser eller andre

offentlige anlegg. Et annet eksempel er seterområder og lignende i statsallmenning.

Ansvar for eiendommene er fordelt på ulike departementer. Landbruks- og matdepartementet, som er mitt ansvar, eier jordbruksareal tilknyttet 3 ulike formål (utenom statsallmenningsarealene):

- Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) disponerer jordbruksareal for sitt FOU-arbeid. NIBIO som er departementets underliggende etat, driver med forskning, kunnskapsutvikling og formidling, og disponerer 2.708 dekar statlig eide jordbruksarealer, hvorav 1.660 dekar er leid ut til andre.
- Staur gård (Stange) benyttes både til FOU-arbeid for landbruket og til ordinær gårdsdrift. Av et totalareal på 830 dekar er 320 dekar leid ut til Graminor AS, som driver forsøksvirksomhet og planteutvikling.
- Syverud gård (Ås), hvor 100 dekar jordbruksareal disponeres til forsøks- og undervisningsformål i regi av Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.

Samlet utgjør dette et jordbruksareal under Landbruks- og matdepartementet på 3.638 dekar, hvorav 1.980 dekar er leid ut.

Den som eier en eiendom med jordbruksareal har driveplikt. Dette følger av jordloven § 8. Driveplikten kan oppfylles enten ved at eieren driver selv, eller ved at eiendommen leies bort til andre på visse vilkår. Også offentlige eiere har et slikt valg mellom å drive selv eller leie bort. Fordi offentlige eiere har ulike formål for eierskapet, vil det være ulike vurderinger som ligger bak valget mellom å drive jorda selv, selge jord som ikke drives av det offentlige selv, eller å leie jorda bort innenfor de mulighetene som loven åpner for.

Jeg mener det er viktig at offentlige etater skal ha frihet til å vurdere om de skal drive jorda selv, selge

eller leie bort til andre. Det er og bør være de samme mulighetene for både offentlige og private aktører på

dette punktet. Avveiningene henger nært sammen med årsaken til at det offentlige eier eiendommen.

SPØRSMÅL NR. 245

Innlevert 20. november 2015 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren

Besvart 27. november 2015 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Har statsråden godkjent flytting av helikoptertransporten, hvis nei: Hva vil statsråden foreta seg?»

BEGRUNNELSE:

Statoil har reforhandlet avtalen med helikopterselskapet, CHC Helikopterservice og det har resultert i oppsigelse av piloter og bakkepersonell på basen i Brønnøysund. Åpningsvinduet for trafikk/flyvning til og fra Brønnøy Heliport er redusert til et minimum, og basen opererer i dag med det Statoil kaller underkapasitet.

CHC Helikopterservice velger å operere med underkapasitet i Brønnøysund, mens de har en overkapasitet i Kristiansund, og dermed brukes helikopter/crew ved denne basen.

I Dokument nr. 15:99 (2015-2016), svar av 30.10.2015 skriver olje- og energiministeren følgende: Etter at en plan for utbygging og drift (PUD) er godkjent, skal departementet underrettes om og godkjenne "vesentlige avvik eller endringer av forutsetningene for fremlagt eller godkjent plan og vesentlige endringer av innretningene", jf. petroleumsloven § 4-2 syvende ledd. Departementet avgjør om en endring er vesentlig etter en konkret vurdering i den enkelte sak.

Stortinget er ikke kjent med at departementet er underrettet om vesentlige avvik eller endringer av forutsetningene jf petroleumsloven § 4-2 syvende ledd. Helikoptertransport av personell til Norne-feltet fra Brønnøysund er redusert og samsvarer ikke med politiske lovnader om at petroleumsvirksomheten skal skape arbeidsplasser og utvikling i nord.

Svar:

Ifølge Statoil har det ikke skjedd vesentlige endringer i organiseringen av helikoptertransporten i forhold til det som er beskrevet i plan for utbygging og drift (PUD) av Norne.

Selskapene har et ansvar for og plikt til å drive feltene sine på en mest mulig effektiv måte. For å oppnå god ressursforvaltning på norsk sokkel må kostnadene i alle ledd av driften holdes under kontroll. Dette er helt nødvendig for å sikre lønnsom produksjon og drift, som igjen legger grunnlaget for realisering av nye prosjekter, lønnsomme arbeidsplasser og statlige inntekter. God kostnadskontroll er med andre ord avgjørende for å skape størst mulige verdier fra olje- og gassressursene på norsk sokkel og dermed betydelige ringvirkninger på land i form av sysselsetting og et bredt næringsgrunnlag.

SPØRSMÅL NR. 246**Innlevert 20. november 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 27. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kva vil statsråden gjera for å trygge økonomien i bompengeprojekt med høg del elektriske bilar, som til dømes Finnfast, og meiner statsråden det er rett at befolkning og næringsliv på Finnøy skal finansiera ei statleg fritaksordning eller vil han innføre ei kompensasjonsordning?»

GRUNNGJEVING:

I eit oppslag i Stavanger Aftenblad 20.11.15 går det fram at den høge delen El-bilar i Finnfast trugar økonomien i bompengeprojektet. I 2013 var 9,7 % av bilane som passerte bommen El-bilar. I oktober 2015 var 26,6 % av bilane som passerte bommen El-bilar. Desse kostnadane vert krone for krone velta over på andre bilistar med tillegg av renter sidan dei vil bli dekte inn på slutten av nedbetalingsperioden.

Dette er ein føresetnad som ikkje bompengeselskapet eller kommunane som har stilt garanti for projektet kunne sjå føre seg då projektet vart starta opp. Auknen har vore særleg merkbar etter 2013 så statsråden kan ikkje gjera som vanleg å skulda på førre regjering.

Statsråden har etter at han vart statsråd lova at staten skulle stille garanti for bompengeprojekta. Senterpartiet har gjort framlegg om dette i Stortinget, men ikkje fått støtte frå Framstegspartiet. I sitt svar av 7. november 2013 på skriftlig spørsmål frå Janne Sjelmo Nordås (Dokument nr. 15:17 (2013-2014)) skriv statsråden:

«Statlig garanti for lån som tas opp til utbyggingsprosjekt er et annet tiltak som vil bidra til betydelig lavere rente i mange prosjekter.»

Meir enn to år seinare er dette ikkje anna enn godt snakk.

Den manglande finansieringa kan og truge finansieringa av gang- og sykkelveg mellom Reilstad og Judaberg.

Svar:

Stortinget vedtok i desember 1996 at elbiler skulle kunne passere uten å betale bomavgift. Klimaforliket som sikret elbilfordelene fram til 2018, alternativt 50 000 elbiler, ble behandlet av Stortinget i 2012, under forrige regjering hvor representanten Pollestad var statssekretær. Jeg minner om at det da ikke ble lagt til grunn at staten skulle kompensere noen aktører for tapte inntekter fra elbiler.

Et nytt forlik om nullutslippskjøretøy ble presentert i Meld. St. 2 (2014-2015). Der heter det blant annet at:

"Dagens fordeler for nullutslippsbiler må over tid fases ut. Det legges opp til at avgiftsfordelene for nullutslippsbiler skal beholdes ut 2017, men deretter gradvis fases ut. Årsavgift innføres med halv sats fra 2018 og med full sats fra 2020. Det vurderes å erstatte fritaket for merverdiavgift for elbiler med en tilskuddsordning som gradvis trappes ned. Fritaket for engangsavgift forlenges til 2020. Det settes i gang en prosess som gir kommuner større frihet og innflytelse over de øvrige fordeler for nullutslippsbiler som kjøring i kollektivfelt, gratis parkering og gratis tilgang til lading."

Jeg forholder meg til Stortingets vedtak. Jeg minner samtidig om at regjeringen har foreslått en bompengereform, hvor man blant annet foreslo å innføre en ordning med såkalt rentekompensasjon. I ordningen øker staten den statlige finansieringsandelen i alle bomprosjekt som velger å inkluderes i bompengereformen. Ordningen ville gitt økonomisk støtte til blant annet Finnfastprosjektet, som representanten Pollestad tar opp. Jeg merker meg at verken Senterpartiet eller de øvrige opposisjonspartier har ønsket å støtte regjeringens foreslått bevilgning. Dermed har Senterpartiet dessverre gått imot et virkemiddel som nettopp kunne bidratt til å bedre finansieringen av Finnfast.

SPØRSMÅL NR. 247**Innlevert 20. november 2015 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 27. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Sjef for Politiets tryggingsteneste (PST), Benedicte Bjørnland, legg til grunn at det kan koma personar gjennom asylinstituttet som har hatt tilknytning til ulike terrororganisasjonar, jf. intervju med NRK publisert 16. november. Frontex har tidlegare meldt om ein marknad for sal av falske syriske pass, særleg i Tyrkia.

Kan statsråden stadfesta at personar som søker om asyl i Noreg og som har delteke og/eller har/har hatt tilknytning til terrororganisasjonar vil få avslag på søknaden om asyl i Noreg?»

Svar:

Enhver som anfører å være flyktning har rett til å søke beskyttelse (asyl) og få søknaden behandlet. For å ha rett til asyl må utlendingen fylle vilkårene for å anses som flyktning, jf. utlendingsloven § 28 og flyktningkonvensjonen.

Ikke alle som i utgangspunktet fyller vilkårene i flyktningdefinisjonen, har rett til asyl. Flyktningkonvensjonen og utlendingsloven har bl.a. regler om utelukkelse (eksklusjon) fra flyktningstatus. Eksklusjon innebærer at man er utelukket fra flyktningstatus fordi man regnes som uverdigg for internasjonalt vern. Som utgangspunkt vil utlendingar som har deltatt i/hatt tilknytning til terrororganisasjoner bli utelukket fra flyktningstatus og således ikke få asyl. Utlendingen kan imidlertid være vernet mot retur, selv om vilkårene for utelukkelse er oppfylt, jf. utlendingsloven § 73 andre ledd, Torturkonvensjonen artikkel 3 og Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) artikkel 3. Jeg legger til grunn at utlendingsmyndighetene vurderer eksklusjon i sin behandling av utlendingssaker der dette er aktuelt.

I utlendingsloven kapittel 14 og utlendingsforskriften kapittel 19A er det gitt særskilte regler for saker etter utlendingsloven som berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Videre har departementet gitt generelle instruksjoner til Utlendingsdirektoratet (UDI), Politiets sikkerhetstjeneste og Utlendingsnemnda (UNE) om behandling av slike saker. Der framgår det bl.a. at UDI og UNE i alle enkeltsaker etter utlendingsloven skal vurdere om det foreligger opplysninger som tilsier at en sak berører de nevnte hensyn. Tilknytning til terrornettverk og terrorvirksomhet er en av indikatorene på at en sak kan berøre grunnleggende nasjonale interesser.

Av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn kan det treffes vedtak eller beslutning om å nekte en oppholdstillatelse eller rettighet som ellers kunne blitt gitt, jf. utlendingsloven § 126. Tilsvarende kan det settes begrensninger eller vilkår. En utlending kan imidlertid på bakgrunn av de nevnte hensyn ikke nektes flyktningstatus etter flyktningkonvensjonen eller vern mot utsendelse etter EMK, da dette ville vere i strid med våre internasjonale forpliktelser. Det kan likevel legges vekt på grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn i vurderingen av om personer som ikke fyller vilkårene for beskyttelse likevel skal innvilges oppholdstillatelse på humanitært grunnlag, og i vurderingen av oppholdstillatelsens innhold. Videre kan det i saker der en utlending fyller vilkårene for beskyttelse treffes vedtak om utvisning av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser (selv om utvisningsvedtaket ikke kan settes i verk så lenge utlendingen er vernet mot utsendelse). Jeg legger til grunn at søknader om asyl i Norge, herunder søknader fra personer som har deltatt i/hatt tilknytning til terrororganisasjoner, behandles iht. gjeldende regelverk og rutiner.

SPØRSMÅL NR. 248**Innlevert 20. november 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 30. november 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for på hvilken måte innstramming i retten til familiegjennforening for mennesker som har fått familien splittet i krig eller under flukt, at mer midlertidige oppholdstillatelser, dårligere levestandard i mottak og kutt i norskopplæring skal gi bedre integrering og sikre at flere av de som får opphold faktisk kommer i arbeid?»

Svar:

I den situasjonen Norge nå er i, har det vært viktig å innføre tiltak raskt for å begrense asyltilstrømmingen. Innvandringsregulerende tiltakene er Justis- og beredskapsministerens ansvarsområde, herunder familiegjennforening og midlertidig opphold. Det er også drift av mottak for asylsøkere og livsoppholdsytelser til de som trenger det. Det er bred politisk enighet om reduserte ytelser og enklere standard.

Mitt ansvar er integreringspolitikken, norsk for asylsøkere i mottak tilhører også mitt ansvarsområde.

Med den store økningen i antall asylsøkere og flyktninger er reduksjonen i antall timer opplæring for asylsøkere også begrunnet med manglende tilgang på kvalifiserte lærere. Regjeringen mener at norskopplæ-

ring for personer med innvilget oppholdstillatelse skal prioriteres.

Integrering skjer i kommunene, og å stille krav til den enkelte er god integreringspolitikk. Det er ønskelig at kvalifiseringsarbeidet starter opp allerede i mottaksfasen. Jeg mener at det ikke nødvendigvis er mottakets standard som er det sentrale, men hva som faktisk skjer av kvalifiserende tiltak. Det ligger nå et forslag i Stortinget om å bevilge 30 millioner kroner til blant annet frivillige organisasjoner for å starte integreringsarbeidet allerede i mottak. Videre skal kartleggingen av den enkelte flyktnings kompetanse og kvalifiseringsbehov styrkes og kvalitetssikres. Regjeringen har foreslått 7 millioner kroner til dette. Det skal bidra til en bedre kobling mellom bosetting, kvalifisering og lokalt og regionalt arbeidsmarked, og til at kvalifiseringsarbeidet knyttet til den enkelte flyktning kan starte opp tidligere enn i dag.

Vi har gjennomført og planlegger å gjennomføre en rekke tiltak som vil bidra til at flyktningene som skal bo i Norge, så raskt som mulig kommer seg ut i arbeid eller utdanning. Gjennom den varslede meldingen til Stortinget vil vi fornye politikken og legger samtidig opp til en bred diskusjon og forankring av fremtidens integreringspolitikk i Norge.

SPØRSMÅL NR. 249**Innlevert 23. november 2015 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 27. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Ved kor mange høve sia 21. november 2014 er det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser i alle politidistrikta for å vurdere alternativ til den midlertidige væpninga og når vart desse gjennomført?»

GRUNNGJEVING:

Viser til høringa 3. november 2015 om midlertidig væpning.

Svar:

Politidirektoratet har opplyst at de siden 21. november 2015 har bedt politidistriktene tre ganger om å gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser for å vurdere alternativ til midlertidig bevæpning.

Risiko- og sårbarhetsanalysene ble gjennomført i tidsrommene 23. november 2014 til 9. desember 2014, 10. april 2015 til 30. april 2015 og 18. juni 2015 til 10. juli 2015.

SPØRSMÅL NR. 250**Innlevert 23. november 2015 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 1. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan er akutt innkvartering for asylsøkere regulert gjennom lov, forskrift og øvrig regelverk?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet omfatter bl.a. dialog med kommunene i forbindelse etablering av nye tilbud, lengde på oppholdet, generelle krav til standard, krav til helsetjenester og beredskap, utdeling av klær jamfør det man får på transittmottak, lengde på oppholdet og kostnadskontroll.

Svar:

Asylsøkere i Norge har lovfestet rett til innkvartering etter utlendingsloven § 95 første ledd første punktum. Det framgår ikke av loven hva slags type innkvartering personer som søker beskyttelse har krav på. Utlendingsdirektoratet (UDI) skal til enhver tid jobbe for å sikre forsvarlig innkvartering for asylsøkere på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Behovet for å skaffe mange mottaksplasser på kort tid, kan bidra til økte kostnader. I ekstraordinære situasjoner, når behovet for innkvarteringsplasser er større enn kapasiteten i mottak, vil ulike former for akuttinnkvartering være aktuelt. Den siste tidens høye asylsøkerankomster gjør at vi nå er i en slik situasjon.

Akuttinnkvarteringsplassene som UDI har opprettet til nå, har bestått av hotell- og institusjonsbygg, samt leir- og campingplasser. Byggene skal være regulert til hotell- eller overnattingsformål. I tillegg må alle nødvendige tillatelser knyttet til for eksempel bygg, innbo, uteareal, strøm, vann, avløp og vei formelt være godkjent. Plan- og bygningsloven, med tilhørende forskrifter, legger føringer for dette.

Det er viktig med et godt samarbeid mellom staten og kommunene ved etablering av asylmottak. Ved etablering av ordinære mottak skal UDI følge eksisterende rutiner for å informere og involvere kommunene. Ved etablering av akuttmottak varsler UDI kommunen ved rådmann eller ordfører, fylkesmann og politiet. Jeg har

stor forståelse for at mange kommuner opplever det som utfordrende at de blir sent informert om etablering av akuttmottak i deres kommune. UDI har nå innført en ny rutine for å sikre at informasjon gis så tidlig som mulig. Den nye rutinen består i at UDI stiller krav til at driftsoperatør kan dokumentere dialog med kommunen ved kontraktsinngåelse.

Oppholdstiden på akuttinnkvarteringsplassene er ment å være så kort som mulig. Konseptet er i utgangspunktet basert på høy gjennomstrømning og gjennomsnittlig botid på rundt en uke. Det er for tiden et stort press på hele mottaksapparatet, og systemet har dessverre ikke klart å opprettholde gjennomstrømning som ønsket. Dette har medført at asylsøkere har oppholdt seg på akuttinnkvartering lengre enn planlagt. UDI arbeider løpende med å få oppholdstiden ned.

Mottakstilbudet til asylsøkere i Norge er foruten utlendingsloven §§ 95-96 og utlendingsforskriften § 17-28 i praksis regulert gjennom reglement og rundskriv utarbeidet av UDI. Det mest sentrale dokumentet er Reglement for drift av statlige mottak, det såkalte «Driftsreglementet». UDIs rundskriv RS 2010-177 om krav til innkvarteringstilbud i statlige mottak setter krav til boforhold, fellesareal, trygghet og brannsikkerhet. Når det gjelder utdeling av klær får alle utlevert en klespakke, hygienepakke og sengetøypakke ved ankomst. Dette skjer i den helt innledende fasen, ved ankomsttransittmottaket på Refstad i Oslo og ved de nye ankomstsentrene i Østfold og Finnmark.

I følge helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 skal kommunene sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Det innebærer at det er kommunen som har primæransvaret for helse- og omsorgstjenester til asylsøkere i mottak. Helsedirektoratet har utarbeidet veilederen Helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente, som omhandler vertskommunenes ansvar for helsetjenester. I tillegg har Helsedirektoratet 25. september 2015 sendt brev til alle kommuner og orientert om kommunenes ansvar for helsetjenestetilbudet til flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente.

SPØRSMÅL NR. 251**Innlevert 23. november 2015 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 1. desember 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Tresfjordbrua i Vestnes kommune åpnet 24.10.15. De som skal inn i Tresfjorden, og ikke har brikke, må nå betale full pris for en bro de ikke benytter seg av. I valgkampen besøkte statsråden kommunen, og det ble da sådd tvil om det ville bli en bompengeløsning rundt Tresfjorden. Dette er eksportveien E136, noe som tilsier at det er mye gjennomgangstrafikk på strekningen.

Vil statsråden gjøre endringer i bompengeinnkrevningen slik at de som ikke bruker broen unngår å betale bompenger?»

BEGRUNNELSE:

Politikerne i Vestnes og Rauma har jobbet aktivt med å få sikret Måndalstunellen og bygd Tresfjordbrua, noe som vil gi både en tryggere vei samtidig som at de som passerer Vestnes og skal til Rauma, kan komme seg raskere fram. Prosjektet er også viktig for langtransporten mellom Ålesund og Åndalsnes. Statens Veivesen har lagt fram sitt forslag til bompengefinansiering, og det er uro blant de som bor der rundt innretningen på bompengene. De som pendler daglig gjennom bommen på Vågstrandtunnellen har fått høye kostnader, og kjøring til og fra fritidsaktiviteter vil også bli dyrt. Det etterspørres derfor en ordning for de som bor på Vågstranda og Hjelvik med postnummer 6387, som vil gi mulighet for de som returnerer med kjøretøy under 3,5 tonn innen 9 timer å få annullert bompengeavgiften. Dette dreier seg om ei lita bygd som blir inneklemt mellom to bommer, og det eneste servicetilbudet i bygda er en lite butikk som eies av bygdefolket selv. Ved kommunevalget i 2015 måtte befolkningen kjøre til Måndalen for å stemme. Med dagens løsning må de betale bompenger for å gjøre sin borgerplikt. Det må betales 42 kr i bompenger om de kjører mot Åndalsnes og 90 kr om de kjører til kommunesenteret Vestnes uten brikke. Dagens ordning er likevel slik at det er 50 % rabatt på ordningen om de har brikke, men da må det betales et forskudd på 6000 kr, noe som må gjøres to ganger i året.

Svar:

Dagens regjering har som mål å redusere bompengandelen i veiprosjekter. I en rekke bomprosjekter har vi redusert bompengebelastningen sammenlignet med planene som lå til grunn i Nasjonal Transportplan.

La meg minne om at bompengeopplegget for Tresfjordbruen, som representanten Botten tar opp, ble vedtatt under Stoltenberg II regjeringen i Prop. 80 S (2011-2012). Løsningen, slik den ble vedtatt av Stortinget, ble satt i drift 24. oktober 2015. Løsningen innebærer at det er satt opp to bomstasjoner rundt Tresfjorden. Man belastes kun bompenger dersom man passerer begge bomstasjonene innen én time. Denne løsningen forutsetter bruk av AutoPASS brikke. Foreløpige tall viser at om lag 90 pst. av de passerende rundt Tresfjorden bruker brikke.

Som et ledd i regjeringens bompengepolitikk har Samferdselsdepartementet foreslått for Møre og Romsdal fylkeskommune at det settes i gang et prøveprosjekt hvor det ikke kreves bompenger ved kjøring rundt Tresfjorden. Målet med prøveprosjektet er å undersøke den faktiske trafikklekkasjen rundt fjorden. På grunn av garantiansvaret må fylkeskommunen gi sin tilslutning før et prøveprosjekt kan startes opp. På bakgrunn av prøveprosjektet vil man senere ta en avgjørelse om det opprinnelige opplegget skal benyttes eller om det skal være fri passering rundt fjorden. Ettersom Stortinget har vedtatt løsningen som nå er i bruk, må Stortinget underrettes før igangsetting av prøveprosjektet.

Jeg minner samtidig om at regjeringen har foreslått en bompengereform, hvor man blant annet foreslo å innføre en ordning med såkalt rentekompensasjon. I ordningen øker staten den statlige finansieringsandelen i alle bomprosjekt som velger å inkluderes i bompengereformen. Ordningen åpner for økt økonomisk støtte til blant annet Tresfjordbruen, som representanten Botten tar opp. Dette vil kunne bidra til å redusere/eliminere den økonomiske risikoen for bomselskapet av vår foreslåtte prøveordning. Jeg merker meg at Arbeiderpartiet ikke ønsket å støtte regjeringens foreslåtte bevilgning til å finansiere denne ordningen.

SPØRSMÅL NR. 252**Innlevert 23. november 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 30. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Gjeld førarkort for traktor med hastighet 41-50 km/t (klasse T kode 141) berre køyring som er ein del av ordinær jordbruk- eller skogdrift og kva er i så fall heimel for denne avgrensinga?»

GRUNNGJEVING:

Eg er gjort kjent med at Statens Vegvesen sitt førarkortkontor tolkar inn eit vilkår om at den som har førarkort klasse T med tillegg av kurs som gjev kode 141 berre kan køyre traktor med hastighet mellom 41 og 50 km/t når dette skjer som ein del av køyring i ordinær jordbruk- og skogdrift.

Det er vanskeleg å sjå kva heimel eit slikt krav har, og sjølve handhevinga av ein slik avgrensing vert særst vanskeleg. Det er her naudsynt med ei avklaring på kva den rettslege tilstanden er.

Svar:

I 2004 fekk vi ny førarkortforskrift der den nasjonale førarkortklassen T for traktor (og motorreiskap) berre gjeld slike motorvogner med konstruktiv fart høgst 40 km/t. Samstundes har det med den teknologiske ut-

viklinga kome traktorar som er konstruert for å gå over 40 km/t. Desse traktorane blir i førarkortsamheng vurdert som personbil, lett lastebil eller lastebil alt etter kva som er den tillatne totalvekta for traktoren og eventuell tilhengar. Ein konsekvens blei at traktor som gjekk 41- 50 km/t, og som ein tidlegare kunne køyre med klasse T – med minstealder 16 år- no i praksis kravde førarkort for lastebil eller lett lastebil som følgje av tillaten totalvekt på traktoren.

Norges Bondelag tok kontakt med Samferdselsdepartementet i 2011 med ønske om nye reglar som gjer det enklare å få køyre traktor som går 41-50 km/t. Grunngevinga var strukturendringar i landbruket som aukar behovet for effektiv transport mellom eigendommen, og at det i landbruket alt finst fleire tusen traktorar som er konstruert for fart 41-50 km/t.

Sommaren 2014 blei det difor fastsett nye reglar for utvida førarrett for traktor som går høgst 50 km/t, klasse T kode 141 og klasse T kode 148. Formålet med nyordninga var å kome nye behov i landbruksnæringa i møte.

Dette landbruksformålet går ikkje fram av teksten i førarkortforskrifta i dag. Det er heller ikkje slik at førarkortforskrifta skal tolkast innskrenkande på dette området.

SPØRSMÅL NR. 253**Innlevert 24. november 2015 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 27. november 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi en oversikt over domslengden til de innsatte som skal sone i Nederland slik: hva er domslengden i gjennomsnitt, korteste og lengste dom på hhv de som er overført og de som har fått vedtak om overføring; og i gjennomsnitt, korteste og lengste dom ved overføringstidspunkt på de som er overført til Nederland pr 6.11?»

Svar:

På bakgrunn av opplysninger innhentet fra Kriminalomsorgsdirektoratet kan jeg opplyse følgende om domslengder som etterspurt pr 10. november 2015:

Når det gjelder innsatte som er overført til Norgerhaven fengsel er gjennomsnittlig domslengde 1 701 dager. Korteste dom er på 210 dager, og lengste dom 7 200 dager.

Når det gjelder innsatte som har fått vedtak om overføring, men hvor overføringen foreløpig ikke er iverksatt dreier det seg om 38 saker. Gjennomsnittlig domslengde for disse er 1 194 dager. Korteste dom er på 186 dager, mens lengste dom er på 5 110 dager.

SPØRSMÅL NR. 254**Innlevert 24. november 2015 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik****Besvart 30. november 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I vedtektene for Avinor står det i paragraf 10 at styret skal forelegge for samferdselsministeren alle saker som berører hel-/delprivatisering av basisvirksomheten. Jeg er nå kjent med at Avinor har sent ut på anbud brann/redningstjenester og plasstjenester.

Har ministeren godkjent dette og mener han dette er i tråd med Stortingets eierskapsmeldingen for Avinor?»

BEGRUNNELSE:

Bodø Lufthavn skal etter planen overdrages fra forsvaret innen 1.8.2016. I denne forbindelse har Avinor foreslått å sette ut på anbud flere av sine basisfunksjoner. Dette gjelder Brann-/redningstjenesten og plasstjenester. Dette er ikke i tråd med vedtektene og Eierskapsmeldingen til Avinor der man sier klart at Avinor skal drive disse oppgaven selv, ikke minst av sikkerhetsmessige årsaker.

Det vil derfor være naturlig at disse oppgaven ble utført av Avinor selv når selskapet overtar disse fra forsvaret.

Jeg registrerer at Avinor henviser til merknader i budsjettet for 2015 fra et flertall i transportkomiteen som sier:

" Flertallet ber derfor regjeringen foreta en gjennomgang av hvordan det kan legges til rette for økt deltakelse fra private aktører når det gjelder drift av Avinors mindre lufthavner".

Arbeiderpartiet og Senterpartiet hadde en merknad som sier:

" Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker ikke å konkurranseutsetter tjenester som kan svekke flysikkerheten og Avinormodellen".

Med bakgrunn i diss merknadene og eierskapsmeldingen ville det være naturlig at ministeren kom tilbake til Stortinget før han evt. godkjente en konkurranseutsetting av disse basistjenestene.

Et annet moment er at flertallsmerknaden omtaler mindre lufthavner, Bodø Lufthavn kan man ikke si faller inn under denne kategoriseringen.

Svar:

Samferdselsdepartementet har bedt Avinor om å overta driftsansvaret for Bodø lufthavn fra 1. august 2016. Avinor skal etablere en ny driftsorganisasjon i Bodø, og selskapet tar sikte på eksterne leveranser innenfor områdene brann- og redningstjenester, plasstjenester og flyside elektrotjenester.

Samferdselsdepartementet har vært informert om Avinors planer, og jeg er positiv til at Avinor nå vurderer nye løsninger for å effektivisere virksomheten ved Bodø lufthavn. Lavere driftskostnader vil styrke Avinors evne til løse selskapets samfunnsoppdrag om å drive og utvikle et landsomfattende nett av lufthavner.

Forrige Eiermelding for Avinor ble lagt frem av regjeringen Stoltenberg II. Dagens stortingsflertall er positiv til at private aktører kan spille en større rolle enn i dag i driften av Avinors mindre lufthavner, jf. Innst. 13 S (2014-2015). Min vurdering er at Avinors planer om eksterne leveranser i Bodø er i tråd med Stortingets føringer. Som varslet i Prop. 1 S (2015-2016) vil jeg i neste Eiermelding foreta en gjennomgang av hvordan det kan legges til rette for private aktører i driften av Avinors mindre lufthavner.

SPØRSMÅL NR. 255**Innlevert 24. november 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 3. desember 2015 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden følge opp flertallspartiernes forventning i budsjettavtalen om at Statkraft skal prioritere investeringer i fornybar kraft i Norge, og hvordan er dette i tråd med prinsippene for eierstyring slik disse er nedfelt i Meld. St. 27 (2013-2014) og Innst. 140 S (2014-2015)?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la i Prop. 40 S (2014-2015) opp til en total styrking av egenkapitalen i Statkraft SF på 10 milliarder kroner. En enstemmig komite sluttet seg til dette i Innst. 108 S (2014-2015).

I budsjettavtalen presentert 23.11.15 mellom FrP, H, KrF og V går man bort fra forslaget om å styrke selskapets finansieringsevne gjennom redusert utbytte med 5 milliarder kroner i planperioden (2014-2018). Utbyttet skulle reduseres med til sammen 5 milliarder kroner i 2016, 2017 og 2018.

Flertallspartiene varsler en merknad i budsjettavtalen der det blant annet sies: "Det vil være opp til selskapet å ta stilling til hvordan investeringsplanen skal tilpasses de finansielle rammene, men det legges til grunn at fornybar kraft i Norge prioriteres."

Det er vanskelig å se at formuleringen "...det legges til grunn at fornybar kraft i Norge prioriteres" som noe annet enn en klar forventning om hvilke prosjekt Statkraft skal prioritere. Det er etter prinsippene for eierstyring ikke naturlig at Stortinget legger seg borti hvilke prosjekter i planen som skal realiseres.

Dette bekreftes også av at komiteen i Innst. 108 S (2014-2015) ikke pekte på enkeltprosjekter som komiteen mente var særlig viktig. Det er like fullt klart at man ved stortingsbehandlingen mente at realisering av vindkraft i Midt-Norge var særlig viktig.

En merknad fra Stortinget binder ikke Statkraft SF og det vil derfor være naturlig at statsråden avklarer hvordan merknaden fra departementets side skal følges opp innenfor prinsippene for statlig eierskapsutøvelse.

Svar:

Det fremgår av Meld. St. 21 (2013-2014) at målet med statens eierskap i Statkraft er å bidra til lønnsom og ansvarlig forvaltning av norske naturressurser. Videre skal det statlige eierskapet bidra til at hovedkon-torfunksjoner blir i Norge og til utvikling av norsk kompetanse innenfor fornybar energi, som også kan benyttes til å gjennomføre lønnsomme kraftprosjekter internasjonalt.

Statkraft skal drives på forretningsmessig grunnlag med sikte på å levere en konkurransemessig avkastning. På samme måte som for øvrige selskaper Nærings- og fiskeridepartementet forvalter det statlige eierskapet i, er det styret som har ansvaret for vurdering av enkeltprosjekter.

Staten må som andre eiere kunne ha en dynamisk tilnærming til sitt eierskap og stå fritt til å vurdere eierspørsmål når forutsetninger endrer seg, som eksempelvis endrede markedsforhold. Dette kan også berøre eiers vurdering av kapitalforhold og utbytte. Når det gjelder Statkrafts evne til å investere, minner jeg om at Statkraft allerede er tilført 5 mrd. kroner i ny egenkapital høsten 2014, og at selskapet både har hatt, og fortsatt bør ha, en ikke ubetydelig investeringsevne.

Jeg legger til grunn at styret vil vurdere både tilgjengelig kapital for, og lønnsomheten i, prosjekter innenfor fornybar kraft i Norge. Dette vil være iht. statens mål med eierskapet i Statkraft og iht. gjeldende eierstyringsprinsipper når det gjelder rollefordeling mellom eier og styre.

Dette er ikke til hinder for at eier kan uttrykke forventninger knyttet til den strategiske utviklingen av et selskap, spesielt i en situasjon hvor realiseringen av strategien krever tilførsel av kapital.

SPØRSMÅL NR. 256**Innlevert 24. november 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 1. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Viser til svar på spørsmålet nr. 15: 183, der statsråden ikke svarer på det konkrete spørsmålet som ble stilt. Derfor gjentas det.

Kan regjeringen bekrefte eller avkrefte at en slik løsning har vært kjent for norske myndigheter, har temnet blitt tatt opp i slike møter og i så fall, hva har vært Norges respons?»

BEGRUNNELSE:

NRK Finnmark meldte den 11. november 2015 at en norsk grenseinspektør hevder at russiske myndigheter i offisielle møter har foreslått en løsning som ville unngått at mange asylsøkere uten beskyttelsesgrunn har kommet over grensa på Storskog. NRK melder at de har flere kilder til at dette skal være tatt opp. Spørsmålet er å få klarhet i helt konkret hva slags kontakt, møter o.l. som har vært avholdt om saken, hva som er drøftet og hva Norge har ment om spørsmålet. Hva som har skjedd av endringer som er gjennomført, er det ikke spurt om, fordi det er offentlig kjent fra før.

Svar:

Jeg viser til at representanten har stilt samme spørsmål i dokument nr. 15:183 (2015-2016). Det er ikke skjedd endringer siden jeg besvarte dette spørsmålet og jeg mener det gir et tilfredsstillende svar på det representanten tar opp. Jeg kan imidlertid utdype svaret litt.

I svaret på spørsmål 15:183, forholder jeg meg til det vi har grunnlag for å vite noe om gjennom vår di-

alog med underliggende etater. Det er avholdt en rekke møter mellom norske og russiske myndigheter om dette viktige tema og det er en rekke ulike forhold av praktisk art som berøres i disse møtene.

Eksempelvis har grensekommissæren hatt flere møter med sin russiske kollega om situasjonen, sist tirsdag 24. november. Han har da formidlet til den russiske grensekommissæren hvordan norske myndigheter vurderer situasjonen, hvilket nasjonalt og internasjonalt regelverk norske myndigheter må forholde seg til, og hvordan våre aktuelle avtaler med russiske myndigheter skal forstås og praktiseres.

Møtene mellom grensekommissærene har vært holdt i en vennlig og gjensidig imøtekommende tone. Partene har samtalt om mulige tiltak i henhold til de bilaterale avtalene mellom Norge og Russland, som begge sider er kjent med. Den russiske grensekommissæren har i følge den norske grensekommissæren ikke presentert anbefalinger i disse møtene til norske myndigheter om ytterligere tiltak utover de informasjonstiltak som tidligere har vært iverksatt, og som nå nylig er supplert med ytterligere informasjon til både de som ønsker å komme til Norge og til russiske myndigheter.

Det avholdes også såkalte assistentmøter, hvor inspektører fra grensekommissariatene på norsk og russisk side kommer sammen for å samtale om rent praktiske, operative anliggender i grenseområdet. Der kan det ha blitt drøftet forslag til mulige tiltak. Opplysninger om innholdet i disse møtene kan jeg vanskelig uttale meg om.

SPØRSMÅL NR. 257**Innlevert 25. november 2015 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell****Besvart 4. desember 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Vil statsråden bidra til at NAV sin praksis i forhold til NAV-lovens § 14a opphører, og at NAV-lovens intensjoner om brukermedvirkning i samsvar med Sivilombudsmannens uttalelse blir tatt på alvor?»

BEGRUNNELSE:

Sivilombudsmannen gjorde det i sak 2014/2336 klart, at NAV sin praksis når det gjelder å bruke Arbeidsevnevurdering som et rendyrket internt verktøy, ikke er i samsvar med lovens intensjon.

Ombudsmannens oppfatning av NAV sin praksis er klargjort gjennom en egen uttalelse datert 26.11.14, der NAV sin praksis ikke levnes mye ære i forhold til påstått brukermedvirkning.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er innforstått med ombudsmannens merknader. Likevel fortsetter NAV sin direkte brukerfiendtlige fortolkning av NAV-lovens § 14a.

Svar:

Spørsmålet gjelder Arbeids- og velferdsetatens oppfølging etter Sivilombudsmannens uttalelse 26. november 2014 i sak nr. 2014/2335 om klageadgang på fornyet arbeidsevnevurdering.

Jeg har innhentet informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet om saken. Etter NAV-loven § 14a første ledd har alle som ønsker eller trenger bistand for å komme i arbeid, rett til å få vurdert sitt bistandsbehov. En systematisk vurdering av brukers ressurser og bistandsbehov skal bidra til å sikre riktige avgjørelser med hensyn til hvilke tiltak og tjenester den enkelte bør få fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Dersom brukeren har behov for en mer omfattende vurdering av sitt bistandsbehov, har han eller hun rett til å få en arbeidsevne-vurdering, det vil si en mer grundig og bred kartlegging av ressursene og bistandsbehovet. Brukere har klagerett på vurderingene, og det skal derfor utarbeides et eget vedtak.

Det er viktig å presisere at dette innebærer at ikke alle brukere får gjennomført en arbeidsevnevurdering, da man ofte gjennom behovsvurderingen i tilstrekkelig grad får vurdert brukers bistandsbehov. For arbeidsavklaringspenger, uføretrygd og deltagelse i kvalifiserings-programmet er det imidlertid en hovedregel at det skal gjennomføres arbeidsevnevurdering som ledd i vurderingen av om vilkårene for å motta ytelsen er oppfylt. Brukers bistandsbehov skal likevel vurderes jevnlig i den videre oppfølgingen, slik at retten til å få vurdert sitt bistandsbehov ikke kun er knyttet til søknad om ytelser.

Sivilombudsmannen har gitt uttrykk for at det må settes klare begrensninger for i hvilke tilfeller arbeidsevnevurderingen kan brukes som et dynamisk verktøy i det individuelle oppfølgingsarbeidet, uten at arbeidsevnevurdering eller nytt § 14a-vedtak gis bruker. Jeg er gjort kjent med at dette er noe også Arbeids- og velferdsdirektoratet er enig i. Å bruke arbeidsevnevurderingen som et verktøy er aktuelt når en bruker har en aktiv sak og følges opp av etaten. Arbeidsevnevurderingen i slike saker oppdateres underveis i forhold til gjennomføring av aktiviteter og lignende. Dersom det i løpet av oppfølgingen viser seg at bistandsbehov eller aktivitetskategorier i opprinnelig oppfølgingsvedtak er blitt endret, skal det utarbeides et nytt § 14a-vedtak som bruker kan påklage. Dette framgår også av Arbeids- og velferdsetatens "Standard for arbeidsrettet

brukeroppfølgning", som veileder bruker i sitt daglige oppfølgingsarbeid.

Sivilombudsmannen har også kommentert de tilfellene hvor det mottas nye opplysninger i form av eksempelvis nye medisinske opplysninger uten at dette vurderes å ha betydning for innsatsgruppe. Det vil si tilfeller der etaten ikke anser at det er hensiktsmessig å sende ut ny arbeidsevnevurdering og § 14a-vedtak til bruker. Dersom bruker ber om å få vurdert sitt bistandsbehov eller det framlegges dokumentasjon i form av f.eks. nye legeopplysninger, som gir grunnlag for å gjennomføre en arbeidsevnevurdering, er det viktig at bruker får tilsendt både arbeidsevnevurdering og et nytt § 14a vedtak. Dette gjelder selv om utfallet er det samme som det opprinnelige. Dette er viktig også i de tilfeller hvor det ikke er samsvar mellom etatens vurdering og brukers egen vurdering av egen situasjon. På denne måten kan man legge til rette for økt reell brukermedvirkning.

Sivilombudsmannen har i tillegg ment at Arbeids- og velferdsetaten har for høy terskel for å revurdere brukers arbeidsevne etter anmodning fra bruker. Sivilombudsmannen framhever dette som lite ønskelig fordi bruker har en rett etter NAV-loven § 14a til å få vurdert sitt bistandsbehov dersom vedkommende ønsker bistand mot arbeid eller aktivitet. Direktoratet har opplyst meg om at de ikke sitter på informasjon som tilsier at terskelen i dag generelt sett er for høy. De viser også til at det er få klagesaker knyttet til § 14a, selv om det lages manges arbeidsevnevurderinger. I oktober måned ble det eksempelvis utarbeidet 15 065 arbeidsevne-vurderinger.

Direktoratet opplyser videre at de har besvart Sivilombudsmannens brev, og at de ikke har mottatt ytterligere henvendelser fra Sivilombudsmannen i etterkant. Selv om direktoratet ikke har informasjon som tilsier at det er manglende samsvar mellom praksis og regelverk, har de orientert meg om at de likevel vil vurdere å gjennomgå rutinene for å sikre at det er tydelig for NAV-kontor hvordan man skal praktisere NAV-loven § 14a.

Jeg vil avslutningsvis opplyse Stortinget om at jeg for tiden arbeider med en melding som skal følge opp rapporten "Et Nav med muligheter. Bedre brukermøter, større handlingsrom, og tettere på arbeidsmarkedet". Som ledd i oppfølgingen av ekspertgruppens rapport, er det blant annet aktuelt å vurdere direktoratets system for brukeroppfølgingen med utgangspunkt i NAV-loven § 14a.

Parallelt med meldingsarbeidet gjennomgår jeg dagens ordning med arbeidsavklaringspenger, hvor NAV-loven § 14a er en sentral bestemmelse både for rett til og ved avslutning av ytelsen. Det vil i den forbindelse være naturlig å vurdere om det er behov for å gjøre endringer i NAV-loven § 14a, for blant annet å tydeliggjøre brukermedvirkningen inn i de vurderingene som gjøres på lokalkontorene.

SPØRSMÅL NR. 258**Innlevert 25. november 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 1. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kor mange gonger kontakta Noreg Europol i 2014 i høve akutte saker, og kan statsråden gjere greie for kva desse akutte sakene handla om?»

GRUNNGJEVING:

Noreg har ei tredjepartsavtale med Europol, og det er ynskjeleg å få eit oversyn over norsk politi sin bruk av Europol sine system.

Svar:

Spørsmålet gjelder politisamarbeid på operativt nivå mellom norsk og utenlandsk politi. Det er derfor innhentet informasjon fra Politidirektoratet som dette svaret bygger på.

Europol besitter opplysninger i to hoveddatabaser; SOC (Serious and Organised Crime) og CT (Counter terrorism). Alle forespørsler som fyller Europol sitt mandat blir lagret i tre år i disse basene. Videre besitter Europol EIS (European Information System) som er en «hit/no-hit» database og som i utgangspunktet brukes operativt i all hovedsak av EU-landene. Dette er nærmest en form for registersjekk mht. om det forefinnes historiske opplysninger om aktuelle entiteter. Systemet har, etter Politidirektoratets vurdering, i all hovedsak en operativ funksjon ved at man i sanntid kan sjekke om en person er rapportert inn av andre medlemsland. Norge bruker dette systemet lite. Årsaken er et Norge som tredjeland ikke har adgang til å søke slik medlemsstatene har, og Norge har heller ikke mulighet til å laste opp egne data.

Norske forespørsler går gjennom Europols Operational Centre via Siena (Europols sikre system for utveksling av saksinformasjon). Normal saksgang tar lang tid (ca. 2 dager) og har dermed liten operasjonell

betydning for kontrollvirksomhet i Norge. I akutte tilfeller kan man få raske svar (ned mot 15 minutter) ved å ringe Europols Operational Centre.

Siden Siena-systemet ble innført rundt 2010 har de fleste land hatt en vesentlig økning i antallet meldinger som utveksles. For Norges del var antallet meldinger i 2010 4.627, mens det i 2014 var 9.107, dvs. en økning på 97 %. Fordi alle norske søk skjer via Europol, finnes det ikke noen statistikk over søk i EIS. Basert på Siena-statistikken anslår Politidirektoratet at det maksimalt ble søkt i EIS ca. 2 000 ganger i 2014.

Den norske deskens interne statistikk viser at ca. 25 % av meldingene for Norges del er utgående forespørsler, dvs. meldinger hvor Norge ber andre land eller Europol om informasjon. De resterende ca. 75 % er enten meldinger som er adressert til Norge eller meldinger Norge mottar i kopi.

Jeg legger til grunn at når det spørres om akutte saker, siktes til hastesaker hvor oppfølging er i form av operativ bistand fra konkret land. I disse sakene vil den norske desken henvende seg direkte til gjeldende lands liaison på vegne av aktuelt politidistrikt i Norge, og samarbeidet er av mer bilateral karakter.

Hastesaker kan i prinsippet gjelde alle typer alvorlige straffesaker. Et typisk tilfelle er narkotikasker som avdekkes ved grensen hvor det er behov for umiddelbart å identifisere gjerningsperson/organisatorer i utlandet og for å sikre bevis før de går tapt. Andre eksempler er frysing av bankkontoer i saker om økonomisk kriminalitet og frysing av IP-adresser og/eller identifisering av mistenkte i saker om seksuelle overgrep via internett. Norge mottar også ofte henvendelser i hastesaker hvor det forventes umiddelbart svar.

Politidirektoratet opplyser at omfanget av de mer bilaterale hastesakene er vanskelig å tallfeste, men at denne type henvendelser skjer anslagsvis en gang i uken.

SPØRSMÅL NR. 259**Innlevert 25. november 2015 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 30. november 2015 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Det vises til spørsmål 18 fra finanskomiteen/KrF sin fraksjon av 08.10.2015 i forbindelse med NB 16 og finansdepartementets påfølgende svar.

Jeg ber om finansministerens svar på om det er korrekt at det bokførte provenyet i 2016 av å gjennomføre de endringer som er skissert i spørsmålet vil være kr. 0?»

Svar:

Selskapsskatt for aksjeselskaper mv. betales etter-skuddsvis. Det betyr at endringer i selskapsskatten i utgangspunktet ikke får bokført effekt i innføringsåret.

I svar på spørsmål 18 fra finanskomiteen/Kristelig folkepartis fraksjon av 8.10.15 har departementet oppgitt påløpt proveny av en rekke endringer i selskaps-

skatten med utgangspunkt i Skatteutvalgets anslag for proveny. Endringene gjelder først og fremst etter-skuddspliktige skattytere. Provenyet fra endringene vil derfor først bli bokført i 2017.

Som nevnt i svaret, har Skatteutvalget ikke tatt stilling til detaljer i utformingen av de ulike tiltakene. Det gjelder blant annet hvilke skattytere som skal omfattes. Avhengig av utforming kan enkelte av tiltakene tenkes å få effekt også for forskuddspliktige skattytere. Det gjelder først og fremst personlige deltagere i deltagerlignede selskap. Også endringer som gjelder personlige deltakere vil imidlertid i praksis ofte bokføres etterskuddsvis. Disse vil i alle tilfelle utgjøre en mindre andel av berørte skattytere. Finansdepartementet mener derfor at det ikke er grunnlag for å budsjettere med bokført effekt av endringene i 2016.

SPØRSMÅL NR. 260**Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 1. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan vurderes statsråden behovet for et loven-dringsforslag for å kunne gi oppreisningserstatning i de saker der en uavhengig granskning påviser alvorlige mangler ved staten sine tjenestemenn og kvinner sin utførelse av sitt arbeid, og når kan en proposisjon fremmes for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

De fleste kjenner "Monika saken" der en 8 år gammel jente ble funnet drept. Jeg viser således kun til Statsrådens skriv datert 24.09.2015 ref. 15/4252 - ANY, og de brev i saken som er grunnlaget for Statsrådens skriv.

Moren til Monika har nå som kjent søkt alle tilgjengelige måter å fremme et oppreisningskrav på. Konkret er eneste løsning nå å gå til søksmål mot de tjenestemenn og kvinner som har utvist uaktsomhet i sin tjeneste overfor moren. En rettsak mot de polititjenestemenn og kvinner som har utført sin tjeneste svært klanderverdig er ikke nødvendigvis ønskelig.

Det er en rekke forhold som tilsier at det er utvist grov uaktsomhet og jeg viser her til rapporten fra Riksadvokaten i saken fremlagt 09.02.2015. Politimesteren i Hordaland har innrømmet at moren har vært utsatt for ekstrem merbelastning som følge av feil begått av politidistriktet og enkeltpersoner.

En slik sak burde hjemlet erstatning, en oppreisningserstatning etter Skadeerstatningsloven § 2-1, men det gjør det som kjent ikke. Slik regelverket er, kan politiet med forsett utvise grov uaktsomhet i sin tjeneste uten at det medfører erstatningsplikt for Staten. Virkningen av at regelverket ikke hjemler erstatning er i strid med folks rettsfølelse. Staten burde i denne saken hatt mulighet til å imøtekomme kravstiller, både for kanskje å unngå rettsak om det er ønskelig mot sine tilsatte, men også for å vise at en "tar ansvar" overfor offeret, som i dette tilfellet er moren.

Avslutningsvis i nevnte brev skriver Statsråden at en vil ta med advokat Nilsen sine synspunkter i det videre arbeidet med utviklingen av det aktuelle rettsområdet.

Etter min oppfatning er tiden moden for en endring av regelverket. Det kan også tenkes at det er flere saker som representerer brudd på menneskerettighetene grunnet manglende erstatningsordning. Norge setter menneskeretter høyt og vi må sikre oss et regelverk som ligger godt innenfor.

Fra Politidirektoratet blir det vist til Rt-2013-805 hvor Høyesterett mener en lovendring må til for å få på plass den nødvendige lovendringen som skal til for å kunne tilkjenne oppreisningserstatning i et slikt tilfelle.

Svar:

Den saken som ligger til grunn for representantens spørsmål, er den såkalte «Monika-saken». Dette er en meget spesiell sak som åpenbart har vært en stor belastning for de pårørende. Forholdene som ligger til grunn for den foretaksstraff Hordaland politidistrikt er ilagt og har vedtatt, er svært beklagelige.

På bakgrunn av de feilene som ble begått under etterforskningen hos Hordaland politidistrikt, fremmet Monikas mor krav mot staten ved Politidirektoratet om oppreisningserstatning. Ordningen med oppreisningserstatning i skadeserstatningsloven § 3-5 innebærer at det kan idømmes erstatning for «skade av ikke-økonomisk art» ved skade på person og for noen alvorlige krenkelser som nærmere definert i skadeserstatningsloven § 3-3. Som skade av ikke-økonomisk art regnes også psykisk skade. Skadeserstatningsloven § 3-5 forutsetter personlig skyld hos skadevolderen og viser til «den som» har handlet forsettlig eller uaktsomt. Etter de ulovfestede reglene om organansvar kan juridiske personer identifiseres med skadevolder og pålegges å betale oppreisningserstatning etter § 3-5. For staten har imidlertid organansvaret og identifikasjonen en grense, som antas å gå ved de øverste styringsorganene. Et politidistrikt faller dermed utenfor. I Monika-saken foreligger det derfor ikke ansvarsgrunnlag for staten for kravet om oppreisningserstatning.

Reglene om oppreisningserstatning er positivrettslige i den forstand at domstolene ikke kan tilkjenne

oppreisningserstatning utenfor de lovregulerte tilfellene.

Spørsmålet fra representanten gjelder oppreisningsansvar for staten i tilfeller hvor tjenestemenn har utført arbeid med alvorlige mangler. Det må antas at det kun vil være i helt spesielle tilfeller at personer blir påført skade i form av psykiske lidelser som følge av tjenestemenns mangelfulle utførelse av tjenesten. Innføring av en generell regel om oppreisningsansvar for staten i slike tilfeller vil innebære vanskelige avgrensings- og bevissspørsmål. Dette gjelder særlig kravet om årsakssammenheng mellom skaden og den skadevoldende handlingen. Det vil generelt kunne være vanskelig å avklare spørsmålet om årsakssammenheng blant annet fordi det gjerne ikke vil være mulig å slå fast om den psykiske skaden alene skyldes det underliggende forholdet i saken, for eksempel der skadelidte er fornærmet i en voldtektssak, eller om den psykiske skaden er vesentlig forsterket av en tjenestemanns mangelfulle håndtering av saken.

Monika-saken er en veldig spesiell sak. Det er ikke gitt at den egner seg som grunnlag for generell lovgivning.

Selv om spørsmålet om lovendringer som nevnt byr på vanskelige avveininger, vil jeg ta med meg representantens synspunkter ved den videre vurderingen av mulige lovendringsbehov på området. Jeg kan ikke nå love noen lovproposisjon om dette.

Jeg peker avslutningsvis på at en annen generell erstatningsordning som kan dekke ikke-økonomisk tap, er Stortingets rettfærdsvederlagsordning. Etter denne ordningen kan enkeltpersoner søke om en skjønnsmessig kompensasjon fra staten når vedkommende har kommet særlig uheldig ut, og er påført skade eller ulempe som ikke dekkes etter alminnelige erstatningsregler eller av andre ordninger. Sakene avgjøres av Stortingets utvalg for rettfærdsvederlag. Statens sivilrettsforvaltning er sekretariat for utvalget. Så vidt jeg har forstått, vil det i Monika-saken være adgang til å komme tilbake til spørsmålet om rettfærdsvederlag etter at den pågående straffesaken er endelig avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 261**Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 2. desember 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvorfor skal en datter som har voldsalarm mot sin far måtte forholde seg til sin far for å få grunnstipend?»

BEGRUNNELSE:

Grunnstipend i Videregående skole ble endret for å sikre at bare de som trenger det mest skal få stipend.

En fraskilt mor med inntekt på 194000 brutto trodde at hun skulle få stipend til sin datter i videregående skole, men fars inntekt ble tatt med i beregningen, dermed avslag. Det utrolige i saken er at både mor og datter går med voldsalarm mot den sammen mannen. Mannen er fradømt foreldreansvaret for barna, X-kone og datter har voldsalarm. Likevel skal de forholde seg til en mann/far som de er redd for, om datter skal få stipend på Videregående skole.

Svar:

Grunnstipendet til elever i videregående skole skal behovsprøves mot inntekten til forsørgerne. Plikten til

å forsørge barnet faller ikke bort selv om forelderen blir fradømt foreldreansvaret, og i utgangspunktet skal derfor grunnstipendet behovsprøves også mot denne forelderens inntekt.

Det kan imidlertid bli sett bort fra inntekten til foreldrene etter en skjønnsmessig vurdering, der det blir lagt vekt på om det er særlig tyngende sosiale grunner til at eleven ikke kan få tilskudd, og det ellers er rimelig. Når far er fradømt foreldreansvaret, og mor og barn har voldsalarm på grunn av faren, er det åpenbart at det skjønnsmessige unntaket fra behovsprøvingen bør komme til anvendelse. Det er ikke minst på grunn av slike særlige forhold mellom foreldre og barn at det er nødvendig med unntaksregler. Det er vanskelig for Lånekassen å fange opp disse gjennom den standardiserte nettsøknaden. Lånekassen har heller ikke adgang til å hente inn opplysninger om for eksempel voldsalarm fra andre myndigheter, og er derfor avhengig av at søkeren selv opplyser om slike forhold som kan medføre unntak fra behovsprøvingen. I denne konkrete saken bør eleven eller moren kontakte Lånekassen for å få en ny behandling av søknaden om støtte.

SPØRSMÅL NR. 262**Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 30. november 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Når statsråden er gjort kjent med at Helse Sør-Øst RHF gir den største privat-ideelle rusinstitusjonen i landet så dårlige økonomiske rammer at et stort antall behandlingsplasser står i fare for å bli lagt ned, vil statsråden gripe inn og sikre at Borgestadklinikken (BK) får en drivverdig økonomi?»

BEGRUNNELSE:

Blå Kors-Borgestadklinikken SA(BK) er et privat-ideelt sykehus innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) lokalisert i fire avdelinger. Tilbudet som gis ved klinikken er helhetlig, med avgiftningsenheter, rus- og avhengighetspoliklinikker, utredningsenhet, korttids- og langtidsbehandlingsenheter, familieenhet, skjermet

enhet for gravide rusmiddelmissbrukere, laboratorium og kompetansesenter. Klinikken tar også imot pasienter etter HOT§§10-2, 10-3 og 10-4. (tvangsparagrafer)

BK ivaretar lokalsykehusfunksjon for Telemark på TSB, og har en regional funksjon for familiebehandling og gravide rusmisbrukere. Klinikken blir også en utdanningsinstitusjon for spesialister innen rus-i 2016.

Helse Sør-Øst RHF har løpende avtaler og årlige ytelsesavtaler om kjøp av helsetjenester fra Borgestadklinikken. Ytelsesavtalen for 2015 utgjør 129 døgnbehandlingsplasser (46965 døgn) og 8625 polikliniske konsultasjoner i året- hvilket vil si at BK er den største institusjon på døgnbehandling TSB i landet.

BK inngikk løpende rammeavtale i 2012 med priser som ikke er gode nok, og fikk med det et dårlig utgangspunkt som dras med årene fremover. Det var

ikke priser man var fornøyd med den gangen, men med det asymmetriske maktforhold med kun en kjøper av tjenestene gjør det at Helse Sør Øst RHF kan presse dette gjennom.

BK har gjentatte ganger meldt behov for ressurser. Ytelsesforhandlinger mellom Helse Sør Øst RHF og BK -Blå Kors for 2014 resulterte i en økning utover lønns og prisjustering, midler knyttet opp til nye tilbud og stillinger, men fortsatt er de underfinansierte.

Ved siste forhandling 2015 ble BK bedt om å gjøre en organisasjonsanalyse for å se hvordan de kunne optimalisere driften innen eksisterende ramme. Rapporten viste med henvisning til offisielle tall at BK har vært klart underfinansiert over tid, og nå trenger tilførsel av 69,5 mill. kroner over 3 år, for å kunne gi et kvalitativt godt nok tilbud til pasientene.

Selv med denne økningen vil BK fortsatt være den rimeligste tilbyder av helhetlige TSB-tjenester i landet. Gjennomsnitt døgnpris på BK i 2015 er på kr. 4250. Helseforetakene hadde i 2014 for samme tjeneste en gjennomsnittlig døgnpris på kr.8506. (tabell 4.11, Samdata 2014). Om BK hadde hatt de samme betingelser, hadde det medført en økning på 200 mill kroner i året.

BK er lokalsykehuset for TSB i Telemark, og iverretar med dette ansvaret HFene har i andre fylker til halvparten av prisen helseforetakene får for denne tjenesten. Dette gir ikke grunnlag for likeverdige tilbud for pasientene i denne regionen.

Jeg vet at BK har en målsetting om å være billigere og bedre enn det offentlige, men kan ikke klare å gi godt nok tilbud uten en gjennomsnittlig døgnpris på rundt kr. 5700, som fortsatt er betydelig lavere pris enn de offentlige har.

Lav gjennomsnittlig døgnpris over tid har også ført til utarming, lav bemanningsfaktor og etterslep på vedlikehold. For 2015 har BK et budsjettert underskudd på 15 mill. kroner og tærer dermed på egenkapitalen.

I rapporten fra organisasjonsanalysen er skissert 5 ulike alternativer til løsning, og rapporten er ikke bestått av Helse Sør Øst RHF. De er nå kommet med et tilbud til BK på 10 mill. kroner ekstra for 2016. Når BK er i 15 mill. i underskudd i 2015, er dette tilbudet uforståelig, når Helse Sør-Øst også da setter et krav til BK om ikke å legge ned plasser, da trekkes de i rammen, og i verste fall sier de opp avtalen for alle 129 døgnplasser og 8625 polikliniske konsultasjoner, noe som vil ramme TSB feltet hardt.

Svar:

Borgestadklinikken er en sentral institusjon i behandlingen av ruslidelser i de sørlige deler av helseregion Sør-Øst, og det er derfor viktig at man forholder seg aktivt til de alvorlige bekymringene institusjonen har uttrykt. Jeg har forstått at Borgestadklinikken og Helse Sør-Øst har hatt en felles prosess knyttet til å se på driften av institusjonen og avtaleforholdet mellom partene. Denne prosessen er etter hva jeg har forstått ikke helt ferdig. Partene er fortsatt i forhandling om ytelsesavtalen for 2016.

Jeg håper at partene gjennom dialog kommer frem til en felles løsning som sikrer tilbudet til mennesker med ruslidelser i denne delen av landet. Det er samtidig viktig å minne om at det ligger noen rettslige begrensninger i hvor langt partene kan gå for å finne en løsning for den økonomiske situasjonen hos Borgestadklinikken. Borgestadklinikken avtale er et resultat av en anbudskonkurranse som ble gjennomført i 2012, og det er derfor begrensninger i forhold til regelverket for offentlige anskaffelser med tanke på likebehandling osv.

SPØRSMÅL NR. 263

Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 30. november 2015 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hvordan gikk det egentlig, ble Trondheim Somalias største by, og hvor mange somaliske innvandrere bor p.t. i Trondheim?»

BEGRUNNELSE:

I Adresseavisen 18. desember 2004 er det et intervju med daværende kommunalminister Erna Solberg. Solberg sier følgende:

"Hvis politikerne lokalt vil gjøre Trondheim til Somalias største by, så vær så god. Men selv synes jeg ikke det er en god idé."

Adressa følger opp med nytt spørsmål: "Og dette skal altså gjøre Trondheim til Somalias største by?"

Den daværende kommunalministeren svarer:

"Jeg sier det fordi dette forslaget vil i praksis bety fri innvandring av mennesker fra Afrikas horn. Det skal bli interessant å følge fristaden Trondheim, sier kommunalministeren tørt."

Til ABC nyheter 25. november 2015, kommer statsminister Solberg med det som kan virke som nye teorier om utvikling av flyktningsituasjonen.

"Det er jo sånn at hvis alle flyktninger i verden, cirka 60 millioner, skulle komme, så klarer vi ikke det. Det viktigste nå er å skille mellom de med beskyttelsesbehov og de som ikke har det, sier Solberg."

Verken statsministeren, eller regjeringen, har tidligere varslet at det finnes noen som helst sannsynlighet for at 60 millioner skal komme til Norge.

Ingen andre kilder har heller antydnet noe av slike dimensjoner.

Derfor er det noe komplisert å skjønne hvorfor statsministeren velger å gi slike inntrykk.

Svar:

Jeg er glad for at lokalpolitikkerne i Trondheim ikke fulgte opp planene om å følge en annen kurs i innvandringspolitikken enn det som var nasjonalt bestemt. Dermed unngikk vi en situasjon der det ble sendt politiske signaler som gikk på tvers av nasjonal politikk.

SPØRSMÅL NR. 264

Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 1. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjera greie for Justis- og beredskapsdepartementet sitt arbeid med handlingsplanane mot hatefulle ytringar, radikalisering og ekstremisme og korleis politiet prioriterer saker knytt til hatefulle ytringar på internett?»

Svar:

Regjeringens politiske erklæring mot hatefulle ytringer ble presentert fredag 27. november 2015. Regjeringen vil oppfordre politiske partier, organisasjoner og andre aktører til å slutte seg til og signere erklæringen. Samtidig la regjeringen fram sin beslutning om at det skal utarbeides en helhetlig strategi for det videre arbeidet mot hatefulle ytringer. Strategien skal gi en samlet oversikt over regjeringens arbeid på dette viktige området, identifisere behov for ny kunnskap og samtidig angi mål for regjeringens fremtidige innsats.

Hatefulle ytringer omfattes av straffeloven § 185. Innenfor den større lovbruddsgruppen hatkriminalitet, har vi straffebestemmelser knyttet til straffeskjerpende omstendigheter, diskriminering, vold, skadeverk og trusler. Derfor må regjeringens helhetlige strategi mot hatefulle ytringer også ses i sammenheng med tiltak som skal inn i regjeringens handlingsplan for LHBT-befolkningen (lesbiske, homofile, bifile og transpersoner). Tiltakene som foreslås i regjeringens strategi mot

hatefulle ytringer og regjeringens handlingsplan for LHBT-befolkningen, bidrar samtidig til å underbygge og forsterke andre tiltak som vil bli foreslått inn i regjeringens kommende handlingsplan mot antisemittisme.

Tiltakene må også ses i sammenheng med tiltak i regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme som ble lagt frem i 2014, hvor Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har det koordinerende ansvar for oppfølging av tiltakene. Generelt forebyggende arbeid på tvers av sektorer og tidlig innsats styrkes gjennom planens 30 tiltak med konkret oppfølgingsansvar. Planen er dynamisk, det vil si at eksisterende tiltak kan justeres og at nye er lagt til.

Rapportering på alle tiltakene i handlingsplanen ble sist oppdatert i september 2015, og kan leses på www.radikalisering.no. Jeg vil her nevne de tiltak JD har oppfølgingsansvar for, som også har relevans for forebygging av hatefulle ytringer.

Tipsløsningen på tips.kripos.no har gjennomgått en oppgradering, og i den forbindelse ble kategorien radikalisering og voldelig ekstremisme lagt til. Ny versjon av tipsløsningen ble lansert 1. september 2015. Kripos opprettet også 1. november 2015 en egen side på Facebook, «Nettpatruljen», som svarer på publikumshenvendelser. Arbeidet utføres av politibetjenter, jurister, ingeniører og kommunikasjonsrådgivere med politiarbeid på internett som spesialfelt. På nettsiden

skal det bl.a. gis eksempler om varsomhet og vurderinger man bør utvise ved bruk av ulike apper og tjenester.

Som følge av tiltak 13 i regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, er det ansatt forebyggingskontakter i syv politidistrikt med særskilte utfordringer med hensyn til radikaliserings og voldelig ekstremisme. Disse skal ha hovedfokus på forebygging, og fungere som kontaktpunkt for lokale aktører ved bekymring om radikaliserings. De resterende 20 politidistriktene har etablert tilsvarende kontaktpunkt. Kripos er en viktig samarbeidspartner for disse ved bl.a. kompetanseheving og utveksling av informasjon.

I dette arbeidet er det også viktig å legge til rette for økt kunnskap, engasjement og deltakelse fra alle offentlige og private aktører som jobber direkte med utsatte personer.

JD lanserte i april 2015 en nasjonal veileder til bruk i arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme (jf. tiltak 6). Veilederen er rettet mot førstelinjen og privatpersoner som er bekymret for at noen er i en radikaliseringsprosess, og er tilgjengelig på www.radikalisering.no.

JD utlyste i høst to nye forskningsprosjekter, henholdsvis Forebygging av hatefulle ytringer og hatkriminalitet på internett og sosiale medier og Utviklingstrekk og forebyggingsstrategier knyttet til høyreekstremisme og konspirasjonsteorier i Norge. Det arbeides nå med søknadene som har kommet inn, og det forventes at kontrakter for oppdragene signeres i løpet av 2015.

Når det gjelder politiets arbeid med saker knyttet til hatefulle ytringer på internett, kan jeg bl.a. nevne at Oslo politidistrikt september 2014 etablerte en egen

etterforskningsgruppe for hatkriminalitet. Erfaringene fra denne gruppen er gode, med en dobling i antall registrerte hatkriminalitetssaker så langt i 2015, sammenliknet med året før. Lavere mørketall og bedre oversikt over kriminalitetsbildet gir bedre kunnskap om hvilke tiltak som skal videreføres og opprettes også i andre politidistrikter. Samtidig har den som anmelder hatefulle ytringer ofte et beskyttelsesbehov. I dette arbeidet skal politiet se hen til erfaringene fra Oslo politidistrikt med Trygghetsprogrammet som et tilbud til den som anmelder slike lovbrudd.

Nærpolitireformen skal øke kapasiteten, samt bidra til at kvaliteten i straffesakskjeden forbedres gjennom større og mer kompetente etterforskningsmiljøer i de nye politidistriktene. Samtidig øker antallet politistillinger og etterforskning som fag gis høyere prioritet. Hatefulle ytringer skal registreres og irettesføres etter samme faglige standard uavhengig av bosted, og erfaringer fra Oslo politidistrikt vil være et viktig grunnlag i dette arbeidet.

Når det er sagt, er det viktig å respektere grl. § 100, som omhandler ytringsfrihet.

Det er ikke noen tvil om at denne skal gjelde for alle. Det skal gis rom for integritet, slik at ikke enkelte grupper gjøres mindre i stand til å bidra eller i verste fall fryses til taushet. Alle skal få lov til å ytre sine meninger på en konstruktiv og god måte, og vi ønsker å bidra til et godt debattklima der alle kan og vil delta. Vi har ingen intensjon om å bremse ytringsfriheten, monitorere debatten eller pålegge noen som helst form for munnkurv, men heller legge forholdene til rette for åpne og opplyste offentlige samtaler, jfr. grl. § 100.

SPØRSMÅL NR. 265

Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 7. desember 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil forsvarsministeren godkjenne at Forsvaret avgjør at baser og fasiliteter som er i bruk kan omdisponeres og brukes til andre formål, uten at Stortinget har gjort vedtak om endringer i Forsvarets struktur?»

BEGRUNNELSE:

Den store asyltilstrømmingen gjør det nødvendig å finne nye aktuelle lokasjoner for mottak av flyktninger og asylsøkere. I denne situasjonen har det oppstått en

del usikkerhet om hvorvidt Forsvaret vurderer å stille forsvarsanlegg, herunder Alliert treningssenter Åsegarden, til disposisjon.

Alliert treningssenter i Åsegarden skal etter planen brukes til alliert trening med hovedsakelig UK Royal Marines i vinter, noe som er helt i tråd med gjeldende langtidsplan (LTP). Den gjeldende LTP står fast fram til en ny plan er vedtatt av Stortinget.

Svar:

Som det påpekes i brevet gjør den store asyltilstrømmingen det nødvendig med nye og ekstraordinære tiltak blant annet når det gjelder midlertidig innkvartering. Forsvaret og Forsvarsbygg har i den forbindelse vurdert flere leire som er i Forsvarets eller Forsvarsbyggs besittelse. Leire som Forsvaret benytter vil ikke bli stilt

til disposisjon for dette formål. Dette gjelder også Åsegarden leir. En del leire eller bygningsmasse som ikke er i bruk er tilbudt Justis- og beredskapsdepartementet. Vestleiren ved Kirkenes, som disponeres av Forsvarsbygg, er allerede tatt i bruk som ankomstsenter for flyktninger som ankommer Norge over Storskog.

SPØRSMÅL NR. 266

Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 4. desember 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil forsvarsministeren sørge for at Stortinget gjøres kjent med det totale kostnadsbildet i forbindelse med Forsvarssjefens forslag, der også de alternative kostnadene ved å bygge opp ny kapasitet og bygningsmasse kommer frem?»

BEGRUNNELSE:

I forsvarssjefens Fagmilitære råd foreslås det betydelige endringer. Enkelte kapasiteter foreslås nedlagt eller flyttet, begrunnet i forsvarsfaglige eller i behovet for innsparinger.

Med erfaring fra tidligere års strukturendringer i Forsvaret, kan det stilles spørsmål ved hvorvidt flytting av kapasiteter og avdelinger vil gi ønsket økonomisk gevinst. Det fremlagte FMR inkluderer ikke et komplett omstillingsregnskap. Økonomiske innsparinger er i stor grad synliggjort, men ikke alternative kostnader ved å flytte kapasiteter.

Når Stortinget skal fatte vedtak om neste langtidsplan er det avgjørende å ha oversikt over hele kostnadsbildet. Det er ikke utelukkende en besparelse i å legge ned eller flytte baser eller materiell, men også en alternativ kostnad ved å bygge opp kapasitet i form av bygningsmasse, tilpasse areal etc. andre steder. To eksempler på dette er Alliert treningssenter og 339-skvadronen, der en flytting potensielt gir store kostnader.

Svar:

Som Stortinget tidligere er informert om, bl.a. i Prop. 1 S (2015-2016), tar regjeringen sikte på å legge frem en ny langtidsplan for Stortinget våren 2016. Regjeringen vil i denne fremme forslag om en helhetlig plan for forsvarssektorens utvikling, som presenterer langsiktige forsvarspolitiske mål, oppgaver og ambisjonsnivå for

forsvarssektoren, samt angir fremtidig innretning av Forsvaret med tilhørende økonomiske og strukturelle rammer. Kombinasjonen av endringer i omverdenen, utfordringer knyttet til Forsvarets operative evne, vår evne til å utnytte ny teknologi og stramme økonomiske rammer, gir oss et krevende utgangspunkt. Det er derfor nødvendig med en bred gjennomgang av forsvarssektoren og å se på behovet for potensielt omfattende endringer.

I tillegg til det fagmilitære rådet, som representanten Henriksen viser til i spørsmålet, har regjeringen også fått en rekke andre viktige innspill, herunder anbefalinger fra Ekspertgruppen for Forsvaret av Norge, McKinseys rapport med foreslåtte tiltak for å redusere kostnader, NSMs sikkerhetsfaglige råd og rapport fra Vernepliktutvalget. Alle disse rådene og innspillene er offentliggjort, og vil inngå inn i grunnlaget for arbeidet med den nye langtidsplanen.

Jeg er opptatt av at Stortinget skal ha et robust grunnlag for de avveininger som er nødvendig å gjøre knyttet til den videre utviklingen av Forsvaret. For å kvalitetssikre de økonomiske forutsetningene, som ligger til grunn for de anbefalte tiltakene i det fagmilitære rådet, foretar Forsvarsdepartementet nå en gjennomgang av metodisk tilnærming, forutsetninger, datagrunnlag, konsekvensvurdering og usikkerhetshåndtering benyttet i beregningene. Resultatet av denne gjennomgangen vil, sammen med flere ulike pågående vurderinger i regi av Forsvarsdepartementet, utgjøre grunnlaget for de tiltakene regjeringen vil fremme i den kommende langtidsplanen. I tillegg vil det med bistand fra eksterne konsulentstøtte bli gjennomført distriktspolitiske konsekvensvurderinger. Grunnlaget for regjeringens forslag vil være tilgjengelig for Stortinget under behandlingen av langtidsplanen.

Jeg vil avslutningsvis vise til at regjeringen er opptatt av en bred, offentlig debatt om temaene som skal

behandles i den kommende langtidsplanen og om utfordringene vi står overfor. Jeg har i den anledning 16. og 17. november 2015 gjennomført dialogmøter bl.a. med berørte kommuner og fylkeskommuner for å få

deres innspill og synspunkter til langtidsplanen som er under utarbeidelse.

SPØRSMÅL NR. 267

Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 4. desember 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Jeg har registrert at det ved St. Olavs Hospital foreslås å kutte rus og psykiatri med 20 millioner. Styreleder i NRK 25.11 spør om det å kutte mindre i psykiatrien enn i somatikken, eller å sørge for å øke aktiviteten uten høyere økonomisk vekst i psykiatrien enn i somatikken, vil oppfylle den gylne regel.

Kan statsråden oppklare om dette som styreleder foreslår er i tråd med den gylne regel og hva som generelt må til for å oppfylle den gylne regel om høyere vekst i psykiatrien enn i somatikken?»

BEGRUNNELSE:

Det fremgår med jevne mellomrom i ulike oppslag i mediene at den gylne regel om høyere vekst i psykiatrien enn i somatikken tolkes høyst ulikt og at det derfor er stort behov for å få klargjort hvordan den gylne regel skal forstås. I forbindelse med budsjettbehandlingen ved St. Olavs Hospital stilte styreleder ifølge NRK 25.11 følgende spørsmål:

"– Det store spørsmålet er hvordan vi skal oppfylle Høies gylne regel om at det skal være høyere vekst i psykiatrien enn i somatikken. Vil det å kutte mindre i psykiatrien enn i somatikken oppfylle den gylne regel?"

Og videre skriver NRK:

"Sykehusets styreleder (...) sier det også er et spørsmål om hva "vekst" må innebære.

– Hvis vi sørger for å øke aktiviteten innen psykisk helsevern og rus, må vi likevel dokumentere at vi også har høyere økonomisk vekst i psykiatrien enn i somatikken? spør han."

I følge NRK legger styrelederen til at det blir vekst i psykiatrien ved St. Olavs Hospital, som i at flere får behandling eller at de må vente kortere. Men om det blir vekst i pengebruken er usikkert.

Dette oppslaget er bare et eksempel av mange på at det er stor uklarhet i helseforetakene om hvordan den gylne regel skal tolkes og at det derfor er stort behov for at Helse- og omsorgsministeren rydder opp i dette.

Svar:

Først vil jeg vise til mitt svar på representanten Toppe sitt spørsmål nr. 243 til skriftlig besvarelse:

"Rapportering på måloppnåelsen på "den gylne regel" for 2015 vil foreligge i årlig melding i mars 2016. I løpet av 2015 har jeg i flere sammenhenger tatt opp "den gylne regel" i styringsdialogen med de regionale helseforetakene. De har gitt uttrykk for at det kan være utfordringer i å rapportere på regelen på en enhetlig måte. Jeg vil arbeide for at den "gylne regel" vil bli ytterligere forbedret i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2016."

Når det gjelder representanten Toppe sitt spørsmål fremgår det at dette omhandler ett helseforetak i helseregion Midt-Norge. Jeg har forståelse for at helseforetakene i sine budsjettprosesser stiller spørsmål ved hvordan de skal oppfylle kravet om høyere vekst innenfor psykisk helsevern og rusbehandling enn innenfor somatikken. Jeg vil, som det fremgår av det ovenstående, komme tilbake til konkretisering av kravet for 2016. Det viktigste må likevel være at pasientene faktisk opplever at behandlingstilbudet innenfor disse områdene øker minst like mye som innen somatikken. Kravet vil imidlertid fortsatt gjelde på regionalt nivå og det er ikke hensiktsmessig at jeg går inn i de enkelte helseforetaks budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 268**Innlevert 26. november 2015 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 4. desember 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Stortingsflertallet var i Innst. 296 S (2014-2015) tydelig på at «Norge må spille en aktiv rolle som pådriver i det internasjonale arbeidet mot spredning av atomvåpen og arbeide langsiktig for et forbud mot slike våpen.»

Hvordan mener utenriksministeren at det er mulig å arbeide langsiktig for et forbud uten å støtte det arbeidet som ICAN og lignende organisasjoner gjør?»

BEGRUNNELSE:

Utenriksdepartementet har avslått samtlige søknader innkommet i 2015 fra sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider globalt for å forby atomvåpen og opplyse om den risiko de utsetter oss for. Blant organisasjonene som har fått avslag er International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN), som ble nevnt som en av favorittene til Nobels Fredspris i 2015, og Norsk Folkehjelp. Disse, og flere lignende organisasjoner, har vært hatt en nøkkelrolle i de siste årenes arbeid for å fremme det humanitære perspektiv på atomvåpen. Eksempelvis gjennom bidrag til at det humanitære initiativet som den rødgrønne regjeringen startet, inkludert Oslo-konferansen i 2013, har blitt så vellykket. Beslutningen fra regjeringen om å avslutte den mangeårige støtten får alvorlige konsekvenser for ICANs evne til å fortsette sitt viktige arbeid. Beslutningen svekker også Norges aktive rolle som pådriver i det internasjonale arbeidet mot spredning av atomvåpen. Regjeringens avslag til ICAN og de andre organisasjonene gjør det enda tydeligere at regjeringen har gjennomført et linjeskift i norsk atomvåpenpolitikk.

Svar:

Jeg viser til det svaret jeg gav representanten Liv Signe Navarsete på skriftlig spørsmål 227 om samme tema.

For 2015 er det forpliktet og utbetalt 50 millioner kroner under tilskuddsordningen «Utvikling og nedrustning». Dette omfatter også støtte til sivilsamfunnets innsats for å bygge og spre kunnskap om spørsmål knyttet til kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning.

ICANs globale nettverk har totalt mottatt 6,8 millioner i støtte av Utenriksdepartementet i 2015, mens ICAN Norge har mottatt 1,5 millioner i samarbeid med Norske leger mot atomvåpen.

Nysalderingen ble behandlet i statsråd 20. november. På grunn av økte utgifter til nyankomne asylsøkere på 1,7 milliarder har det vært behov for inndekking. Av tilleggsbehovet er 608 millioner kroner foreslått finansiert ved en økning i bistandsrammen, resterende beløp ved omfordeling av om lag 1 milliard kroner under Utenriksdepartementets budsjett. Av dette er det foreslått en reduksjon på 34,5 millioner kroner på post 164.72. Forslaget medfører blant annet at det ikke kan settes i verk nye tiltak innenfor nedrustnings-, ikke-sprednings- og fredelig-bruk-feltet utover det som er forpliktet og igangsatt.

Norge spiller en aktiv pådriverrolle for å nå målet om en verden uten kjernevåpen.

I det langsiktige arbeidet for en verden uten kjernevåpen er det viktig å få kartlagt forutsetningene for at kjernevåpenstatene kan foreta dype kutt i sine arsener. Kun på basis av gjensidig, irreversibel og verifiserbar nedrustning kan vi på lang sikt nå målsettingen.

Norge vektlegger derfor blant annet å bidra til det internasjonale partnerskapet for verifikasjon av kjernefysisk nedrustning, hvor 27 land, samt EU deltar. Norge var vertskap for det andre plenums møtet i partnerskapet 16. – 18. november. Dette er en svært viktig plattform siden alle de fem kjernevåpenstatene innenfor Ikke-spredningsavtalen NPT deltar.

SPØRSMÅL NR. 269**Innlevert 27. november 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 7. desember 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete initiativ har den norske regjering tatt i løpet av de 2 siste år overfor EU, Dublinsamarbeidet, Schengen-samarbeidet, FN eller andre relevante internasjonale organisasjoner og samarbeid for å avhjelpe og håndtere den pågående flyktningkrisen?»

Svar:

Verdenssamfunnet står overfor en rekke uløste konflikter og humanitære kriser som preger den internasjonale

dagsordenen: i Syria og Irak, på Afrikas horn og i Mali. I år har konsekvensene av disse konfliktene i større grad enn tidligere nådd Europa.

Jeg viser til statsminister Erna Solbergs redegjørelse for Stortinget 13. oktober i år (<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2015-2016/151013/4/#a1>). I redegjørelsen gikk statsministeren grundig gjennom de spørsmål representanten reiser om initiativene regjeringen har tatt internasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 270**Innlevert 27. november 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 8. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Det vert hevda frå justisministeren at dei som kjem til norsk grense har «rett til å reise inn i Noreg og få sin søknad om beskyttelse vurdert her».

Kan statsråden opplyse kvar denne bestemmelsen står i utlendingslova og kva konkrete artiklar i Flyktningkonvensjonen, Den europeiske menneskerettskonvensjonen eller anna internasjonalt regelverk som avgrensar Noreg sitt handlingsrom for grensehandtering og som forpliktar Noreg til å la asylsøkjjarar passere norsk grense?»

GRUNNGJEVING:

Underteikna stilte statsråden 5. november følgjande spørsmål:

«Kan statsråden klargjere om politiet i dag stoppar nokon langs Noreg si grense til Russland, eller blir alle som ønskjer det gitt innreise inn til Noreg der deira søknad om asyl blir handsama, og kva for regelverk og tilhøyrande konkrete paragrafar er det som eventuelt hindrar regjeringa i å innføre visumplikt for innreise inn til Noreg frå Russland?»

På dette spørsmålet svarte statsråden mellom anna at «personer som på norsk grense anfører et beskyttelsesbehov har imidlertid etter utlendingslovens §§ 9 og 28, og etter internasjonale konvensjoner Norge er bundet av, rett til å reise inn i Norge og få sin søknad

om beskyttelse vurdert her». Statsråden viste ikkje til kva for konkrete delar av internasjonalt regelverk som avgrensar Noreg sitt handlingsrom i denne saken.

I ein kronikk i Klassekampen onsdag 27. november stiller professor i rettsvitenskap, Peter Ørebech, spørsmålsteikn ved svaret frå statsråden. Ørebech skriv mellom anna i kronikken at det ikkje står noko stad at en person som kjem til grensa og søker asyl straks skal få tillating til å sleppe inn i riket.

Svar:

Som redegjort for i mitt skriftlige svar av 12. november d.å. (på spørsmål nr. 156 fra representanten Navarsete) er det utlendingsloven §§ 9 og 28 som angir retten til å søke beskyttelse (asyl) på norsk grense, og retten til innreise uten visum for den som søker slik beskyttelse (asyl).

Dublin III-forordningen, som gjelder som norsk lov, pålegger Norge å behandle en søknad om beskyttelse som fremsettes på vårt territorium, herunder ved grensen eller i transittområder (artikkel 3). FNs flyktningkonvensjon har et forbud mot retur i artikkel 33. I tillegg oppstiller Den Europeiske Menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 3 et absolutt og ufravikelig forbud mot tortur eller umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Bestemmelsen inne-

bærer et forbud mot utsendelse av en person til en stat der personen risikerer å bli utsatt for slik behandling.

Både utlendingsloven, flyktningkonvensjonen, EMK og EU-retten åpner imidlertid for at asylsøkere kan returneres til et trygt tredjeland. Retten til å søke asyl er heller ikke til hinder for at søkerne kan holdes ved grensen og få søknaden behandlet der. I en instruks til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda 24. november d.å. (GI-13/2015) har Justis- og bered-

skapsdepartementet gitt klare føringer om at asylsøkere fra personer som ankommer Norge etter å ha hatt opphold i Russland, bare unntaksvis vil bli undergitt realitetsbehandling, og at vedtakene skal treffes mens søkerne ennå befinner seg på Storskog grensekontrollsted. Både politiet og UDI har den siste tiden oppbeholdt i Øst-Finnmark nettopp med sikte på rask behandling av sakene ved grensen.

SPØRSMÅL NR. 271

Innlevert 27. november 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 9. desember 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan ministeren gi en statusrapport over hvor mange dagaktivitetsplasser for personer med demens som er bygd ut i 2015 og hvor mange plasser det finnes totalt, hvor stor andel av hjemmeboende med demens som i dag har dagaktivitetstilbud, samt hvor stor andel av midler satt av til tilskudd for etablering av dagaktivitetsplasser som ble brukt i 2014 og 2015 og regjeringens plan for å oppfylle Stortingets vedtak?»

BEGRUNNELSE:

Under behandling av Senterpartiets representantforslag om en forpliktende opptrappingsplan for etablering av dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens, Dokument 8:53 S (2014-2015), Innst. 221 S (2014-2015) vedtok Stortinget at det blir en plikt for kommunene å tilby et dagaktivitetstilbud for personer med demens innen 1. januar 2020.

Ved forrige spørsmål om dette til statsråden fra undertegnende, besvart 22.09.2014 stod følgende:

"Ved å legge til grunn at 75 pst. ønsker et tilbud, svarte dette til et behov for dagaktivitetstilbud til om lag 23 000 flere personer, omgjort til om lag 9200 dagaktivitetsplasser."

Og

"I budsjettet for 2014 ble det lagt til rette for 1200 nye dagaktivitetsplasser. Hiitil i år er det opprettet om lag 630 nye plasser. Dette har gitt nesten 1300 flere personer et dagaktivitetstilbud gjennom tilskuddsordningen."

Over år har tilskuddspotten til dagaktivitetsplasser ikke blitt brukt opp og det kan skyldes at kommunene får dekket en for liten andel av utgiftene.

Det er nå behov for å få en bedre og oppdatert oversikt over status for utbygging av dagaktivitetsplas-

ser for personer med demens, hva som er behovet og hva som er regjeringens plan for at kommunene i 2020 skal være i stand til å oppfylle sin plikt.

Svar:

Denne regjeringen er opptatt av å bedre demensomsorgen. I regjeringsplattformen har vi et mål om å legge til rette for økt dag- og aktivitetstilbud og styrke satsingen på tilbudet til personer med demens. Dag- og aktivitetstilbud gir mening, mestring og gode opplevelser for den enkelte og avlastning for pårørende, og kan bidra til å forhindre eller utsette institusjonsinnleggelse.

En kartlegging i 2010 viser at bare 9,3 pst. av hjemmeboende med demens har et dagaktivitetstilbud å gå til. Behovet for dagtilbud vil være bestemt av antallet i målgruppen som ønsker dagtilbud. Det er grunn til å tro at ikke alle hjemmeboende personer med demens ønsker et dagaktivitetstilbud. Dersom det legges til grunn at 75 pst. ønsker et dagaktivitetstilbud, svarer dette til et behov for dagaktivitetstilbud til om lag 23 000 flere personer. Det legges til grunn at hver plass benyttes av om lag 2,5 brukere per uke. Dette vil da bety et behov for om lag 9 200 plasser. Nasjonal kartlegging av kommunenes tilrettelagte tjenestetilbud for personer med demens i oktober 2014 viste at 6318 personer fikk tilbudet.

Prevalenstillene som er benyttet i Demensplan 2015 indikerer at det er noe over 72 000 personer med demens over 65 år ved utgangen av 2014, og om lag halvparten antas å bo hjemme. Dette anslaget innebærer at noe over 17 pst. av hjemmeboende personer med demens hadde et dagaktivitetstilbud i 2014.

Det er Helsedirektoratet som forvalter tilskuddsordningen. Direktoratet opplyser at det ved utgangen

av november er gitt tilskudd til om lag 550 dagaktivitetsplasser til hjemmeboende personer med demens for inneværende år. Totalt i ordningen er det siden 2012 gitt tilskudd til om lag 2385 plasser. Av disse plassene er ca. 1 830 videreført i 2015. Helsedirektoratet viser til at det er flere grunner til at plasser ikke videreføres. Enkelte kommuner får ikke videreført tilskudd grunnet manglende rapportering etter flere purringer fra Helsedirektoratet. I andre tilfeller kan årsaken være at tilbudet ikke er lovpålagt.

Jeg vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak om dagaktivitetstilbud. I den nylig fremlagte Demensplan2020 har vi sagt at kommunene skal ha en lovpålagt plikt til å tilby et tilrettelagt dagaktivitetstilbud for personer med demens i 2020.

Regjeringen er også opptatt av å sikre gode rammer for tilskuddet til utbygging av dagaktivitetstilbud. I saldert budsjettet for 2014 ble det bevilget 81,4 mill. kroner til dagaktivitetstilbud. I tillegg ble det overført ubrukte midler fra 2013 på 120 mill. kroner, til sammen 201,4 mill. kroner. For 2014 ble det regnskapsført 131,4 mill. kroner, som utgjør om lag 65 pst. av dispo-

nibelt beløp for 2014. I saldert budsjett for 2015 er det bevilget 220,6 mill. kroner til formålet. Ved utgangen av oktober 2015 er det regnskapsført 161,7 mill. kroner. Regjeringen har for 2016 foreslått å bevilge 71,3 mill. kroner til 1200 nye dagaktivitetsplasser til hjemmeboende personer med demens.

Videre har mitt departement gitt fylkesmennene i oppdrag både i 2014 og 2015 å følge opp kommuner som ikke har søkt tilskudd eller som ikke har et dagaktivitetstilbud. Helsedirektoratet forvalter dagens tilskuddsordning og driver utstrakt informasjonsarbeid for å spre kunnskap om ordningen.

Flere av innspillene fra brukere og pårørende på de regionale dialogmøtene knyttet til utviklingen av Demensplan 2020 berørte behovet for dagaktivitetstilbud. Innspillene dreide seg i hovedsak om behov for et mer fleksibelt og differensiert aktivitetstilbud og behov for mer fysisk og sosial aktivitet tilpasset den enkeltes alder, funksjonsnivå og interesser. Utbygging av dagtilbud er derfor et viktig område i regjeringens nye demensplan; Demensplan 2020.

SPØRSMÅL NR. 272

Innlevert 27. november 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 7. desember 2015 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Ifølge avsløringer fra Dagsavisen har det vært store lønnshopp blant ansatte i Innovasjon Norge, der 136 tjener over 800 000 kroner, med sterk vekst bare det siste året.

Er statsråden kjent med dette, og hva har statsråden tenkt å foreta seg for å bringe lønnsnivået under kontroll?»

Svar:

Selskaper hvor staten har en eierandel er svært ulike, og både størrelse, bransje, virksomhetsområde og hva som er konkurransedyktig godtgjørelsesnivå vil variere mellom selskapene. Innovasjon Norge er et særlovsselskap hvor staten eier 51 prosent. Som eier er jeg opptatt av at selskapet forholder seg til statens forventninger til lederlønn og hovedprinsippet om at lederlønningene skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende, sammenlignet med tilsvarende selskaper. Det skal også legges vekt på moderasjon. Innovasjon Norge har redegjort overfor departementet at

selskapet forholder seg til disse prinsippene, og at de legges til grunn i lønnsfastsettelsen for alle ansatte.

I 2014 rapporterte Innovasjon Norge om en tilnærmet nullvekst i samlede lønns- og personalkostnader, og det var reduserte lønnsforskjeller blant de ansatte. Lønnen for toppledelsen i Innovasjon Norge fremgår av regnskapene. Utover dette mottar departementet også rapportering om samtlige lønns- og personalkostnader for lederne ved de 15 distriktskontorene og de i overkant av 30 utekontorene. Dette er en del av rapporteringen for bruken av selskapets basiskostnader.

Når det gjelder inneværende år, er jeg kjent med oppslagene som har vært i media den siste tiden og Innovasjon Norges redegjørelser i den forbindelse. Lønns- og personalkostnader for 2015 vil bli redegjort for i den kommende årsrapporten. Departementet vil da kunne gjøre en nærmere vurdering av utviklingen i selskapet, herunder også lønns- og personalkostnader.

Departementet følger opp lønnsfastsettelsen i dialogen med styreleder, og vi legger til grunn at Innovasjon Norge har en lønnspolitikk som er i tråd med statens forventninger til lederlønn og de prinsipper sel-

skapet redegjør for i sin årsrapport. Utover dette har departementet tillit til at styret i Innovasjon Norge forvalter selskapet på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 273

Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 7. desember 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Situasjonen i Burundi forverres stadig etter at Nkurunziza stilte til valg for tredje periode i strid med grunnloven og Arushaavtalen. Vi får gjennom medier og sosiale medier se grusomme bilder fra vold og drap i landet. USAs spesialutsending peker på risiko for folkemord.

Hva kan og vil norske myndigheter foreta seg, på hvilken måte gjennomfører Norge sanksjoner mot Burundi, hvilke konsekvenser får situasjonen for bistand, og tilflyter UDs kunnskap UDI ved behandling av asylsøkere slik at de ikke returneres?»

Svar:

Burundi opplever nå sin verste krise siden borgerkrigens slutt i 2005. Opptøyer brøt ut etter at president Nkurunziza lanserte sitt kandidatur for en tredje periode våren 2015, noe som av opposisjonen ble ansett for å være i strid med fredsavtalen fra Arusha og grunnloven. Til tross for sterkt internasjonalt press ble presidentvalget avholdt i juli. Nkurunziza vant og ble innsatt for en tredje periode i august. FN, AU og vestlige land har gitt klart uttrykk for at valgene ikke var frie og rettferdige. Urolighetene har deretter fortsatt. Opptøyer og politisk vold har sendt nærmere 200.000 burundiere på flukt. Mer enn 250 mennesker er drept siden urolighetene startet i april. Det rapporteres om omfattende brudd på menneskerettighetene, inkl. vilkårlig fengsling, tortur og summariske henrettelser. Myndighetene har så langt vist liten vilje til dialog med opposisjonen.

UD er svært bekymret over utviklingen i Burundi. Vi har på politisk nivå tatt opp situasjonen med Burundis myndigheter ved en rekke anledninger, senest i møte 19. november med Burundis ambassadør til Norge. Det ble oppfordret til dialog med opposisjonen, samt understreket at de ansvarlige for volden må stilles til ansvar, at rettssikkerheten i landet må ivaretas og menneskerettighetene respekteres. Det ble også uttrykt

bekymring for økende bruk av etnisk betont retorikk og oppfordringer til vold.

Norge har hatt et bilateralt utviklingssamarbeid med Burundi siden 2007. Støtten går i dag til freds- og forsoningsarbeid, utdanning og sivilisert samfunn. Den politiske krisen har ført til redusert gjennomføringskapasitet hos myndighetene. Planlagt utdanningsstøtte for 2015 gjennom et felles fond med Belgia, Frankrike, Unicef og Global Partnership for Education (GPE) er ikke utbetalt.

EU har, under henvisning til rådsbeslutning 2015/1763/FUSP av 1. oktober 2015, iverksatt restriktive tiltak mot personer som anses å undergrave demokratiet eller hindre arbeidet for en politisk løsning på krisen i Burundi, for eksempel ved bruk av vold eller brudd på internasjonal humanitærrett. Tiltakene omfatter reiserestriksjoner, samt påbud om frys og forbud mot å gjøre penger og formuesgoder tilgjengelig for fire listeførte personer (tre personer som innehar ledende posisjoner i statsapparatet, og én tidligere offiser som deltok i kuppforsøket i mai 2015). Norge sluttet seg 30. oktober til EUs restriktive tiltak. Tiltakene vil gjennomføres i norsk rett i tråd med etablert rutine (forskrift ved kongelig resolusjon i henhold til tiltaksloven fra 2001).

Sikkerhetsrådet vedtok 12. november resolusjon 2248 (2015) om situasjonen i Burundi. Det er ennå ikke vedtatt konkrete sanksjoner, men resolusjonen gjør det klart at ytterligere tiltak mot personer som oppfordrer til hat og vold vil bli vurdert. Norge vil følge sin folkerettslige forpliktelse og gjennomføre FNs sanksjoner dersom disse vedtas.

Utlendingsmyndighetene og utenriksforvaltningen har tett kontakt. På generelt grunnlag kan det opplyses at utenriksforvaltningen bistår både med å verifisere konkret dokumentasjon og informasjon i enkeltsaker og med landinformasjon.

SPØRSMÅL NR. 274**Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 7. desember 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Jeg viser til utenriksministerens svar til Valen om situasjonen i Nepal av 29.10.15, der det er uklart om han anerkjenner at India gjennomfører en uerklært blokad av Nepal. I The Guardian 18. november 2015, gir UNICEF klar beskjed om at Indias blokade av Nepal truer landets fremtid.

Anerkjenner utenriksministeren at India gjennomfører en blokad av Nepal, på hvilken måte tok han dette opp med India 2. og 3. november, hvilken tilbakemelding ga inderne og hvordan vil utenriksministeren følge dette opp videre?»

BEGRUNNELSE:

En rekke sivilsamfunnsorganisasjoner som mottar statsstøtte fra Stortinget sender bekymringsmeldinger om blokaden som India gjennomfører. Flere FN-organisasjoner gjør det samme. Det er ikke lenger mulig å lukke øynene for at det jordskjelvrammede landet som Norge har lange relasjoner til utsettes for et politisk press i kjølvannet av den nye grunnloven landet endelig har vedtatt etter år med norsk støtte. Oppslag i the Guardian: <http://www.theguardian.com/global-development/2015/nov/18/nepal-border-blockade-india-threatens-future-un-unesco?CMP=sharetnb>

Svar:

Urolighetene i Nepal har nå vart i nesten fire måneder. Bakgrunnen for problemene Nepal står opppe i er uenig-

het om den nye grunnloven som ble vedtatt i september. Grunnloven ble støttet av et stort flertall i parlamentet. Representantene for den etniske minoriteten madhesh, som har tilholdssted i lavlandet og i grenseområdene til India, støttet imidlertid ikke den nye grunnloven. De har tatt initiativ til omfattende streiker og demonstrasjoner for å få grunnloven endret.

De siste to månedene har det også vært protester, på nepalsk side av grensen, som har stoppet varetransporten over den viktigste grenseovergangen mellom India og Nepal. Denne grenseovergangen håndterer ca. 60 prosent av Nepals import fra India. Vareflyten over de øvrige seks grenseovergangene er dessverre uregelmessig, men grensen er ikke stengt.

Jeg har diskutert situasjonen i Nepal med Indias utenriksminister. Nepals utenriksminister Kamal Thapa var i New Dehli for samtaler i perioden 1.-4. desember, et besøk som forhåpentlig vil bidra til å bedre det bilaterale forholdet.

Grunnloven som ble vedtatt i september var en viktig milepæl i freds- og forsoningsprosessen i Nepal. Samtidig er det et problem at en viktig minoritet ikke føler seg ivaretatt i den nye grunnloven. Norge og det internasjonale samfunnet har appellert til alle parter om å komme frem til en politisk løsning gjennom dialog og forhandlinger som ivaretar alle folkegruppers behov for tilhørighet til staten Nepal. Det er viktig at Nepals regjering nå raskt tar initiativ til en fornyet dialog med representanter for madheserne.

SPØRSMÅL NR. 275**Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 3. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Avisen "Dagen" melder at UDI krever at leirsteder som vurderes benyttet som asylmottak må fjerne kristne symboler før det er aktuelt å bruke stedene som mottak. Dette skjer samtidig som det er stor mangel på mottaksplasser i hele landet.

Er dette krav justisministeren stiller seg bak eller vil han be UDI endre praksis?»

Svar:

Det som står i UDIs retningslinjer for drift av asylmottak, er at asylmottak skal ha et rom som er religions-

nøytralt. Det skal ikke foregå aktiv forkynnelse av noe slag i asylmottak eller akuttinnkvartering for asylsøkere.

Når det gjelder håndtering av den konkrete saken viser jeg til at UDI mandag 30. november sendte ut en

pressemelding, der de orienterte om at de ikke vil kreve at de som driver overnattingstilbud fjerner religiøse symboler.

SPØRSMÅL NR. 276

Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 4. desember 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at retningslinjene for palliasjon i kreftomsorgen blir etterfulgt, og hvordan vil statsråden sørge for at det ansettes tilstrekkelig antall sosionomer i sykehusene og kommunehelsetjeneste?»

BEGRUNNELSE:

I Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen står det at det skal være sosionom tilknyttet palliative team på sykehus og i kommunene. Selv om dette er bestemt, mangler det mange steder sosionomer. Det er derfor et stort sprik mellom praksis og retningslinjene.

Et palliativt team er ikke komplett før også sosionom er tilknyttet teamet. Det er få sosionomer som er ansatt i kommunehelsetjenesten, og en del mindre sykehus mangler også sosionomer. Dette mener undertegnede er et tap for pasienter, pårørende, og for samarbeidet mellom sykehusene og kommunen.

Det er sosionomen som er kvalifisert til å avdekke pasienters og pårørendes sosiale behov. Sosionomer har som oppgaver å kartlegge psykososial og praktisk/økonomisk situasjon, ha kontakt med pårørende mm. Sosionomer koordinerer tjenester for pasienter som har behov for praktisk hjelp mot andre instanser. De kan også være en viktig samtalepartner for pasienter som ofte befinner seg i en krise. Sosionomer har i grunnutdanningen fokus på endringsarbeid, sosialt arbeid på individnivå, gruppenivå og samfunnsnivå, og også i systemisk tenkning. Likevel er det både i kommunene og på sykehusene sykepleiere og leger som ofte må gjøre sosialfaglige oppgaver, som de ikke er kvalifisert for eller er ansatt for å gjøre.

Undertegnede er bekymret for at sosionomer i sykehus ikke blir tilstrekkelig prioritert og er utsatt for å bli en salderingspost på budsjettene i sykehus. En grunn kan være at det ikke en lovpålagt tjeneste, men

minst like viktig er det at det ikke er en del av ORG-systemet og ikke «gir» en økonomisk inntjening.

Svar:

Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet er å betrakte som anbefalinger og råd, basert på oppdatert faglig kunnskap. De nasjonale retningslinjene gir uttrykk for hva som anses som god praksis på utgivelsestidspunktet og er ment som et hjelpemiddel ved de avveininger virksomhetene og tjenesteyterne må gjøre for å oppnå forsvarlighet og god kvalitet i tjenesten. Nasjonale retningslinjer er ikke direkte rettslig bindende for mottagerne, men bør langt på vei være styrende for de valg som skal tas. Ved å følge oppdaterte nasjonale retningslinjer vil fagpersonell bidra til å oppfylle kravet om faglig forsvarlighet. Det framgår av retningslinjene at dersom det velges løsninger som i vesentlig grad avviker fra de nasjonale retningslinjene, bør dette dokumenteres og begrunnes. Sykehusenes eiere og ledelse bør tilrettelegge virksomheten slik at de nasjonale retningslinjene kan følges.

Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen definerer palliasjon som aktiv behandling, pleie og omsorg for pasienter med uhelbredelig sykdom og kort forventet levetid. Lindring av pasientens fysiske smerter og andre plagsomme symptomer står sentralt, sammen med tiltak rettet mot psykiske, sosiale og åndelige/eksistensielle problemer. Målet med all behandling, pleie og omsorg er best mulig livskvalitet for pasienten og de pårørende. Tverrfaglig arbeid med deltagelse fra ulike helsepersonellgrupper, prest og sosionom m.fl. er derfor viktig.

Representanten Kjenseth viser spesielt til palliative team. I Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen omtales det palliative teamet som et sentralt bindeledd mellom 1.- og 2.-linjetjenesten og skal ha bred kompetanse i akutt palliasjon. Den kompetanse teamet ikke selv rår over, skal det formidle

gjennom sine kontakter på sykehuset i regionen for øvrig, eventuelt utenfor denne. Sosionomer er en av flere yrkesgrupper som kan gi viktig bistand i det samlede tilbudet til palliative pasienter.

Finansieringsordningene er ett av flere virkemidler i helsepolitikken. Det er de medisinskfaglige vurderingene som skal være førende for den helsehjelpen den enkelte pasient tilbys. Den polikliniske finansieringen har i stor grad vært knyttet til kontakter med lege som utførende helsepersonell. Det er viktig at finansieringssystemene legger mest mulig til rette for en smartere og bedre arbeidsdeling i sykehusene. Det er derfor åpnet opp for at polikliniske konsultasjoner utført av flere helsepersonellgrupper kan inngå i innsatsstyrt finansiering. Samtidig må ikke finansieringssystemene bidra til en fragmentert helsetjeneste tilpasset oppgaver ulike typer helsepersonell utfører i sykehusene.

Helsedirektoratet forvalter innsatsstyrt finansiering og er departementets faglige rådgiver i finansierings-spørsmål. Det fremgår av forslaget til statsbudsjett for 2016 at departementet har fulgt opp anbefalingen fra direktoratet om å inkludere noen flere helsepersonellgrupper i innsatsstyrt finansiering. Sosionomer inngår ikke i dette forslaget. Det vil også bli lagt opp til at det kan kreves ordinær egenandel for de samme helsepersonellgruppene. Dette er i tråd med etablert praksis. Sosionomer teller med i innsatsstyrt finansiering av gruppebasert rehabilitering i sykehus. Sosionomer teller også med i innsatsstyrt finansiering av gruppebasert palliativ behandling. Det palliative teamet skal bestå av sykepleier (minst en full stilling) og en lege. Legen skal ha palliasjon som hovedaktivitet. Det palliative teamet skal være tverrfaglig, det forutsettes derfor også

at andre yrkesgrupper er representert i teamet. Relevante yrkesgrupper kan være fysioterapeut, sosionom og prest. Det er ikke planer om å inkludere selvstendige polikliniske konsultasjoner utført av sosionomer i innsatsstyrt finansiering.

Det er opp til kommunene å bestemme hvor mange sosionomer de ønsker å ansette. I Meld. St. 26 (2015 – 2016) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet, fremgår det at sosionomer/sosialfaglig kompetanse er viktig for flere pasient- og brukergrupper som er en del av regjeringens særlige satsninger. Kompetansen vil bl.a. være viktig for å skape tverrfaglig bredde i tjenestene og for å bistå pasienter, brukere og pårørende til å løse sosiale problemer, og opp mot koordinering av kommunale og statlige tjenester, f. eks. tjenester fra Nav og ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Når kommunene i tråd med kommunereformen skal få større ansvar og flere oppgaver, særlig innen rehabilitering/habilitering, vil blant annet sosionomer/sosialfaglig kompetanse være avgjørende for å klare dette. Denne omtalen i Stortingsmeldingen vil bli fulgt opp gjennom et høringsnotat. Jeg har videre merket meg komiteflertallets merknad i Innst. 40 S (2015 – 2016) der flertallet ber regjeringen i ytterligere grad gjøre rede for sosionomers og andre sosialfaglige profesjoners rolle i fremtidens primærhelsetjeneste.

Jeg ønsker også å vise til at det gjennom kompetanse- og innovasjonstilskuddet på statsbudsjettets kap. 761, post 68 gis tilskudd til grunn,- videre- og etterutdanning av personell i den kommunale omsorgstjenesten. Kommuner kan her søke om tilskudd til utdanning av personell til sosionom, dersom de prioriterer det.

SPØRSMÅL NR. 277

Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 2. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kvifor er tilleggslokalet til PST, som det vart løyva 63,4 mill. kroner til i revidert nasjonalbudsjett, forseinka?»

GRUNNGJEVING:

Jfr. at det i Prop. 22 S (2015-2016) er påpeka at arbeidet er forseinka og at løyvinga er føreslått redusert med 62 mill kroner.

Svar:

Årsaken til forsinkelsen er at det har tatt tid å få plass prosjektleder og å gjennomføre sikkerhetsavtaler, sikkerhetsklareringer og autorisasjonssamtaler. Dette har tatt tid, men arbeidet med prosjekteringen av tilleggslokalene er i god fremdrift.

SPØRSMÅL NR. 278**Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 8. desember 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hvilke mandat har en tilsynsfører oppnevnt av barnevernet og kan en tilsynsfører bryte et samvær mellom barn og foreldre, når de ser at samværet ikke er til barnas beste?»

BEGRUNNELSE:

I 2010 kom en rapport som heter "Jeg husker ikke navnet hennes en gang."

Rapporten handlet om hvordan barn som bor i fosterhjem har opplevd sine tilsynsførere. Mange barn bor i fosterhjem, og alle barn skal fra plasseringstidspunktet og frem til de er 18 år ha tilsyn. Formålet med tilsynsfører er å føre kontroll med om barnet får tilfredsstillende omsorg og at de forutsetninger som er lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp. Tilsyn fra en uavhengig tilsynsfører kommer i tillegg til den kontroll den kommunale barneverntjenesten selv skal føre. Dette er i tråd med FNs barnekonvensjons artikkel 25 om at barn og unge som er plassert utenfor foreldrehjemmet har etter vedtak av offentlig myndighet krav på oppfølging og tilsyn.

Ikke alle har tilsynsførere, og noen av dem som har forteller gjennom rapporten at dette praktiseres ulikt og med store variasjoner.

I noen tilfeller kommer tilsynsfører til fosterhjemmet, andre ganger gjør tilsynsfører ting sammen med fosterbarn alene, eller at tilsynsfører er med når barnet skal møte en av foreldrene som kun har samværsrett med barnet under tilsyn.

Når tilsynsfører skal være sammen med barn som møter sine biologiske foreldre så vet ikke alltid tilsynsfører hvilke mandat de har som tilsynsfører.

Svar:

På bakgrunn av spørsmålet og tilhørende begrunnelse, legger jeg til grunn at spørsmålet både omfatter tilsyn med barn i fosterhjem og tilsyn under samvær.

Tilsyn med barn i fosterhjem

Hovedformålet med tilsyn med barn i fosterhjem er å føre kontroll med at det enkelte barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet, jf. barnevernloven § 4-22. I 2013 vedtok Stortinget endringer i måten tilsynet er organisert. Før lovendringen var det barneverntjenesten i fosterhjems kommunen som hadde ansvar for tilsynet, herunder ansvar for å oppnevne tilsynsfører for det enkelte barn. Ved lovendringen ble ansvaret for å føre

tilsyn overført fra den kommunale barneverntjenesten til kommunen som sådan. Samtidig ble kommunene gitt større frihet til selv å velge hvordan tilsynet skal gjennomføres og organiseres, men også et mer helhetlig ansvar for tilsynet. Dette innebærer at begrepet "tilsynsfører" ikke lenger benyttes i barnevernloven.

Samtidig med lovendringen ble det også gjort endringer i fosterhjemsforskriften (FOR-2003-12-18-1659 Forskrift om fosterhjem). Forskriften ble revidert og oppdatert som følge av lovendringen i § 4-22.

Kommunens tilsynsansvar er nærmere regulert i § 8 i forskriften. Blant annet går det klart frem av bestemmelsen at den kommunen der fosterhjemmet ligger skal føre tilsyn med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.

Videre går det frem at kommunen skal gi tilsynsoppgaver til personer som er egnet til å utføre oppgaven, og at det skal legges vekt på å gi tilsynsoppgaver til personer som kan utføre oppgaven over tid. Kommunen skal sikre at den som fører tilsyn har en tilstrekkelig uavhengig funksjon overfor barneverntjenesten og fosterforeldrene. Kommunen skal også tilstrebe at tilsynspersonen har samme kulturelle eller språklige tilhørighet som barnet eller besitter kompetanse i minoritetsbarns eget språk eller kultur.

Kommunen skal gi tilsynspersonene nødvendig opplæring og veiledning. Opplæringen skal blant annet omfatte rammene for barneverntjenestens ansvar for barnet, tilsynsfunksjonen, samtaler med barn, kunnskap om omsorgssvikt, rapportskriving og barnets rettigheter.

Videre skal både barnet og fosterforeldrene informeres om kommunens ansvar for tilsynet og hvem som skal føre tilsyn med barnet. Barnet skal informeres om at det når som helst kan ta opp eventuelle problemer i fosterhjemmet eller i forholdet til barneverntjenesten.

Forskriften har også en egen bestemmelse om gjennomføring av tilsyn og rapportering, jf. § 9.

Det går blant annet frem av bestemmelsen at tilsyn skal gjennomføres så ofte som nødvendig, og som hovedregel minst 4 ganger pr. år. Det er også presisert at den som utfører tilsynet skal ta kontakt med det enkelte barn, at barns rett til å bli hørt skal bli ivarettatt og at det skal legges til rette for samtale med barnet uten at fosterforeldrene er til stede.

Bestemmelsen presiserer også at det skal utarbeides en rapport etter hvert tilsyn, og nærmere regler om hvordan innholdet i rapporten skal følges opp både av barneverntjenesten i fosterhjems kommunen og i omsorgskommunen.

Tilsyn under samvær

Barn og foreldre har i utgangspunktet en gjensidig rett til samvær med hverandre, jf. barnevernloven § 4-19. I forbindelse med fastsetting av samværet, kan fylkesnemnda også vedta at samværet skal skje under tilsyn, og eventuelt fastsette rammene for tilsynet.

Formålet med tilsyn under samvær er å avverge at barnet kan bli utsatt for skade eller fare i forbindelse med samværet. Tilsyn er et kontrolltiltak som innebærer en adgang til å gripe inn dersom det oppstår et behov for å beskytte barnet. Tilsynet må derfor ivaretas

av en person som er ansatt i, eller engasjert av barneverntjenesten. Hvordan barneverntjenesten skal gripe inn, må vurderes ut fra forholdene i det enkelte tilfellet. Noen ganger kan det være tilstrekkelig å veilede foreldrene under samværet, men det kan også oppstå situasjoner som gjør det nødvendig for barneverntjenesten å avbryte samværet.

Jeg forventer at barneverntjenesten i etterkant av samværet dokumenterer sine barnevernfaglige vurderinger. Dersom det er grunn til det må barneverntjenesten også vurdere om det er behov for å fremme en ny sak for fylkesnemnda om omfang av samvær.

SPØRSMÅL NR. 279

Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 9. desember 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sette voldsproblematikken i den kommunale sosial- og helsetjenesten på dagsorden, med sikte på forbedring av praksis og klargjøring/justering av lovverket?»

BEGRUNNELSE:

Flere kommuner er bekymret fordi de over flere år har stått overfor brukere/pasienter med til dels alvorlig utagering-/voldsproblematikk.

Kommunene har flere utfordringer i forhold til disse brukerne/pasientene:

- sikkerheten til medpasienter-andre beboere
- sikkerheten til personalet som skal utføre oppgaver i forhold til pasientene
- sikkerheten til lokalbefolkningen
- Økonomiske midler til å håndtere aktuelle situasjoner
- kompetanse til å håndtere denne typen brukere.

Kommunene møter problemet når:

- pasientens psykiske tilstand ikke er alvorlig nok eller av en slik art at lov om Psykisk Helsevern §3.3 ikke hjemler rett til tvungen psykisk helsevern.
- pasienten ikke oppfyller vilkåret om høy grad av psykisk utviklingshemming for å idømmes tvungen omsorg.
- når voldsutøvelsen ikke er av en slik karakter at personen kan idømmes forvaring, overføring til tvungen psykisk helsevern eller tvungen omsorg.

- spesialisthelsetjenesten konkluderer med at pasienten er farlig, men ikke kan peke på aktuelle behandlingstiltak.
- kommunen har ikke tilstrekkelig med lovhjemler for bruk av tvang, eller de tvangstiltak/virkemidler kommunen har til rådighet er utilstrekkelige og dermed kan man bli faglig og etisk uforsvarlige. Det blir kommunens ansvar å fremskaffe tilstrekkelig og kvalifiserte ressurser til å håndtere situasjonen. Det sier seg selv at kommunens helse og sosialtjeneste står overfor en uløselig oppgave, når man har ansvar for situasjoner som ingen kjenner rekkevidden av, samtidig som lovverket er mangelfullt i forhold til de oppgavene man står overfor. På den ene siden har sosialtjenesten og kommunehelsetjenesten svært begrensede muligheter for å gripe inn med tvangstiltak for å sikre personer og omgivelser. På den andre siden har personen rett til hjelp etter sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven, og det er kommunen som må gi denne hjelpen. Formålet i internkontrollforskriften er "å bidra til faglig forsvarlige sosial- og helsetjenester, og at sosial og helselovgivningen oppfylles gjennom krav til systematisk styring og kontinuerlig forberedelsesarbeid i tjenestene". Kommunene opplever at de har liten eller ingen mulighet til å oppfylle interkontrollforskriften uten en klargjøring av oppgaver og lovverk.

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å få frem at vi ikke skal stigmatisere enkeltpersoner eller grupper i samfunnet. Det kan i seg selv påvirke holdninger og bidra til at disse ikke oppsøker og tilbys tjenester som kan hjelpe. Helse- og omsorgstjenestens fremste oppgave er, både i denne sammenheng og ellers, å gi riktig hjelp til rett tid, så tidlig som mulig. Vi skal legge til rette for at den enkelte kan mestre hverdagen og få hjelp til å leve et mest mulig verdig liv.

Regjeringen har som hovedmålsetning å skape pasientens og brukerens helse- og omsorgstjeneste. For å nå dette målet må vi ha helse- og omsorgstjenester som samarbeider godt og tett på tvers av ansvarsnivåer og med andre etater.

Det pågår et omfattende interdepartementalt arbeid for å forebygge vold og overgrep og bedre tilbudet til voldsutsatte. I dette arbeidet blir det også vurdert hvordan tilbudet til voldsutøvere kan forbedres. Det er utarbeidet flere tverrdepartementale handlings- og tiltaksplaner på området. Helse- og omsorgsdepartementet deltar aktivt i arbeidet.

Etter interpellasjonen i Stortinget i februar 2014, hvor mye av den samme problematikken ble reist, har jeg lagt frem Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter og Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet. I begge disse meldingene er vold og overgrep løftet frem og beskrevet som et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem. I stortingsmeldingen om fremtidens primærhelsetjeneste, er det gitt et eget kapittel om bekjempelse av vold og seksuelle overgrep. Det er fortsatt store utfordringer på området, og i tråd med disse meldingene og representantens spørsmål, er det behov for å vurdere hvordan vi skal få til et godt systematisk arbeid på dette området, herunder å se nærmere på regelverket.

Det er igangsatt et arbeid med å vurdere om helselovgivningen bør tydeliggjøre helse- og omsorgstjenestens ansvar på systemnivå for å bidra til å avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep. Formålet er å se på om lovendringer kan bidra til at kommuner og helseforetak får en klarere og mer konkretisert plikt til å bidra til at vold og seksuelle overgrep blir avdekket og avverget. Det skal vurderes om lovendringer kan bidra til at tjenestene utvikler en kultur og praksis hvor arbeidet med å avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep blir en mer naturlig del av det å yte helse- og omsorgstjenester. Mer konkret kan forslag til lovendringer innebære at tjenestene skal bidra til å avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep ved å sørge for at helsepersonellet har særlig oppmerksomhet rettet mot forhold som kan tilsi at pasienter og brukere har vært eller står i fare for å bli utsatt for slike hendelser.

Ved et tydeligere ansvar i loven, vil dette risikoområdet også bli tydeligere som et tema for tilsynsmyndigheten. Tilsynsmyndigheten kan følge opp eventuelle

avvik fra lovkravet og om helse- og omsorgstjenesten i sin praksis har implementert lovkravet.

Enkelte pasienter og brukere er svært krevende for helse- og omsorgstjenestene å håndtere og det er dessverre ikke mulig å eliminere enhver risiko for vold og farlige handlinger. Selv med god kunnskap om kjente pasienter med voldshistorikk eller voldsforsøk kommer ofte tragediene overraskende på tjenesteapparatet, enten fordi personene var ukjent for hjelpeapparatet eller at man ikke hadde nok kjennskap til totaliteten av problemer personene slet med.

Selv med gode risikovurderinger og optimal intervensjon i forhold til den enkeltes problemer og lidelser, kan vi derfor ikke forhindre at enhver alvorlig handling finner sted. Det norske systemet er og skal fortsatt være basert på tillit og inkludering, ikke overvåkning og isolasjon. Menneskerettighetsforpliktelsene våre innebærer dessuten klare restriksjoner for bruk av tvang og lovverket tillater kun tvangstiltak når dette er nødvendig for å sikre pasientens/brukerens og/eller andre menneskers liv og helse. Jeg tror faktisk at vårt åpne samfunn er noe av grunnen til at Norge er blant de tryggeste landene i verden, målt i antall drap pr. innbygger.

Olsen-utvalget, som gjennomgikk drap begått av personer med kjent psykisk lidelse, konkluderte med at årsakene til drap er sammensatte. Rus, og spesielt alkohol, kombinert med ulike sosiale faktorer ble identifisert som en viktig kilde for utøvelse av alvorlig vold. For øvrig fant ikke utvalget bevis for at psykisk lidelse i seg selv øker risikoen for drap. Olsen-utvalget mente at styrking av samarbeidet på tvers av etater og behandlingsnivåer er et særlig viktig tiltak for å forebygge nye hendelser.

Individuell tilpasning av hjelp og omsorg er et vesentlig bidrag til å forebygge kriminalitet og å trygge omgivelsene. Som ledd i dette må spesialisthelsetjenesten bidra aktivt til god dialog og informasjonsutveksling med helsepersonell i kommunene, så vel som med pasient, pårørende og andre berørte etater. Spesialisthelsetjenesten må også være tilgjengelig for kommunens helsepersonell ved behov, etter overføring/utskrivning fra døgnavdeling.

Jeg er opptatt av at myndigheter, forvaltning og tjenesteutøvere jobber systematisk med å styrke samarbeidet mellom helse (1. og 2. linje), politi og andre involverte etater, både når det gjelder forebygging, behandling og ettervern/oppfølging. Det er viktig at regelverket er tydelig på hva som er ulike etaters ansvar og roller i oppfølgingen av brukere med voldsrisiko. Samtidig er det også helt avgjørende at alle berørte instanser forpliktes til å ta sin del av ansvaret for helheten og sluttresultatet, for å sikre at den enkelte pasient får et individuelt tilpasset tilbud og nødvendig hjelp til å mestre sin hverdag.

I etterkant av Olsen-utvalget har området for volds- og farlighetsvurderinger blitt styrket. De nye nasjonale

retningslinjene for behandling av psykoser og lidelser som er en kombinasjon av rusproblemer og psykiske problemer (ROP-lidelser), omfatter nå også vurdering av voldsrisiko. Videre er rundskrivet for samarbeid mellom politi og helsetjenesten revidert og gjort tydeligere mht. hvordan felles utfordringer kan løses til beste for psykisk syke og samfunnet. Det er økende oppmerksomhet om vold også i institusjoner innen tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) for personer med rusmiddelproblemer. Mange rusavhengige har en til dels omfattende historie om vold og mishandling. Det er derfor viktig at temaet får større oppmerksomhet også på rusfeltet. I Prop. 15 S (2015 – 2016) Opptrappingsplanen for rusfeltet er det blant annet flere kompetansetiltak knyttet til voldstematikk innen rusbehandling.

For å forebygge vedvarende og samfunnsskadelige kriminelle handlinger begått av utilregnelige personer ble Helsedirektoratet gitt i oppdrag å etablere et pilotprosjekt Mellom alle stoler (MAS), i samarbeid med politiet i Oslo, Bergen og Trondheim. Tiltaket innebærer tilbud om utredning og oppfølging med sikte på å mestre sin hverdag uten kriminalitet. Prosjektet koordineres av Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsel- og rettspsykiatri i Bergen. Pilotprosjektet avsluttes 31. desember 2015. Rapport vil foreligge våren 2016. Helse- og omsorgsdepartementet vil på grunnlag av denne vurdere hvordan erfaringene kan følges opp.

Regjeringen fremmet for Stortinget i mai i år forslag om å utvide virkeområdet for de strafferettslige særreaksjonene slik at personer som er strafferettslig utilregnelige og som begår gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art, skal kunne idømmes slik reaksjon, jf. Prop. 122 L (2014-2015).

Formålet med en slik utvidelse er å ivareta samfunnets behov for å kunne beskytte seg mot lovbrudd som har omfattende konsekvenser for andre borgere og samfunnet, dersom de begås gjentatte ganger.

Jeg vil også vise til satsninger på relevante tiltak i statsbudsjettene de senere årene. Her vil jeg spesielt trekke frem Kompetanseløft 2020, som er regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Kompetanseløft 2020 ble presentert i del III i Prop. 1 S (2015-2016). Formålet med planen er å bidra til en faglig sterk tjeneste, og å bidra til å sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning. Ett av tiltakene i Kompetanseløft 2020 er Mitt livs ABC, som skal bidra til økt kunnskap blant ansatte som yter tjenester til brukere med utviklingshemming. Innhenting av kunnskap om kompetansesituasjonen skal utgjøre en del av tiltaket. Det er også en egen tilskuddsordning som har til formål å styrke de kommunale helse- og omsorgstjenestenes kompetanse om utviklingshemming. Videre er rekruttering av psykologer i kommunene og aktivt oppsøkende behandlingsteam viktige tiltak for å øke kompetansen på området og gi bedre tilbud.

Dagens regelverk inneholder flere regelsett som regulerer bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren. Helse- og omsorgsdepartementet har igangsatt et arbeid med å vurdere dagens tvangsregelverk og hvordan dette regelverket bør være utformet for å møte fremtidens behov og utfordringer.

Med de ovennevnte tiltakene, herunder det pågående lovarbeid, tas det sikte på en klargjøring av regelverket og en forbedring av praksis.

SPØRSMÅL NR. 280

Innlevert 30. november 2015 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 9. desember 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Mener statsråden det er behov for pianostemmerutdanning i Norge, og på hvilken måte bør denne organiseres?»

BEGRUNNELSE:

Det finnes i dag kun 66 autoriserte pianostemmere i Norge og siden det ikke finnes noen utdanning til dette yrket i Norge, blir det stadig færre i yrket. Behovet for

mange i dette yrket er ikke stort, men det er vesentlig for et land som har et aktivt kulturliv med mange kulturskoler og konserthus, å ha nok pianostemmere.

Tidligere fantes et utdanningstilbud på Rud videregående skole i Bærum, Akershus, men det ble nedlagt av flere grunner for en tid tilbake.

Det er tatt et initiativ om å opprette et toåring utdanningstilbud ved Norges Musikkhøyskole, noe høyskolen kan gjøre på kort varsel. Det vil heller ikke koste mye penger da det er snakk om få studieplasser.

Svar:

Representanten Aasen viser til at det i dag er 66 autoriserte pianostemmere i Norge med en gjennomsnittsalder på 62 år.

Ved kulturinstitusjoner, undervisningssteder og hos andre som må ha godt klingende piano og flygler er det behov for pianostemmere med høy fagkompetanse. Faget er spesialisert og det krever lang trening å bli en god pianostemmer. Det kan vanskelig oppnås uten spesialutdanning.

Som representanten Aasen peker på, er det ikke behov for mange utøvere i faget. Departementet har fått indikasjoner på at det årlige behovet for nye pianostemmer er 4 - 5 for å beholde antallet kvalifiserte pianostemmere på dagens nivå.

Som representanten Aasen riktig påpeke, ble det tidligere gitt en to-årig utdanning i pianostemming og pianoteknikk ved Rud videregående skole i Akershus. Denne utdanningen bygget på grunnkurs (vg1) i design og håndverk. Tilbudet ble lagt ned i 2010 på grunn av

lav søkning. Per i dag tilbyr ingen skoler dette faget på videregående nivå.

Spørsmålet om framtidig organisering av pianostemmerutdanningen ble tatt opp på et møte i departementet i september 2014 med Norges musikkhøgskole (NMH) og Norges Pianostemmer og Teknikerforening (NPTF). Departementet oppfattet den gang at ønsket var å utvikle en pianostemmerutdanning på fagskolenivå. På møtet stilte departementet seg positiv til at NMH og NPTF samarbeidet videre for å klarlegge denne muligheten.

Departementet har mottatt budsjettforslag fra NMH for 2017. Den inneholder blant annet søknad om midler til et toårig høyskolekandidatstudium som pianostemmer og ikke til en fagskoleutdanning. Dette gjør det mer utfordrende blant annet med hensyn til opptaksgrunnlag. Utover de økonomiske sidene, som behandles i den ordinære budsjettprosessen, er det derfor behov for en ny dialog med NMH og NPTF. Det vil jeg ta initiativ til.

SPØRSMÅL NR. 281

Innlevert 1. desember 2015 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 3. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Nils Kristian Moe sa i et intervju den 27/11 at POD har besluttet at lokalisering av administrasjonssetet skal legges til Trondheim.

Kan statsråden vise til hvilket vedtak det her refereres til, og hvordan vil justisministeren sørge for at Stjørdal får en uholdet og skikkelig vurdering som lokaliseringssted for nye Trøndelag politidistrikt, samt hva er statsrådets vurdering av hvordan prosessen er håndtert så langt?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til pågående omorganisering av politiet, og hvor høringsfrist for høringsnotat om etablering av politiadministrasjonsseter gikk ut 17.november. Både Stjørdal kommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune har gitt uttrykk for at Stjørdal bør utredes nærmere som lokaliseringssted for det nye Trøndelag politidistrikts hovedsete med operasjonssentral. Dette støttes av politiets fagforeninger i Nord-Trøndelag. Lokalisering til Stjørdal vil ha en rekke politifaglige kvaliteter.

Den nylig oppnevnte politimesteren i det nye Trøndelag politidistrikt, Nils Kristian Moe, ga forut for høringsprosessen uttrykk for sitt syn på lokaliseringssted for politidistriktets hovedsete, nemlig at dette burde legges til Trondheim. Moe har i dag har sitt arbeidssted som politimester i Sør-Trøndelag politidistrikt, lokalisert til nettopp Trondheim. Det inngir ikke tillit til prosessen når politimesteren forhåndskonkluderer på denne måten.

I den hurtig utsendte høringsprosessen har Justisdepartementet fastlagt at tids- og kostnadsmessige rammer for reformen som ikke gir mulighet til å vurdere andre lokaliseringssteder enn de eksisterende. På denne bakgrunn er det en fare for at det vil bre seg en oppfatning av at lokaliseringsprosessen er en skinnprosess og hvor endelig resultat er besluttet i forkant uavhengig av hva som måtte framkomme av argumenter og synspunkter. Dette kan føre til at politiets tillit og anskuelse svekkes.

For øvrig har Stjørdal kommune bedt om et møte med justisministeren. Denne henvendelsen er ikke blitt besvart.

Svar:

Stortinget har, etter forslag fra regjeringen, besluttet at det er Politidirektoratet som skal utrede og beslutte lokalisering av administrasjonssteder i de nye politidistriktene.

Politidirektoratet har gjort et omfattende og godt arbeid med å utarbeide kriterier i tråd med statens retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser, og vurdere ulike alternativer for lokalisering. Politidirektoratet har begrenset utvalget til steder som har et administrasjonssted i dag. Når POD har fått fullmakt til å vurdere og beslutte administrasjonssted, har direktoratet også fått myndighet til å foreta avgrensninger.

Det er ennå ikke fattet beslutning om lokalisering av administrasjonsstedene i de nye politidistriktene. Politidirektoratets forslag til administrasjonssteder har vært på høring, med frist 17. november. Det er kommet inn om lag 250 høringsuttalelser. Jeg er trygg på at Politidirektoratet behandler alle høringsuttalelsene før endelig beslutning fattes i løpet av desember.

Samtidig vil jeg påpeke at flertallet på Stortinget har understreket betydningen av at kompetanse og politikraft spres i det enkelte politidistrikt og ikke bare sentraliseres rundt politimesteren. Det betyr blant annet at det skal være fagmiljøer i politidistriktet som ikke er lokalisert på samme sted som administrasjonsstedet.

SPØRSMÅL NR. 282

Innlevert 1. desember 2015 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 7. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at forfulgte forfattere får anledning til å søke tilflukt i Norge også i årene fremover?»

BEGRUNNELSE:

I Statsbudsjettet for 2016 foreslår regjeringen å redusere kvoten for flyktninger fra andre land enn Syria. Dette vil spesielt ramme forfulgte mennesker som kommer til landet som fribyforfattere under fribyordningen. Fribyene representerer de talløse frie ytrerne verden over som blir forfulgt, fengslet eller for alltid brakt til taushet. Ved at Norge tar imot forfulgte forfattere, tar vi ikke bare et viktig standpunkt ift. ytringsfrihet, men bidrar konkret til å hjelpe eller redde mennesker og sikre at deres stemmer blir hørt.

Svar:

Jeg viser til at representanten knytter spørsmålet til kvoten for overføringsflyktninger for 2016. Størrelsen på kvoten for overføringsflyktninger fastsettes av Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet. Jeg viser til regjeringens forslag om å ha en kvote på 3 120 plasser i 2016, hvorav 3 000 plasser øremerkes syriske flyktninger i tråd med Stortingets vedtak av 19. juni 2015, og de øvrige 120 plassene anvendes til flyktninger av andre nasjonaliteter.

I samarbeid med Utenriksdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet arbeider Justis- og beredskapsdepartementet nå med å fastsette kvotefordelingen for neste år, hhv. hvilke land vi skal sende uttakskommisjoner til for å intervju de syriske flyktningene, og anvendelsen av de 120 øvrige plassene.

Jeg legger til grunn at det også neste år vil være rom på kvoten for å ta imot fribyforfattere. Til orientering har delkvotene som er ubundne av opprinnelsesland i flere år vært fordelt på 175 åpne plasser, 75 hasteplasser og 20 medisinske plasser. I 2015 ble antallet åpne plasser nedjustert til 155 plasser for å kunne oppjustere antallet medisinske plasser fra 20 til 40 plasser. Ifm. revidert nasjonalbudsjett ble antallet medisinske plasser økt til 60 plasser der de nye 20 plassene ble øremerket syriske flyktninger. Normalt har familiemedlemmer til personer som tas på den medisinske kvoten blitt regnet inn under de åpne plassene. I 2016 vil langt de fleste medisinske plassene bli øremerket syriske flyktninger, slik at familiemedlemmene regnes inn under landkvoten for syriske flyktninger. De 120 plassene vil hovedsakelig gjelde hastesaker og åpne plasser etter den fordelingen departementet beslutter.

Det vises til at det i retningslinjene for kvotearbeidet, G-04/2015 Retningslinjer for arbeidet med overføringsflyktninger jf. utlendingsloven § 35, er fastsatt at saker fremmet av humanitære organisasjoner, herunder Norske PEN vedrørende fribyforfattere, kan utgjøre 15 pst. av delkvoten for åpne plasser.

Når det gjelder ev. spørsmål om kvotestørrelse og -sammensetning for 2017 og fremover, må disse behandles ifm. de aktuelle budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 283

Innlevert 1. desember 2015 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 8. desember 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Leder av arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget, Arve Kambe fra Høyre, sier i en nettsak på NRK Rogaland 30.11 at han vil jobbe for at regjeringen endrer regelverket slik at en kan ta opplæring mens en går på dagpenger.

Når vil regjeringen gjennomføre en slik endring av regelverket?»

BEGRUNNELSE:

NRK Rogaland forteller historien til en arbeidsledig skipselektriker som mistet jobben i sommer. Nå blir han nekta dagpenger av Nav fordi han studerer på deltid, og studiet regnet som et dagstudie. Arbeiderpartiet har lenge tatt til ordet for å endre dette regelverket, slik at en kan ta opplæring mens en går på dagpenger. Studiet er et samarbeid mellom Høgskolen Stord/Haugesund og Universitetet i Stavanger, og kalles Y-veien. Studiet er spesielt tilrettelagt for personer med fagbrev og som er i arbeid. Studiet utgjør seks timer pr. uke fordelt på to dager, og er ifølge Høgskolen Stord/Haugesund et deltidsstudium på 40 prosent.

Svar:

Formålet med dagpengeordningen er å kompensere for tapt arbeidsinntaket samtidig som dagpengemottakeren skal være reell arbeidssøker og disponibel for arbeidsmarkedet.

Hovedregelen er at personer som er under utdanning eller opplæring ikke har rett til dagpenger. Begrunnelsen for dette er at de i utgangspunktet ikke kan

anses som reelle arbeidssøkere eller fullt ut disponible for arbeidsmarkedet så lenge de er under utdanning. Dagpenger har dessuten som formål å erstatte tapt arbeidsinntekt som følge av arbeidsløshet; ikke å finansiere ordinær utdanning.

Det er gjort enkelte mindre unntak fra hovedregelen, blant annet for opplæring i form av arbeidsmarkedstiltak eller visse typer kortvarige utdanningsløp, og for opplæring som er tilpasset fullt arbeid. Unntakene imøtekommer behovet for en arbeidsmarkedsmessig begrunnet utdanning og læring, men fordi trygden ikke er ment å skulle finansiere lengre utdanningsløp, er unntakene begrenset. Et av unntakene innebærer at arbeidsledige fra fulltidsarbeid på visse vilkår kan få dagpenger og fortsette utdanningen/opplæringen uten krav om redusert studieprogresjon i inntil seks måneder, dersom utdanningen eller opplæringen var påbegynt senest seks måneder før arbeidsledigheten inntrådte. Fra 1. oktober fikk også helt og delvis permitterte denne muligheten.

En forutsetning for samtlige unntak er at vedkommende er villig til å avbryte utdanningen ved tilbud om arbeid. Dette henger sammen med at dagpengene er en ytelse ved arbeidsledighet, ikke en ytelse som skal finansiere utdanning.

Som følge av økning i arbeidsledigheten og i antall permitteringer ser jeg at det kan være grunn til å vurdere ytterligere unntaksbestemmelser, og gi rom for større fleksibilitet i gjeldende regelverk. På bakgrunn av dette har departementet bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet komme med innspill til endringer i regelverket. Forslagene er nå til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 284**Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 8. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har gjort framlegg om å flytte 110-sentralen i Finnmark til Troms, noko som vil innebera at Finnmark fylke kjem til å stå utan ein fagsentral for brann og redning.

Er justisministeren einig i at dette skal skje, eller vil han stoppe denne samanslåinga?»

GRUNNGJEVING:

Det nye Finnmark politidistrikt skal bli oppretta i samband med gjennomføringa av den nye politireforma, når Aust-Finnmark politidistrikt og Vest-Finnmark politidistrikt blir slått saman. Framlegget frå DSB om å leggje ned 110-sentralen i Hammerfest vil innebera at Finnmark politidistrikt blir utan ein eigen 110-sentral som opererer i det same geografiske området. Fagmiljøet på Finnmark 110-sentral er kompetent og har folk med brei og lang erfaring. Det er også ei eiga samisk tolketeneste der som er driven av sentralen, som brannsjefane innanfor det samiske forvaltningsområdet set pris på. Det er ofte både samiske og norske stadnamn på stadene i Finnmark, og dei samiskspråklege nyttar ofte det samiske stadnamnet. Då er den eksisterande tolketenesta ein fordel for rask, presis og god kommunikasjon i ulike hastesituasjonar.

Svar:

I den vedtatte Nærpolitireformen fremgår at brann- og redningsvesenets nødmeldingstjeneste (110-regionene) skal tilpasses de geografiske grensene til de nye

politidistriktene, men samtidig slik at en 110-sentral kan dekke mer enn ett politidistrikt.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven myndighet til å fastsette 110-regionene. Det innebærer at de kan beslutte hvor mange 110-sentraler det skal være, og hvor disse skal ligge innenfor rammen av det som er fastsatt gjennom behandlingen av Nærpolitireformen.

DSB sendte 15.09.15 brev til kommunene i Finnmark hvor det beskrives to mulige løsninger for fremtidig 110-struktur i nord:

1. Etablering av ny 110-sentral samlokalisert med politiets operasjonssentral i Kirkenes.

2. Sammenslåing av 110-regionene for Finnmark og Troms med samlokalisert 110-/112-sentral i nye Troms politidistrikt.

Kommunene i Finnmark har frist til 10.12.2015 for å komme med skriftlige innspill.

DSB har også, i samarbeid med Fylkesmannen, gjennomført et informasjons- og dialogmøte med kommunene i Finnmark om samlokalisering av 110- og 112-sentralene.

Et vedtak som blir fattet av DSB om organisering av 110-tjenesten i Finnmark kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet. Det innebærer at departementet, for å kunne gjøre en uhildet vurdering i en eventuell klagesak, ikke kan eller vil mene noe om organisering av 110-tjenesten i Finnmark på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 285**Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 9. desember 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Bosetting av flyktninger i 2016 er en stor og viktig utfordring. Bolig til folk med bl.a. rus- og psykiatriske lidelser er en stor og viktig utfordring.

Har regjeringa - innenfor statsbudsjettets knappe bevilgninger - bedt Husbanken om å prioritere boset-

ting av flyktninger framfor bolig til folk med bl.a. rus- og psykiatriske lidelser?»

Svar:

Europa opplever nå en historisk stor tilstrømning av flyktninger og migranter, og svært mange personer søker asyl i Norge. Det er viktig at flyktninger som får oppholdstillatelse, så raskt som mulig får et sted å bo i en kommune. Kommunenes utfordringer med å bosette flyktninger vil øke i 2016 og 2017. I 2016 har IMDi bedt kommunene om å bosette 30 prosent flere flyktninger enn i 2015. Husbankens virkemidler er viktige for kommuner som skal skaffe boliger til flyktninger, og den ekstraordinære situasjonen skal reflekteres i Husbankens forvaltning og prioritering av de boligsosiale ordningene.

Vi oppfordrer kommunene til å ta i bruk hele Husbankens verktøykasse for å skaffe boliger til flyktningene. Regjeringen foreslår i 2016 å øke rammen for tilskudd til utleieboliger for å bistå kommunene i bosettingsarbeidet. Flere boliger til flyktninger skal derfor være et prioritert mål innenfor ordningen, i tillegg til boliger for barn og unge i egnede bomiljø. I 2016 kan Husbanken gi tilskudd til om lag 1 750 boliger innenfor en ramme på 1 045 mill. kroner. Det utgjør over 750 flere boliger enn i 2013.

De fleste boligene til flyktninger må imidlertid finnes i det ordinære boligmarkedet. Da vil bostøtte gi god bistand. Vi har foreslått å styrke bostøtten for

barnefamilier med til sammen 60 mill. kroner i 2016. Private aktører som bygger utleieboliger til vanskeligstilte, kan få grunnlån til gunstige betingelser i Husbanken. Grunnlån til boligsosiale formål er prioritert innenfor Husbankens låneramme på 18 mrd. kroner.

Samtidig som vi gir flyktningene en god start på oppholdet i Norge, skal vi ikke glemme de andre vanskeligstilte, for eksempel dem som sliter med rus og psykisk helse. 13. november lanserte vi opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020), hvor vi foreslår å øke bevilgningene til rusfeltet med 2,4 mrd. kroner over de neste fem årene. Vi foreslår her 500 mill. kroner til tiltak som bidrar til at flere rusavhengige får et egnet sted å bo, blant annet til tilskudd til utleieboliger.

Regjeringen vil i tillegg bidra til å gjøre investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser kjent blant norske kommuner for å stimulere til flere boliger for personer med rusproblemer eller psykiske problemer. I 2016 har regjeringen foreslått en tilsagnsramme for tilskuddet på 4,1 mrd. kroner.

Jeg er opptatt av at arbeidet med å skaffe boliger til flyktninger ikke må føre til at andre vanskeligstilte på boligmarkedet får et dårligere tilbud. Så langt synes jeg vi har funnet en god balanse i det boligsosiale arbeidet, som skal fange opp alle grupper av vanskeligstilte.

SPØRSMÅL NR. 286

Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 10. desember 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Når asylmottakssystemet er i krise, jf. brev fra statsministeren og KS til landets kommuner 16. nov. 2015, og det er enighet om at de som får flyktningstatus med midlertidig oppholdstillatelse skal raskest mulig bli inkludert i det norske samfunnet gjennom bosetting, hvordan er det da mulig å skaffe tilstrekkelig med boliger som gir god inkludering uten at alle kommuner tar sin andel?»

Svar:

Regjeringen arbeider for at flyktninger som har fått opphold raskest mulig skal bli inkludert i det norske samfunnet. Regjeringen har satt i gang flere tiltak for å bidra til raskere bosetting av flyktninger i kommunene:

- I statsbudsjettet for 2015 er integreringstilskuddet styrket med 50 millioner kroner. Dette er i tillegg til styrkingen på 250 mill. kroner i 2014. Det har ikke vært tilsvarende god dekning siden 2009.
- I RNB for 2015 ble det vedtatt å innføre et ekstra engangstilskudd på til sammen 50 mill. kroner som skal fordeles til kommuner som bosetter flere flyktninger i 2016 enn de ble anmodet om for 2015.
- Ekstratilskuddet til kommuner som bosetter flyktninger som krever særskilt tilrettelegging og stor grad av oppfølging, for eksempel på grunn av helse, uførhet, krigsskader og lignende, er også økt i 2015.

I statsbudsjettet for 2016 foreslår Regjeringen ytterligere tiltak for å øke bosettingen i kommunene (Prop. 1 S (2015-2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 2015-2016):

- Et ekstra engangstilskudd på til sammen 50 mill. kroner til kommuner som i 2016 bosetter flere flyktninger enn de ble anmodet om for 2015.
- Styrke det særskilte tilskuddet ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger med 25 mill. kroner. I tillegg foreslås det å øke det særskilte tilskuddet med 100 000 kroner per enslige mindreårige flyktning som blir bosatt i 2016.
- Styrke Integrerings- og mangfoldsdirektoratet med 32 mill. kroner. Midlene skal i all hovedsak gå til direktoratets arbeid med å øke bosettingen.
- Øke tilsagnsrammen for tilskudd til utleieboliger med ytterligere 211 mill. kroner utover forslaget i gul bok 2016.
- Styrke bostøtteordningen med 60 mill. kroner. Mange flyktninger kvalifiserer til å motta bostøtte, og de fleste kommunene oppgir at de gjør nytte av ordningen når de bosetter flyktninger.

Bosetting av flyktninger en frivillig oppgave, og det er kommunene som avgjør hvor mange flyktninger de ønsker bosette. Regjeringen mener det er viktig å spille på lag med kommunene. Viljen til å bosette er stor blant kommunene, men ifølge IMDi kommuneundersøkelser er boligmangel et hinder i arbeidet med å bosette flere. Tilskuddet til utleieboliger er et sentralt virkemiddel for å skaffe utleieboliger til flyktninger og vanskeligstilte. Den foreslåtte styrkingen i Prop. 1 S Tillegg 1 (2015-2016) betyr at Husbanken neste år kan

gi tilsagn for i alt 1 750 utleieboliger, som er 750 flere enn i 2013.

Godt samarbeid mellom staten og kommunene, innenfor avtalen om frivillig bosetting, er avgjørende for å løse utfordringene på en god måte. Dette samarbeidet har gitt resultater. Kort tid etter at jeg tiltrådte som statsråd, ba jeg om at alle kommuner skulle anmodes om å bosette flyktninger. Kommunene har gjort en historisk god innsats de siste årene. I 2012 hadde 271 kommuner vedtatt til sammen 6 155 bosettingsplasser. Per 30. november 2015 har 379 bosettingskommuner vedtatt over 11 700 bosettingsplasser for 2015, dette er en økning på om lag 90 % siden 2012. Dette viser at kommunene tar ansvar, basert på sine egne vurderinger og muligheter til å løse oppgavene. De kommunene som har god boligsosial politikk, godt samarbeid med næringsliv og frivillige organisasjoner, lykkes i større grad.

IMDi har sendt ut anmodningsbrev til alle landets kommuner, og er i god dialog med kommunene for å øke antall vedtak om bosetting for 2016. Ifølge Nasjonalt utvalg for bosetting vil det være behov for å bosette 18 000 flyktninger i 2016. Per 30. november 2015 har kommunene til sammen vedtatt i overkant av 10 050 bosettingsplasser for 2016. Det vil si at vi fremdeles har et krevende arbeid foran oss. Kommunal- og moderniseringsministeren, KS og jeg arbeider derfor tett sammen for å styrke samarbeidet med alle landets kommuner for å bidra til raskere bosetting i 2016.

SPØRSMÅL NR. 287

Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 9. desember 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Kan en skoleleder kreve at alle lærere og andre ansatte skal være med på skolegudstjeneste?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med julefeiringen er det tradisjon for at mange skoler i samarbeid med den lokale kirke arrangerer skolegudstjeneste. Siden gudstjenester ansees å være av forkynnende karakter, kan de elever som ikke ønsker å delta få fritak. Skolene skal da tilby et annet undervisningsopplegg for disse. Disse reglene er tydelige og er av de fleste å anse som uproblematisk.

Mitt spørsmål handler om de ansattes mulighet til ikke å være med på gudstjeneste og skoleleders rett til instruere en slik deltagelse.

Svar:

Skolegudstjenester har lang tradisjon og stor oppslutning i den norske skolen. Jeg er glad for at mange skoler tilbyr elevene å besøke kirken og være med på en skolegudstjeneste.

I motsetning til elevene har ikke lærere en rett etter opplæringsloven til fritak for denne typen aktiviteter.

Om skoleledelsen kan kreve at de ansatte er med på skolegudstjenesten dreier seg om hva det er saklig

at en arbeidsgiver kan kreve av den enkelte ansatte. Saklighetsvurderingen vil variere ut fra hva som er den ansattes arbeidsoppgaver til vanlig. Skolegudstjenester som skjer i skoletiden er en del av elevenes opplæring

og de ansattes arbeidsdag i skolen. En lærer må derfor forvente at det kan være en del av arbeidsoppgavene å følge elevene til gudstjeneste og ha tilsyn med dem der.

SPØRSMÅL NR. 288

Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Ib Thomsen

Besvart 11. desember 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er det ikke naturlig at godstogene kjører vestover fra Oslo, nå som Samferdselsdepartementet besluttet anleggsstart for Ringriksbanen?»

BEGRUNNELSE:

Det har vært sterke reaksjoner på Jernbaneverkets varsel om detaljregulering av området ved Nittedal stasjon for ombygging av stasjonsområdet og anlegg av lengre krysningsspor for å gi plass til lengre og flere godstog. Nittedal trenger mer vekt på passasjertog, ikke på godstog. Attpåtil er dette stort sett godstog som tar av fra Gjøvikbanen ved Roa, med kurs for Hønefoss og Bergen. Dette er en lang omvei, og det er ikke mer naturlig at godstogene kjører vestover alt fra Oslo.

Samferdselsdepartementet tar sikte på anleggsstart for Ringeriksbanen i 2019. Jernbaneverket regner med at denne banen, som drastisk vil forkorte kjøretiden med tog fra Oslo til Hønefoss, vil kunne stå ferdig alt i 2024, og da er det ikke behov for et tiltak som er dimensjonert for 20 godstog i døgnet på Gjøvikbanen når Ringeriksbanen blir realisert.

Dersom det for godstransport på strekningen Oslo-Gjøvik er nødvendig med et lengre krysningsspor i tillegg til det på Elnes, vil det være mest skånsomt om dette gjøres f.eks. ved Movatn eller Sandermosen. Den Fylkesmannen som kan komme med innsigelser mot utbygging innenfor Markagrensen er den samme som har uttalt seg om ny kommunedelplan for Nittedal (2015-2024). Her blir området ved Nittedal stasjon fremhevet som det mest naturlige fortettingsområdet i Nittedal de kommende årene. Dette betyr en klar konflikt med både utbyggingsformålet til Jernbaneverket, et krysningsspor på ca. 1,3 km, og med en anleggsperiode, og en oppfordring til Jernbaneverket, er å se utbyggingsplanene i sammenheng og spar stasjonsområdet i Nittedal.

Svar:

Togsystemet rundt og ut fra Oslo er hardt belastet på flere strekninger. Det er viktig å utnytte kapasiteten best mulig på alle baner. Til Stavanger går det fem godstog i døgnet. Disse går gjennom Oslotunnelen. Til Bergen går det ni godstog i døgnet, syv over Roa og to gjennom Oslotunnelen. Oslotunnelen er erklært overbelastet, og på Gjøvikbanen er det også høy trafikkbelastning.

På hardt belastede togstrekninger forsøker Jernbaneverket alltid å bygge inn mer robusthet. Det gjør at togene fortare kan komme tilbake i rute hvis det blir forsinkelser. Derfor er det ønskelig å bygge inn en fleksibilitet for å kunne krysse persontog med godstog og godstog med godstog flest mulig steder på banen, også i Nittedal. Jernbaneverket opplyser for øvrig at det er avgjørende å få to funksjonelle plattformer og kryssing mellom persontog på Nittedal for å få til en viss forbedring i persontogtilbudet på Gjøvikbanen.

På Bergensbanen er det kun strekningen mellom Hønefoss og Alnabru som i dag har to alternative ruter. Ringeriksbanen vil representere en tredje alternative rute for godstransporten ved brudd på enten Roalinjen eller Randsfjordbanen via Drammen. Jernbaneverket har i sin utredning av Ringeriksbanen og E16 anbefalt at Ringeriksbanen ikke tilrettelegges for godstransport i ordinær rute. Den viktigste begrunnelsen her er begrensninger i kapasiteten mellom Sandvika og Alnabru, med Sandvika stasjon og Oslotunnelen som to store flaskehalser. Infrastrukturen tilrettelegges for at godstransport kan gå via Ringeriksbanen i avvikssituasjoner. Samferdselsdepartementet har besluttet at transportetatens anbefalinger i hovedsak skal legges til grunn for den videre planlegging av Ringeriksbanen og E16.

Gjøvikbanen vil sannsynligvis forbli en viktig godsbane på sikt. I konseptvalgutredningen for transportkapasitet inn mot og gjennom Oslo (KVU Oslo-navet) legges en fordeling av godstrafikken mellom Oslotunnelen og Gjøvikbanen til grunn. I en pågående

KVU for trafikksystemet rundt Gjøvik og Gjøvikbanen belyses en mulig forbindelse mellom Gjøvikbanen og Dovrebanen. En slik forbindelse vil kunne være viktig for både person- og godstransport.

Det er viktig å ta vare på de kvaliteter Nittedal i dag har, og som gjør det til et attraktivt boområde. Jeg

er imidlertid trygg på at Nittedal vil fortsette å være et attraktivt boområde, samtidig som vi legger til rette for både gods- og persontogtrafikken.

SPØRSMÅL NR. 289

Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 8. desember 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I fjor hevdet landbruksministeren at reduksjonen i nedgangen av antall gårdsbruk i Norge skyldtes regjeringens politikk og at det var optimisme i næringa. I år ser det ut til at avviklingen av gårdsbruk blir prosentmessig den høyeste på 8 år.

Hva har gått galt med regjeringens politikk?»

Svar:

Det er flere tegn til en positiv utvikling i jordbruket. Produksjonstilveksten er stor, for stor i noen sektorer som i eggproduksjon. Blant annet øker produksjonen av lam og vi har nå markedsdekning etter mange år med underskudd med norsk produksjon. Produksjonen av grønnsaker øker, det er økt interesse for å kjøpe melkekvoter og omsetningen av lokalmat øker. I år har vi også hatt de høyeste kornavlingene per dekar noensinne.

Utviklingen i antall bruk er et resultat av at en del blir større, noen etablerer seg, noen utvikler mangfoldet, og at noen gir seg og leier ut arealene til andre produsenter.

Når det gjelder utviklingen i antall bruk i drift fra 2014 til 2015, har vi foreløpig bare tall for antall søknader om produksjonstilskudd i 2015.

Denne statistikken viser ikke hvor mange bruk som er lagt ned fra år til år, blant annet fordi noen foretak ikke søker produksjonstilskudd, og fordi foretak som er i driftsfellesskap må sende felles søknad om tilskudd.

Ny forskrift om produksjonstilskudd og økt oppmerksomhet om bestemmelsen om driftsfellesskap har bidratt til at antall søknader er redusert. Reduksjonen i antall søknader om produksjonstilskudd (PT) i 2015, overstiger derfor antall bruk som har avsluttet

produksjonen, jf. figuren. Tilsvarende ble reduksjonen i perioden 2002-2004 påvirket av tilskuddsreformen den gangen, og endringen i antall søknader avvek fra endring i antall jordbruksbedrifter.

Årlig endring i antall jordbruksbedrifter (BFJ) og årlig endring i antall søknader om produksjonstilskudd fra år 2000 – 2015 (LDir). Endring i prosent.

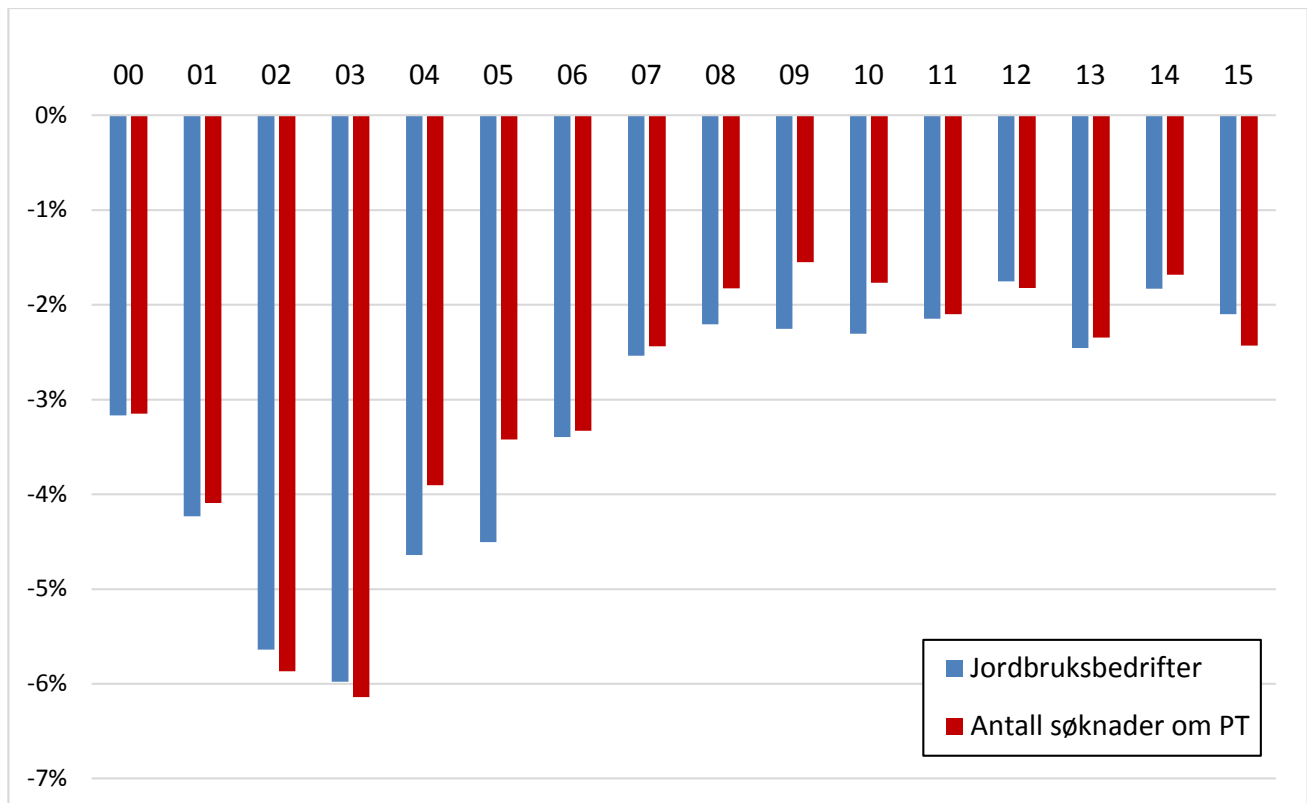
Endringer i antall søknader varierer noe fra år til år, og de foreløpige tallene ligger normalt litt lavere enn de endelige. Til tross for det spesielle i 2015, ligger endringen fra 2014 til 2015 om lag på trendlinja for de siste tiårene, og er lavere enn gjennomsnittet i dette århundret, målt i prosent. Fjorårets tall var et av de laveste noen sinne.

Under regjeringen Stoltenberg II ble antall bedrifter i gjennomsnitt redusert med 2,4 prosent per år. Under denne regjeringen har reduksjonen vært på 2 prosent per år, altså lavere enn under den rød-grønne regjeringen.

Regjeringen har gjort endringer i landbrukspolitikken for å gjøre det lettere for brukerne å utvide produksjonen og kunne leve av jordbruket. Jordbruket har hatt sterkere inntektsvekst enn andre grupper. Produksjonutviklingen er positiv, men produksjonen begrenses i noen sektorer av markedets størrelse. Rekordavlinger av korn kan komme til å bidra positivt til arealutviklingen for korn neste år.

Jeg vil fortsette å legge til rette for et mer effektivt landbruk, med større mangfold og et enklere virkemiddelsett, med færre begrensninger, slik at matproduksjon skal framstå som et enda mer attraktivt yrke for unge driftige bønder.

Endringer i struktur og sammensetning av jordbruket har vi alltid hatt, det vil vi fortsatt ha, og den vil variere litt fra år til år.

Årlig endring i antall jordbruksbedrifter (BFJ) og årlig endring i antall søknader om produksjonstilskudd fra år 2000 – 2015 (LDir). Endring i prosent.

SPØRSMÅL NR. 290

Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 10. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil justisministeren også be Fremskrittspartiets lokalpolitikere om å stille opp på den dugnaden regjeringen og justisministeren selv mener er helt nødvendig for å løse den krisen mottaksapparatet nå er i?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ved gjentatte anledninger bedt om at kommunene må stille opp på dugnaden for å skaffe flere asylmottaksplasser samt å bosette flere, senest i et møte regjeringen og KS inviterte til den 25. november i år. Ordfører Jon Ivar Nygård i Fredrikstad skriver i et brev til justisministeren at han oppfattet at regjeringen var meget klar på de store utfordringene landet står ovenfor når det gjelder å få etablert mottaksplasser. Justisministeren brukte selv begreper som krise og kollaps om mottaksapparatet. I Fredrikstad forhandler UDI med ny eier av det gamle sykehuset om å etablere

asylmottak, mens planleggingen av hvordan bygningene kan utnyttes til ordinære boliger skjer. Dette krever at kommunen innvilger bruksendring, noe Fremskrittspartiets gruppeleder sier at han og hans parti vil gå imot. Han skriver "sentrale myndigheter får finne mottaksmuligheter andre steder, behandle søknader raskt og sende folk ut som ikke skal beskyttes". Etablering av asylmottak skaper ofte uro og motstand hos naboer, og det er denne motstanden Fremskrittspartiets gruppeleder i Fredrikstad spiller på og bruker som begrunnelse for ikke å bidra til at Fredrikstad kan etterkomme anmodningen fra regjeringen.

Svar:

Regjeringen har jobbet aktivt med å iverksette tiltak for å redusere de høye ankomstene av asylsøkere. Tiltakene vi har iverksatt har vist seg å ha svært god effekt og medført en sterk nedgang. Fra uke 46 hvor vi opp-

levde de høyeste ankomstene med 2502 asylsøkere, har ankomstene sunket til 363 i uke 49.

Kapasiteten i asylmottakene er likevel svært presert. Selv med nedgangen i asylankomstene de siste ukene, er det behov for å etablere et stort antall ordinære mottaksplasser og plasser i enklere akuttinnkvarteringsløsninger. Per nå benytter Utlendingsdirektoratet (UDI) seg av mange dyre, midlertidige akuttinnkvarteringsplasser som hoteller og lignende. Det er nødvendig å finne rimeligere og mer langsiktige løsninger for

disse. Dette er en utfordring som må løses, og kommunene har en viktig rolle i dette.

UDI jobber med å få på plass flere ordinære mottak. Direktoratet har utlyst en ny anbudskonkurranse på 30 000 ordinære mottaksplasser med tilbudsfrist 11. desember.

Det er imidlertid stor risiko for at markedet ikke vil tilby dette antallet plasser. UDI har god erfaring med kommuner som driftsoperatører, og har oppfordret kommunene til å drive asylmottak selv.

SPØRSMÅL NR. 291

Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 7. desember 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Har Oslo kommune, slik finansministeren vurderer det, adgang til å foreta avkortning av bunnfradraget for den enkelte boenhet for eiendommer med flere boenheter, slik byrådet foreslår i byrådssak 262 av 19.11.2015 i Oslo bystyre?»

BEGRUNNELSE:

I byrådssak 262 av 19.11.2015 i Oslo bystyre fremgår det at byrådet legger til grunn at størrelsen på bunnfradraget i den foreslåtte eiendomsskatten for boliger i Oslo vil påvirke hvordan man behandler eiendommer med flere boenheter. Byrådet mener at bunnfradraget for den enkelte boenhet ikke skal overstige boenhetsens verdi i boliger med flere boenheter. Det må derfor beregnes en anslått verdi av den enkelte boenhet for å fastslå bunnfradraget. Bunnfradraget for den enkelte boenhet skal begrenses oppad til enhetens anslåtte verdi.

Svar:

Eiendomsskatt er en kommunal skatt. Det er opp til kommunestyret i den enkelte kommune å avgjøre hvorvidt det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen. Velger kommunen å skrive ut eiendomsskatt vil den være bundet av reglene i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (eigedomsskattelova). Loven inneholder imidlertid regler som gir kommunene visse valgmuligheter ved utskrivingen av skatten. Departementet kan ikke instruere kommunene med hensyn til hvordan loven skal forstås og praktiseres.

Adgangen til å benytte bunnfradrag i eiendomsskatten kom inn i eigedomsskattelova med virkning fra og med skatteåret 1993. Lovforslaget ble fremmet i Ot.prp. nr. 12 (1992-93). Det heter i eigedomsskattelova § 11 annet ledd at: «Kommunestyret kan fastsette botnfrådrag i eigedomsskatten for alle sjølvstendige bustaddelar som ikkje vert nytta i næringsverksemd.» Av forarbeidene framgår det at også fritidseiendom er omfattet.

Med hensyn til hvilke eiendommer som skal tilordnes bunnfradrag heter det i forarbeidene; «Utgangspunktet er at eiendomsskatten utskrives på hvert enkelt matrikelnummer, det vil si for hver registrerte bruksnummer i kommunen. Praksis for utskriving av eiendomsskatten varierer imidlertid noe fra kommune til kommune.

Dette innebærer at eiendomsskatten som oftest ikke skrives ut på hver enkelt leilighet i borettslag eller boligaksjeselskaper. Skatten skrives i stedet ut på hele boligselskapets eiendom. Også i boligsameier skrives eiendomsskatten i mange kommuner ut på hele eiendommen, ikke for hver enkelt bruksenhet.

For å oppnå likebehandling av ulike boliger uavhengig av eiendomstype og eierform legger departementet til grunn at det skal gis ett bunnfradrag for hver enkelt boenhet. I lovforslaget er dette angitt ved at bunnfradraget er knyttet til begrepet selvstendig boenhet (sjølvstendige bustaddelar). Kommunene må opprette egne registre over selvstendige boenheter, som alle skal tilkomme bunnfradrag. (...)

Departementet legger som nevnt til grunn at det skal gis bunnfradrag uavhengig av hvem som har eiendomsretten til boligenheten. Det må derfor gis ett

bunnfradrag for hver boenhet også for utleieeiendommer.(...)»

Loven inneholder ingen bestemmelse om en nedre eller øvre grense for størrelsen på bunnfradraget. Departement har i brev av 23. januar 2006 lagt til grunn at bunnfradraget skal være et fast beløp. Uttalelsen vurderer imidlertid ikke det spørsmålet som stortingsrepresentanten Astrup tar opp.

Det er ikke presisert i forarbeidene om det med utleieeiendom kun siktes til tradisjonelle bygårder og lignende, eller om også utleieenheter i eneboliger er omfattet. Forarbeidene drøfter ikke spørsmålet om bunnfradraget kan være et annet for utleieeiendom enn ellers. Men det framgår heller ikke uttrykkelig av forarbeidene at bunnbeløpet må være det samme for utleieeiendommen. Problemstillingen synes heller ikke å ha vært behandlet av domstolene. Jeg er imidlertid kjent med at Bergen kommune gir bunnfradrag for hver utleieleilighet i eneboliger, og med samme størrelse som for hoveddelen.

Den enkelte boenhet i utleieeiendom er ikke omsettelig og har derfor ikke noen omsetningsverdi som det kan beregnes separat eiendomsskatt av. En boenhet i en utleieeiendom er ikke et eget, selvstendig eiendomsskatteobjekt. For slik eiendom må bunnfradragene for de enkelte boenhetene tilordnes selve utleieeiendommen som skatteobjekt.

I forarbeidene er adgangen til å bruke bunnfradrag begrunnet med at «de foreslåtte endringene vil gi kommunene større muligheter for å foreta mer individuelle tilpasninger av eiendomsskatten på bolig- og fritidseiendommer til forholdene i de enkelte kommunene. Gjennom endringen oppnås et mer fleksibelt system for utskriving av eiendomsskatt i kommunene, hvor blant annet ønsket om særskilte fordelingsprofiler bedre kan ivaretas.»

Formålet om «særskilte fordelingsprofiler» trekker i retning av at bunnfradraget må være det samme for alle eiendommer dersom man skal oppnå en progressiv effekt hvor bunnfradraget betyr mer jo lavere eiendomsverdien er. I utleieeiendom med flere boenheter og tilsvarende mange bunnfradrag vil imidlertid ikke denne sammenhengen være like umiddelbar som for boliger hvor det kun gis ett fradrag. Dette gjelder både for leietagerne som ikke betaler eiendomsskatt direkte, og for eier av eiendommen fordi det samlede bunnfradraget avhenger av antall boenheter. Flere ubeskårne bunnfradrag vil redusere skattegrunnlaget og kunne motvirke en progressiv effekt.

Gjennomgangen ovenfor viser at spørsmålet som reises er uavklart. Jeg finner det derfor ikke riktig av meg å ta stilling i denne konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 292

Innlevert 2. desember 2015 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 4. desember 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Vil justisministeren ta initiativ til å endre/justere reglene slik at UDI kan få muligheter til en mer praktisk anvendelse av regelverket og slik at en kan unngå situasjoner som nevnt i begrunnelsen?»

BEGRUNNELSE:

Verdens Gang har den 2. desember et oppslag hvor en spansk lærer blir nektet opphold og begrunnelsen er at vedkommende har 2 arbeidsgivere. Basert på opplysningene i artikkelen er så vel stillingsprosent som inntekt innenfor de reglene som gjelder. Det anføres videre at den type kompetanse vedkommende har er vanskelig å finne slik at konsekvensene av at vedkommende ikke får forlenget oppholdstillatelsen er at elev-

ene står i fare for å miste eller få en dårligere undervisningssituasjon.

Svar:

Representanten viser til en artikkel i VG 2. desember om en amerikansk statsborger som har fått avslag på søknad om oppholdstillatelse.

Hovedregelen er at oppholdstillatelse gis til faglærte som har tilbud om jobb som er relevant for utdanningen. I tillegg kreves det som hovedregel at arbeidstilbudet gjelder heltidsarbeid for en arbeidsgiver, og det stilles krav om norske lønns- og arbeidsvilkår. Bestemmelsen i utlendingslovens § 23 gir mulighet for å gjøre unntak både fra kravet om heltidsarbeid og fra kravet om en arbeidsgiver. Utlendingsdirektoratet (UDI) opplyser at de i sin praksis gjør unntak fra kravet om en

arbeidsgiver der søker har spesiell kompetanse, for eksempel kompetanse på høyt akademisk nivå, eller der forhold som knytter seg til yrkesutøvelsen tilsier at det bør gjøres unntak.

Evne til selvforsørgelse er et viktig prinsipp i utlendingsretten. Underhold anses å være sikret når utlendingen dokumenterer en arbeidsinntekt av tilstrekkelig omfang. UDI har praksis for å godta heltidsarbeid ned mot 80 prosent stilling.

Jeg har forståelse for at saken du refererer til kan oppfattes som urimelig. Saken er nå til behandling i Utlendingsnemnda. Jeg vil følge klagesaksbehandlingen, se nøye på begrunnelsen, og i lys av avgjørelsen fra nemnda vurdere om det er behov for regelendringer eller en generell instruks. Om det skal gjøres endringer vil disse måtte gjelde alle arbeidsinnvandrere fra land utenfor EU/EØS området.

SPØRSMÅL NR. 293

Innlevert 3. desember 2015 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 9. desember 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden utelukke bruk av tvang overfor de 423 kommunene som ikke har søkt om å slå seg sammen innen fristen 31.12.2015?»

BEGRUNNELSE:

NRK meldte 03.12.2015 at mindre enn en måned før fristen om å søke om kommunesammenslåing i 2018 har kun fem av landets kommuner gjort nettopp det.

Svar:

Hovedløpet i kommunereformen går frem mot sommeren neste år. De kommunene som søker om sammenslåing innen 1. juli 2016 kan bli nye kommuner innen 1.1.2020. Etter at kommunene har fattet sine vedtak skal fylkesmennene oppsummere og gi en tilrådning om kommunestrukturen i sitt fylke innen 1. oktober 2016. På bakgrunn av kommunenes vedtak og fylkesmennenes tilrådning vil jeg legge frem en proposisjon om nye kommuner våren 2017.

Regjeringen legger frivillighet til grunn i kommunereformen. Da Stortinget behandlet meldingsdelen i kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S (2013-2014)) sa flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, at

"[d]ersom kommuner etter en helhetlig vurdering og etter å ha innhentet synspunkter fra sine innbyggere konkluderer med at sammenslåing ikke er aktuelt på det nåværende tidspunkt, er dette en konklusjon flertallet mener må respekteres. Unntak fra dette frivillighetsprinsippet vil likevel kunne være aktuelt i

helt spesielle situasjoner der enkeltkommuner ikke må kunne stanse endringer som er hensiktsmessige ut fra regionale hensyn".

Dette legger jeg til grunn i kommunereformen.

Vi har samtidig ønsket å legge til rette for at kommuner som er raskt ute kan slå seg sammen tidlige. Derfor har vi sagt at kommunene som søker om sammenslåing, fortrinnsvis innen årsskiftet, kan slås sammen ved kongelig resolusjon våren 2016. Det er dette vi har kalt løp 1 i reformen. De kommunene stortingsrepresentanten viser til er blant de kommunene som har jobbet hurtig, og som kan bli nye kommuner innen 1.1.2018.

SPØRSMÅL NR. 294**Innlevert 3. desember 2015 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 11. desember 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kan statsråden utelukke at regjeringen vil ta i bruk negative økonomiske virkemidler for å få flere kommuner til å slå seg sammen før stortingsvalget i 2017?»

BEGRUNNELSE:

I et intervju med NRK 03.12.2015 uttalte statsråden følgende: "Framover vil det bli vanskeligere for kommunene å gi innbyggerne de gode hovedtjenestene. Jeg har derfor tro på at vi vil få mange søknader om sammenslåing framover". Kommunenes hovedtjenester er å gi pleie og omsorg til eldre samt å drive skoler og barnehager. Statsrådets dystre spådommer om kommunenes evne til å levere gode tjenester på disse feltene fremover antas ikke å skyldes økt folketall i kommunene, all den tid målet med regjeringens egen kommunereform er å skape kommuner med høyere folketall. Statsrådets uttalelser må derfor henspille på at kommunenes rammevilkår på andre områder vil endre seg.

Svar:

Målet med kommunereformen er å ruste kommunene til å håndtere framtidens utfordringer. Vi ønsker sterke velferdskommuner som kan sikre innbyggerne gode tjenester der de bor. Den demografiske utviklingen vil gi økt behov for offentlige velferdstjenester de neste tiårene. Fram mot 2040 vil antall eldre over 67 år for-

dobles, og det vil være stadig færre personer i yrkesaktiv alder bak hver person over 67 år. Kommunene, som har ansvaret for de sentrale velferdstjenestene til innbyggerne, vil i stor grad måtte håndtere virkningene av den demografiske utviklingen. Tjenestene kommunene skal yte til sine innbyggere er også de siste tiårene blitt stadig mer komplekse og krever høy kompetanse. Mange kommuner har utfordringer knyttet til både å rekruttere og til å holde på arbeidstakere med etterspurt kompetanse. Disse utfordringene vil være krevende for alle kommuner, men vil spesielt gi store utfordringer for de minste kommunene.

Dette er utfordringer og problemstillinger kommunene selv er opptatt av, og som kommer fram i de lokale prosessene som nå pågår. Mange kommuner vil øke sin kapasitet og kompetanse til å håndtere disse utfordringene om de slår seg sammen med andre kommuner.

Regjeringen prioriterer kommunesektoren og vil fortsatt sørge for gode og forutsigbare inntektsrammer.

Regjeringen har varslet en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene, og at denne skal ses i sammenheng med kommunereformen. Forslag til endringer i inntektssystemet sendes på høring nå i desember. Her vil kommunene og de andre høringsinstansene få mulighet til å gi innspill til hvordan inntektssystemet kan utformes, og å kommentere regjeringens forslag. Endelig forslag til et nytt inntektssystem legges fram i kommuneproposisjonen til våren.

SPØRSMÅL NR. 295**Innlevert 3. desember 2015 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 9. desember 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Er ambisjonsnivået for den såkalte kommunereformen nå redusert til at den anses som vellykket dersom et ensifret antall kommuner spredt utover hele landet slår seg sammen innen stortingsvalget 2017?»

BEGRUNNELSE:

Høyre gikk til valg på en storstilt kommunesammenslåingsreform. Gjennom denne reformen skulle Høyre skape «mer robuste kommuner» som skulle «ruste Norge for fremtiden». NHO sa i en tidlig fase at de mener at Norge i fremtiden bør ha 100 kommuner. Statsminister Erna Solberg sa til Aftenposten i valgkampen i 2015 at hun mente Norge måtte ha under 400 kom-

muner etter at prosessen med kommunesammenslåing var over.

NRK kunne 03.12.2015 melde at mindre enn en måned før fristen har kun fem kommuner søkt om kommunesammenslåing. I intervjuet uttaler Kommunal- og moderniseringsministeren følgende til NRK:

«Vi har kommet godt i gang. Den forrige store kommunereformen i Norge, som ble gjennomført på begynnelsen av 60-tallet - den tok 20 år å gjennomføre. Får vi fire eller fem sammenslåinger i første omgang, og flere før fristen 1. juli neste år, så mener jeg det er bra.»

Svar:

Som jeg sa i intervjuet stortingsrepresentanten viser til, er det mange kommuner som jobber godt med kommunereformen, og jeg har tro på at mange rekker fristen i reformens hovedløp som er 1. juli 2016.

Regjeringens ambisjoner for kommunene og tjenestene til innbyggerne er store. Vi vil sikre sterke velferdskommuner. Det krever større kommuner med sterke fagmiljø. Det er derfor vi nå har lagt til rette for gode prosesser og virkemidler slik at kommunene kan benytte muligheten til å styrke seg for framtiden. Slik får vi kommuner med mer makt og myndighet, og som kan gi gode tjenester til innbyggerne.

SPØRSMÅL NR. 296

Innlevert 3. desember 2015 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 11. desember 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Regjeringen la i statsbudsjettet frem en ekstra tiltakspakke for økt sysselsetning på om lag 4 mrd. kroner, rettet mot områder som i særlig grad merker konsekvensene av lavere vekst.

Kan statsråden gi Stortinget en oppdatert oversikt over størrelsen på tiltakspakken etter tilleggsnummeret, budsjettforliket og asylforliket på Stortinget – der summene fra opprinnelig tiltakspakke, summen på endringer og evt. omprioriteringer tydelig fremkommer på tiltaksnivå?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen begrunnet sin egen oppstilling av den ekstra tiltakspakken med at tiltakene er midlertidige, og innrettet slik at de lett skal kunne reverseres. Tiltakspakken var ikke en oppstilling av samtlige investeringer på statsbudsjettet, men midlertidige tiltak innenfor spesielt vedlikehold som ble foreslått i den ekstraordinære situasjonen med økende ledighet. Stortinget ønsker å få en oppdatert oversikt over tiltakspakken, der, på samme måte som i oversikten i statsbudsjettet, summer og tiltak tydelig fremkommer.

Svar:

Jeg vil understreke at hovedlinjene i tiltakspakken mot arbeidsledighet ligger fortsatt fast. De delene av lan-

det som nå opplever en vekst i arbeidsledigheten, skal føle seg trygge på at budsjettet fortsatt ivaretar behovet for arbeid, aktivitet og omstilling. Innretningen på det samlede budsjettet er endret som følge av budsjettforliket, men tiltak rettet mot disse geografiske områdene vil fortsatt være prioritert fra regjeringens side.

Som følge av budsjettforliket øker innsatsen på mange områder. Dette gjelder blant annet drift og vedlikehold av jernbane, og satsingen på forskning og innovasjon styrkes. Vestlandet vil også merke tiltak som øker vedlikeholdet av sykehusbygg og fengsler.

Det er mange eksempler på endringer i budsjettforliket som bidrar til å øke sysselsettingen på kort sikt. Jeg kan for eksempel nevne:

Nybygg til SEARCH i Rogaland 8 mill. kroner
Lærlingtilskuddet økes ytterligere med 2 500 kroner 49 mill. kroner

Næringsrettet forskning 40 mill. kroner
Økt såkornfond lokalisert i Agder/Telemark 67,1 mill. kroner

Regionale utviklingsmidler og næringsrettede midler 124,2 mill. kroner

Tilskudd til tømmerkaier langs kysten 22,5 mill. kroner

Rassikring fylkesveier 75 mill. kroner
Gang og sykkelvei, riks og fylkesvei 100 mill. kroner

Drift og vedlikehold jernbane 150 mill. kroner
Fornyng jernbane 275 mill. kroner

Belønning til utslippskutt i kommunene 100 mill. kroner

Sum 1 010,8 mill. kroner

Bare disse eksemplene summeres til 1 mrd. kroner og viser at tiltakspakken har endret innretning. I budsjettforliket har man omprioritert tiltakspakken på en måte som ivaretar sysselsettingen. Særlig vil de store vedlikeholdsbudsjettene i mange sektorer gi økt akti-

vitet i områdene som nå opplever økt ledighet. Videre inneholder tilleggsnummeret om økt antall asylankomster en rekke tiltak som har umiddelbar etterspørsels- og sysselsettingseffekt. I tillegg vil jeg peke på at reduksjonen i selskapsskatten på to prosentpoeng vil bidra til å styrke omstillingsevnen til norske bedrifter, også de som er lokalisert på Vestlandet.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 4. desember 2015 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 9. desember 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvor mange elever valgte påbygg studiespesialiserende som Vg3 og hvor mange valgte påbygg etter avlagt fagbrev ("Vg5") i 2014 og 2015, og hvilke tiltak vil statsråden iverksette framover for å få flere til å slutføre sin yrkesfagutdanning med fagbrev før de eventuelt velger påbygg studiespesialiserende?»

BEGRUNNELSE:

Om lag halvparten av elevene velger yrkesfag etter ungdomsskolen. Om lag halvparten av disse igjen valgte tidligere påbygg studiespesialiserende som tredje år i utdanningen i stedet for å gå ut i lære. Evalueringen av Kunnskapsløftet viste at elever valgte å "hoppe av" yrkesfagsløpet pga. manglende læreplasser, men også fordi de var redde for å ikke kunne velge å gå videre til universitets- eller høyskoleutdanning seinere.

Av elevene som valgte påbygg studiespesialiserende som sitt tredje år strøk omlag halvparten. Dermed sto halvparten av elevene som valgte yrkesfag tilbake uten noe kompetansebevis fra videregående opplæring

da de verken gjennomførte læretid og tok fagbrev eller besto påbygg studiespesialiserende.

Stortinget gjorde derfor i juni 2013 vedtak om å gi rett til elever med fullført fagbrev å velge påbygg studiespesialiserende etter avlagt fagbrev, altså som et år 5. Ordningen ble innført fra 2014. Fylkeskommunene ble oppfordret til å stramme inn sine tilbud om Vg3 påbygging. Det kan være vanskelig å se resultater av dette allerede nå, men det vil være interessant å se om Stortingets vedtak viser noen tendens.

Svar:

I følge tall fra Utdanningsdirektoratet er søkingen til påbygging til generell studiekompetanse i endring. Det har vært en stor økning de siste årene av yrkesfaglige elever som søker påbygging til generell studiekompetanse. Fra 2008 til 2012 økte søkertallet til påbygg med 23 prosent. Fra 2012 til 2013 sank imidlertid det totale antallet søkere til påbygg noe, og har siden da vært relativt stabilt. Søkere til påbygg kan deles i to grupper: de som søker etter Vg2 og de som søker etter oppnådd yrkeskompetanse.

Søkerår	Påbygg etter Vg2	Påbygg etter oppnådd yrkeskompetanse
2011-12	10584	3270
2012-13	9633	4575
2013-14	9254	4669
2014-15	9045	5152

Tallene for skoleåret 2015-16 er ennå ikke klare. Generelt ser utviklingen ut til å gå i retning av at søkningen etter Vg2 går svakt tilbake mens søkningen etter yrkeskompetanse tilsvarende ser ut til å øke. Årsaken til at det finnes søkere av den siste kategorien fra årene før Stortinget fattet sitt vedtak, er at enkelte fylkeskommuner hadde etablert slike tilbud tidligere.

For at flere elever på yrkesfaglige utdanningsprogram skal få fagbrev/svennebrev, setter regjeringen inn tiltak på alle trinn i opplæringsløpet.

Det viktigste for at flere skal fullføre et yrkesfaglig løp er etter min mening at tilgangen på læreplasser blir bedre. Hvert år er det om lag 8000 søkere som ikke får læreplass. Gjennom regjeringens yrkesfagløft har vi satt i gang tiltak som skal bidra til flere læreplasser. Vi har blant annet økt tilskuddet til lærebedriftene med til sammen 15 000 kroner siden 2013. Til våren vil Stortinget bli forelagt forslag om endringer i lov om offentlige anskaffelser, som innebærer en skjerping av lærlingklausulen, ved at det skal stilles krav om lærlinger ved anskaffelser i regi av staten, fylkeskommuner og kommuner. Jeg har også tatt initiativ til å samarbeide med partene i arbeidslivet om en fornyet samfunnskontrakt. Vi vet at tilgangen på læreplasser varierer mye mellom ulike bransjer og mellom ulike fylker. Dette sier meg at myndighetene på ulikt nivå i samarbeid med partene i arbeidslivet spiller en viktig rolle og at det er mulig å bedre læreplasstilgangen.

Jeg deler representanten Tingelstad Wøiens generelle bekymring for det høye antallet elever som ikke fullfører og består videregående opplæring. Det er flere

årsaker til det høye frafallet. Mange elever som søker yrkesfaglige utdanningsprogram har lave karakterer fra grunnskolen. Dette gir elevene et dårlig utgangspunkt for å mestre videregående opplæring. For å styrke elevens grunnleggende ferdigheter har vi blant annet satt i gang lærerløftet med en omfattende videreutdanningssatsing og kompetansekrav for lærere på grunnskolen og lansert både en ny realfagsstrategi og en ny lese- og skrivestrategi. Regjeringens særskilte satsing mot frafall i videregående opplæring, Program for bedre gjennomføring, retter seg mot elever med høy risiko for frafall og ungdom som står utenfor opplæring og arbeid. Dette arbeidet er også viktig for å bidra til at flere elever blir bedre kvalifisert til å fullføre fag- og yrkesopplæringen.

Vi trenger flere fagarbeidere. Målsettingen for disse tiltakene er at de samlet skal bidra til at flere får læreplass og oppnår yrkeskompetanse. Samtidig får de elevene som ønsker det, tilbud om å ta påbygg etter oppnådd fag- eller svennebrev. Slik legger vi til rette for at færre søker påbygg etter Vg2 og dermed avbryter fagutdanningen de er i gang med.

Som representanten Tingelstad Wøien er inne på i sitt spørsmål, er det for tidlig å se klare resultater av endringen som Stortinget vedtok i 2013. En viktig målsetting med å innføre rett til påbygg for søkere med fullført fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, var å stimulere til at flere unge velger å fullføre et yrkesfaglig løp. En slik målsetting vil være avhengig av effekten av flere tiltak i yrkesfagløftet.

SPØRSMÅL NR. 298

Innlevert 4. desember 2015 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 11. desember 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for klassestørrelser og lærerårsverk for første skoleår (6-åringene) i 1997, 2005, 2009 og 2013 og om man nå kan se økt læringseffekt, mestringsopplevelse og bedre psykososiale forhold i skolen etter innføring av ett års lengre skolegang fra 1997?»

BEGRUNNELSE:

Alle partier er opptatt av tidlig innsats. Regjeringspartiene og samarbeidspartnerne har besluttet å øke antallet lærere på 1-4 trinn i statsbudsjettet for 2016.

Senterpartiet har også i sitt budsjett valgt å prioritere 1000 nye lærere for å øke lærertettheten i grunnskolen.

Siden 1997 har 6-åringene gått i skole. Opplæringsloven krevde da at det skulle være to pedagoger til stede i førsteklasse med over 18 elever. Dette kravet ble fjernet i 2003, men loven slår fortsatt fast at det gamle klassesdelingstallet skal legges til grunn som et minstenivå for ressurstildeling.

Kunnskapsløftet som ble startet opp i 2006 er en målstyringsplan med mer fokus på normative prøver. I følge utdanningsdirektoratet finnes det ikke statistisk eller forskningsmessig grunnlag for å si noe om hvordan 6-årsreformen har fungert eller om hvor mye lærerressurser som brukes på førsteklasingene i dag.

"Tidlig innsats" har blitt et begrep de fleste utdanningspolitikere benytter seg av, men begrepet defineres ulikt.

Vi vet at motivasjonen er på topp når elevene begynner på første trinn, men synker fram til elevene går ut av 10.trinn. Vi sliter fortsatt med for mye mobbing og for mange elever som dropper ut av skolen og ikke gjennomfører videregående opplæring.

Svar:

Med utgangspunkt i tilgjengelig statistikk er det ikke mulig å redegjøre for utviklingen i klassestørrelse og lærerårsverk isolert for første trinn.

Grunnskolenes informasjonssystem (GSI) gir informasjon om beregnede årsverk til undervisning, og gjennomsnittlig gruppestørrelse 1 og 2. Disse tallene offentliggjøres samlet for 1–4. trinn, ikke isolert for 1. trinn. Samlet i perioden 1997-2013 er det en svak økning i begge gruppestørrelsene.

År	Gruppestørrelse 1, 1.-4. trinn	Gruppestørrelse 2, 1.-4. trinn	Sum beregnede årsverk til undervisning 1. - 4.
2013-14	13,41	15,99	17 880
2009-10	12,90	15,40	17 841
2005-06	13,48	16,08	16 420
1997-98	11,74	14,59	16 572

Gruppestørrelse 1 er definert som forholdet mellom det totale antallet elevtimer og det totale antallet lærertimer. Gruppestørrelse 2 er kun ordinær undervisning, og ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk regnes ikke med. Gruppestørrelsene beregnes ved å dele det totale antallet elevtimer på det totale antallet lærertimer.

Det er gjort lite forskning på innføringen av ett års ekstra skolegang i grunnskolen fra 1997. Derfor er det vanskelig å si noe helt eksakt om 6-årsreformen har

bidratt til økt læringsutbytte, økt mestringsopplevelse eller bedre psykososiale forhold.

En av de få studiene på effekter av 6-årsreformen vi kjenner til, er gjort av Nina Drange, Tarjei Havnes and Astrid M. J. Sandsør (ESOP, UiO). I paperet Kindergarten for all: Long run effects of a universal intervention (2015) konkluderer forskerne med at reformen har hatt liten effekt på prestasjoner på 10. trinn, sannsynligheten for å begynne på yrkesfag/studieforberedende utdanningsprogram og sannsynligheten for frafall.

SPØRSMÅL NR. 299

Innlevert 4. desember 2015 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 10. desember 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilke systemer har politiet for å sikre god planlegging og full oversikt over politiressursene i sanntid, og hva vil bli gjort for å bedre dette (i tillegg til organisasjonsendringene som følger av nærpelitireformen)?»

BEGRUNNELSE:

Politiet har i den senere tid blitt tilført betydelige ressurser og har fremstått som statsbudsjettets vinner. Det er imidlertid en uklar sammenheng mellom ressursbruk og resultatoppnåelse i politiet.

Svar:

Politiets arbeidsplaner utarbeides i turnussystemet TTA. Arbeidsplanene danner grunnlag for den daglige bemanningen, og for å ha oversikt i sanntid registreres endringer som fravær, overtid, vaktbytter, kurs mv. fortløpende. Systemet har øyeblikksoppdatering slik at alle registrerte endringer i bemanningsoversikten vises i sanntid. Bemanningsoversikten brukes daglig som grunnlag for tjenesteplanleggingen ved det enkelte distrikt/driftsenhet.

Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at det som en del av evalueringer av politidistriktenes praktisering av arbeidstidsbestemmelsene (ATB) har blitt avdekket store forskjeller i kvaliteten på tjenesteplanleggingen. Distrikter som i dag har egne enheter (tjenestekontor) som ivaretar en helhetlig tjenesteplanlegging og har en løpende ressursoversikt, har en betydelig bedre res-

sursutnyttelse enn de distriktene som ikke har etablert en slik funksjon.

For å skape forutsetninger for en bedre tjenesteplanlegging skal det etableres tjenestekontor i alle de nye distriktene. Tjenestekontoret skal være distriktets sentrale, utøvende funksjon for helhetlig og kontinuerlig arbeidsplanlegging og ressursdisponering. Det skal ivareta politidistriktets behov for ressurs- og kompetanseoversikt, og særlig ivareta operasjonssentralen og arrestens kontinuerlige behov slik at den operative tjenesten utføres med relevant kompetanse, riktig kapasitet og på en kostnadseffektiv måte.

Jeg er opptatt av at politiet skal være på arbeid når det er størst behov for det. Jeg har derfor satt i gang et arbeid for å teste nye analyseverktøy som kan bidra til at politiet er der det trengs, når det trengs, og dermed utnytte ressursene bedre.

SPØRSMÅL NR. 300

Innlevert 4. desember 2015 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 18. desember 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Viser til kutt i forskjellig materiell for folk med stomi i statsbudsjettet. Jeg ber om en tabell som viser hvor mange som taper 0 til 1 000 kroner, 1000 til 2 000 osv. som følge av dette kuttet. Ber om oppdeling i tusen helt opp til de som taper mest, forutsatt at de opprettholder dagens forbruk.

Kan statsråden gi en slik oversikt, både for pose-deodorant, og for de andre produktene som ikke lenger vil bli dekket?»

Svar:

HELFO har tatt ut tall fra 2014 på antall brukere per tusenkroners-intervall for hver av de tre produktkategoriene som foreslås fjernet – posedeodoranter, poseo-vertrekk og barrierekluter – og for alle tre produktene samlet. Beløpene inkluderer trygdens andel og pasientenes egenandelsbetaling. Totalt var det på stomiområdet 5 353 brukere av disse produktene i 2014. Over-

siktene viser at for nærmere 60 pst. av disse, var de totale utgiftene til produktene på under 1 000 kroner per bruker per år. Blant pasienter med inkontinens var det totalt 28 164 brukere som hentet ut barrierekluter, hvorav 67 pst. hadde utgifter under 1 000 kroner.

Et fåtall brukere har svært høye utgifter. Eksempelvis tilsvarer 140 000 kroner for barrierekluter mer enn 50 kluter per dag.

Fjerning av barrierekluter medfører ikke nødvendigvis at personer med inkontinens og stomi blir påført ekstra utgifter. Brukere med behov for barriereprodukter for å behandle irritasjonsdermatitt har fortsatt et stort utvalg av produkter både i produkt- og prislisten for stomi og for inkontinens som ikke blir fjernet.

Det finnes i dag henholdsvis 21 og 15 ulike produkter av barriere krem og hudfilm på produkt- og prislistene for stomi og inkontinens som fortsatt vil dekkes. Brukere som primært har benyttet barrierekluter som et vaskeprodukt, har ikke krav på å få dette dekket av folketrygden.

Vedlegg til svar:

Tabell 1: Stomi: Posedeodorant, poseovertrekk og barrierekluter samlet.

Intervall_beløp	Antall_brukere_sum
Sum	5 353
<= 1000,00	3 134
1000,01 - 2000,00	972
2000,01 - 3000,00	423
3000,01 - 4000,00	194
4000,01 - 5000,00	151
5000,01 - 6000,00	93
6000,01 - 7000,00	73
7000,01 - 8000,00	54
8000,01 - 9000,00	31
9000,01 - 10000,00	32
10000,01 - 11000,00	27
11000,01 - 12000,00	28
12000,01 - 13000,00	19
13000,01 - 14000,00	20
14000,01 - 15000,00	10
15000,01 - 16000,00	11
16000,01 - 17000,00	10
17000,01 - 18000,00	7
18000,01 - 19000,00	5
19000,01 - 20000,00	6
20000,01 - 21000,00	7
21000,01 - 22000,00	6
22000,01 - 23000,00	2
23000,01 - 24000,00	4
24000,01 - 25000,00	6
25000,01 - 26000,00	1
26000,01 - 27000,00	4
27000,01 - 28000,00	3
29000,01 - 30000,00	2
31000,01 - 32000,00	4
34000,01 - 35000,00	2
35000,01 - 36000,00	1
37000,01 - 38000,00	1
38000,01 - 39000,00	3
40000,01 - 41000,00	1
41000,01 - 42000,00	1
52000,01 - 53000,00	1
54000,01 - 55000,00	1
60000,01 - 61000,00	1
103000,01 - 104000,00	1
140000,01+	1

Tabell 2: Stomi: Posedeodoranter

Intervall_beløp	Antall_brukere_sum
Sum	4 233
<= 1000,00	2 528
1000,01 - 2000,00	757
2000,01 - 3000,00	300
3000,01 - 4000,00	149
4000,01 - 5000,00	109
5000,01 - 6000,00	69
6000,01 - 7000,00	57
7000,01 - 8000,00	50
8000,01 - 9000,00	25
9000,01 - 10000,00	29
10000,01 - 11000,00	22
11000,01 - 12000,00	18
12000,01 - 13000,00	15
13000,01 - 14000,00	12
14000,01 - 15000,00	10
15000,01 - 16000,00	12
16000,01 - 17000,00	8
17000,01 - 18000,00	6
18000,01 - 19000,00	7
19000,01 - 20000,00	6
20000,01 - 21000,00	5
21000,01 - 22000,00	6
22000,01 - 23000,00	2
23000,01 - 24000,00	3
24000,01 - 25000,00	5
25000,01 - 26000,00	1
26000,01 - 27000,00	3
27000,01 - 28000,00	1
29000,01 - 30000,00	2
31000,01 - 32000,00	3
34000,01 - 35000,00	2
35000,01 - 36000,00	1
37000,01 - 38000,00	1
38000,01 - 39000,00	3
40000,01 - 41000,00	1
41000,01 - 42000,00	1
52000,01 - 53000,00	1
54000,01 - 55000,00	1
60000,01 - 61000,00	1
103000,01 - 104000,00	1

Tabell 3: Stomi: Poseovertrekk

Intervall_beløp	Antall_brukere_sum
Sum	349
<= 1000,00	292
1000,01 - 2000,00	39
2000,01 - 3000,00	9
3000,01 - 4000,00	6
4000,01 - 5000,00	3

Tabell 4: Stomi: Barrierekluter

Intervall_beløp	Antall_brukere_sum
Sum	1 285
<= 1000,00	800
1000,01 - 2000,00	236
2000,01 - 3000,00	122
3000,01 - 4000,00	18
4000,01 - 5000,00	36
5000,01 - 6000,00	24
6000,01 - 7000,00	12
7000,01 - 8000,00	3
8000,01 - 9000,00	5
9000,01 - 10000,00	2
10000,01 - 11000,00	1
11000,01 - 12000,00	12
12000,01 - 13000,00	3
13000,01 - 14000,00	4
20000,01 - 21000,00	1
23000,01 - 24000,00	1
24000,01 - 25000,00	2
27000,01 - 28000,00	1
31000,01 - 32000,00	1
140000,01+	1

Tabell 5: Inkontinens: Barrierekluter

Intervall_beløp	Antall_brukere_sum
Sum	28 164
<= 1000,00	18 811
1000,01 - 2000,00	5 728
2000,01 - 3000,00	3 357
3000,01 - 4000,00	202
4000,01 - 5000,00	48
5000,01 - 6000,00	12
6000,01 - 7000,00	4
8000,01 - 9000,00	2

